

မာမာဒေါး
ဖြေဖြေစရာတွေလဲ
တပုံကြီး

မာမာအေး

ရှ်

ပြောပြစရာတွေလဲ တပုံကြီး

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

ပျိုင်း - အေးလွင်လွင်ဦး တပ်လွှင့်အေး။

- ထုတ်ဝေသည့်အကြိမ် - ပထမအကြိမ်၊ ၂၀၁၃ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ
 အုပ်စု - ၅၀၀
- ထုတ်ဝေသူ - လင်းလွန်းခင်စာပေတိုက် (ယာယီ-၁၇၅၇)
 အမှတ် (၄၉)၊ ပထမထပ်(ဝဲ)၊
 လိပ်ကန်လမ်း၊ ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်။
- ပုံနှိပ်သူ - Color Zone Press
 အမှတ်(၁၈၄-ဘီ)၊ ၃၁ လမ်း(အထက်)၊
 ယန်းဘဲတန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။
- မျက်နှာဖုံးပန်းချီ - ဗဂျီလင်းဝဠာ
- မျက်နှာဖုံးဖလင် - Eagle
- အတွင်းဖလင် - ပုံရိပ်ရှင်
- စာပြင် - တက္ကသိုလ်တင်ဟန်ကျော်
- တန်ဖိုး - ၂၀၀၀ ကျပ်

၈၀၈-၈၄

မာမာအေး
 ပြောပြစရာတွေလဲ တပုံကြီး၊ မာမာအေး။
 - ရန်ကုန်။
 လင်းလွန်းခင်စာပေတိုက်၊ ၂၀၁၃။
 စာ-၁၇၁၊ ၁၂·၅ x ၁၈·၅ စင်တီ
 (၁) ပြောပြစရာတွေလဲ တပုံကြီး

ဟောမာဝဘဝ၏ ဝိစင်ဝိမြိုင်မြိုင်သန်း

မြန်မာ့အကဲအလှနှင့်အိမ်ဟာအား

အလင်္ကာကျော်စွာ စောင်းဆရာကြီးဦးဘသန်းနှင့်
တေးသံရှင် မာမာအေးအမှတ်တရ။

အေးလွင်လွင်ဦး(မာမာအေး၏ သမီး)၊ မြောင်းမြသန်း(မာမာအေး၏ အမေ)
တင့်လွင်အေး(မာမာအေး၏ သား)

မာမာအေးနှင့် မြေမလေး သံသိ

ဟတိကာ

- ◆ ဗိုလ်ကလေးတင့်အောင်၏ အမှာစာ
- ၁။ ပြောပြစရာ အစီအစဉ် ဖြစ်ပေါ်လာပုံ နိဒါန်း၊
ဂီတတို့၏အစ၊ ကလေးချောကဗျာ ၁၁
- ၂။ ရင်ခွင်ပိုက်ကလေးများအတွက် ဂီတသင်တန်း၊
ရိုးရာကလေးကဗျာ ရွတ်ကြပါ ၁၅
- ၃။ ဂီတနဲ့ ဘာကြောင့် နီးစပ်တာလဲ၊ အသံတိတ်ရုပ်ရှင်၊
ခေတ်သစ်ရာဇဝင်ပြဇာတ်အဖွဲ့ကြီး ၁၉
- ၄။ ရွှေတိုင်ညွန့် ဆွေမျိုးများ၊
ခေတ်သစ်ရာဇဝင်ပြဇာတ်အဖွဲ့ကြီးမှ ပညာရှင်များ၊
ကြည်ကြည်ဋေး မဖြစ်မီက မာလာရီ ၂၃
- ၅။ နေမင်းရင်သွေး၊ မြန်မာ့ရင်ထဲက မြင်းမိုရ်တောင် ၂၇
- ၆။ စင်ပေါ်ရောက် *ဗိုလ်တွတ်* ကလေး၊
ဇာတ်ခေါင်းကွဲချိန် ကလေးသရုပ်ဆောင် ၃၁

၇။	ဇာတ်မတိုက်ချင်ဘူး၊ မိဘတို့မေတ္တာ၊ မျက်နှာချေနှင့် ဆန်ဖွဲ့နှံ့စဲ	၃၅
၈။	ဖိခ နှစ်မြောက် မွေးနေ့ပွဲ	၃၈
၉။	ဖိတ်စာမှာ၊ ရောက်လာတဲ့ ကဗျာတစ်ပုဒ်	၄၁
၁၀။	ဩစတြေးလျမှ အပျော်တမ်းအသံလွှင့်ဌာနလေးများ	၄၆
၁၁။	ဩစတြေးလျ အသံလွှင့်ဌာနတစ်ခုအတွက် ဇာတ်လမ်း	၅၀
၁၂။	ပြည်ပသာသနာ ထွန်းလင်းဖြာ	၅၄
၁၃။	ဆစ်ဒနီဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း ဈေးရောင်းပွဲ	၅၈
၁၄။	ရွှေပုရပိုက် မင်းသား၊ ထမင်းရှင်ပြည်သူ	၆၂
၁၅။	ဆောက်မရောက်၊ ကျောင်းရောက်ချင်တယ်၊ စာသင်ချင်တယ်	၆၆
၁၆။	ရုပ်ရှင်ရုံက ပညာ၊ ယမ်းငွေ ကြားက သားအဖ၊ မေတ္တာစိန်ဇာတ်ထဲ...	၇၀
၁၇။	ဇာတ်ပြားအဆိုတော် လုပ်မယ်၊ ဒေါ်လှရွှေ(တီအေ)၏ ဆိုပေါက်၊ ယသောယောအတွက် တရားတော်	၇၄
၁၈။	သဟာယဆရာတင်မိသားစု၊ ကျူးကျော်ရုပ်ကွက်ထဲက ဝါးအိမ်ကလေး၊ ကပ္ပလီစစ်သား၊ မင်္ဂလာဦးဘသန်း	၇၈
၁၉။	နီးလျက်နဲ့ဝေး၊ ကန်တော်ကြီးစောင်းက အိုအေစစ်၊ အဝမ်းခင်မောင်၊ ငါးဖူးတန်ဖလေး	၈၃
၂၀။	ဘာကြီးပဏာမ၊ ဆရာသူခက သတိရတယ်တဲ့၊ ရွှေတိုင်သီရိရုံနဲ့ ရွှေတိုင်အေး၊ မန်နေဂျာကတော် မြင့်မြင့်ရှိန်	၈၇
၂၁။	တောလမ်းက မူလတန်းကျောင်းကလေး၊ ကဗျာကို သီချင်းလုပ် စာကျက်နိုင်တယ်	၉၁

၂၂။	တော်ကီပြောခြင်း၊ ပြဇာတ်မင်းသား အဆိုတော် တင်မောင်စော	၉၅
၂၃။	အသံသွင်းရုပ်ရှင်၊ အသံတိတ်ရုပ်ရှင်နယ်ဆင်း၊ ပဲခူးမြို့က စိန်စိန်မာရုံမှာတွေ့တဲ့ စန္ဒရားဦးဘတင်၊ အဆိုတော်ရွှေမြိုင်ကြည်နှင့် အဆိုတော်ပြည်ဘရှင်	၉၉
၂၄။	ဆရာရွှေတိုင်အေးအိမ်မှာ ဇာတ်ဝင်သီချင်းများ၊ ပထမဆုံး အသံလွှင့်သီချင်း 'သစ္စာမဏ္ဍိုင်'	၁၀၃
၂၅။	ရွှေတိုင်အနုပညာရှင်များ၊ ပထမကျွတ်ခဲ့တဲ့ 'ညိုညိုဆိုင်းဆိုင်း' ပတ်ယိုး	၁၀၇
၂၆။	မြန်မာ့ဂီတ တို့ဂီတ၊ မဟာဂီတကျမ်းများ	၁၁၁
၂၇။	နိုင်ငံတကာဂီတနှင့် မဟာဂီတ	၁၁၅
၂၈။	စန္ဒရားမြမြအေး၊ 'စီ'သံ ဆိုတာ	၁၁၉
၂၉။	စန္ဒရားပညာသင်ဆု၊ ကလေးလည်း ပေါက်ကွဲတက်တယ်	၁၂၃
၃၀။	အမေ့ကို ကူလို့ရပြီ၊ အဆိုတော်များ ဆီစား မစား၊ စာမြှောင်ကပ်တာ ပျော်စရာ	၁၂၇
၃၁။	ရုပ်ရှင်ကြည့်တာ အသိသာတယ်၊ ဥစ္စာစောင့်အခွဲ	၁၃၂
၃၂။	ဗိုလ်ချုပ် အသက်ပြန်ရှင်လာအောင်	၁၃၇
၃၃။	ထိုင်ပိုင်း(သို့)အနုပိုင်း၊ ဂီတတင်အုန်းအဖွဲ့၊ ပွင့်ဦးတေးသံအဖွဲ့က 'တို့တောသာယာ'	၁၄၁
၃၄။	ရုပ်ရှင်သီချင်းအစ 'မမိတဲ့ပန်း' က၊ ကိုယ်တိုင်ကျောင်းအပ်တဲ့ ကျောင်းသူ	၁၄၅
၃၅။	ဂီတလမ်းဖောက်ပေးကြတဲ့ ကျောင်းဆရာများ၊ မွန်သီချင်း၊ ယိုးဒယားသီချင်း	၁၄၉
၃၆။	စည်းနဲ့ဝါး အစ 'ဒေဝဏ္ဏနာ' က	၁၅၃
၃၇။	မြန်မာ့စည်းဝါးများအကြောင်း	၁၅၇

- ၃၈။ သီချင်းဆိုသူများ လုပ်ဆောင်စရာ၊
 မြမန်းဂီရိသင်ကြားခြင်း ပထမပိုင်း ၁၆၁
- ၃၉။ မြမန်းဂီရိသီချင်း အပြည့်အစုံ သင်ကြားခြင်း ၁၆၅
- ၄၀။ စာပီသဘောင့် ဘာလုပ်ရမလဲ၊
 မြန်မာ့ဗျည်းအက္ခရာတွေကို အသံထွက်မှန်အောင် ရွတ်ဆိုပါ ၁၆၈

မြန်မာ့အလင်းစာပေတိုက်မှ ထုတ်ဝေသည်။
မြန်မာ့အလင်းစာပေတိုက်မှ ထုတ်ဝေသည်။
မြန်မာ့အလင်းစာပေတိုက်မှ ထုတ်ဝေသည်။
မြန်မာ့အလင်းစာပေတိုက်မှ ထုတ်ဝေသည်။
မြန်မာ့အလင်းစာပေတိုက်မှ ထုတ်ဝေသည်။

ဗိုလ်ကလေးတင့်အောင်၏ အမှာစာ

ကုန်းနေရေနေ သတ္တဝါအမျိုးမျိုးတို့တွင် လူသားသတ္တဝါတို့ကား ထူးကဲသော အသိဉာဏ်ကို ပိုင်ဆိုင်၏။ အရိုင်းလူသား အခြေအနေမှ တစ်စ တစ်စ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် အားထုတ်လုပ်ကိုင်နိုင်ခဲ့ကြ၏။ လူသား အချင်းချင်း ဆက်သွယ်ရာ၌ လက်ဟန်ခြေဟန် အမူအရာဟန်ပန်များမှ တစ်ဆင့် အသံထွက်၍ လျှာနှင့်နှုတ်ခမ်း အာခေါင်တို့ကို အသုံးမျှကာ စကား ပြောနည်းကို တီထွင်နိုင်ခဲ့ကြပြီး ဗျည်း၊ သရတို့ဖြင့် စာပေကိုပါ ဖန်တီးနိုင် ခဲ့ကြပြန်သည်။ ထို့နောက် များပြားလှစွာသော ဆက်သွယ်ရေး ကိရိယာများ ကို အနီးအဝေး ကမ္ဘာအနှံ့ ခြေဆန့်၍ မိနစ်ပိုင်းအတွင်း ဆက်သွယ်မှု ပြုနိုင် ရန် လုပ်ကိုင်နိုင်စွမ်း ရှိလာကြတော့သည်။

သို့သော်လည်း တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ဆက်သွယ်ကြရာ၌ မည်သည့် ကိရိယာ တန်ဆာပလာမှ မလိုပေ။ ငွေကြေးကုန်ကျမှုမရှိသော နှုတ်ပျားမှ ပြောဆို၍ရသည့် 'စကား' ဆိုသောအသံမှာ အလွယ်ကူဆုံး၊ အသက်သာဆုံး ဖြစ်လေရာ ကမ္ဘာလူမျိုးစုတို့ကား ပြောဆိုမှုကို အဓိကထား၍ ဆက်သွယ်ကြ လေသည်။

ထိုအထဲတွင် မြန်မာလူမျိုးတို့၏ ပြောဆိုသုံးနှုန်းမှု စကားလင်္ကာတို့ ကား အဓိပ္ပာယ်ကြွယ်လွန်းလှသည်ဟု တွေးထင်မိပါ၏။ မြန်မာလူမျိုးတို့၏ ရေမြေအနေအထားနှင့် ရာသီဥတုသဘာဝများက ပေးအပ်ခဲ့သည့် အခြေ အနေ အရပ်ရပ်နှင့် ကိုးကွယ်မှုဘာသာတရားတို့က ယဉ်ကျေးမှုအစုစုတို့ ကို တန်ဆာဆင်ခြင်း၊ ဖွဲ့နှံ့ခြင်း၊ သိမ်မွေ့နူးညံ့ခြင်း၊ စေတနာ မေတ္တာများ ကို ပွားများစေသည်များလားဟုလည်း စဉ်းစားမိလျက် နှုတ်ရေးကြွယ်ကာ

လူတန်းစားအလွှာအသီးသီးတို့နှင့် လိုက်လျောညီထွေ ပြောဆိုကြရသည့် 'စကား' အဖြစ် ရှေးရှေးလူကြီးမိဘများက အသုံးပြုစေခဲ့သည်ဟုလည်း တွေးမိပြန်ပါသည်။ မြန်မာစကားတွင် အသက်အရွယ်အလိုက်၊ ဂုဏ်သိန် အလိုက် ပြောဆိုမှု စည်းကမ်းများ ရှိခဲ့ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့တစ်တွေမှာ သင့်လျော်ရာနေရာ၌ တစ်ဖက်သားတို့ သီစေလိုသော စကားကို ယဉ်ကျေး သိမ်မွေ့စွာ ပြောဆိုခဲ့ကြပါသည်။ အခြား အခြားသော သူများလည်း နေ့စဉ်နှင့် အမျှ အထွေထွေသော အကြောင်းအရာများကို နှုတ်ခြွေစကားဖြင့် ပြောကြား နေကြရပါသည်။

ကျွန်တော်တို့၏ သမီးကလေး မာမာအေးမှာ နိုင်ငံရပ်ခြား တိုင်း တစ်ပါးသို့ ရောက်နေရာသည်။ မူလက အနုပညာ အသိုင်းအဝိုင်းတို့နှင့် လည်းကောင်း၊ ဂီတမြတ်နိုးကြသည့် ပရိသတ်များနှင့် လည်းကောင်း၊ မိသားစု များနှင့် လည်းကောင်း အားပါးတရ ပြောနိုင်ပါလိမ့်မည်။ သို့သော် နှစ်ရှည် လများ တိုင်းတစ်ပါးတွင် ရောက်နေရသောအခါမှာမူကား ပြောဖက်၊ ဆိုဖက်၊ နိုးနှောဖက်တို့က နည်းပါးနေပေလိမ့်မည်။ ထိုသောအခါ ပြောပြစရာတွေ လည်း တစ်ပုံကြီး ဖြစ်နေရာရောမည်။

ထို့ကြောင့် ရင်တွင်းမဆုံသော တစ်ပုံကြီးကို လန်ဒန်မြို့၊ ဘီဘီစီမှ တစ်ဆင့် သူ လွမ်းဆွတ်နေသည့် မြန်မာပြည်သူပြည်သားများသို့ အသံလွှင့် ပြောပြနေခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ ယခုတော့ တစ်ပုံကြီးသည် စာတစ်အုပ်၊ ပေတစ်ဖွဲ့ ဖြစ်ခဲ့လေပြီ။ စာပေ ဂီတနှင့် အပေါင်းအသင်း ရောင်းရမ်းများသို့ ပို့လွှတ်ခဲ့သည့် စကားလုံးများ မဟုတ်တော့ဘဲ ဖတ်စရာ စာအစုဖြစ်လာကာ ပြည်သူများသို့ ပို့ဆက်ပေးတော့မည်။ နားနှစ်ဖက်ဖြင့် တစ်စွန်းတစ်စ ကြားခဲ့ ကြသူများလည်း ရှိပါလိမ့်မည်။ ယခုအခါ၌မူကား မျက်စိနှစ်လုံးဖြင့် အားပါး တရ ဖတ်ရှုနိုင်သည့် စာအုပ်တစ်အုပ် ဖြစ်ခဲ့ပါပြီ။ ဝမ်းသာရပါ၏။

ဗိုလ်ကလေးတင့်အောင်
၂၉-၁-၂၀၁၃

အမှတ် (၁)

ပြောပြစရာ အစီအစဉ် ဖြစ်ပေါ်လာပုံ နိဒါန်း
ဂီတတို့၏ အစ၊ ကလေးချောကဗျာ

သောတရှင်များ ကျန်းမာတော်မူကြပါစေရှင်...

မာအေးချစ်တဲ့ သောတရှင်တွေ၊ ဂီတဝါသနာရှင်တွေအားလုံး မာအေးရဲ့ အသံလေး ကြားရတဲ့အခါမှာ ကိုယ်ရောစိတ်ပါ ချမ်းသာကြပါစေလို့ ဆုမွန်ကောင်း တောင်းလိုက်ပါတယ်။

နှစ်ပေါင်းများစွာ မြန်မာပြည်အတွက် မြန်မာဘာသာနဲ့ အသံလွှင့်ပေးနေတဲ့ အင်္ဂလန်နိုင်ငံ၊ လန်ဒန်မြို့တော်ကြီးက ဘီဘီစီ မြန်မာပိုင်းအစီအစဉ်မှာ မာအေးရဲ့ အစီအစဉ်တစ်ခု ပေးနိုင်မလားလို့ မကြာခင်က မေးလာပါတယ်။

အိုး... အို၊ ဝေးတစ်မြေက ဆွေးနေရတဲ့ အေးတစ်မေ ဟဒယမှာလေ အေးလေစွ၊ အေးလေစွ။

ရေငတ်တုန်း ရေတွင်းထဲကျ ဆိုတဲ့စကားလို ငြိမ်းချမ်းသာသာ မင်္ဂလာပါပဲရှင်။ မာအေးရဲ့ ချစ်ပရိသတ်တွေကလည်း ဝမ်းသာကြမှာပါ။ မာအေးတို့ ပြည်သူတွေ နားဆင်နိုင်အောင် စီစဉ်ပေးမှုတွေအတွက် ဘီဘီစီကို အထူးပဲ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်ရှင်။

မာအေးရဲ့ အစီအစဉ်လေးကို 'ပြောပြစရာတွေလည်း တစ်ပုံကြီး ရှိသေးတယ်' လို့ ခေါင်းစဉ်ပေးထားပါတယ်။

တကယ့်ကို သီချင်းတောတွေ အများကြီး ပြောပြချင်လို့ပါ။

တစ်ခါတလေ သီချင်းဆိုပြတာတွေ ပါမယ်၊ တစ်ခါတလေ သီချင်းသင်ပေးမယ်။ ပြီးတော့ သီချင်းလေးတွေရဲ့ နောက်ခံအကြောင်းတွေနဲ့ မဟာဂီတ သီချင်းကြီးများလည်း ပါမှာပါ။ မာအေးရဲ့ အနုပညာလမ်းခရီးပေါ်မှာ ကြုံခဲ့ရတဲ့ သဘင်၊ ဂီတ၊ ရုပ်ရှင်၊ စာပေပညာရှင်တွေ၊ ဂီတဘက်တော်သားတွေအကြောင်း၊ မာအေးရဲ့ ကြားဆရာ၊ မြင်ဆရာ၊ သင်ဆရာတွေနဲ့ မိဘများရဲ့ ဂီတအမွေခံကောင်းတစ်ယောက် ဖြစ်လာဖို့ ကံပေးတဲ့ အခြေအနေ၊ အနုပညာမြေကပြောင်းလဲလာမှုတွေအကြောင်း၊ ဂီတနှောင်းလူတို့အတွက် ရည်ရွယ်စုဆောင်းထားမိတဲ့ စာတွေထဲကလည်း ထုတ်နုတ်ပြောပြမယ်။ သောတရှင်တို့ဘက်က သီချင်တာလေးတွေရှိရင်လည်း BBC ကတစ်ဆင့် ဆက်သွယ် မေးမြေလုပ်ကြသေးတာပေါ့။

သောတရှင်တို့ရေ...

ဂီတဝါသနာ ပါကြပါသလား။ မာအေးကတော့ သိပ်ကို ဝါသနာပါတာပဲ။ ဒါကြောင့်မို့လို့ 'ဂီတ ဘယ်ကစတာလဲ'၊ 'ဂီတဆိုတာ ဘာလဲ' သိတတ်စအရွယ်ကတည်းက တွေးလိုက်တာ မပြောပါနဲ့တော့။ လူကြီးတွေ မေးလားမေးရဲ့၊ စာတွေလည်း ရှာဖတ်ခဲ့ပါရဲ့။ ငယ်တုန်းဆိုတော့ ကိုယ့်ဟာကိုယ် သေချာတယ် မထင်မိပါဘူး။

ရှေးပညာရှင် ဆရာဆရာတွေရဲ့ အဆိုကတော့ 'သုံးမတြာစင် ဖြစ်ကဗျာတာပေါက်၏' တဲ့။

'တစ်မတြာ' ဟာ လျှပ်စီးတစ်ချက် လက်လိုက်တဲ့ အချိန်ကာလကလေး၊ လက်ဖျောက်တစ်ချက် တီးသလောက် အချိန်ကလေးကို ပြောတာပါ။ အင်း... 'သုံးမတြာ' ဆိုတော့ ဟောဒီလို 'ဖျောက် ဖျောက် ဖျောက်' သုံးကြိမ်ဆက်တိုက် အချိန်ကလေးပေါ့။

'ဗျာတာပေါက်၏' ဆိုတာကတော့ ဂီတသံရောက်တယ်၊ ဂီတသံလို့ သတ်မှတ်နိုင်ပြီ ဆိုတဲ့သဘောပါ။ ဒါနဲ့ 'သုံးမတြာ' အချိန်ရဲ့အထက် ပိုပြီး ကြာအောင် ဆွဲငင်တဲ့အသံ၊ တီးခေါက်တဲ့ အသံဆိုရင် 'ဂီတသံ' လို့ မှတ်ခဲ့ရတော့တယ်။

'ဂီတမူလ ဘယ်ကစ၊ ကျောက်ခေတ်မှာကတည်းက' လို့ ပြောရတော့

မလိုပါပဲရှင်။ ကမ္ဘာတစ်ဝန်းက ပညာရှင်တွေ၊ သုတေသီတွေ တွေးတောကြံဆ ခဲ့ကြတာ ဟိုးပဝေသဏီကတည်းကပဲ။ တိကျတယ်လို့ ဘယ်ရှိမှာလဲ။ ဒီလို ဖြစ်နိုင်ခြေရှိတယ်လို့ပဲ ခန့်မှန်းကြည့်ကြရမှာကိုး။

မာအေးတို့ မြန်မာနိုင်ငံ၊ မန္တလေးရွှေမြို့တော်ကြီးက ပြည်သူချစ် စာရေးဆရာမကြီး လူထုဒေါ်အမာကတော့ 'ဂီတဆိုတာ လူတွေရဲ့ နားသောတာ အကြားအာရုံနဲ့ ပတ်သက်ပြီး လူတွေခံစားနိုင်အောင် လူက တီထွင်ကြံဆ ဖန်တီးထားတဲ့ လူ့ယဉ်ကျေးမှုတစ်ရပ်ပဲ' လို့ ၁၉၈၉ ခုနှစ်၊ ဇွန်လမှာ ထုတ်ဝေ ခဲ့တဲ့ 'မြန်မာ့မဟာဂီတ' စာအုပ်မှာ ဖော်ပြခဲ့ပါတယ်။

၁၉၉၆ ခုနှစ်၊ ဧပြီလမှာ နေရီဦးစာပေက ထုတ်ဝေဖြန့်ချိခဲ့တဲ့ 'မြန်မာ့ ဂီတရေစီးကြောင်း' ဆိုတဲ့ စာအုပ်မှာတော့ 'ဂီတဆိုသည်မှာ လူတို့၏ ခံစား ချက် အရပ်ရပ်ကို လူတို့၏အသံ၊ လူတို့ ပြုလုပ်ဖန်တီးထားသော ပစ္စည်း ကိရိယာများမှ ထွက်ပေါ်လာသော အသံတို့ဖြင့် အနိမ့်အမြင့်၊ အတက်အကျ၊ အတိုးအကျယ်၊ အဆွဲအငင် စသော အနုပညာနည်းစနစ်များအရ သီကုံးစပ်ဆို ထားသည့် နဂိုအချိန် ညီညွတ်မှန်ကန်စွာ ရွေ့လျားနေသော အသံအဖွဲ့အစည်း ကို ခေါ်ဆိုခြင်းဖြစ်သည်' လို့ အမျိုးသားစာပေဆုရ အကယ်ဒမီ စန္ဒရာလှထွတ် က ရေးသားခဲ့ပါတယ်။

ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် ယဉ်ကျေးမှုမစမီ ခေတ်တွေမှာကိုပဲ ဂီတဟာ ရှိနေ ခဲ့ပြီး ဖြစ်မှာပါ။ ရာသီဥတုဒဏ် မခံနိုင်ကြလို့၊ ကြောက်လို့ ညည်းညူသံ၊ အားတင်းသံတွေက စစ၊ ဝမ်းမြောက်ပျော်ရွှင်စရာကြုံလို့ ခုန်ကြ ပေါက်ကြ ရင်းကပဲ ပေါ်ပေါ်၊ လူဆိုတာရှိလို့ ဂီတပေါ်ပေါက်ခဲ့မှာ သေချာပါတယ်။ လူဆိုတဲ့ သတ္တဝါကသာလျှင် ဂီတသံဖြစ်စေနိုင်တဲ့ သီဆိုတာတွေ၊ တီးမှုတ် တာတွေ၊ ရေးဖွဲ့တာတွေ ဖန်တီးလုပ်နိုင်စွမ်းပါတယ်။

ဂီတနဲ့ပတ်သက်တဲ့ တွေးခေါ်မှုတွေထဲမှာ မာအေးကတော့ 'လူသားတို့ ဖန်တီးသော ဂီတသည် မိခင်နှုတ်ဖျားမှ စတင်သည်' ဆိုတဲ့ အရိုးသားဆုံး တွေးခေါ်မှုမျိုးကို လက်ခံချင်ပါတယ်။ မာအေးကိုယ်တိုင်က မိန်းမသားလေ၊ မိခင်လည်း ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ ကိုယ်က စပြီး မိခင်တိုင်း၊ မိခင်တိုင်းဟာ ရင်သွေးရယ်လို့ ရလာရင် ကလေးကို ကိုယ့်ရင်ခွင်ထဲထည့်၊ အဲ့အဲ့အိုအို အသံချိုချိုလေး ပေး ရင်းနဲ့ ပိုက်ထွေးခဲ့၊ ရှိုက်မွေးခဲ့၊ ချမ်းမြေ့စေခဲ့တာချည်းပဲ မဟုတ်ဘူးလား။

မိခင်ရင်ထဲက မေတ္တာအဖွဲ့ နှုတ်ဖျားက သဲ့သဲ့ထွက်အလာမှာ ကဗျာ
မကျ စာမကျ ဘာမှမသိပေမယ့် အမေပေါ်မှာ တိုးဝှေ့ရင်း 'ဟင့်အင်း... ဟို
သီချင်းဆိုပြ၊ ဒီသီချင်းဆိုပြ' နဲ့ ဂျီကျရယ်ပြ လုပ်ခဲ့တဲ့ မာအေး ပေါက်စကလို
ကလေးမျိုးလည်း ရှိမှာပဲနော်။

မေမေက အဆိုတော် မဟုတ်လား။ မေမေ သီချင်းလေး တအေးအေးနဲ့
ချောသီပီတာကို ခံစားရင်း၊ နားထောင်ရင်း၊ ကြားနေရင်းက သီချင်းတွေကိုစွဲ၊
ဂီတသံဆို ကြိုက်လာခဲ့တာပေါ့။

ဗမာလူမျိုးတို့ရဲ့ ဂီတဝါသနာဟာ ဒီနည်းနဲ့ ပါခဲ့တာများမှာပါ။ ဘာ
လို့လဲ ဆိုတော့ ကလေးဟာ အိပ်ချိန်တန်လို့ရှိရင် ကလေးတိုင်းလိုလို ဂျစ်တတ်၊
ကောက်တတ်၊ ငိုတတ်ကြတာချည်းပဲ။ 'အိပ်ချင်လှပြီ အမေရေ...' လို့
စကားနဲ့မှ မပြောတတ်သေးတော့ အမူအရာနဲ့ ပြကြတာမျိုးပေါ့ရှင်။ ဒီတော့
မှ အမေလုပ်တဲ့သူက ကလေးကို ပုခက်ထဲထည့်၊ လွှဲပေးရင်းနဲ့ သီချင်းညည်း
ရရာတယ်။

ခုခေတ်လို ကက်ဆက်တွေ ဘာတွေ ပေါ်သေးတာမှ မဟုတ်ဘဲ။
မဆိုတတ်တတ်၊ ဆိုတတ်တတ် အသံကောင်းကောင်း၊ မကောင်းကောင်း
ရှေးက အမေလက်ဟောင်းကြီးတွေ နည်းအတိုင်း ကိုယ့်ကလေးကိုယ် ချောကြ၊
သိပ်ကြ၊ ဆိုမိဆိုရာ ဆိုတတ်ကြလေတော့ ဘယ်ကလေးဖြစ်ဖြစ် ကြားရဖန်
များလာရင် နားစွဲ နားဝင်ချို ဝါသနာဆက် ပိုသွားနိုင်တာပေါ့ရှင်။
ကလေးကဗျာ။ ။ လူကလေးတဲ့ အိပ်ချိန်တန် ဗျိုင်းရှေ့ကပျံ...
လူကလေးတဲ့ အိပ်ချင်ဘူး ဗျိုင်းရှေ့ကဖြူး...

တပုတ် (၂)

ရင်ခွင်ပိုက်ကလေးများအတွက် ဂီတသင်တန်း။
ရိုးရာကလေးကဗျာ ရွတ်ကြပါ

သောတရှင်တို့ရေ...

ပြီးခဲ့တဲ့တစ်ပတ်က 'ဂီတ ဘယ်ကစတာလဲ'၊ 'ဂီတဆိုတာ ဘာလဲ'၊
မာအေးကတော့ မိခင်နှုတ်ဖျားက စလာတယ် ဆိုတာကို သဘောကျတယ်
ဆိုတဲ့အကြောင်း၊ ကိုယ့်နိုင်ငံက အမေတွေ ကလေးသိပ်ရင်း သီချင်းညည်း
တတ်ပုံလေးကို ပြောပြခဲ့ပါတယ်။ သီချင်းသံကို ကြားရဖန်များလာရင်လည်း
စွဲမက်တယ်၊ ဝါသနာလည်း ဒါကြောင့် ပါသွားနိုင်တယ်လို့လည်း ပြောခဲ့
တယ်နော်။

အခုဆိုရင် မာအေးက အမေရိုကန်ကို အလည်ရောက်နေပါတယ်။
မြန်မာပြည်ဖွားတွေ စုမိနေတဲ့ ပြည်နယ်တွေ၊ မြို့နယ်တွေကိုလည်း လိုက်လည်
ခဲ့ပါတယ်။ သူတို့တွေ မြန်မာရိုးရာ သင်္ကြန်ပွဲလုပ်တဲ့အခါ၊ ကြည့်ချင်ပွဲ နား
ထောင်ပွဲတွေ လုပ်တဲ့အခါ၊ ဘုန်းကြီးကျောင်းရန်ပုံငွေပွဲ၊ သာသနာပြုပွဲတွေ
လုပ်တဲ့အခါမျိုးမှာ သီချင်းလိုက်ဆိုပါတယ်။ မြန်မာယဉ်ကျေးမှု မိတ်ဆက်ပွဲ
မျိုးလည်း ပါတာပေါ့။ မြန်မာတို့မှာ ကိုယ်ပိုင်ဟန်နဲ့ ဆိုတာ၊ ကတား၊ တီးတာတွေ
ရှိကြောင်း တခြားနိုင်ငံသားတွေပါ သိနိုင်အောင် အခွင့်ရေးရ ရသလို ကြိုးစား
တင်ဆက်နေဆဲပါလို့ ပြောရမှာပဲ။

တစ်ခါမှာတော့ ဘော်စတွန်မြို့က ရိုးရာသင်္ကြန်ပွဲ ဖိတ်တာနဲ့ သီချင်း ကူဆိုပေးရအောင်သွားရင်း လည်ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ မာမာအေး ရောက်ရာအရပ်မှာ ရှိတဲ့ ဂီတသင်တန်းဆိုတာတွေကို လိုက်ပြီး လေ့လာဖြစ်တော့ သောတရှင်တွေ ကို ပြောပြခဲ့တာမျိုး အဲဒီမှာ တွေ့ခဲ့ရတယ်။

အနောက်နိုင်ငံက အမေတွေ ကလေးချောရင်း သီချင်းဆိုတာ မကြားဖူးတာ အမှန်ပါ။ ရုပ်ရှင်တွေမှာလည်း မတွေ့ရတတ်ပါဘူး။

အခု မာမာအေး လေ့လာခဲ့တဲ့ ဂီတသင်တန်းကျောင်းမှာတော့ ရင်ခွင်ပိုက် တစ်နှစ်သား၊ နှစ်နှစ်သားလောက် ကလေးတွေအတွက် သင်တန်းရှိပါတယ်။ ကလေးဂီတခန်းထဲမှာ အမေတွေပါ ရှိနေကြပါတယ်။ တချို့လည်း ကလေးချိုရင်း လမ်းလျှောက်နေတယ်။

တချို့ကတော့ ကလေးကို ပေါင်ပေါ်တင်ထိုင်ခိုင်းထားပြီး ဖွင့်ပေးထားတဲ့ ကလေးသီချင်းတွေကို တိုးတိုး လိုက်ဆိုနေကြပါတယ်။ လေးဖက်တွား အရွယ်လေးတွေ၊ တောက်တက်တောက်တက်နဲ့ လမ်းလျှောက်စမ်းတဲ့ အရွယ်လေးတွေကို သူ့ဟာသူ လွှတ်ပေးထားပြီးတော့ ကလေးတွေလက်ထဲမှာ ကစားစရာ တူရိယာပစ္စည်းလေးတွေ ပေးထားပါတယ်။ သူတို့လေးတွေ စိတ်ကြိုက်စည်းလိုက်သလိုလို လိုက်ခေါက်နေတယ်။

ပါးစပ်ကလည်း အော်ချင်အော်ပေါ့လေ။ အဖြူရော၊ အမည်းရော၊ အဝါရော လူရှောင်စုံလေးတွေက အသံစုံလေးတွေ ထွက်နေတာကို ကြားခဲ့မြင်ခဲ့ရတယ်။

စကားမှ မပြောတတ်သေးတာ ဘယ်လိုလုပ်မှာလဲလို့ တာဝန်ခံကို မေးကြည့်တဲ့အခါမှာ 'ဖြစ်ပါတယ်တဲ့၊ အသံနားထောင်တတ်ဖို့ရာနဲ့ ကိုယ်တိုင် လိုက်ဆို လိုက်တီးချင်လာအောင်၊ ဂီတနဲ့ယဉ်ပါးလာအောင် လုပ်တာမျိုး' လို့ ပြောပါတယ်။

ငါးနှစ်လောက်ကလေးတွေ သင်တန်းကိုလာကြတော့ သူတို့ သင်ရမယ့် တူရိယာပစ္စည်းကို သူတို့ကိုယ်တိုင် ယူလာကြတယ်။ တယော ဆိုရင် ကလေးတီးတဲ့အရွယ် တယောလေးနဲ့ပေါ့။ ဂစ်တာဆိုလည်း အဲဒီလိုပဲ။ စန္ဒရားကတော့ သင်တန်းမှာ အဆင်သင့်ပေးထားတာ တွေ့ရပါတယ်။

ပြည့်ပြည့်စုံစုံ သင်ကြားနိုင်တဲ့၊ သင်ကြားခွင့်ရတဲ့ အဲဒီကလေးတွေကို

ကြည့်ပြီး ဂီတသမားတစ်ယောက် အနေနဲ့ ဝမ်းသာလိုက်တာ၊ အားကျလိုက်တာ။ ကိုယ့်တုန်းကတော့ ဒါမျိုး မဟုတ်ခဲ့ပါလားလို့ သတိရတယ်။

ကိုအေး ဆိုတဲ့ မြန်မာနဲ့ဆရာလေးနဲ့ မြောင်းမြသန်း အမည်ခံတဲ့ အဆိုတော်လေးက မွေးပေလို့သာ ဂီတနယ်မှာ ဝင်ဆံ့ခဲ့ရတာကိုး။ အဖေတို့၊ အမေတို့ သီဆိုတီးမှုတ်အလုပ်လုပ်ရာ ဇာတ်ပွဲ၊ အငြိမ့်ပွဲ၊ ရုပ်ရှင်ရုံထဲ ကြီးပြင်းခဲ့ရင်းက ကတာမြင်မြင်၊ ဆိုတာကြားကြား ကန့်လန့်ကာ နောက်မှာကပ်မျက်လုံးနဲ့မှတ်၊ နားနဲ့မှတ်နဲ့ ရင်တွင်းသင်တန်းချည်း တက်ခဲ့တာပါကလားလို့ ထားပါတော့လေ...။

နည်းနာတကျ မသင်ရာဘဲ မွေးပီပေါ ကိုယ့်ခွဲ ကိုယ့်အကြံနဲ့ ဟန်ကျ၊ အမည်ကျော်၊ အနုပညာမှော်ပေါက် ဂုဏ်မြောက်လာသူတွေကို "BORN-STAR" လို့ ထောမနာပြု ခေါ်ကြတယ်လို့ ကြားဖူးပါတယ်။ မာအေးတို့ဆီမှာ ဒါဆို "BORN-STAR" တွေ အများကြီးပဲလို့ ပြောရမလား မသိဘူး။ နိုင်ငံကျော် အနုပညာသည် အများစုဟာ နိုင်ငံတကာမှာလို တိကျတဲ့စနစ်တွေ မရှိတဲ့ကြားက ကိုယ့်လမ်းကိုယ်ဖောက် စင်ပေါ်ရောက်ခဲ့တာပါ။ လူနဲ့ရင်း၊ ငွေနဲ့ခင်းနဲ့ 'တစ်ပုဒ်ကျော်-တစ်ခါပေါက်' တွေကို မဆိုလိုပါဘူး။

ဒီဘက်မှာတော့ ဘာမဆို ကြိုတင်မြင်မြော် လေ့လာစမ်းသပ် လုပ်ကြည့်တာမျိုး တွေ့ရတယ်။ အခု မာအေး ဖောက်သည်ချနေတာက ကလေးပေါက်စမိခင်လက်မလွတ်ခင် အရွယ်တို့အတွက် ဂီတယဉ်ပါးမှု သင်တန်းလေးပါ။ ဒါထက်ကဲတဲ့ အစီအစဉ်တစ်ခုကိုလည်း TV မှာ ကြည့်လိုက်ရလို့ ပြောပြရဦးမယ်။

ကလေးက လူ့လောကထဲကို မရောက်လာသေးဘူး၊ အမေ့ဗိုက်ထဲမှာ၊ အဲဒါရှင် သန္ဓေသားမှာ အကြားအာရုံရှိတယ်လို့ ဗိုက်မှာ အသံကြားရတဲ့ ကိရိယာလေးကပ်ပြီး ဂီတသံ ဖွင့်ပေးထားသလေ။ အမေ့ဗိုက်ကြီးသည်ကိုလည်း နားကြပ်နဲ့ နားထောင်ခိုင်းပါရော။ အင်း... အောချလောက်ပါပေရဲ့ သုတေသီတို့။

မာအေးတို့ဆီမှာလည်း ကက်ဆက်လောက်တော့ အိမ်တိုင်း ရှိလောက်ပြီ ထင်ပါတယ်။ သူတို့ဆီကလို ကိုယ့်ကလေးကို ဂီတနဲ့ ယဉ်ပါးစေချင်ရင် ခုန ပြောခဲ့သလို ဗိုက်နားကပ် သီချင်းဖွင့်ထားစမ်းကြည့်ပါလား။

တစ်ခုတော့ ရှိတယ်။ အို... ရှင့် အမေတို့၊ ဗမာမိခင်တို့ -

'ကြောင်ကြီး မြီးတံတို' တို့၊ 'ကြောင်ကလေးက ဗေဒင်ထွက်လို့' တို့၊ 'မိတ္ထီလာကန်တော်အောက်က ဖားကောက်ခဲပါ' တို့လို ရိုးရာ ကလေးကဗျာ လေးတွေကိုလည်း ဆိုကြ၊ ရွတ်ကြ၊ ညည်းပြကြဖို့ မမေ့ပါနဲ့နော်။

နောက်ပိုင်း ထွက်နေတဲ့သီချင်းတွေက နိုင်ငံခြားက သီချင်း ကော်ပီပုံတူ တွေက များသန့်။ တော်ကြာ ကလေးက ဝမ်းကဗျာတံတာနဲ့ အူပဲ အူပဲလို့တောင် မအော်ဘဲနဲ့ ဒန့်ဒန့်ဒန့်၊ ဒန့်ဒန့်ဒန့်၊ ဒန့်ဒန့် ဒန့်ဒန့်နဲ့ ထွက်လာရင် ဒုက္ခ။

ရိုးရာ ဗမာကြိုက် သူငယ်ချင်း တွဲတေးသိန်းတန်တို့၊ မောင်လေး ဟင်္သာတထွန်းရင်တို့ သီချင်းတွေဆို မဆိုးလောက်ပါဘူး။ ဒီဘက်ရွာက ဖွင့်လိုက်ရင် ဟိုဘက်ရွာကကြားရတဲ့ အသံရှင်တွေပါ။ ဝမ်းထဲက ကလေးဆီ ရောက်လောက်ပါတယ်။

ငြိမ်းငြိမ်းအေးအေးလေး ကြားစေချင်တယ်ဆိုရင်လည်း စန္ဒရားချစ်ဆွေ တို့၊ စန္ဒရားလှထွတ်တို့၊ ကိုတင်လှိုင်တို့၊ ကိုမင်းမောင်တို့၊ မောင်မောင်ကြီး စတဲ့ အစ်ကိုတော်တို့ရဲ့ သီချင်းတွေကို နားထောင်နှင့်ပါစေလား။

အင်း... အဲဒါတွေ ဘာတစ်ခုမှ မရှိပါဘူးဆိုရင်တော့ ကလေးအဖေ ကိုသာ ဝိုက်နားကပ် ဗမာသီချင်းဆိုခိုင်းလို့ အကြံပေးရတော့မှာပဲရှင့်။

အို... အဖေတို့ အမေတို့၊ ကိုယ့်ရင်သွေးကို ကိုယ်တိုင်ချောသိပ်ချင် တယ်လား။ ဒီကဗျာလေးကို လိုက်ဆိုထား။

ကလေးကဗျာ။ ။ ဖားကောက်ခဲပါ

လူကလေးတဲ့ ချောစရာ...

မိတ္ထီလာကန်တော်အောက်က ဖားကောက်ခဲပါ။

ဖားပါရင် တစ်ကောင်ပေးပါ။

မျက်လုံးရယ် ကြောင်တောင်တောင်နဲ့

ဖားကောင်ကသေး။ ။

အမှတ် (၃)

ဂီတနဲ့ ဘာကြောင့် နီးစပ်တာလဲ၊ အသံတိတ်ရုပ်ရှင်၊
ခေတ်သစ်ရာဇဝင်ပြုကတ်အဖွဲ့ကြီး

သောတရှင်တို့ရေ...

အရင်တစ်ပတ်က ဒီဘက်နိုင်ငံတွေမှာ တွေ့ရတဲ့ ကလေးတွေနဲ့ ဂီတ
နီးစပ်သွားအောင် ဘာတွေ လုပ်နေတယ်ဆိုတာ ပြောပြခဲ့တယ်။

မာအေးကိုယ်တိုင် ဂီတနဲ့ နီးစပ်သွားတာကတော့ မေမေ ချောသိပ်တဲ့
တေးတွေတင်မက အဖေနဲ့အမေ အလုပ်လုပ်တဲ့ မြောင်းမြမြို့က ရှမ်းကုန်းပိုင်း
ရုပ်ရှင်ရုံတီးပိုင်းထဲကို ခြေကလန် လက်ကလန် အရွယ်လေးကတည်းက
ပါသွားရတာမို့ တေးသံစုံတူရိယာတွေပါ ကြားခဲ့ရလို့ ဖြစ်မှာပဲ။

အဲဒီတုန်းက အသံတိတ်ရုပ်ရှင်တွေပဲ နယ်မှာရှိသေးသတဲ့။ အသံတိတ်
ရုပ်ရှင်ဆိုတာ ဇာတ်ဆောင်မင်းသား၊ မင်းသမီး၊ လူကြမ်းတွေ သရုပ်ဆောင်
အမူအရာ လုပ်နေတာကို ပိတ်ကားပေါ်မှာ မြင်နေကြရပေမယ့် သူတို့ ဘာပြော
နေတယ်ဆိုတာကို မကြားရဘူး။ အရုပ်ပျောက်သွားမှ သူတို့ပြောခဲ့တာတွေကို
စာသားချည်းသက်သက် ဖော်ပြပေးတဲ့ ရုပ်ရှင်မျိုး ဖြစ်ပါတယ်။

ပရိသတ်က အရုပ်ကိုကြည့်လိုက်၊ စာတန်းထိုးပြရင် အသံထွက်ပြီး
လိုက်ဖတ်ကြည့် တစ်ရုံလုံး ဝေါခနဲ နေတာပဲ။ စာလိုက်ဖတ်လို့ မိတဲ့သူက မိ၊
မမိတဲ့သူကလည်း မမိနဲ့ ရယ်စရာ ပျော်စရာကြီးရှင်၊ သိလား။

အရုပ်ကသတ်သတ်၊ စာကသတ်သတ် ဆိုတော့ ခြောက်ကပ်ကပ်ကြီး မနေလား။ ဒါကြောင့် ရုပ်ရှင်ဆရာကြီးတွေက နောက်ခံတီးဝိုင်းနဲ့ အဆိုတော်တွေ အားဖြည့်ခဲ့တာပဲ။ ဇာတ်လမ်းထဲက ငိုတာ၊ ရယ်တာ၊ လွမ်းတာ၊ ကြမ်းတာတွေ ပရိသတ်ရင်ထဲ ခွဲငြိလှုပ်ရှား ဇာတ်သွားပေါ်အောင် တီးဝိုင်းအဖွဲ့က ဇာတ်ပို့အဖြစ် တာဝန်ခံ သီဆိုတီးမှုတ်ပေးရတာပေါ့ရှင်။

မြောင်းမြ ရှမ်းကုန်းပိုင်းရှုပ်ရှင်ရုံရုံ တီးဝိုင်းတာဝန်ခံ ခေါင်းဆောင်က 'စန္ဒရားဆရာသိုင်း' တဲ့ ရှင့်။ မေမေနဲ့ ဆရာသိုင်းဇနီးက ဆွေမျိုးတော်တယ်တဲ့။ ဒါကြောင့် သီချင်းဆိုဝါသနာပါတဲ့ မေမေက ဆရာသိုင်းဆီမှာ သီချင်းသင်ဆို ဆိုရင်းနဲ့ ဝါးခယ်မက လာအလုပ်လုပ်တဲ့ မေမေနဲ့ ဖူးစာဆုံခဲ့တာလေ။ ဒါကြောင့် မာအေး ပေါက်စလေး ရဲ့ထဲ ခေါ်ခွင့်ရတာပေါ့။

မာအေးလေးကလည်း အသံတွေကို ဘယ်လောက်ကြိုက်သလဲ ဆိုရင် 'ဂျီခနဲ ဂျိုင်းခနဲ ဒိုင်းခနဲ' ဇာတ်ပို့ အဆိုအပိတ်တီးတဲ့ ဂျပန်ဘင်္ဂသံ အလန့်တကြား လုပ်တာမျိုးကိုတောင် မဖြိုဘူး၊ မလန့်ဘူး၊ မငိုဘူးတဲ့။ ရုပ်ရှင်ပြီးလို့ တီးဝိုင်းသံ ရုပ်သွားရင်တော့ ပြန်နေအောင် ငိုတော့တာဆိုပဲ။ သီချင်းနဲ့ ပါးစပ်မပြတ်ကိုပဲ အမေ့မမျှာ နေရရှာသတဲ့။

မြစ်ဆိပ်ဆင်းပြီး အဝတ်လျှော် ရေချိုးတဲ့အချိန်၊ ဈေးဝယ်ချိန်တွေကျ ဖေဖေလည်း ဘယ်နေရလို့မတုံး၊ ဆိုပြရတာပဲ။ ဖေဖေဆိုသံက ပိုကောင်ကောင်းသေး။ အခွဲအခွံ့လေးတွေနဲ့ ရှင့်။ နံ့သဘောပေါက် အဆိုမျိုးကိုး။ မေမေက အသံဝါမျိုး။ မိုက်ခရိုဖုန်း မသုံးသေးတဲ့ အဲဒီကာလမှာ ရုံလုံးပေါက် အသံကြားနိုင်အောင် ဆိုနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် အသံမာတယ်လို့ ခံစားရပါတယ်။

မြို့ငယ် နယ်ရုပ်ရှင်ရုံက တီးဝိုင်းဟာ အလုပ်မမှန်တတ်ပါဘူး။ ပြစ်ရာ နောက်ရုပ်ရှင်တစ်ကား မလာရင် နားထားပါရော။ နေ့စားအလုပ်သမားလို တစ်နေ့ရ တစ်နေ့စား ဘဝမျိုးပါရှင်။

အင်္ဂလိပ်ဝင်လိုက်၊ ဂျပန်ဝင်လိုက် တစ်မျိုးသားလုံး စစ်ဘေးဆိုက်နေတဲ့ ကြားမှာ ကရင်-ဗမာ အဓိကရုဏ်းကလည်း တစ်မှောင့်၊ ကျည်တောင့် တပျော့ပျော့၊ ကျွဲညီနောင် တဝေါဝေါနေလည်း တောရုံဆင်း၊ မြို့ရုံတက် သားဖက်ပြီး အတီးအဆို မပျက်ခဲ့ဘူး။

ဪ... သားဖက်တယ် ဆိုမိလို့ ပြောရဦးမယ်။ သားဆိုတာ မာအေး

ပဲလေ။ အဖေ ကလေးရှူးတုန်းက သား။ “ကျားကျားလျားလျား နယ်ချဲ့တိုက် မယ့် မျိုးချစ်စာနည်ဖွား” လို့ ကြွေးကြော်ခဲ့တာကလား။ အတိုးက သာယာဝတီ သုံးဆယ် ဂဏ္ဍန်တပ်ထွက်၊ သား မက်တာ မဆန်းပါဘူး။ သားဦးက သမီးဖြစ် လာတော့ နောက်မှာ၊ လှောင်မှာ၊ တောင်းမှာ စိုးလို့ နို့စို့အရွယ်တင်ပဲ ယောက်ျား လို့ ဆင်ပြင်ပြောခိုင်းခဲ့တာကစပြီး ‘ကျွန်တော်၊ ကျွန်တော်’နဲ့ ပြောကျင့်ပါ ဖျောက်မရ ခွကျကျပဲ။

ဒီလိုနဲ့ စစ်ကြီးပြီးသွားတော့ အဘက်ဘက်မှာ ပြန်လည်ထူထောင်ရေး လုပ်ကြံသလို ဂီတ၊ သဘင် ပညာရှင်တွေလည်း ပြဇာတ်အဖွဲ့တွေ စုစည်းတည် ထောင်ပြီး နယ်လှည့် ဖျော်ဖြေခဲ့ကြတာပေါ့။

အဆိုတော်ကြီး မကြည်အောင် ဦးစီးတဲ့ ‘ခေတ်သစ်ရာဇဝင် ပြဇာတ် အဖွဲ့’မှာ အဘ ဆရာသိုင်း တီးဝိုင်းတာဝန်ခံဖြစ်လာတော့ တပည့်ဖြစ်တဲ့ အဖေနဲ့ အမေလည်း အတူလိုက်ကြရတယ်။ အဖေက နှံ့မှုတ်၊ အဖေညီ ဦးလေး ကိုမောင်ကြိုင်က ဝုံတီး၊ ဂျပ်စ်ဘင်တီး။ အဖေညီ အငယ်ဆုံး ဦးလေး ကိုမောင်လှိုင်က ဆရာသိုင်းရဲ့ လက်ထောက် စန္ဒရားဆရာလေး ‘ရွှေခယ်လှိုင်’ ဖြစ်လာတယ်။

အမေက ပွဲမထွက်ခင် ပဏာမသီချင်း၊ ဇာတ်ဝင်ခန်း နောက်ခံသီချင်း တွေကို ကားလိပ်ကြားက ဆိုပေးတယ်။ အမေက သဘင်မျိုး မရှိတဲ့ သာမန် အရပ်သူကနေ အဆိုတော် ဖြစ်လာရတော့ လူကြည့်မှာ ရှက်သတဲ့လေ။ ရုပ်ရှင် တီးဝိုင်းကတော့ လူတွေရဲ့ ကျောဘက်က ဆိုပေးရတာမို့ ဆိုတာတဲ့။ ဇာတ်ပွဲ ကျတော့ ဇာတ်စင်အောက် ပွဲကြည့်ပရိသတ်အရှေ့မှာ သူ့ မဆိုရဲလို့ ကား ကြားထဲ ဝင်ဆိုတော့တာ။ ခုခေတ်က အဆိုတော်မတွေ စင်ပေါ်မှာ ဆိုရုံမက ခုန်တောင်ကနေပါပြီကော အမေ။ သူတို့လည်း သဘင်မျိုးဟုတ် မထင်ပါဘူး။ ခေတ်ရေစီးကြောင်းမှာ ကူးကြ၊ လူးကြ၊ ဖြူးကြတာ နေမှာပါလို့ ‘ဝ’ ထား ဦးမယ်။

ဒီအဖွဲ့ကြီးရဲ့ ထူးခြားချက်ကတော့ ပြဇာတ်အဖွဲ့ဆိုတဲ့ စကားနဲ့ အညီ ပြဇာတ်တွေပဲ ကပါတယ်။ ‘နောက်ပိုင်း’ လို့ခေါ်တဲ့ ဇာတ်မင်းသားတွေ၊ နှစ်ပါးသွားတွေ၊ ငိုချင်းတွေပါတဲ့ ဇာတ်ကြီးမျိုး မပါတော့ ညဉ့်ဝက်စနစ်နဲ့ ပွဲသိမ်းပါတယ်။

ခေတ်သစ်ရာဇဝင်ပြဇာတ် အမည်နဲ့ လိုက်လျောညီထွေ ဖြစ်တဲ့ ရာဇဝင်ဇာတ်လမ်းတွေ၊ ရာဇဝင်ကို မှီးတဲ့ ထိုးဇာတ်တွေ၊ ဒဏ္ဍာရီထဲက ဇာတ်လမ်းမျိုးတွေကို တင်ဆက်လေ့ ရှိပါတယ်။ တီးမှုတ်သီဆိုတဲ့သူတွေကို ပုံသေလစာနဲ့ ပေးထားတာကတော့ အထူးခြားဆုံးပါပဲ။ သူများအဖွဲ့နဲ့ တူတဲ့ တစ်ခုတော့ ရိုးရာမပျက် ထည့်ပါတယ်။ ပွဲဦးကတဲ့ညတိုင်း ဘုရားသီချင်း တစ်ပုဒ်နဲ့ ဗုဒ္ဓပုံတော်ကို ပူဇော်ရှိခိုးတဲ့ ပထမဆုံးအခန်း ဖြစ်ပါတယ်ရှင်။

*** ရွှေဘုန်းတော်ရောင်ခြည်၊ ခြောက်ရောင်ကွန့်မြူးသည်၊ တန်ခိုးတော်အနန္တ ပြည့်စုံလှသည်။ ဆယ်ဖြာရည်စူး ရှိဦးချီ... (နေ့တိုင်း စွဲမြဲခဲ့သည်၊ ညတိုင်းစွဲမြဲခဲ့သည်၊ ငါးဖြာအခွလီ တင်ချီ သမည်)၊ စောဗုဒ္ဓမြတ်ဘုရား တန်ခိုးတော်အားနဲ့အညီ ဖူးမဝပြီ ထူးလှတဲ့ ရောင်စုံခြည်... ***

အမှတ် (၄)

ရွှေတိုင်ညွန့်ဆွေပျိုးများ။

ခေတ်သစ်ရာဇဝင်ပြဇာတ်အဖွဲ့ကြီးမှ ပညာရှင်များ။

ကြည်ကြည်ငွေ့ မဖြစ်မိက မာလာရီ

သောတရှင်တို့ရေ...

ဟိုတစ်ပတ်က 'ခေတ်သစ်ရာဇဝင်ပြဇာတ်' အဖွဲ့အကြောင်း စကားခွဲလို့ ဆက်ပြောရဦးမယ်။

အဆိုတော်ကြီး မကြည်အောင် ဦးစီးပေးတဲ့ ဒီအဖွဲ့ကြီး ဇာတ်ထွက်တဲ့ အခါမှာ ဒေါ်ကြည်အောင် မကျွန်းမာလို့ မလိုက်နိုင်ရှာတာနဲ့ မာအေး မတွေ့ခဲ့ရ ပါဘူး။ လက်တွေ့ ဇာတ်စီးလုပ်ကိုင်ရတဲ့သူကတော့ 'မင်းသားကျော်အုန်းလှိုင်' ပါ။ ဂီတစာဆို ရွှေတိုင်ညွန့် ခေါ် ဦးအုန်းဆိုင်ရဲ့ အစ်ကိုအရင်း ဖြစ်ပါတယ်။ သူတို့ညီအစ်ကိုမှာ သဘင်မျိုးဆက် ပါတယ်လို့ ပြောရမှာပေါ့။ သူတို့ဖခင် နာမည်က 'ဦးကြင်ခဲ' ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ အဘက ဇာတ်စာတွေ ရေးတယ်လို့ ကြားရတယ်။ လူရွှင်တော်အဖြစ်လည်း နာမည်ကြီးပါတယ်။

သောတရှင်တို့ ရေဒီယိုကလာတဲ့ ဟဒယရွှင်ဆေး အခန်းကနေ 'ရေနံ ချောင်းက ဖေကံကောင်း' ဆိုတဲ့ ရယ်စရာဟာသဇာတ်လမ်းလေးကို မကြာ ခဏ လွှင့်တာကြားဖူးမှာပါ။ ဟိုတုန်းက နာမည်ကြီးလူရွှင်တော် ဓာတ်ဆီ၊ ဓာတ်ဆံတို့ရဲ့ ပြက်လုံးဇာတ်ပြားတွေထဲကပဲ။

အဲဒီ 'ရေနံချောင်းက ဖောက်ကောင်း' ပြက်လုံးထဲမှာ-

“ဪ... ကျွန်မကတော့ ဒေါ်ကျင် ဒေါ်ကျင်နဲ့ အပျိုကြီးပေါ့ရှင်၊ ကလေးကို နှစ်ဒါခင်လောက်ရှိတယ်”

လို့ နောက်တီးနောက်တောက် ပြောတဲ့အသံဟာ အဘ ဦးကြင်ခဲ အသံပေါ့။

သူ့မျိုးဆက် ရွှေတိုင်ညွန့်ရဲ့သားကြီးက 'အပျိုကြီးမမရယ် ခွကျလှတယ်'။ အဲဒီ 'အပျိုကြီးမမ' သီချင်းရဲ့သီချင်းရှင် အဆိုတော် ကိုမျိုးဆက်။ ဇာတ်ထဲတုန်းက 'အစ်ကိုပေါက်စ၊ အစ်ကိုပေါက်စ' လို့ခေါ်တဲ့ ရွှေတိုင်ညွန့် သားငယ်က အငြိမ့်လူရွှင်တော် ဖြစ်တယ်။

သမီးကတော့ 'မွန်တို့ဌာနီရာမည၊ သာစွနေပြည်၊ သာစွနေပြည်' ဆိုတဲ့ ရုပ်ရှင်သီချင်း၊ 'ကြီးကြီးချိတ်မှ ကြိုက်သလို ကြိုက်သလို'၊ အဲဒီ 'ကြီးကြီးချိတ်' သီချင်း၊ 'မောင်ရေးလာမယ့် စာချွန်လွှာ မနက်ဖြန် သို့မဟုတ် ဘယ်သောအခါ' အဲဒီ 'မနက်ဖြန် သို့မဟုတ် ဘယ်သောအခါ' သီချင်းတွေနဲ့ နာမည်ကျော်ခဲ့တဲ့ အဆိုတော် ထား။ သူ့သားလေး နှစ်ယောက်မှာ အကြီးက ဇော်မျိုးထွဋ်တဲ့၊ လိဒ်ဂစ်တာ တီးတယ်။ အကယ်ဒမီ ဇော်မျိုးထွဋ် မဟုတ်ပါဘူး။ အဲဒီကလေးက စန္ဒရာလှထွတ်ရဲ့သားပါ။ သားအငယ်ကတော့ အများသိကြတဲ့ စတီရီယို အဆိုတော် ဇော်ဝင်းထွဋ် ဖြစ်လာပါတယ်။

အဲဒီ မိသားစုနဲ့ ရင်းခဲ့တာ မိဘလက်ထက်ကတည်းကပါ။ ဆရာရွှေတိုင်ညွန့် စစ်ပြေးလာတာ ပြောင်းမြဲက မာအေးမိဘများဆီကိုပါ။ မာအေးမေပွေးသေးဘူး။ မမထားတောင် သုံးနှစ်သမီးလောက်ပဲ ရှိဦးမယ်တဲ့။ ဆရာကြီးရဲ့ တပည့်ဖြစ်တဲ့ ဝဏ္ဏကျော်ထင်ဘွဲ့ရ ဦးလေး စိန်မြမောင်လည်း ပါသတဲ့။

နယ်ခံဂီတသမားများဟာ မြို့ကလာရင် ဆရာသခင်လို ထားတတ်ကြတဲ့ အတိုင်း ကူညီစောင့်ရှောက်၊ တီးမှုတ် လုပ်ကျွေးခဲ့ကြတယ်လို့ သိရတဲ့အခါ ရင်ထဲအထိ ရင်းနှီးသွားသလိုပဲ။ လူမှန်းသိမှ တွေ့ကြရတော့ အဖေဆရာရဲ့ သမီးဖို့ အစ်ကိုကြီး၊ အစ်မကြီး မရှိတဲ့ မာအေးက 'ထား'ကို အစ်မကြီးလို နေရာထားပါတယ်။ ဆရာရွှေတိုင်ညွန့်ရဲ့စာတွေကိုလည်း မာအေးက ရတနာလို တန်ဖိုးထားတာကိုး။ နောက် မမထား ပူးစာဆိုတာကလည်း အဖေမြို့သား ဝါးခယ်မသားဆိုတော့ ပိုရင်းပြန်ရော။

ဘကြီးကျော်အုန်းလှိုင်မှာလည်း သားနှစ်ယောက် ရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သဘင်လမ်း ရောက်မလာကြပါဘူး။ ဘကြီးကျော်အုန်းလှိုင်က အသားဖြူဖြူ၊ အရပ်မနီမမြင့်၊ သျှောင်ထုံးနဲ့ ဆိုတော့ နန်းဝတ်နန်းစားနဲ့ သိပ်လိုက်တာပဲ။ သူများကို သင်ပေးတဲ့အခါ၊ ဇာတ်တိုက်တဲ့အခါမှာလည်း စိတ်ရှည်ရှည် သင်တာတွေ့ရပါတယ်။ အသံတော့ မကောင်းလှဘူးရှင်။ သရုပ်ဆောင် ကောင်းတယ်။ တည်တည်တံ့တံ့ နေတတ်ပေမယ့် မာနမျက်နှာ မတွေ့ရပါဘူး။

နောက် မင်းသားတစ်လက်က 'ခုနစ်ထွေ ထွန်းရီ' တဲ့။ အက သိပ်ကောင်းတာပဲ။ သူ့အကောင်းဆုံးကဟန်ဟာ 'ဇော်ယုံ' မှာ ပေါ်ပါတယ်။ သူ့သမီး နန်းပုံက မာအေးကစားဖက်လေ။

ဘကြီး ကျော်အုန်းလှိုင်နဲ့ အတွဲညီတဲ့ မင်းသမီးက 'OK ကြိုင်' ပါရှင်။ လူကြမ်းမင်းသားကြီးကတော့ 'ဗိုလ်ကြည့်ရှောင်' တဲ့။ ရုပ်ရှင်ထဲက ညိုအေးကြီးတို့ ပုံမျိုး။ နောက်တစ်ယောက်က 'ဗိုလ်ရန်ရှောင်' တဲ့။ ရုပ်ရှင်ထဲမှာ ပုဏ္ဏားလုပ်ပြီး ခြေထိုးတာမျိုးကျွမ်းတဲ့ လူကြမ်းမင်းသား ညွန့်မောင်ကြီးနဲ့ ညီအစ်ကိုဆို ယုံမှာ။ လူကြမ်းတွေဖို့ လူမုန်းရအောင် လုပ်ရပေမယ့် သူတို့အသည်းက သိပ်ဖြူတယ်။ စိတ်ကောင်းလည်း သိပ်ရှိကြတယ်။

လူရွှင်တော်တွေထဲမှာ ဦးလေးကိုကျောက်စိမ်းနဲ့ ဦးလေးကိုစံဖဲတို့ကိုပဲ မှတ်မိပါတော့တယ်။ ဦးစံဖဲက ဘိန်းသမားမျက်လုံးနဲ့ အိပ်ခိုက်ရင်း ထထပြက်တာမျိုး လုပ်ပြလေ့ ရှိပါတယ်။ ဦးကျောက်စိမ်းက ခပ်တည်တည်နဲ့ ပြက်လုံးထုတ်တယ်။

ပေါင်းတလည်မြို့မှာကျမှ 'အောက်ချင်းမ' ခေါ်တဲ့ ဇာတ်မင်းသမီးလေး အဖွဲ့ထဲရောက်လာတယ်။ နောက် အကယ်ဒမီ ကြည့်ကြည့်ငွေ့ ဖြစ်လာတဲ့ အမေကြည်လေ။ တစ်ဖွဲ့လုံးက သူ့ငယ်နာမည် 'အကျင်' လို့ ခေါ်ခဲ့ကြပါတယ်။ အမေကြည် တင်မက 'ခင်ညိုညို' ဖြစ်လာမယ့် အညိုဆိုတဲ့သူအစ်မ၊ နောက်အစ်မကြီး ဒေါ်သိန်းရှင်၊ နွဲ့နွဲ့မူအမေ ဒေါ်သိန်းရှင်၊ မောင်လုပ်တဲ့ တယောဆရာကိုတင်တို့ပါ ရောက်လာတာပါ။ ခင်ပွန်းသည် မင်းသား 'အောင်ဝိဇ္ဇာ' လည်း အတူပါပါတယ်။ အဲဒီ မင်းသားက ညိုချောလေး။

အောက်ချင်းမဟာ သဘင်ဗီဇ ပါပြီးသားပါ။ အဖွဲ့တောင့်တောင့်နဲ့ တွဲရတော့ ပိုကောင်းလာတာပေါ့။ ဘကြီးကျော်အုန်းလှိုင် သင်သမျှ အမေကြည်

ရပါတယ်။ သင်တာထက် ကောင်းနေရင်လည်း ဘကြီးကျော်အုန်းလှိုင်က လွှတ်ပေးတာပဲ။

မာမာအေး အခုထိ ခွဲနေတဲ့ ပြဇာတ်က 'မာလာရီ' ဆိုတဲ့ ပြဇာတ် ဖြစ်ပါတယ်။ ဇာတ်လမ်းက မှုဆိုးကြီး အလန်ကွာတာမိန်းရဲ့ ဇာတ်လမ်းမျိုးနဲ့ ခပ်ဆင်ဆင်။ တောပစ်ထွက်တဲ့ အစိုးရအရာရှိလေးနဲ့ လူရိုင်းစကားသာ ပြောတတ်တဲ့ လူရိုင်းမလေး မာလာရီတို့ရဲ့ မေတ္တာဇာတ်လမ်းကလေးပါ။

အစိုးရအရာရှိ အဝတ်အစားနဲ့ ဘကြီးကျော်အုန်းလှိုင်ဟာ အင်္ဂလိပ် ဗိုလ်ကြီးနဲ့ တူသွားသလို လူရိုင်းမလေးလို သစ်ရွက်တွေနဲ့ ပန်းတွေ သီပြုံး ဝတ်ထားတဲ့ အမေကြည်ကလည်း အူကြောင်ကြောင် ချစ်စရာကောင်မလေး ဖြစ်သွားပါတယ်။

အမေကြည်ဟာ ဗမာစကား အ ထစ်ထစ်နဲ့ မတတ်သလို ခဏလေးပဲ ပြောပြီး ငိုရအောင်၊ ဆွေးရအောင်၊ ရယ်ရအောင် အမူအရာအမျိုးမျိုးကို တစ်ဇာတ်လုံး လုပ်ပြနိုင်စွမ်းရှိရှိနဲ့ သယ်သွားတော့ ပွဲကြည့်ပရိသတ်ဟာ 'မာလာရီ... မာလာရီ' နဲ့ ခွဲကျန်ရစ်တော့တယ်။ စည်းမပါ၊ ဝါးမပါ စန္ဒရားလေးနဲ့ ညည်းသလိုလိုလေး ဆိုသွားတဲ့ သီချင်းတစ်ပုဒ်ပဲ ပါတယ်။ မာလာရီ ဇာတ်ခုံပေါ်မှာ ပေါ်လာတိုင်း ဆိုခဲ့တာပေါ့ရှင်။

*** မာလာရီ ဆင်းရဲနံ့ကြည်၊ ကြူမွှေးတော့သည်၊ သည်မြိုင်မဟီ ကမ်းစပ်နဒီ၊ ထုံသင်းပေသည်...

မာလာရီ ဆင်းရဲနံ့ကြည်၊ ကြူမွှေးတော့သည်၊ သည်မြိုင်မဟီ ကမ်းစပ်နဒီ၊ ကြည်နှူးလှသည်... ***

အပုဒ် (၅)

နေမင်းရင်သွေး၊ မြန်မာ့ရင်ထဲက မြင်းမိုရ်တောင်

သောတရုတ်တို့ရေ...

ဟိုတစ်ပတ်က 'ခေတ်သစ်ရာဇဝင်ပြဇာတ်' အဖွဲ့ထဲက အနုပညာရှင်တွေ အကြောင်း မှတ်မိသရွေ့ ပြောပြခဲ့တာ 'မာလာရီပြဇာတ်' အကြောင်း ရောက်သွားပြီနော်။

ဟိုးနှစ်ပေါင်း ငါးဆယ်ကျော်ကအကြောင်းတွေ ပြောပြနေလို့ နားညောင်းနေကြပြီလားဟင်၊ သည်းခံခွင့်လွှတ် နားထောင်တော်မူကြပါလို့ပဲ တောင်းပန်ရတော့မှာပဲရင့်။ မှတ်တမ်းမှတ်ရာလုပ်တဲ့ အလေ့အထ နည်းလှတဲ့ သဘင်ဟာသဆိုတီးကတဲ့ ပညာရှင်တွေလည်း သိကြပါစေ။ ခေတ်စုံထောင့်စုံ မမီလိုက်တဲ့သူတွေ၊ အသက်အရွယ်ထောက်လို့ အတိတ်မှာ ပြန်ရောက်ချင်တဲ့ လူကြီးသူမတွေ ကြားဖြစ်အောင် ပြောရမှာမို့ပါ။ မာအေး သားသမီး၊ မြေးလေးတွေကို တောင် အချိန်မရလို့ မပြောခဲ့ရသေးတာလည်း တစ်ကြောင်းပါတာပေါ့ရှင်။

'နေမင်းရင်သွေး' ဆိုတဲ့ ဒဏ္ဍာရီပြဇာတ်ကိုလည်း သတိရမိပါတယ်။ မာအေးက သီချင်းသမားဆိုတော့ သီချင်းကိုစွဲပြီး မှတ်ခဲ့တာမျိုးပေါ့။ 'သူရိယ' ဆိုတဲ့ နေနတ်သားနဲ့ နဂါးမလေးရဲ့ မေတ္တာဇာတ်လမ်းပါပဲ။

ကမ္ဘာ့နေဟာ ဘယ်လောက် ဝေးကွာတယ်၊ ဂြိုဟ်အသီးသီးဟာလည်း

ဘာဆွဲငင်အားတွေနဲ့ ဘယ်လိုလှည့်ပတ်နေတယ်။ နေ့တွေ ညတွေ၊ ရာသီဥတု တွေဟာ ဘာကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတယ် စသည်ဖြင့် သိပွဲနည်းအရ တိကျတဲ့ ခေတ်ကို ရောက်နေပါပြီ။

မြန်မာတွေရဲ့ ရင်ထဲမှာတော့ မြင်းမိုရ်တောင် အလယ်ကထား၊ အရှေ့ ကျွန်း၊ အနောက်ကျွန်း၊ တောင်ကျွန်း၊ မြောက်ကျွန်းဆိုတဲ့ ကျွန်းကြီးလေးကျွန်းနဲ့ ကျွန်းကလေးနှစ်ထောင် ဝန်းရံထားတယ်လို့ပဲ စံစားပါတယ်။

ကျေးဇူးရှင် မင်းကျွန်းတိပိဋက ဆရာတော်ဘုရားကြီး ရှိစဉ်ကတည်းက ရွတ်ဖတ်ပူဇော်လေ့ရှိတဲ့ နှံကြီး အရှင်သီလက္ခဏာရေးခဲ့တဲ့ ရောင်ခြည်တော်ဘွဲ့ ဘုရားရှိခိုးမှာဆိုရင်...

“**ဂီရုတ္တမော-ကမ္ဘာပေါ်တွင် ထင်ရှားရှိသမျှ တောင်တကာ ထွတ်မှူး၊ တောင်ဦးတောင်မြတ်ကြီး ဖြစ်သသော၊ စတုက္ခရံသီ နိက္ခန္ဓော- မေရုရာဇာ ရွှေငွေမြဖန်၊ လေးတန်ရောင်ခြည် ထွက်လည်ကွန်မြူး တင့်ထူးလျှံမြိုင် မဏ္ဍိုင်ဗွေချက် နေလစက်နှင့် နက္ခတ်တာရာ ကြယ်တကာတို့ ဝဲယာပတ်ဝိုက် ဦးမိုက်ကြရာ မဟာမြင်းမိုရ် တောင်မင်းသည်၊ သကာဘာယ-ဝါဝင်းရောင်၊ ဖြူဝင်းရောင်၊ စိမ်းလှဲဝင်းရောင်၊ ဖန်ဝင်းရောင်၊ မှန်ဝင်းရောင်၊ နေရောင် လရောင် တည်းဟူသော မိမိအရောင်အဝါဖြင့်၊ သမန္တတော-နှစ်ထောင် ကျွန်းငယ် လေးသွယ်ကျွန်းကြီး သီးသီးမွေ့မွေ့ အန္တာဝါလေးသွယ် မြစ်ငယ်ငါးရာ ငါးဖြာမြစ်မ ရှိသမျှအကုန် လုံးစုံဒီပါ ရပ်ဒီသာ၌၊ ဩဘာသယ- ဩဘာ သယန္ဓော-ထွန်းလင်းတောက်ပြောင် မြင်းမိုရ်တောင်ကို သာစေလျက်၊ သောဘ တောက္ခဝ-လေးကျွန်းလုံးလည် လွန်တင့်တယ်သကဲ့သို့၊ တထာဝ-ထိုမြင်းမိုရ် တောင်ကြီး ပုံမှီးစံယူ အလားတူသာလျှင်...**”

အဲဒီလို ရွတ်ဆိုခဲ့ရပါတယ်။

ဘုရားရှိခိုးမှာတောင် ဒီလိုပါတာပဲရှင်။ သီချင်းကလည်း ဒီအတိုင်း စပ်မှာပေါ့။

*** ကျွန်းငယ်နှစ်ထောင်နဲ့ ဝန်းပရံခို လေးကျွန်းမြင်းမိုရ် (ယုဂန်စွန်းမှာ ထွန်းပေါ်လာရ...)/’

[ဆင်းရောင်ရှိန် သူရိန်မင်း ထိန်လင်းလို့သာ]/’ ဒေါင်းယာဉ်ဖွဲ့ ဖန်နန်း ရယ်က၊ ဓမ္မူဒီပါ၊ ဓမ္မူဒီပါ၊ အရှေ့စွန်းက နေဝန်းထွက်ပေါ်လာ... ***

တစ်ပိုဒ်တည်းပါတဲ့ သီချင်းလေး ဖြစ်ပါတယ်။ ရှေ့ကရွတ်ခဲ့တဲ့ ဘုရား ရှိခိုးထဲကအတိုင်း အဓိပ္ပာယ်ပါပဲ။

မင်းသားကြီး ကျော်အုန်းလှိုင်ဟာ ဒေါင်းရုပ်ဆင်ထားတဲ့ ပန်းရထားနဲ့ ဇာတ်စင်အစိုးပေါ်ကနေပြီး ဇာတ်စင်အောက်ကို သီချင်းဆိုရင်း တဖြည်းဖြည်း ဆင်းလာတာမျိုး ဖန်တီးပါတယ်။ ပန်းရထားဆိုင်းတဲ့ကြီးမှာ ကြယ်ငယ်လေး တွေကို ငွေစက္ကူပြောင်ပြောင်နဲ့ ကပ်ထားတော့ နေမင်းနဲ့အတူ ကြယ်တွေပါ လိုက်နေတယ်လို့ မြင်ရတာပေါ့။ နောက်ခံကားကလည်း မိုးတိမ်တွေ ရေးထား တယ်လေ။ ခုခေတ် ဇာတ်ပွဲတွေမှာသုံးတဲ့ နောက်ခံဝတ်ဖြူကားပေါ်မှာ ဖလင် ပြားနဲ့ မှန်ပန်းချီပုံကို ဆလိုက်ထိုးပြတာမျိုး မပေါ်သေးပါဘူး။

ခေါင်းဆောင်းထားတဲ့ မကိုဋ်က ငွေရောင်၊ နုပူးနေရာမှာ နေအပိုင်း ပုံနဲ့ပါ။ ဘယက်တန်ဆာ ဒွါဒရာတွေကလည်း ငွေရောင်၊ သိုရင်းအင်္ကျီနဲ့ တောင်ရှည်ပုဆိုးကတော့ ပုလဲရောင်။ ငွေချည်ထိုးဖြစ်ပေမယ့် သိပ်မတောက် လှဘူး။ စစ်သုံးလေထီးပိုးစတွေပဲ လှိုင်လှိုင်ဝယ်လို့ရတဲ့ အချိန်ပေကိုး။ ဖဲလောက် မတောက်ဘူးပေါ့။

အဖွဲ့တည်ထောင်သူကလည်း ငွေထောက်နိုင်၊ ပွဲစီးပေးကြတဲ့ သူတွေ ကလည်း စေတနာကောင်း၊ ဉာဏ်ကောင်းကြလေတော့ အဖွဲ့ထဲမှာ ခေါင်းဆောင်း စည်းပုံ အမျိုးမျိုးလုပ်တတ်တဲ့သူ၊ ဇာတ်ဝတ်ဇာတ်စားတွေ ချုပ်ပေးတတ်တဲ့ သူတွေကို ငှားခဲ့တယ်။ ဒါ့ကြောင့် 'ခေတ်သစ်အဖွဲ့'ဟာ အပြင်အဆင်ကအစ ထိပ်တန်းနေရာ ရခဲ့တာပါပဲ။

စောစောက ဆိုပြခဲ့တဲ့ သီချင်းလေးဆိုရင် တောက်တောက်ဝင်းဝင်း နေနတ်မင်းကြီး ဆင်းလာတဲ့အခန်းကျရပ် ဘာလို့မှန်း မသိဘူး၊ ရှိခိုးချင်စိတ် ပေါက်ပြီး ရှိခိုးတော့တာပဲ။ မင်းသမီး အိုကေကြိုင်ကလွဲလို့ နဂါးမယ်မီးကတဲ့ ယ်မီးသမတွေက နေမင်း ဆင်းလာတဲ့အခါ ကြောက်လန့်ထွက်ပြေးတဲ့ အမူ အရာနဲ့ ကားကြားထဲ ဝင်ပြေးရတော့ မာအေးငုတ်တုတ်လေးကို ခလုတ်တိုက်ပြီး လဲကြ၊ ရယ်ကြမောကြနဲ့ သိပ်ပျော်စရာကောင်းတာပါပဲ။

အဲဒီ နေနတ်သားနဲ့ နဂါးမင်းသမီး မေတ္တာမျှပြီးတဲ့အခါ အစောက ပြောခဲ့သလို တခြားကျွန်းတွေကို နေမင်းကြီးက သွားရတော့ နဂါးမင်းသမီးလေး က လွမ်းကျန်ရစ်ရုံမက ဥသုံးလုံးပါ ဥလာခဲ့ပါရော။

အချိန်တန်လို့ နဂါးပြည်ပြန်ရတော့မယ့် အခါကျတော့ ဒီဥတွေကို ယူသွားခွင့် မရတာကြောင့် ရေထဲမျောခဲ့ရရှာပါတယ်။ ပထမဥက မြန်မာ မင်းသားတစ်ပါး ပေါက်ဖွားလာတယ်။ ဒုတိယ ဥတစ်လုံးကတော့ ဆယ်ယူတဲ့ လူတွေလက်နဲ့ ထိတာနဲ့ ဥကပေါက်ပြီး ယောက်ျားလေးတစ်ယောက် ကောက်ရ ကြတယ်။ ဒါနဲ့ 'ဥထိဖွား' လို့ နာမည်ပေးခဲ့တာပေါ့။ ကာလရွေ့လျောလာတော့ 'ဥတည်ဘွား' ဆိုတဲ့ တရုတ်မင်းသားကလေး ဖြစ်လာတယ်။

နောက်ဆုံးဥကတော့ ကျောက်ဆောင်နဲ့တိုက်မိလို့ ကျောက်စိမ်းတုံးကြီး ဖြစ်သွားတယ်လို့ ဗမာရယ်၊ တရုတ်ရယ်၊ ကျောက်စိမ်းတုံးရယ်ဟာ ဆွေမျိုး ပေါက်ဖော် ညီအစ်ကိုတွေ ဖြစ်တယ်လို့ ဇာတ်သိမ်းသွားပါတယ်။

တရုတ်-ဗမာ အိမ်နီးချင်း ချစ်ကြည်ရေးကို အဲဒီအချိန်မှာကတည်းက သဘင်သည်တွေ ဆောင်ရွက်နေတာပါလားလို့ ခုမှ တွေးမိပါတော့တယ်ရှင်။

အမှတ် (၆)

စင်ပေါ်ရောက် "ခိုလ်တွတ်" ကလေး၊
ကတ်ဒေါင်းကွဲချိန် ကလေးသရုပ်ဆောင်

သောတရှင်တို့ရေး...

အရင်တစ်ပတ်က 'ခေတ်သစ်ရာဇဝင်ပြဇာတ်အဖွဲ့' ရဲ့ အခမ်းအနား ပြင်ဆင်ပုံ၊ မြန်မာ့ရင်ထဲက မြင်းမိုရ်တောင်နဲ့ ကျွန်းကြီးလေးကျွန်းအကြောင်း၊ တရုတ်-ဗမာ ချစ်ကြည်ရေး ဒဏ္ဍာရီပြဇာတ် 'နေမင်းရင်သွေး' အကြောင်း ပြောခဲ့တယ်။

ဒီနေ့တော့ ကံပေးတဲ့အခြေအနေကြောင့် စင်ပေါ်ရောက်သွားတဲ့ အကြောင်း ပြောပြချင်လို့ 'ရွှေပုရပိုက်' ဆိုတဲ့ ရာဇဝင်ထိုးဇာတ်လေးကို ပြောပြ ပါ့မယ်။ ဇာတ်လမ်းကတော့ ဗမာနန်းတွင်းမှာ ဖြစ်လေ့ရှိတဲ့ ညီအစ်ကို နန်း လုတဲ့ ဇာတ်လမ်းမျိုးပါပဲ။

ဖခင်ဘုရင်မင်းမြတ်က နောင် နန်းတက်ရမယ့် မင်းသားနာမည်ကို ရွှေပုရပိုက်နဲ့ သူကိုယ်တိုင်ရေးပြီး သိမ်းထားပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အချိန်မတိုင်မီ မှာပဲ သားတော်ငယ်က ထီးနန်းလုပ်ကြံ သိမ်းယူတာကြောင့် တက္ကသိုလ်ပညာ သင်သွားတဲ့သားက သူပုန်ဖြစ်၊ တိုင်းပြည်မှာကျန်ခဲ့တဲ့ သူမိဖုရားနဲ့ သားလေး က ရုပ်ဖျက်ထွက်ပြေးရာ ဒုက္ခတွေကြားမှာ မိသားစုပြန်ဆုံ၊ သားတော်လေး အရွယ်ရောက်မှ ရွှေပုရပိုက်ကို ပြန်ရှာ၊ တိုင်းပြည် ပြန်တိုက်ယူတဲ့ ဇာတ်လမ်း ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီ ပြဇာတ်ထဲက ဘုရင့်မြေးတော်ကလေးနေရာမှာ အစက ကော်ဖတ် ရုပ်ကို အနှီးပတ်ပြီး ပွဲထုတ်ခဲ့ပါတယ်။ အရုပ်ဆိုတော့ မွေးကင်းစပဲ ပြလို့ရတာ လေ။ ဇာတ်ပို့ ဇာတ်သယ် ဘယ်စကားကြွယ်နိုင်ပါ့မလဲ။ ဒါကြောင့် တကယ် စကားပြော အမှုအရာလုပ်နိုင်တဲ့ ကလေးအစစ်နဲ့ ဒေါ်ကြည်အောင်က ပြောင်းလဲ ကပြစေခဲ့ပါတယ်။

ကလေးသရုပ်ဆောင်ရယ်လို့ ဘယ်အဖွဲ့မှာမှ သီးသန့်ခေါ်တာမျိုးက မရှိပါဘူး။ မိဘနဲ့ အတူလိုက်လာတဲ့ ကလေးတွေကိုပဲ စင်တင်ပေးတာပါ။

ကဇာတ်၊ ပြဇာတ်အဖွဲ့တွေဟာ တစ်နှစ်တစ်ခါ မိုးကျခါနီးရင် ဇာတ် ခေါင်းကွဲလေ့ ရှိပါတယ်။ ဇာတ်ခေါင်းကွဲတယ်ဆိုတာ နောင်နှစ်အတွက် အဖွဲ့ဝင်တွေ ပြန်စုရအောင် အဖွဲ့ ခဏ ဖျက်သိမ်းထားချိန်ကို ခေါ်တာပါ။

နွေအခါ မြေမာချိန်မှာ နယ်ရွာဖြူစုံ ကူးခုန်လှည့်လည် ကချေသည်ဘဝ အတည်တကျ နေရတယ် မရှိပါဘူး။ တစ်နေရာမှာ နေရလှ တစ်ပတ်ပေါ့။ ပွဲကူးပြီ ဆိုရင်လည်း ဇာတ်ပစ္စည်းသေတ္တာ၊ မိသားစုပစ္စည်းသေတ္တာတွေ ကြားမှာ ဖြစ်သလို ရတဲ့နေရာမှာ ထိုင်လိုက်ရင်း ငိုက်ဖျဉ်းပါသွားရတာမျိုးပါ။ ကားရှေ့ခန်းမှာက ခေါင်းဆောင်မင်းသား၊ မင်းသမီး၊ မန်နေဂျာ၊ ဇာတ်ဆရာ၊ ဇာတ်ပိုင်ရှင်တွေသာ ထိုင်ရမြဲ ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီလို ဘယ်လောက်ပဲ ဆင်းရဲပင်ပန်းစွာ ဘဝကို ဖြတ်သန်းရပေမယ့် မိသားစုကြီးတစ်ခု လျှောက်လည်နေကြသလို အေးအတူ ပူအမျှ နေလာကြတဲ့ သဘင်သည်တွေဟာ ကိုယ်နဲ့ရင်းနှီးရာ အကြောင်းသိချင်း၊ ဇာတ်သိနှမ်းဖတ် ချဉ်ချင်း အတူသွားလာလုပ်ကိုင်နေထိုင်ရတာမျိုးကို နှစ်ခြိုက်ကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဇာတ်ခေါင်းကွဲချိန်ရောက်ရင် တစ်ယောက်ပြောင်းတာနဲ့ နောက် တစ်ယောက် ပါသွားတတ်တယ်။ ကိုယ့်ကို မြေတောင်မြှောက်ပေးနိုင်တဲ့ တွဲခေါ်ပေးတတ်တဲ့ ပညာရှင်နောက်ကို ဆည်းကပ်လိုက်ပါသွားကြတာလည်း ရှိတယ်။ မာအေးတို့ နိုင်ငံမှာ အဲဒီလိုပဲ ပညာလူ၊ ပညာဖြန့်၊ လက်ထပ်သင် ဆိုတာမျိုး လုပ်ရတာကိုး။

ပြီးတော့ ဒီအဖွဲ့မှာ သူပါရင် ငါမလိုက်ချင်ဘူးဆိုတဲ့ အကျိတ်အခဲလေး တွေလည်း ရှိသရှင့်။ နယ်ပြန်မထွက်ခင် ဇာတ်ပြန်စည်းတဲ့အချိန်မှာ ပညာ ရှင်တွေကို နာမည်ကြီးရင် ကြီးသလို ကြိုက်စရာပေး ငှားရမ်းရတယ်။ ကြီးတင်

အသုံးငွေဆိုတာ ပေးရတယ်။ ဇာတ်ကပြီဆိုမှ ညကြေးထဲက ပြန်နုတ်ပေးချေရတဲ့စနစ်နဲ့ ဇာတ်ပိုင်ရှင်တွေက စာချုပ်ချုပ်ပါတယ်။ ကတိဖျက်တဲ့ဘက်က လျော်ကြေးပေးရပါတယ်။ တချို့လည်း ကိုယ့်အိမ်ကိုယ် ပြန်နေကြတယ်။ တချို့က ဇာတ်ဆရာပေးတဲ့နေရာမှာ စုနေကြတယ်။ စားစရိတ်ကို ပိုင်ရှင်က တာဝန်ယူရလေ့ ရှိပါတယ်။ ဘယ်လို စာချုပ်ရှိရှိ မကျေနပ်ရင် ပညာရှင်က လျော်ကြေးပေးပြီး ထွက်တာပါပဲ။ ခေါင်းဆောင်မင်းသားကလွဲလို့ တယ်မမြဲကြဘူး။

တစ်ခါမှာတော့ ဒုပြောခဲ့သလိုမျိုးပေါ့။ ဇာတ်အဖွဲ့ဝင်တစ်ယောက် ကောက်ကာငင်ကာ ထွက်သွားပါရော။ သူ့သားလေးက ပြဇာတ်ထဲက လိုတဲ့ ကလေးခန်းမှာ ကပြနေကျပါ။ သူ့အဖေ ထွက်သွားတော့ သူလည်း ပါသွားတာ ပေါ့နော်။ အဲဒါ ပြဿနာပဲ။ နောက်နေ့ 'ရွှေပုရပိုက်' ပြဇာတ် ကမယ်လို့ ဆိုင်းလှည့်ကြော်ငြာ လှည့်ပြီးနေလို့လေ။

ဆိုင်းလှည့်ကြော်ငြာဆိုတာ ပွဲကမယ့်မြို့နဲ့ နီးတဲ့ ရွာနီးချုပ်စပ်မှာ နေကြတဲ့ ပရိသတ်တွေ သိနိုင်အောင် နှားလှည်းတို့၊ ဒေါက်ကပ်မြင်းလှည်းတို့ပေါ်မှာ ပတ်မကြီးနဲ့ လင်းကွင်းတီးသူ နှစ်ယောက်က ဗေထီ၊ ဗေထီ၊ ဗေထီ၊ ချမ်းချမ်း၊ ချမ်းချမ်းနဲ့ သီချင်းသံ မပါဘဲ တီးပြကြတယ်။

ဇာတ်ရုံထဲက လူတွေကို ပွဲမစခင် လူလက်မှတ်၊ ဖျာလက်မှတ်တွေ ပြပြီး ဝင်ကြဖို့ အချိန်ရောက်ပြီလို့ ပတ်မနဲ့ လင်းကွင်းသံပေးတဲ့၊ ရုံခါတယ်လို့ ပြောလေ့ရှိတဲ့ အချိန်မှာ တီးတာမျိုးပါ။

ကြေညာသူက ဒီည ဘာဇာတ်ထုပ် ကမယ်၊ နက်ဖြန် ဘာဇာတ်ထုပ် ကမယ်၊ ဇာတ်လမ်းက ဘယ်လိုဇာတ်လမ်းမျိုး ဖြစ်ပါတယ်လို့ လျက်ဆား ရောင်းတဲ့ အော်သံမျိုးနဲ့ ဖွဲ့ဖွဲ့နဲ့နဲ့ အော်ပြောကြေညာရပါတယ်။ လျှပ်စစ်ပစ္စည်းတွေ မသုံးနိုင်သေးတဲ့ အခါပေကိုး။

အဲဒီလို ကြေညာထားတဲ့အတိုင်း ကပြရတာဖြစ်တော့ နောက်နေ့ 'ရွှေပုရပိုက်' ကမယ် ကြေညာပြီးချိန်မှာ ကလေးဇာတ်လိုက် မရှိတဲ့ ပြဿနာ အဖွဲ့မှာ ကြုံလာပြီပေါ့။ ဇာတ်မိသားစုကြီးမှာ ကလေးတွေမှ အများကြီးရယ်။ သဘင်သည်တွေ ဘဝင်ကျ သရုပ်ပြနိုင်တဲ့ ကလေးသာ ရှာမတွေ့သေးတာပါ။

ဒါနဲ့ ခေါင်းဆောင်မင်းသမီး 'ဒိုကေကြိုင်' က မာအေးကို သရုပ်ဆောင်

ခိုင်းဖို့ ဘကြီးကျော်အုန်းလှိုင်ကို အကြံပေးခဲ့တယ်။ သုံးနှစ်သာသာပဲ ရှိတဲ့ ငယ်လွန်းသေးတဲ့ကလေးကို သူ ဘယ်စိတ်ချနိုင်မှာတုံး။ အင်တင်တင် အိလည်လည် နေမှာပေါ့။

“တစ်ဖာတ်လုံးက ချစ်လို့၊ ဘာကျွေးကျွေး စားနိုင်တဲ့ကလေးဖို့ ဗိုလ်တွတ်နာမည်ရနေတဲ့ ကောင်မလေးအကြောင်း အစ်ကိုကြီး မသိလို့ပါ။ ကျွန်မတို့ကတဲ့ ပြဇာတ်ထဲက စကားတွေ၊ အိုက်တင်တွေ၊ သီချင်းတွေ အကုန်အလွတ်ရတာ။ သူကြိုက်တာသာကျွေး၊ ဆိုခိုင်းခိုင်း၊ ပြောခိုင်းခိုင်း၊ အိုက်တင်လုပ်ခိုင်းခိုင်း အကုန်ဖြစ်တယ်။ စိတ်ချ... အစ်ကိုကြီး၊ ကျွန်မ တာဝန်ခံတယ်”

လို့ အမေ အိုကေကြိုင်က ပြောတဲ့အတိုင်း မာမာအေးလေးကို ခေါ်လိုက်တယ်။ ကြိုက်တဲ့ ကြက်ဥမုန့်လည်း ကျွေးတယ်။

“ဘကြီးကျော်အုန်းလှိုင် ရွှေပုရပိုက် ပြဇာတ်ထဲမှာ သားကို ချောရင်း ဆိုရတဲ့သီချင်းကို ဘကြီးရှေ့မှာ ဆိုပြလိုက်နော်”

လို့ ပြောတော့ မာမာအေးက ဆိုပြလိုက်တာပေါ့။

*** ရင်ဆီနှစ်မို့ ချစ်ရတာ၊ စူမဝတဲ့ ဖွေသည်းရာ၊ အသုံးချစရာ ဆုံးမတာ၊ ဇာတိသွေး မွေးကြဖို့ရာ... ဗမာပီပီ ရဲ့စွမ်းသတ္တိ၊ တကယ်တမ်းပဲ ရှိဖို့ လိုတာ၊ ညီညာကျောချင်းအပ်ကာ၊ ဓားကိုကိုင်ကာ၊ ရာဇာမင်းမျိုး တွေပါ... ***

တပုတ် (၇)

ကတ်မတိုက်ချင်ဘူး။ ဗိဘာတို့မေတ္တာ၊
မျက်နှာချေနှင့် ဆန်ပူနဲ့ခဲ

သောတရှင်တို့ရေ...

ပြီးခဲ့တဲ့တစ်ပတ်က ဇာတ်သဘင်တို့ရဲ့ ဓလေ့တချို့နဲ့ မာအေး စင်ပေါ်
ရောက်သွားဖို့ ဖန်တီးလာတဲ့ အကြောင်းရင်းခံကို ပြောပြနေတုန်းနော်။

အင်း... ဒါနဲ့ 'ရင်ဆီနှစ်' သီချင်းလေး ဆိုပြလိုက်ရော ဆိုပါတော့။
အိုကေကြိုင်က 'တွေ့တယ် မဟုတ်လား' ဆိုတဲ့ မျက်နှာပေးမျိုးနဲ့ မျက်စပစ်
ပြလိုက်တော့ ဘကြီးကျော်အုန်းလှိုင်က မာအေးကို-

"ဗိုလ်ထွတ်၊ ဒီည ရွှေပုရိုက်ကရင် သားတော်အခန်းမှာ မင်း ဝင်က
မလား။ ဘာတွေ ပြောရမှာလဲ၊ မင်း သိလား" လို့ မေးတယ်။

မာအေးက မေးသမျှ ခေါင်းချည်းညိတ်ပြခဲ့တာပေါ့။ လက်ထဲမှာ ကျွန်
နေသေးတဲ့ ကြက်ဥမုန့်ကို ဆက်ပြီး ဝါးနေတာကိုး။

"ဟဲ့... ဗိုလ်ထွတ်၊ မေးနေတာ ပြန်ပြောလိုက်လေ"

လို့ အိုကေကြိုင်က ပြန်ပြောတော့ မပြောအားသေးဘူး ဆိုတာမျိုး
ကိုယ့်ပါးစပ်ကို လက်ညှိုးထိုးရင်း မျက်လုံးပြန်ဖြူးပြလိုက်မိလို့ သီချင်းဆိုသံ
ကြားတာကြောင့် လာဝိုင်းကြည့်နေကြတဲ့ ဇာတ်သမားတွေ ပွဲကျသွားရောပဲ။
ဒီဟာမလေး 'စ' ရှိတယ်ပေါ့လေ။

မုန့်စားလို့ကုန်တော့ ပြန်ပြောမှာပါ။ ‘ကမယ်’ တစ်ခွန်းပဲဟာ။

“အေးအေး ဟုတ်ပြီ၊ ဒါဆိုလည်း ပြီးရော၊ ရွှေပုရပိုက်အတွက် ကလေးဇာတ်လိုက် အစားထိုးဖို့ ရှာနေရတာနဲ့ ညဉ့်ပြီးကတည်းက ခုထိ မအိပ်ရသေးဘူး။ ဘကြီး တစ်ရေးနိုးမှ အဝင်အထွက်လေး ဘာလေး သိရအောင် ဇာတ်တိုက်ပေးမယ်”

လို့ ပြောတော့-

“ဟင့်အင်း၊ မတိုက်ချင်ပါဘူး”

လို့ ခေါင်းခါ ဂျစ်တိုက် လုပ်ခဲ့တာပေါ့။

“မင်း ဇာတ်ကမယ်ဆိုရင် မတိုက်လို့ ဘယ်ရမလဲ”

လို့ ဘေးက ဝိုင်းဆူကြ၊ ငေါက်ကြတယ်။

“လူကြီးတွေ အိပ်တဲ့အချိန်မှာ မဆော့ရဘူးလို့ မေမေက မှာထားတယ်ဗျ၊ နေ့ခင်း ဇာတ်တိုက်လို့ရှိရင် ကျွန်တော် ဘယ်ကစားရတော့မှာလဲလို့။ အားလုံး ကျွန်တော် အလွတ်ရပါတယ်။ ဘကြီး၊ ‘ရင်ဆီနှစ်’ သီချင်းပါ ဆိုရမှာလား။ ဟိုကောင်တုန်းက မဆိုဘူး”

လို့ စောဒက တက်နေတုန်း မေမေ ရောက်လာပါရော။

“ဟော... မမကြိုင်၊ ကလေးကို မြှောက်ပေးပြန်ပြီ ထင်တယ်။ ဖြစ်ပါ့မလား အစ်ကိုကြီးရဲ့။ တစ်ခါမှလည်း မကဖူးဘဲနဲ့။ တော်ကြာ ဇာတ်စင်ပေါ်ကျမှ လန့်ဖျပ် ထစ်အနေရင် ဒုက္ခ၊ မလုပ်ပါနဲ့”

လို့ မေမေကလည်း တားပါတယ်။

“အိုကေပါတယ် အသန်းရယ်။ ညည်းသမီး ဒီည စင်တော်ကောက် ဖြစ်စေမယ်၊ စိတ်ချပါ”

လို့ ပြန်ပြောခဲ့တာပေါ့။

နောက်မှ ဒီသတင်းကြားသွားတဲ့ မေမေကတော့ သူ့နဂိုဟန်အတိုင်း ပြုံးပြုံးကြီးရှင့်။

• (မိဘမေတ္တာသီချင်းမှ) •

*** သားတို့ရပ်ရည်၊ သီတာပယ်တည်၊ ရေကြည်ချမ်းမြေ့၊ ခြောက်... တစ်ပေါက်ကလေးကျရုံနဲ့ မိဘတို့ဝမ်း မငြိမ်းချမ်းသည်၊ အသည်းနှလုံးသား နှင့်ပင် တူညီ၊ ကြီးမားသော မေတ္တာကော်ဂုဏ်ရည်... မာတာပီတု ဥပဋ္ဌာနံ၊

ပုတ္တဒါရဿသင်္ဂဟောလို့ လောကအားလုံး သားသမီးမှန်းတယ်လို့ ထုံး
မရှိဘူးတဲ့။ ဒါကြောင့်...

သံယောဇဉ်တည် ကြည်လင်တဲ့အရေး ခြောက်... ကိုယ့်ရင်သွေး
ထွေးပိုက်လို့ချီ။ အရွယ်မတိုင်မီ ပိုးမွှေးသလို မွေးကြရပြန်ပြီ အနန္တဂုဏ်
ရှည် ပျိုကြည်အောင် ကျေးဇူးတွေတင်သည်... ***

ည ပွဲမထွက်ခင်မှာ ကြီးကြီးအိုကေကြိုင်ကပဲ မာအေးကို မျက်နှာ
ချေ လိမ်းပေးခဲ့ရတယ်။ မေမေက သနပ်ခါးပဲ လိမ်းတတ်လို့ပါရှင်။

သဘင်တစ်ခေတ် ပြန်လည်ထူထောင်ကြရတဲ့ စစ်ပြီးခေတ်မှာ ခု
အချိန်မှာ သုံးစွဲနေတဲ့ မိတ်ကပ်ဆိုတာမျိုး ရှိသေးတာ မဟုတ်ဘူး။ မျက်နှာချေ
မှုန့်နဲ့ တရုတ်ဆန်မှုန့်ခဲပဲ လိမ်းရတာ။ မျက်နှာချေမှုန့်ဆိုတာ ပေါင်ဒါမှုန့်လို
ပါပဲ။ ယန်းနုရောင်နဲ့ သနပ်ခါးရောင် နှစ်မျိုးရှိပါတယ်။ အသားမှာ စွဲအောင်လို့
ခဲမှုန့်ထည့်တယ်။ ပါတယ်လို့ ကြားဖူးတာပဲ။

လိမ်းစမှာတော့ ဟုတ်လို့ပဲ။ ကြာရင် မျက်နှာပြာတာတာ ဖြစ်လာတတ်
ပါတယ်။ အမှုန့်ကို ရေနဲ့ပျော်လိမ်းရတာမို့ လိမ်းလို့လည်း လွယ်တယ်။
ဖျက်လို့လည်း လွယ်ပါတယ်။ ရေထိတာတောင် မပျက်စေချင်ရင်တော့
သကြားမှုန့် နည်းနည်းရောပြီး လိမ်းကြတာပေါ့။ စွန်လည်ပုံ မျက်နှာချေနဲ့
မစောမျက်နှာချေတို့က ပျိုမေတို့ အကြိုက်ပါပဲ။

နှုတ်ခမ်းနီတို့၊ ပါးနီတို့တော့ ရှိနေပါပြီ။ သုံးနေပါပြီ။ ရွှေပြည်အေး
လို့ခေါ်တဲ့ အလင်္ကာကျော်စွာဘွဲ့ရ ဂီတစာဆိုကြီး အဲဒီတုန်းက ရေးစပ်ခဲ့တဲ့
ပြဇာတ်သီချင်းဟောင်းလေး တစ်ပုဒ်ကို နားဆင်ကြည့်ရင် သိနိုင်ကြမှာပါနော်။

• (ဗမာ့သွေးခဲပြဇာတ် မုန့်သီချင်းမှ တစ်ပိုဒ် ဖြစ်ပါသည်) •

*** ထူးတာ၊ ဒီလောကမှာ လူဖြစ်လာ၊ ချစ်စရာ စိတ်တိုင်းကျ
ပြင်ဆင်ပါလို့သာ... [နှုတ်ခမ်းနီလေးလည်း ဆိုးနေမှာ၊ ပါးနီလေးလည်း
ဆိုးနေမှာ၊ အိပ်လည်းလှအောင်၊ ထိုင်လည်းလှအောင်၊ တစ်လှတည်း လှချင်တာ
ကိုယ်လုံးပေါ် မှန်ကြီးရှေ့မှာ စိတ်တိုင်းကျ ပြင်ဆင်ကာသာ လှမြင်တိုင်း
ချစ်ခင်စေဖို့ရာ...]၊ ***

အမှတ် (၈)

၆၁ နှစ်ပြောက် မွေးနေ့ပွဲ

သောတရှင်တို့ရေ...။

ဒီကနေ့တော့ မာအေး စပြီးပြောခဲ့တဲ့ စကားအတိုင်းပေါ့လေ။ ကြိုကြိုက်တဲ့ အကြောင်းအရာမျိုးစုံ ပြောချင်တာနဲ့ ငယ်ဘဝလေး ခဏဖြတ်ပြီး စကားပြောင်းလိုက်ဦးမယ်နော်။

ဒီလိုပါ။ မာအေးက အခု သြစတြေးလျနိုင်ငံမှာ အလည်ရောက်နေလို့ ဒီက အကြောင်းလေးတွေ ဖောက်သည်ချမလို့လေ။ ဆစ်ဒနီမြို့ရောက် မြန်မာပြည်ဖွား ဂီတချစ်သူများက ဖိတ်ခေါ်ကြပါတယ်။ မာအေးရဲ့ မွေးနေ့ပွဲကို ဆစ်ဒနီမှာ လာလုပ်ပါတဲ့။ မြန်မာ့ဂီတအမွေ ဆက်ခံလိုတဲ့ ဂီတဝါသနာရှင်တွေ အတွက်လည်း ရက်တိုသင်တန်းလေး ပေးစေချင်ပါတယ်တဲ့။ တကယ်လို့များ သီချင်းဆိုနိုင်သေးတယ်ဆိုရင် မွေးနေ့လာကြမယ့် ပရိသတ် ကြားပါရစေ။ စောင့်မျှော်တကြီး ရှိပါတယ်လို့ ပြောပြီး ဝိဇာတင်တဲ့ ပုံစံတွေ၊ ဖိတ်စာတွေ၊ ထောက်ခံစာတွေ တစ်ထပ်ကြီး ပို့လိုက်ပါတယ်။

တစ်တိုင်းပြည်နဲ့ တစ်တိုင်းပြည် အလည်သွားဖို့ဆိုတာ မလွယ်ပါဘူး။ တယ်လီဖုန်းဆက်တာလောက်ကသာ လွယ်တာပါ။ ပြည်ပမှာ ဆွေမျိုးညာတိ ရှိမှ မရှိတာ။ တည်းခိုဖို့၊ စားသောက်ဖို့၊ လေ့လာချင်တာတွေ သွားရောက်လေ့လာဖို့။ အိုလေ... စရိတ်ကအစ လိုသေးတာ မဟုတ်လား။ မာအေးက

ကျောင်းသူဖြစ်နေတော့ ဘယ်လိုငွေစုနိုင်မှာလဲ။ အခုလို ကိုယ့်ကို မေတ္တာထားပြီး အလည်ခေါ်မှပဲ သွားနိုင်တော့မှာပေါ့။

ဩစီကလည်း လှပတဲ့နိုင်ငံတစ်ခုလို့ ကြားဖူးတယ်။ ရာသီဥတုကလည်း ကိုယ့်နိုင်ငံလိုမျိုးတဲ့။ ရောက်ဖူးချင်ပါတယ်။ ဘယ်နိုင်ငံပဲ ဖြစ်ဖြစ် ရောက်ဖူးရင် ကောင်းတာပဲ။ ကမ္ဘာလူသားတွေ ဘယ်နိုင်ငံမှာ ဘယ်လို နေကြတယ် ဆိုတာတော့ အနည်းဆုံး သိနိုင်တယ်။ ဗဟုသုတ ရနိုင်တာပဲနော်။ မာအေးခြေထောက်မှာ ဓမ္မပါတယ် ထင်ပါရဲ့ရှင်။ ကိုယ့်ပြည်တွင်းမှာလည်း ဒီလိုပဲ လျှောက်သွားနေတာပဲဟာ။ ကိုယ့်အရိုး ကိုယ်သယ်နိုင်တုန်း သွားထားမှလို့ အသက်ကိုလည်း ထောက်ရသေးတယ်လေ။

မြန်မာရှိရင် ဗုဒ္ဓဘာသာရှိမယ်၊ ဗုဒ္ဓရဲ့သာသနာရှိမယ်၊ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း ရှိတယ်ဆိုရင်လည်း ရောက်သခိုက် ကုစရာရှိတာ ကုမယ်။ အပြင် ရောက်နေတဲ့သူတိုင်း စိတ်ရှေ့လှရှေ့ ပင်ပန်းတတ်ကြတာ ကိုယ်ချင်းစာနိုင်ပြီပဲ။ နားပါစေ၊ ကြားပါစေ၊ တစ်ခဏလေးပဲ စိတ်ချမ်းသာမှုရရ အလွမ်းဖြေစရာ၊ အနှမ်းပြေစရာ သီချင်းလေးတွေ ဆိုပြနိုင်သေးတာကိုး။ ရောက်အောင် သွားရမှာပေါ့။

ဩစတြေးလျ ဝီဇာတင်ရတာ ကြာသလားမမေးနဲ့။ မွေးနေ့ပွဲ စီစဉ်ထားတာ မိပါစေလို့ ဆုတောင်းလိုက်ရတာ အမော။ ခရီးကလည်း အရှေ့နဲ့ အနောက် အဝေးကြီး။ JAL ဂျပန်လေကြောင်းနဲ့ သွားရတာ နှစ်ဆင့်။ အားလုံး နာရီပေါင်းသုံးဆယ်ကျော်မယ်။ တစ်ယောက်တည်းသွားရင် ပျင်းရင်ပျင်းမယ်။ ကြောက်ချင် ကြောက်နေဦးမှာ။ အခုတော့ မာအေးနဲ့ ညီအစ်မလို ခင်တဲ့ နီနီထွန်းက မရောက်ဖူးလို့ အဖော်ရှိတုန်း လိုက်လည်မယ် ဆိုပြီး အတူလိုက်ခဲ့တော့ အားရှိသွားတာပဲ။

မာအေးရဲ့ မွေးနေ့ဟာ ဇူလိုင်လ ၂၆ ရက် ဖြစ်ပါတယ်။ မနှစ်က ဒီအချိန် အသက်ခြောက်ဆယ်ပြည့် မွေးနေ့ကျတော့ နယူးယောက်မြို့မှာပါ။ တတိယအရွယ်ဝင်ခါမှ MEDICAL OFFICE ASSISTANT လက်မှတ်ရစာမေးပွဲကလည်း အောင်ခဲ့လေတော့ ဒီအတွက် ကျွေးမွေးရတဲ့ခလေး ရှိသတဲ့။ အတော်ပါပဲ။ ကိစ္စနှစ်ရပ်ပေါင်း မိတ်ဆွေတွေ ဖိတ်ပြီး သားတပည့် ဖိုးသာထူး အိမ်ရှေ့ မြက်ခင်းမှာ B.B.Q အသားကင် လုပ်ကျွေးခဲ့တယ်။ ရန်ကုန်အိမ်က

သမီးသားမြေးများက ဘုန်းတော်ကြီး သက်စေ့ ငွေဆွမ်းလောင်း။ ကတ္တီပါယပ် လှူပေးကြပါတယ်။

ဒီနှစ်တော့ ဆစ်ဒနီမြို့မှာပေါ့ရှင်၊ နှစ်ရက်ပဲ ကြိုရောက်တာနဲ့ ကိုယ်တိုင် ဘာမှ မစီစဉ်နိုင်တော့ပါဘူး။ ဆစ်ဒနီက ဂီတချစ်သူ လူငယ်၊ လူကြီးတို့ရဲ့ အစီအစဉ်အတိုင်း ပွဲလာတဲ့ ဧည့်ပရိသတ်တွေကို အသက်ရှည်ဖို့ ရည်ရွယ်တဲ့ ကြာဆံချက်နဲ့ ဧည့်ခံသတဲ့။ "UKRAIAN CHURCH HALL" မှာ ပြုလုပ်တဲ့ ဒီပွဲလေးကို ပရိသတ်သုံးရာကျော် လာပြီးတော့ အားပေးချီးမြှင့်ပါတယ်။ လက်ဆောင်တွေလည်း ပေးကြတယ်။ HAPPY BIRTHDAY သီချင်းကိုလည်း အားလုံး ဝိုင်းဆိုကြတယ်လေ။

(* HAPPY BIRTHDAY SONG *)

အို... အံ့ဩဝမ်းသာ ပီတိဖြာရတယ်။ တကယ်ပါ။ အဲဒီနေ့ကလေ အရမ်းကိုအေးတာပဲ။ ဒါလောက် အေးစိမ့်ခိုက်တုန့် ချမ်းမကုန်တဲ့ ရာသီကြား က ဖြတ်လာကြရရာတဲ့ မာမာအေးရဲ့ သောတရှင်ပရိသတ်တို့ စေတနာမေတ္တာကို ဘယ်လို ကျေးဇူးတင်ရမယ် ဆိုတာတောင် မပြောတတ်တော့ပါဘူး။

စင်မြင့်ပေါ်ကနေပြီး မွေးနေ့ကိတ်မုန့် အပိုင်းအစလေးတွေ ကိုယ်တိုင် ပြန်ကျွေးရ၊ ဝေပေးရတာ ပျော်စရာလေး။ မာမာအေးလည်း 'ဇာ' နှစ်ကို ပြောင်း ပြန် ရေးပြီး '၁၆' နှစ်မလေး ပြန်ဖြစ်သွားတယ်။ မွေးနေ့ရှင်ရဲ့ အသံလက်ဆောင် ကတော့ သီချင်း ဆယ့်တစ်ပုဒ် ဆိုပြလိုက်တာပဲပေါ့။ မြန်မာပြည်သား အားလုံးအတွက် စပြီးဆုတောင်းခဲ့တာ စန္ဒရားတင်ဝင်းလှိုင်ရဲ့ 'ချမ်းမြေ့ပါစေ' သီချင်းနဲ့ပါ။

အားလုံး ချမ်းမြေ့ပါစေရှင်။

* (ချမ်းမြေ့ပါစေ သီချင်းမှ) *

*** /ကောင်းမြတ်သော စိတ်ဓာတ်နဲ့ မေတ္တာပွားစေ အန္တ သတ္တဝါ ဝေနေယျာတွေ ကိုယ်ရောစိတ်ပါ အန္တရာယ်ခပ်သိမ်း ကင်းငြိမ်းချမ်းသာစေ အရပ်ရှစ်မျက်နှာ မင်္ဂလာမျက်မှောက် အမြဲရောက်ပါစေ.../ ***

အမှတ် (၉)

ဖိတ်စာများ ရောက်လာတဲ့ ကဗျာတစ်ပုဒ်

သောတရှင်တို့ရေ...

ပြီးခဲ့တဲ့တစ်ပတ်က ဆစ်ဒနီမြို့မှာ မာအေးရဲ့ မွေးနေ့လေး ဖြစ်ခဲ့တယ်လို့ ပြောပါတယ်။ ဒီနေ့ ပြောပြချင်တာလေးကတော့ ဖိတ်စာများရောက်လာတဲ့ 'ကဗျာတစ်ပုဒ်' အကြောင်းပါ။

မာအေးကို ဇူလိုင် ၂၇ ရက်နေ့ ညဦးပိုင်းမှာ 'ကိုစိုး' ဆိုတဲ့ လူငယ်လေးက ဖုန်းဆက်လာပါတယ်။ မာအေးအတွက် ကဗျာတစ်ပုဒ် လာပို့ချင်လို့တဲ့။ ဒီည သူ့အလုပ်သွားရမှာမို့ မနက်ကျမှ လာမယ်လို့ပြောပါတယ်။ အတော်ပါပဲ။ မာအေးကလည်း ညစာစားဖို့ ဖိတ်တဲ့အိမ်ကို သွားရမှာမို့ပါ။

'ကဗျာ'ဆိုတဲ့ အသံလေးကြားတာနဲ့ ကိုယ်ကဗျာရှူးခဲ့တာလေး ပြေးသတိရတယ်။ အဲဒီတုန်းက မာအေးတို့နေတာ ကပ္ပလီကွက်သစ်လို့ ခေါ်တဲ့ ဦးဝိစာရရပ်ကွက်မှာပေါ့။ အခု တော်လှန်ရေးပန်းခြံလုပ်ထားတဲ့ နေရာပါ။ ကလေးလူငယ်တွေကို ချစ်တတ်တဲ့ 'ကိုသိန်း' ဆိုတဲ့ အစ်ကိုကြီးတစ်ယောက်ဟာ မာအေးတို့တစ်တွေကို ထိန်းကျောင်း ရှေ့ဆောင်လေ့ ရှိပါတယ်။

အပျိုပေါက်၊ လူပျိုပေါက်တွေနဲ့ ကလေးတစ်သိုက်ဟာ ညတိုင်းလို့ပဲ မာအေးတို့ စိန်ပန်းပင် လမ်းကလေးမှာ ဆိုကြကကြ၊ ကဗျာရွတ်ကြ၊ ဆော့

ကစားကြတဲ့အခါ ရိုသလို သူတို့တွေပြောတဲ့ ကဗျာအကြောင်း စာအကြောင်း၊ သီချင်းဂီတအကြောင်းက အစ ရည်းစားအကြောင်းတွေကို နားထောင်ရတဲ့ အခါတွေလည်း ရှိပါ။

တစ်ညမှာတော့ အစ်ကိုသိန်းက ပြောတယ်။ ကဗျာရေးနိုင်တဲ့သူ ရေးကြ။ ရန်ကင်းဘက်က သူ့သူငယ်ချင်းတွေစုပြီး ကဗျာစာအုပ်ထုတ်ဖို့ ကြိုးစားနေသတဲ့။ ကောင်းတဲ့ကဗျာဆို ဘယ်သူ့ကဗျာဖြစ်ဖြစ် ထည့်ပေးမယ်တဲ့။ ဒီအချိန်က မြန်မာစာမှာ သဒ္ဒါသင်ရင် ကဗျာအကြောင်းပါတာပဲ။ လေးတန်း သမားလောက် ဆိုရင်တောင် ကဗျာညစ်ရှိရင် ရေးနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် စရေးဖြစ်တာပါ။ ‘ပွင့်ဦးမာလာ’ ဆိုတဲ့ ကဗျာစာအုပ်လေး ထုတ်ဖြစ်တော့ ကိုယ့်ကဗျာလေး ပါလာလို့ ကြွားလိုက်ရတာ အမောပါပဲရှင်။

‘လေးမာ’ ဆိုတဲ့ ကလောင်နာမည်နဲ့ သင့်ဘဝ၊ ချီတေးသံ၊ တိုင်းရင်းမေ၊ မရန်းခြံ ကျောင်းစာစောင်တွေမှာလည်း ရေးပါတယ်။ အတန်းက ကြီးလာ၊ အဆိုအလုပ်လည်း လုပ်နေတော့ မဂ္ဂဇင်းတွေဆီ မပို့နိုင်တော့ဘူး။ နှလုံးသား လှုပ်ခတ်လာရင် ‘ကဗျာစိတ်’ ဝင်လာတာပဲ။ ဂန္ထဝင် မမြောက်သော်လည်း ရေးမြဲရေးဆဲ ကိုယ့်အနုပညာစာအုပ်လေးထဲမှာပါပဲ။ ချစ်ခြင်းမေတ္တာနဲ့ ဂီတရေးတွေ များပါတယ်။ ဒီအကြောင်းသိတဲ့ ချီတေးဆက် ကိုအောင်ကိုးကမာအေးစာတွေ ကြိုက်လို့ သီချင်းရေးပေးမယ်ဆိုပြီး ယူထားပါတယ်။ သူသာ ဆုံးပါးသွားတယ်။ သီချင်းတစ်ပုဒ်မှ ဖြစ်မသွားခဲ့ပါဘူး။ စာအုပ်ပါ ဆုံးတော့တာရှင်။ စိတ်ကို ဆင်းရဲလိုက်တာ မပြောပါနဲ့တော့။ ကဗျာနှစ်ရာကျော် ဘယ်ပြန်ပေါ်တော့မှာလဲ။ ဘယ်လိုပြန်ခံစားရမှာလဲ။ လက်ပြတ်သွားသလိုပဲ။ ခုတော့ ရင်ထဲ ပြန်ကြားလာရတာ ‘ကဗျာ... ကဗျာ...’ တဲ့။

ချစ်သောတရုတ်များ သိပြီးသားပါနော်။ မာအေးမွေးနေ့ဟာ ဇူလိုင်လ ၂၆ ရက်ဆိုတာကို။ အဲဒါကို မေ့သွားထင်ပါရဲ့။ နောက်နေ့ ဇူလိုင် ၂၇ ရက် စနေနေ့ နံနက်ခင်းမှာရေးပြီး ညနေ ၆ နာရီ ၈ မိနစ်မှာ မြန်မာ့ကဗျာစာဆို ‘ဖန်မီးအိမ်ရှင်၊ အမေကျောင်း’ ကဗျာဆရာ တစ်ဦးက ဆစ်ဒနီရောက် နှမလေး မာအေးဆီကို သူ့ရောက်ရာက ‘ကဗျာတစ်ပုဒ်’ FAX နဲ့ ပို့လိုက်တယ်ရှင်။ ပျော်စရာကြီး။ အသက် (၆၀) ပြည့် မွေးနေ့တဲ့လေ။ မာအေး တစ်နှစ်ငယ် မသွားပါလား။

ဆရာလည်း သြစီ ရောက်ဖူးတာကိုး။ ဒါကြောင့် သိခဲ့တဲ့ကလေးဆီက တစ်ဆင့် ပို့တာပေါ့။ ဆရာနဲ့ မာအေးက အပြန်အလှန် အနုပညာချာန်ဝင်တဲ့ သူတွေလို့ ပြောရမလား မသိပါဘူး။ မာအေးက ကဗျာရှူးဖို့ ကျောင်းသူလေး အရွယ်ကတည်းက ဆရာကဗျာတွေကို ခံစားကြည့်ညှိခဲ့ပါတယ်။ ဆရာကလည်း ကျောင်းသားဘဝကတည်းက မာအေးသီချင်းကြားရင် စက်ဘီးစီးရင်း တောင်မှ ရပ်ပြီး နားထောင်ခဲ့တာဆိုပဲ။

မာအေးရဲ့အိမ်မှာ မန္တလေးက စန္ဒရားဆရာကြီး ဦးအုန်းမောင်ကို ပင့်ခေါ်ထားပြီး မဟာဂီတ ရှေးသီချင်းကြီးတွေ စုစည်းလေ့လာ စိစစ်ကြစဉ် တုန်းက ဆရာအုန်းကို ဝင်နှုတ်ဆက်မှ စပြီးတွေ့ဖူးတာပါ။ ကြီးဖူး ခင်ဖူးတဲ့ ကဗျာဆရာတွေလို ဆရာကြီးဟာလည်း ပိန်ပိန်ရှည်ရှည်၊ ဖြူနဲ့နဲ့နေမှာလို့ ထင်ခဲ့တာကလား။ ခုတွေ့တော့ ညှိတုတ်တုတ်၊ ကဗျာဆရာ မဟုတ်သလိုကြီး။

အင်းလေ... ဆရာဒေါင်းနွယ်ဆွေလည်း ဒီလိုပဲ။ ထောင်ထောင် မောင်းမောင်း၊ နှုတ်ခမ်းမွှေးကြီးကောင်းသန့်။ စိတ်ကူးထဲက ကဗျာဆရာ အရပ်တွေ ပျောက်ကုန်ပါရော။

အကြိုက်တွေ၊ အကျင့်တွေကလည်း ခပ်ဆင်ဆင်ရယ်။ မြန်မာ့အနှစ် သာရ မြန်မာမှု ချစ်ကြတာလည်း တူတယ်။ ဆေးလိပ် သောက်ကြတယ်။ ဆရာမှာ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်ထိုင် စကားပြောတတ်တဲ့အစွဲ ရှိတယ်။ မာအေးလည်း ပန်းဆိုးတန်းလက်ဖက်ရည်ပိုင်းမှာ မနက်တိုင်း ရောင်းရင်းတွေနဲ့ ထိုင်နေကျ။

ဆရာလည်း ဟိုသွားဒီသွား ကြေးများများ။ မာအေးကကော ခြေဗွေ ပါတယ်လို့ ပြောခဲ့ပါပြီကော။ ဟော... ကြည့်၊ အခုဆို ဆစ်ဒနီတောင် ရောက်နေပေ။ ဒီတော့ ခရီးသည်ချင်း ကြိုကြိုက်ကြတာ မဆန်းပါဘူးနော်။

စာပေ ကဗျာဆရာတွေ နယူးယောက်မှာ စာဆိုတော်နေ့လို ဟောပြော ပွဲ ကျင်းပတဲ့အခါ လာတတ်ကြပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ မာအေး မသွားခဲ့ဘူး။ အလကားနေရင်း ကောလာဟလ သတင်းတွေ ချဲ့တတ်တဲ့ လူတွေသဘောကို ကြောက်လို့ပါ။ တူသားနောင်မယ်တွေလို ဖြစ်နေတဲ့ ကလေးတွေ အသံသွင်း ခိုင်းပြီးတော့သာ နားထောင် ပညာယူရပါတယ်။ ကြောက်တတ်ရင် ရန်ကင်း တယ် မဟုတ်လားရှင်။

အနုပညာရှင် အချင်းချင်း မြတ်နိုး ခင်မင်တတ်တဲ့ ဂီတသမား တစ်ယောက် အနေနဲ့ လာလည်ကြတဲ့ အနုပညာရှင်တွေကို ကျွေးမွေး လက်ဆုံစားပါတယ်။ အားလုံး မာမာအေး နယူးယောက်မှာ ရှိတယ်ဆိုတာ ကြားတော့ လာနှုတ်ဆက်ကြတာပေါ့။ မောင်နှမတွေလေ၊ အနုပညာမိခင်ရဲ့ သားသမီးတွေကိုး။

ဆရာမိုးကတော့ ရောက်တိုင်း ဝင်လာတတ်ပါတယ်။ ဆရာမိုး လာရင် သိပ်ရယ်ရတယ်ရှင်။ အိမ်ရှင်အဆိုတော်က မဆိုရဘူး။ သူကချည်း သီချင်း တွေ ဆိုဆိုပြတော့တာ။ ကိုယ်မေ့နေတဲ့ သီချင်းကောင် ဆရာ့ ပြန်မေးရမလို ဖြစ်နေတယ်။

ဪ... တစ်ပြည်တစ်ရွာမှာ အကြေအညာ ခွဲမနေတာ အား။
တို့တွေဟာ ပြည်သူချစ် မြန်မာပြည်ဖွား အနုပညာသည်များ။
သောတရှင်တို့ရေ... ဆရာကဗျာလေး နားထောင်စမ်းပါလား။

အနုပညာကောင်းကင်က ငွေကြယ်စင်
သက်တန့်ပေါ်ကို
လက်ဆန့်ခေါ်ရင်း
အကျော်အမော် အဆိုတော်ဘဝ
ရောက်လာရတဲ့ မာမာအေး။ ။
ခံစားမှု အနုပညာ
အသက်ပါပါ သီဆိုပြီး
ရွှိက်ဖိုလို့က်မော
နားသောတ ချိုဆီမ့်
တငြိမ့်ငြိမ့် တသိမ့်သိမ့်နွေးစေတဲ့
ဖန်ဆင်းရှင် မာမာအေး။
ငြိမ်းချမ်းရေး အမျိုးသားရေး
ပြည်ထောင်စုရေး စတဲ့
အရေးတော်ပုံတွေမှာ
တေးသံစုံ ရင့်ကျူး

တေးရောင်စုံ ပွင့်ဖူး
 ထူးထူးခြားခြား တေးသံရှင်
 ဂန္ထဝင်မြောက် မာမာအေး။
 မဟာဂီတ၊ ခေတ်ပေါ်ဂီတ
 အနုပညာရသကောင်းကင်
 ငွေကြယ်စင်ထွန်းတောက်
 လွမ်းလောက်တဲ့ ပါရမီရှင်
 သာယာကြည်လင်စိတ်ထားနဲ့
 လူသားကို မြတ်နိုး
 လူ့အကျိုးကိုဆောင်
 ဂုဏ်ရောင်ပြောင်တဲ့ မာမာအေး။
 မြန်မာဂီတသမိုင်းမှာ
 နက်ရှိုင်းတဲ့ တေးသံရှင်ရယ်လို့
 စာတင်ရမယ့်သူပါ။ ။
 သူ့မွေးနေ့မှာ
 ကဗျာတစ်ပုဒ်နဲ့ ဂုဏ်ပြု
 သက်ရည်ဆုတောင်းပြီး
 ကောင်းချီးမင်္ဂလာ ပြုလိုက်ပါတယ်။ ။
 နိုင်ငံရဲ့ အချစ်တော်
 အဆိုကျော် မာမာအေး
 ဂုဏ်သတင်း ထာဝရ မွေးပါပေ။ ။

တင်မိုး

(ဒေါ်မာမာအေး ၆၀ ပြည့်မွေးနေ့)

၂၇၊ ၇၊ ၂၀၀၃
စနေနေ့ နံနက်ခင်း

အပုဒ် (၁၀)

သြစတြေးလျမှ အပျော်တမ်းအသံလွှင့်ဌာနလေးများ

သောတရှင်တို့ရေ...

လွန်ခဲ့တဲ့တစ်ပတ်က ရက်လွန်မှရောက်လာတဲ့ ဆရာတင်မိုးရဲ့ မွေးနေ့လက်ဆောင် ကဗျာလေးတစ်ပုဒ်အကြောင်း ပြောပြခဲ့ပါတယ်။ ဒီနေ့တော့ သြစတြေးလျနိုင်ငံမှာ မြန်မာလူမျိုးတွေအတွက် မြန်မာလို အသံလွှင့်ပေးနေတာတွေ တွေ့ရ ကြားရလို့ ဖောက်သည်ချ ပြောပြချင်ပါတယ်။

မာအေးတို့နိုင်ငံပြင်ပက နိုင်ငံအသီးသီးမှာ ဟောင်ကောင်၊ မကာအို၊ အိန္ဒိယ၊ အင်္ဂလန်၊ အမေရိကန်နဲ့ အခု သြစတြေးလျနိုင်ငံတွေကို လည်ပတ်ရောက်ဖူးခဲ့ပါပြီ။

မာအေး ဟိုတုန်းကလည်း နားထောင်ခဲ့ဖူးတာ။ BBC, VOA, ALL INDIA, RADIO PAKISTAN, PEKING စတဲ့ ရေဒီယိုကြီးတွေကလွှင့်တဲ့ မြန်မာဘာသာအစီအစဉ်နဲ့ သတင်းတွေပါ။ BBC ရဲ့ မြန်မာအသံထွက်က တစ်မျိုးတစ်ဘာသာ၊ ခပ်ဝဲဝဲ ခပ်အောအော ပြောကြတာ ကြားမိတယ်။ ဥပမာတစ်ခု မာအေးတို့တွေ ကြားခဲ့၊ စွဲခဲ့တဲ့ ခေါင်းလိမ်းဆို ကြော်ငြာတဲ့အသံမျိုးလေ။

“ဘရိုက်ကလင်သထားတဲ့ ဗိုလ်ကေကို ကြည့်ပါဦး။ အမြဲ တောက်ပြောင်ပြီး လှပနေပါတယ်” တဲ့၊ လူကြီးတွေဆို ပိုသတိရမှာပါ။

VOA ကတော့ မာအေးဆရာ စောင်းဦးဘသန်းနဲ့ သီချင်းလိုက်ဆို၊ အသံလွှင့်ပေးခဲ့လို့ မိတ်ဆွေဖြစ်တာ ကြာပြီ။

“မင်းလည်းမြည်း၊ ငါလည်းမြည်း”

လို့ မာအေးတို့ နောက်ပြောင်ခဲ့တဲ့ ကုန်သည်လမ်း USIS အပေါ်ထပ်မှာ အသံသွင်းခဲ့ပါတယ်။

ALL INDIA ရေဒီယိုက အစ်မကြီးဒေါ်တင်ညွန့် သီချင်းလက်ဆောင်ခန်းမှာပြောတဲ့ အပြောလေးကလည်း စွဲပါ။ အဲဒီ အစ်မကြီးနဲ့ ၁၉၉၃ ခုနှစ် ပထမအကြိမ် အမေရိကန် လာလည်တုန်းက LA ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းမှာ ဆုံခဲ့ပါတယ်။

RADIO PAKISTAN မှာ အသံလွှင့်ခဲ့တဲ့ ဦးအေးနဲ့ မသက်တို့ကိုလည်း တက္ကဆက်က ဟူစတန်မြို့မှာ တွေ့ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီ ရေဒီယိုတွေမှာ မြန်မာ အစီးအစဉ်တောင် ရှိသေးရဲ့လား မသိပါဘူး။

ပီကင်းရေဒီယိုကိုတော့ မာအေးတို့မြန်မာအသံက ချစ်သူငယ်ချင်း မမြနှစ်နဲ့ လေချင်း တိုက်ခိုက်ဖူးတာကြောင့် နားထောင်ဖူးခဲ့တာပါ။ ခုဆိုရင် ဂျပန်ရေဒီယိုမှာ မြန်မာအစီအစဉ် ရှိတာပဲ။ ဒါပေမဲ့ တစ်ခါမှ ရေဒီယိုကမ်းပြီး နားမထောင်ဖူးဘူး။

အခု သြစတြေးလျ၊ ဆစ်ဒနီမြို့မှာ တစ်နိုင်ငံလုံး ကြားနိုင်အောင် အသံလွှင့်ပေးတဲ့ SBS ရေဒီယို ရှိပါတယ်။ မြန်မာပိုင်းအစီအစဉ်ရဲ့ တာဝန်ခံကတော့ ကိုကျော်ထွန်းအောင်တဲ့။ သူနဲ့ အင်တာဗျူးလုပ်ခဲ့တယ်။ တစ်နာရီ အသံလွှင့်တယ်လို့ သိရတယ်။

UTS ကတော့ တက္ကနီလိုဂျီ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားတွေ ကိုယ့်နိုင်ငံက ဘာသာစကားနဲ့ အပျော်တမ်းအသံလွှင့်ကြတာပါ။ မြန်မာဘာသာနဲ့ အသံလွှင့်နေတဲ့ သူကလေးနာမည်က ‘မယ်ထွာ’ တဲ့။ သူနဲ့တော့ သီချင်းလေးတွေ အကြောင်း ပြောပြဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ သူ့ရဲ့အသံလွှင့်ချိန်က နာရီဝက်ပါရှင်။

နောက်တစ်ခုက ‘မြန်မာလူမျိုးစု မြန်မာအသံ’ ဆိုတဲ့ အပျော်တမ်း အသံလွှင့်ဌာနပါ။ ဝါသနာရှင်တွေ အလှည့်ကျ တစ်ပတ်တစ်ရက် တစ်နာရီ အသံလွှင့်ကြပါတယ်။ အပျော်တမ်း အသံလွှင့်တာမျိုး UK မှာရော USA မှာပါ မကြားမိပါဘူး။

အသံလွှင့်လုပ်ငန်းဆိုတာမျိုးကလည်း ကြားရတဲ့ပရိသတ်တွေ အတွက် တော့ ခဏလေးပါပဲ။ သတင်းလည်းပါ၊ သီချင်းလည်းပါ၊ ဆောင်းပါးတို့၊ ဇာတ်လမ်းတို့လည်း ပါဦးမှ လူစိတ်ဝင်စားတာ ဆိုတော့ တစ်ယောက်တည်း တာဝန်ခံလုပ်ရရင် အစီအစဉ်ကောင်း ဖြစ်လာဖို့ မလွယ်ပါဘူး။

မာအေး ရောက်ခိုက် သွားလေ့လာတဲ့အခါမှာ အသံလွှင့်တာဝန်ခံဟာ ကြေညာသူ အဖြစ်လည်း သူပဲ။ စက်ဖွင့်တော့လည်း သူပဲ။ သတင်းကိုတော့ နောက်တစ်ယောက်က ဖတ်ပေးတာ တွေ့ရပါတယ်။ အစီအစဉ်တစ်ခုကို ကြေညာပြီးခါမှ တိပ်ခွေက စက်ညှပ်လို့ အသံမထွက်လာတာနဲ့ အတော် ခုကွ များရှာတယ်။ ဝိုက်ရိုက်အသံလွှင့်တာမျိုးဆိုတော့ ကြားရတာ ကသိကအောက် ဖြစ်သွားလို့ ပရိသတ် မေတ္တာပို့တာလည်း ခံရဦးမှာလေ။ ဝါသနာကြောင့်သာ လုပ်ကြတာပါ။ ကိုယ် နားရမယ့်အချိန်ကို မနား၊ ကိုယ်ငွေရမယ့်အချိန်ကို လွှဲယူ၊ ခွင့်ယူပြီး အသံလွှင့်ကြပါတယ်။ အပျော်တမ်းဆိုတော့ ဘာကြေးမှ ရှိမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ မာအေးကတော့ ဒီလူတွေကို အားပေးခဲ့တာပဲ။ သြစီမှာ လိုပဲ အပျော်တမ်း အသံလွှင့်ပေးကြဖို့ တခြားနိုင်ငံရောက် မြန်မာတွေလည်း ကြိုးစားရင် ကောင်းမယ်နော်။

ဒီ အပျော်တမ်းအသံလွှင့်ဌာနလေးက တာဝန်ခံတစ်ဦးဖြစ်တဲ့ 'ဦးယန် တျာ' ဆိုတာ အလွန်ဝါသနာကြီးတဲ့သူပဲ။ မျိုးရိုးလည်း ပါမှာပေါ့လေ။ သူ့ အဖေကလည်း မာအေးတို့အဖေလို နဲ့ဆရာကြီးတစ်ယောက်ပါ။ ဦးစိန်ဗလ လို့ ခေါ်တယ်။ အစ်ကိုကလည်း စန္ဒရားကိုတင်လှပါ။ ဒီတော့ ဂီတဆွေမျိုးတွေ ပေါ့လေ။

သြစီသွားလည်ဖို့ စိတ်ကူး မပေါ်ခင်ကတည်းက နယူးယောက်အထိ ဖုန်းလိုက်ရှာပြီး ဆက်ခဲ့တယ်။ သူတို့ ရေဒီယိုလေးအတွက် အကူအညီတောင်း တာပေါ့ရှင်။ အမေးအဖြေခန်းတွေလည်း ပြောပေးပါတယ်။ သြစီကြေးလျှ ဘက်က ဖွင့်ပေးတဲ့တေးသံကို နားထောင်ပြီး နယူးယောက်ကနေ သီချင်းလိုက် ဆိုပေး၊ အသံသွင်းပေးရတာမျိုး စီစဉ်ရတာပေါ့။ ဝါသနာအရ သူရေးထားတဲ့ သီချင်းစာသားတွေကို သူ မြန်မာပြည်သွားခဲ့ရင် မိသားစုလိုခင်နေတဲ့ ဂီတ ဆရာကြီး ဂီတလှလင်မောင်ကိုဆိုသွား၊ အသံသွင်းခိုင်း၊ သီချင်းဖြစ်အောင် လုပ်တော့တယ်။

ဦးကိုကိုကလည်း အသင့်ဆိုလို့ရအောင် အသံသွင်းပေးလိုက်တယ်
လို့ ပြောပါတယ်ရှင်။ နားဆင်ကြည့်ပါဦး သောတရှင်။ ဩစတြေးလျ UTS
အသံသွင်းခန်းမှာ မာအေး အသံထပ်ဆိုပေးခဲ့တဲ့ 'မင်္ဂလာနေ့' ဆိုတဲ့သီချင်း
လေး၊ ဦးပန်ကျာရဲ့လက်ရာ ဖြစ်ပါတယ်။

• (မင်္ဂလာနေ့သီချင်း) •

*** [မင်္ဂလာနေ့မှာ ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် ကြည်လင်စေရန် သောတရှင်
အပေါင်း ကျန်းမာစေကြောင်း၊ ချမ်းသာစေကြောင်း၊ လန်းဖြာစေကြောင်း၊
မြန်မာ့အသံက တောင်းဆိုခြင်းကပင်...]'

မြန်မာတို့ရဲ့ မြန်မာ့အသံ၊ ယဉ်ကျေးမှု အသွင်နဟန်၊ စီးပွားရေး၊
ဘာသာရေး၊ နိုင်ငံရေး သတင်းဂုဏ်လျှို့၊ မြန်မာတေးသန့်သန့်လေး၊ နံနံရွေး၊
မနေးဆိုပြန်၊ ဂရုစမ္မဉာဏ်၊ ဗဟုသုတမကျန်၊ ဖြန့်ဝေကာပေး မြန်မာ့တေး
မြန်မာ့အသံ... ***

အမှတ် (၁၁)

သြစတြေးလျ အသံလွှင့်ဌာနတစ်ခုအတွက် တတ်လမ်း

သောတရှင်တို့ရေ...

အရင်တစ်ပတ်က အပျော်တမ်း အသံလွှင့်ဌာနလေးတွေ အကြောင်း ပြောပြခဲ့ပါတယ်။ ဒီနေ့တော့ မာအေး အသံသွင်းပေးခဲ့တဲ့ ရေဒီယိုဇာတ်လမ်းလေး တစ်ပုဒ်အကြောင်း ပြောပြချင်တယ်။

အခု မာအေးလာလည်နေတဲ့ သြစတြေးလျနိုင်ငံဟာ ဟိုးတစ်ချိန်တုန်းက အင်္ဂလန်နိုင်ငံရဲ့ တစ်ကျွန်းကျသူတွေကို ပို့တဲ့နေရာလို့ ကြားဖူးခဲ့ပါတယ်။ အခု အခြေအနေနဲ့တော့ အများကြီး ကွာခြားခဲ့ပါပြီလေ။

ရေပတ်လည်ဝိုင်းနေတဲ့ နိုင်ငံပေမို့ အင်မတန်လှပပြီး နားနေချင်စရာ ကောင်းတဲ့ ပင်လယ်ကမ်းခြေတွေကလည်း မြို့ကြီးအသီးသီးမှာ ရှိနေတာကြောင့် ခရီးသွားဧည့်သည်တွေ၊ အနားယူလာတဲ့ ဧည့်သည်တွေလည်း ပေါ့ပါတယ်။

ရာသီဥတုကလည်း မာအေးရောက်နေတဲ့ အနောက်နိုင်ငံတွေလောက် မအေးပါဘူး။ နှင်းကိုမြင်ချင်ရင် 'စနိုးမောင်တိန်း' နှင်းတောင်လို့ ခေါ်တဲ့နေရာကို သွားကြည့်မှ မြင်ရပါသတဲ့ရှင်။ မာအေးတို့ မြန်မာနိုင်ငံနဲ့ ရာသီဥတုချင်း အတော်တူပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံဖွား လူမျိုးစုံ အတော်များများ တွေ့ခဲ့ပါတယ်။

လူမှုအခွင့်အရေး အတော်ပေးတဲ့ နိုင်ငံလို့လည်း ပြောကြပါတယ်။ သြစီမှာရှိတဲ့ လူဦးရေဟာ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ သုံးပုံတစ်ပုံလောက်ပဲ ရှိပါတယ်။

သယံဇာတပစ္စည်း ပေါများပြီး လူဦးရေက နည်းလေတော့ သူ့နိုင်ငံသား တင်မက သူတို့ဆီ ရောက်လာသူကိုပါ နေနိုင်၊ စားနိုင်၊ ပညာသင်နိုင်အောင် ထောက်ပံ့တဲ့ အစီအစဉ်တွေ ထားသတဲ့။ ဒါကြောင့် အခုအခါမှာ လာချင်တဲ့ သူတွေ ပေါတဲ့အရပ် ဖြစ်နေတော့တယ်။

အမိနိုင်ငံများကနေ တခြားနိုင်ငံကို သွားရောက်နေထိုင်၊ လုပ်ကိုင် စားသောက်၊ ပညာသင်ဖို့လုပ်ကြတဲ့ နိုင်ငံတကာက လူတိုင်းဟာ ဘယ်နိုင်ငံ ကိုပဲ ရောက်ရောက် ရောက်တဲ့နိုင်ငံကပေးတဲ့ အကျိုးတူ ခံစားခွင့်၊ လုပ်ကိုင်ခွင့်၊ နေထိုင်ခွင့်တွေရအောင်၊ တရားဝင်ရပ်တည်နိုင်တဲ့ အခြေအနေ တစ်ခုခု ရအောင် မလွဲမသွေ လုပ်ဆောင်ကြရမှာပါရှင်။ ဒါကြောင့်လည်း နည်းအမျိုး မျိုးနဲ့ ဥပဒေအတွင်းက နေနိုင်အောင် ကြိုးစားကြတာ အစဉ်အလာလို ဖြစ်နေ ခဲ့မှာပေါ့။

ဘယ်သူကမှ ကိုယ့်နိုင်ငံကို မုန်းတယ်လို့ပြောတာ မကြားခဲ့ရဖူးပါဘူး။ မာအေးလည်း ချစ်မြဲချစ်လျက်ပါ။ အခု သောတရှင်တို့အတွက် ဩစီရောက် ကလေးမလေး တစ်ယောက်ရဲ့ ဇာတ်လမ်းလေးမျိုး ကြားဖူးရအောင် တင်ဆက် ပေးလိုက်ပါတယ်ရှင်။

မြန်မာတွေ စနေနေ့တိုင်း ဈေးအင်မတန်ချိုတဲ့ ဈေးကြီးတစ်ဈေးကို သွားလေ့ ရှိကြပါသတဲ့။ အဲဒီမှာ PR ဆိုတဲ့ အမြဲနေခွင့်ရထားတဲ့ ကိုကြာပွင့်နဲ့ နေခွင့် မရသေးတဲ့ မကြွက်နီတို့ ဆုံကြတော့...

နီ။ ။ ကိုကြာပွင့်၊ ကျွန်မတော့ ဒုက္ခရောက်နေပြီရှင်။

ကြာ။ ။ ဟုတ်လား။

နီ။ ။ ဒီမှာ နောက်ထပ် ၂၈ ရက်ပဲ နေရတော့မယ်။

ကြာ။ ။ ဟယ် ဘာဖြစ်လို့၊ တစ်လောက နှင် ဆေးစစ်တာ HIV ပေါ့စတစ် တွေလို့လား၊ ဆေး... ဒါဆိုလည်း ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေ လုပ်သွား ဟာ၊ ဒီမှာ ဘုန်းကြီးကျောင်းတွေ ပြည့်လို့။

နီ။ ။ အို... ဖွဟဲ့၊ လွဲပါစေတော်၊ မနေ့က အင်မီဂရေ့ရှင်းက အယူခံ ဆုံးဖြတ်ချက်က ရီဂျက်ထိလို့ ၂၈ ရက်အတွင်း ပြန်ရမယ်တဲ့ရှင်။

ကြာ။ ။ အဲမယ်လေးလေ၊ ဒါဆို နှင် ဘာလုပ်မလဲ။

နီ။ ။ အင်း... မပြန်ချင်သေးဘူးရှင်၊ ဒီမှာ ဝင်ငွေ၊ အစားအသောက်၊

အနေအထိုင် အားလုံး ကောင်းတာချည်းကို။

ကြာ။ ။ ဟဲ့- နင်မပြန်ရင် နင့်ကိုဖမ်းပြီး လေယာဉ်ပေါ် တင်ပေးလိုက်မှာ ပေါ့ဟ။

နီ။ ။ ဟုတ်တယ်... အဲဒါ ဘာဆက်လုပ်ရမလဲလို့ လာတိုင်ပင်တာ။

ကြာ။ ။ ဒါဆို အလွယ်လေး၊ နင် ငါ့ကို ယူလိုက်။

နီ။ ။ ဟင်... ။

ကြာ။ ။ ဟဲဟဲ... ဒီမှာ ငါလည်း လူလွတ်လေး၊ ငါက စိတ်ဓင် ဆိုတော့ နင် အခုချက်ချင်း PR ဖြစ်သွားမှာ။

နီ။ ။ တော်စမ်းပါ၊ ရှင်တော့ မယူချင်ပါဘူး။ ကျောက်ပေါက်မာ လက် တစ်နှိုက်နဲ့၊ အသက်ကလည်း ကြီးသေး၊ ဘာမှလည်း လက်ကြော က မတင်း၊ ဒီမှာ PR ရကတည်းက 'ဒိုး' စားနေတာ၊ ပြီးတော့ ရန်ကုန်မှာလည်း သားကြီးမယားကြီး ရှိသေးသတဲ့၊ ကျုပ်လည်း သဲ့သဲ့ကြားပြီးပါပြီ။

ကြာ။ ။ ဟဲ့... ဟဲ့၊ ငါ့စကားနားထောင်စမ်း။ နင် ဒီကိုရောက်လာကတည်း က နင်နဲ့ငါ အတူတွဲလာတာ၊ ဒီမှာ လူတွေက အကုန်သိကုန်ပြီဟ။

နီ။ ။ ထောင်ခိုင်းပါဘူး။ ဘာသိနေတာလဲ သွားစမ်းပါ၊ ရှင်တော့ မယူဘူး။ ငန်ကြီးဆီ အသနားခံစာတင်ပြီးတော့ စီကလပ်စ်နဲ့ နေလိုက်မှာပေါ့။

ကြာ။ ။ အမယ်... မယ်မယ်၊ စီကလပ်စ်နဲ့ နေမယ်၊ အံမယ်လေး... အဲဒီလို နေလို့ အလုပ်လုပ်ခွင့်မှ မရှိတာ၊ ငါတိုင်လိုက်တာနဲ့ နင့်ကို လာဖမ်းသွားမှာပေါ့။ အခုလည်း နင့်ကို ငါ့ဆိုင်နေပြီဟာပဲ၊ ငါ့ စကား နားထောင်စမ်းပါ။

နီ။ ။ ကိုကြာနော်၊ ရှင် စကားကြည့်ပြော။ ဒီမှာ ဗမာတွေ အများကြီး၊ အဟောင်းတန်းမှာ လာမွေ့နေတာ၊ ကြားသွားရင် အဟုတ် ထင်နေ ဦးမယ်။

ကြာ။ ။ မွေမွေ ကြားကြား ကြေညာပြီးသားပေါ့ဟ၊ နင်နဲ့ငါ ဘယ်လောက် သက်ဆိုင်နေတယ်ဆိုတာ။

နီ။ ။ အောင်မယ်၊ အောင်မယ်၊ ရှင်နဲ့ကျွန်မ ဘာဆိုင်လို့လဲ၊ လူ့ကိုက မဆီမဆိုင်။

ကြာ။ ။ နင်နဲ့ငါ မဆိုင်ဘူးလား၊ ဆိုင်သလား မမာအားလုံး သိတယ်ဟေ့၊ သွားအတူ စားအတူ၊ နေအတူ ထိုင်အတူ၊ မျက်နှာသစ်တာတောင် နင်အိမ်ရှေ့ လာသစ်တာ၊ ငါပြောပိုင်ခွင့်ရှိလို့ ပြောတာကို နားထောင် ရမယ်။

နီ။ ။ ထောင်နိုင်ပါဘူး၊ ဘာလို့နားထောင်ရမှာလဲ၊ အဓိပ္ပာယ်မှ မရှိတာ။

ကြာ။ ။ အဓိပ္ပာယ်ရှိတာ၊ မရှိတာ မလိုချင်ဘူး။ နင် ငါ့ကို ယူရမယ်။

နီ။ ။ မယူပါဘူး၊ ကြီးကြီးကျယ်ကျယ်၊ မရောင်းပါဘူး ဆိုမှ အတင်း ရှိန်ခိုင်းနေတယ်။ မယူဘူးရှင်၊ ဘာဖြစ်သေးလဲ။

ကြာ။ ။ အေး... နင် ငါ့စကားလည်း နားမထောင်ဘူး။ ငါကြိုက်တာလည်း မလုပ်ဘူး။ ဒီလိုဆိုရင်တော့ နင်နဲ့ငါ ဆက်ပေါင်းလို့ကို မဖြစ်ဘူး။ ကွာမှ၊ ကွာမှကို ဖြစ်တော့မှာ။

နီ။ ။ အောင်မယ်၊ ကွာရအောင် ရှင်နဲ့ကျွန်မ ဘာဆိုင်လို့လဲ၊ ဒါမျိုး မလုပ်နဲ့ရှင်၊ ဟင်း... ရှင်ကို ကျွန်မတို့ မြန်မာအသင်း အမှုဆောင် လူကြီးတွေနဲ့ တိုင်မယ်။

ကြာ။ ။ အောင်မယ်၊ တိုင်တိုင်ဈာ၊ မြန်မာအသင်းလူကြီးတွေလည်း ငါတို့ အကြောင်း အားလုံး သိတယ်ဟ၊ လာ ကွာမယ် လိုက်နဲ့၊ အခု လိုက်နဲ့။

နီ။ ။ လိုက်မယ် ရှင်၊ ရှင်းမယ် ရှင်၊ ဘာဖြစ်လဲ။

ကဲ- ကြားကြတဲ့အတိုင်းပါပဲရှင်၊ ဒါမျိုးတွေ ကြုံတတ်သတဲ့၊ သူများ ထောက်စာပုံစာနဲ့ ကိုယ့်အားကိုယ်မကိုးဘဲ ရပ်တည်၊ ကိုယ့်အမျိုးသားချင်းကို လည်း မကူညီ မရိုင်းပင်းတဲ့လူသား ဘယ်နား သွားထားရပါ့ သောတရှင်တို့။

*** ရေခြားမြေခြား တစ်ပါးတိုင်းပြည်မှာ သွားလာနေထိုင်မှုကို ကရပြုကြပါ။ ကိုယ့်ရွာမှာ ကြွက်မ၊ သူရွာမှာ ကြွက်မ၊ အဘက်ဘက်က မျက်နှာမငယ်အောင် ပေါင်းစည်းရုံးကာ ယှဉ်မရ ဘဝမှာ လှပအောင် နေတတ် နို့ လိုတာ... ***

ဘမှတ် (၁၂)

ပြည်ပသာသနာ ထွန်းလင်းဖြာ

သောတရှင်တို့ရေ...

ရှေ့အပတ်က ဇာတ်လမ်းလေးတစ်ပုဒ် တင်ဆက် ပြောပြခဲ့ပါတယ်။ ဒီနေ့တော့ ပြည်ပရောက်နေတဲ့ မြန်မာတစ်တွေ ဘယ်လို ကုသိုလ်ယူနေကြ သလဲ ဆိုတာ ပြောပြဦးမယ်နော်။

ငယ်ငယ်တုန်းကလေ နိုင်ငံခြားမှာ ဘုရားမရှိ၊ တရားမရှိ၊ သံဃာမရှိ လို့ ကြားဖူးပါတယ်။ နောက်ဆုံး ဘဝအန္တိမမှာတောင် သရဏဂုံ မတင်နိုင် ဘူးလို့ ဆိုတာကိုး။ အခုတော့ ဘုရားသာသနာတော် ကမ္ဘာပြန့်ခဲ့ပြီ။ မြန်မာ ဘုန်းဘုရားကြီးများလည်း ပြည်ပထွက်လို့ သာသနာပြုတော်မူကြပြီ။ မြန်မာ တွေ ရောက်တဲ့နေရာမှာ သံဃာတော်များ သီတင်းသုံးနိုင်ဖို့ ကျောင်းတော်တွေ တည်ကြ၊ ငှားကြနဲ့ ဓမ္မဝိဟာရတွေ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပါပြီ။ မြန်မာတို့ရဲ့ သဒ္ဓါ စိတ်ဓာတ်ကြောင့် ထွန်းသစ်တဲ့ သာသနာလမ်းမှာ လှူဒါန်းကုသိုလ်ယူနေကြ ပါတယ်။

မာအေးရောက်ခဲ့တဲ့ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းတွေမှ အများကြီးရယ်။ အင်္ဂလန်မှာ မာအေးတို့ မြောင်းမြဆရာတော်ဘုရားကျောင်း ရှိတယ်။ ဆရာ တော်ဘုရားကြီးဟာ တရားဒေသနာတွေကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာ ပြန်ဆိုရေးသား သာသနာပြုသွားတယ်။

ဒေါက်တာရေဝတဓမ္မဘွဲ့တော်ရှိ ဆရာတော်ဟာ ဘာမင်ဂန်မြို့မှာ ကျောင်းတည်ပြီး ၁၉၉၈ ခုနှစ်က 'ဓမ္မတဋ္ဌာကစေတီတော်' တည်ထား သာသနာပြုနေပါတယ်။

မဟာစည် သာသနာ့ရိပ်သာကျောင်းတော်နဲ့ ဆရာတော်လေး ဦးဥတ္တရ တည်ထောင်တဲ့ သာသနာ့ရုံသီဓမ္မဝိဟာရမှာတော့ အနောက်ဘက်နိုင်ငံတွေရဲ့ အကြီးဆုံး ကျောက်ဆင်းတု ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော်မြတ်ကို ဖူးနိုင်ပါတယ်။ တခြား မြို့တွေမှာလည်း ကျောင်းတော်တွေ ရှိပါလိမ့်ဦးမယ်။

အမေရိကန်နိုင်ငံကျတော့ နယူးယောက်မှာ လောကချမ်းသာကျောင်း၊ ရွှေမန်းဆရာတော်ရဲ့ နယူးယောက် မစိုးရိမ်ကျောင်း၊ မန္တလေး မစိုးရိမ်ဆရာ တော်ကြီး နာယကပြုတဲ့ သာသနာ့ဇောတိကကျောင်းကြီးတွေနဲ့ ကျောင်းငယ် နှစ်ကျောင်း ရှိပါတယ်။

လောကချမ်းသာကျောင်းခွဲ နယူးဂျာစီမှာတစ်ကျောင်း၊ ဘော်စတွန်မှာ တစ်ကျောင်း ရှိပါတယ်။ ဖလော်ရီဒါ ဖိုလောတာဒေးမှာ တစ်ကျောင်း၊ အရိဇိုးနားမှာတစ်ကျောင်း၊ တက္ကဆက် အော်စတင်မြို့မှာ သီတဂူဆရာတော် ဘုရားရဲ့ကျောင်း ရှိပါတယ်။ ဗုဒ္ဓစေတီတော် တည်ထားခွင့်ရထားတာမို့ မကြာခင် ဖူးမြော်နိုင်ပါလိမ့်မယ်ရှင်။

ဆန်ဖရန်စစ္စကိုမှာ သုံးကျောင်း ရှိပါတယ်။ အနည်းငယ် လှမ်းတဲ့ မြို့ကလေးမှာတော့ တောင်ပုလူတောရကျောင်း ရှိပါတယ်။ ဒီကျောင်းမှာ တောင်ပုလူဆရာတော်ဘုရားကြီး ကြွရောက်တော်မူစဉ်က တည်ထားခဲ့တဲ့ တောင်ပုလူစေတီတော်နဲ့ ပျံလွန်မှ တည်ထားတဲ့ အလွမ်းပြေစေတီကို ဖူးနိုင် ပါတယ်။

အင်ဒီယာမှာ ဖိုဝိန်းမြို့ကလေးမှာ ဓမ္မရက္ခိတကျောင်းတော်၊ ဇေတဝန် ကျောင်းတော်နဲ့ မွန်သံဃာတော်များကျောင်း သုံးကျောင်း ရှိပါတယ်။

လော့စ်အိန်ဂျယ်လိစ်မှာတော့ ပိန်ဆရာတော်ကြီး ဦးပညာဝံသ ဦးစွာ တည်ထောင်ခဲ့တဲ့ ဆရာတော်ဦးသုန္ဒရရဲ့ လာပြန်းတီကျောင်း၊ ရွှေမန်းဆရာတော် ကျောင်း၊ ဓမ္မသုခကျောင်း၊ ဓမ္မဇောတိကျောင်းနဲ့ အဗ္ဗဇာကျောင်းတော်ကို ရောက်ခဲ့ပါတယ်။ နောက် နှစ်ကျောင်းရှိတယ်လို့လည်း သိရပါတယ်ရှင်။

ကမ္ဘာ့အလောင်းအစား ကာစီနိုမြို့တော်ကြီး လာဗေးဂတ်စ်မှာတောင်

မြန်မာဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း ရှိတယ်ရှင်။ တရုတ်၊ ကိုရီးယား၊ ယိုးဒယား၊ လာအို၊ သီရိလင်္ကာတို့ရဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာကျောင်းတွေလည်း ရှိကြတယ်။ အဲဒီလောက် သာသနာစည်ပင်တာပါ။

• (သီချင်း) •

*** ဘုန်းတော်မြောက်ဆူ အောင်လံထူ၍ လူတကာတို့၏ အဓိပတိ အောင်သိဒ္ဓိ ဖြစ်တော်မူသော ဂေါတမ ရှင်တော်ဘုရား၏ သာသနာ ငါးထောင်အား စောင့်ရှောက်ကြကုန်သော ဆရာတော်အပေါင်းတို့အား၊ အဟံ-အကျွန်ုပ်သည်၊ ဝန္တာမိ-ရှိခိုး ကန်တော့ပါ၏ ဘုရား... ***

မာမာအေး နှစ်တိုင်းရောက်တဲ့ကျောင်းက 'သုန္ဒရာရာမ' လို့ ခေါ်တဲ့ 'အဇူဇာ' ကျောင်းပါ။ ရန်ကုန် ကြောင်နှစ်ကောင်ခေါက်ဆွဲ မိသားစုက စပြီး တည်တဲ့ကျောင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ကြောင်နှစ်ကောင်မျိုးဆက် ဘုန်းတော်ကြီး ပျံလွန်တော်မူပြီးလို့ နှစ်အတော်ကြာတဲ့အခါ တန့်ကြည့်တောင် ဆရာတော် ဘုရားကြီး ကြွလာခိုက် အပ်လှူလိုက်ပါသတဲ့။

ကြောင်နှစ်ကောင်ခေါက်ဆွဲ ဆိုတဲ့အသံ ကြားလိုက်တာနဲ့ အသံတိတ် ရုပ်ရှင်တစ်ခေတ်လုံး တစ်နေ့ ရုပ်ရှင်လေးပွဲ ဆိုကြမူတ်ကြတဲ့ ဂီတအလုပ်ခွင် ပြီးတဲ့ ညဉ့်သန်းခေါင် အချိန်တိုင်း ကြောင်နှစ်ကောင်ခေါက်ဆွဲ ဝင်ဝယ်လာပြီး မာမာအေးတို့ မောင်နှမသုံးယောက်ကို အိပ်ရာနှိုးကျွေးလေ့ ရှိတဲ့ အဖေနဲ့အမေကို အောက်မေ့လွမ်းတ သတိရမိတယ်။

မာမာအေးက တန့်ကြည့်တောင်ဆရာတော် ဦးသောမဗုဒ္ဓိရဲ့ ပုဂံမြို့က "ဣသိ ပညာ ဒေဝဂုရု" ကျောင်းတော်မှာ ဒီဇင်ဘာလတိုင်း သတိပဋ္ဌာန်တရား အားထုတ်နေကျ ယောဂီတစ်ဦး ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ပုဂံသံယောဇဉ်၊ ကြောင်နှစ်ကောင်ခေါက်ဆွဲရဲ့ အဖွဲ့နဲ့ နှစ်တိုင်း သွားကုခဲ့တာပါ။ ကျောင်းအသစ်ပြန်ဆောက်နေလို့ပါ။ ရန်ပုံငွေ အတွက် နှစ်စဉ် ကျောင်းက နိဗ္ဗာန်ဈေးပွဲတော် ကျင်းပနေပါတယ်။ အလှူရှင် တစ်ဦးချင်းနဲ့ အဖွဲ့လိုက်စုပြီး အစားအစာမျိုးစုံ ပြုလုပ်ရောင်းချ လှူဒါန်း ကြတဲ့ပွဲပေါ့ရှင်။ မြို့ခံဂီတပညာရှင်၊ ဂီတဝါသနာရှင်တွေစုပြီး ဆိုကြာ၊ အသံ ဒါနပြုကြတာမို့ အသံအလှူဝင်သွားတာပါ။

ဩစီကျောင်းတွေမှာတော့ ဈေးရောင်းပွဲလို့ ခေါ်တာပါပဲ။ တစ်ပတ်ကို

တစ်ကျောင်းအတွက် ဈေးရောင်းပွဲ ပြုလုပ်ကြလေတော့ အပတ်စဉ် ချက်ပေး၊ ရောင်းပေးနေကြရတာပေါ့။

မဲ(လ်)ဘုန်းမှာလည်း တစ်ကျောင်းရှိတယ်။ ပါ(သ်)မြို့မှာလည်း နှစ်ကျောင်းရှိနေပြီ။ မြို့နဲ့ဝေးတဲ့ကျောင်းက မဟာဗောဓိကျောင်းလို့ ခေါ်ပါတယ်။ စေတနာရှင်လူငယ်တစ်စုက ကျောင်းပိုင်တည်ဖို့ ကြိုးစားနေတုန်း၊ မာအေးက ပြုန်းဆို အလည်ရောက်သွားတော့ ကျောင်းရန်ပုံငွေပွဲလေး လုပ်ပေးခွင့် ရခဲ့တာပေါ့ရှင်။

ပြည်ပက မြန်မာဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းတွေမှာ ဗုဒ္ဓ ဓမ္မ သံဃာ ကိစ္စ အပြင် ရိုးရာမပျက် ဝါဆိုပွဲ၊ သီတင်းကျွတ်ပွဲ၊ ကထိန်ပွဲ၊ ထမန်ပွဲ စတဲ့ ပွဲတော်တွေကို မြန်မာ့မျိုးဆက်တွေ ဆုံစည်းနိုင်အောင် ကျင်းပပေးလေ့ ရှိတယ်။

ဒါယကာများဘက်ကလည်း သာသနာတော်ကို စောင့်ရှောက်နေတဲ့ သံဃာတော်များကို အလှည့်ကျ ဆွမ်းကွမ်းကိစ္စနဲ့ လစဉ်သွင်းရတဲ့ ငွေကြေးအတွက် ဝိုင်းဝန်းစိုက်ထုတ် ကုသိုလ်လုပ်နေကြဆဲပါ။

မာအေးလည်း ရောက်ရာအရပ်မှာ သဒ္ဓါရှင်တွေနဲ့အတူ ကူညီပြီး သာသနာ့အကျိုးဆောင်ရင်း ကံ့ကော်တစ်ထောင် သာသနာ့နယ်မြေက ဆောက်လက်စ ကိုယ့်ကျောင်းလေး ပြေးမြင်မိပါတယ်ရှင်။

• (သာသနာဒါယကာသီချင်းမှ) •

*** အလှူတော်ရေစက် လက်နှံ့မက္ခာပေတာ မြန်မာတွေမှာ ကုသိုလ်ရေး မျှော်တွေးပါလို့သာ ရွှေဘုန်းတော်တိုး ငွေမိုး သွန်းဖြိုးပါလို့ ရွာ...

တရားတော်နဲ့ ရည်မျှော်ကာသာ သာသနာ့ရောင်အဆင်း ထွန်းလင်းဖို့ရာ ဧဗ္ဗူပေါ် အလှူတော်မင်္ဂလာ၊ ကျက်သရေမင်္ဂလာအပေါင်းနဲ့ အောင်ကြောင်းကို ကြေညာ... ***

အမှတ် (၁၃)

ဆစ်ဒနီဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း ဈေးရောင်းပွဲ

သောတရှင်တို့ရေ...

အရင်တစ်ပတ်က ပြည်ပက ဆရာ၊ ဒကာ သာသနာပြုကြပုံတွေနဲ့ အစုစာကျောင်းရဲ့ နိဗ္ဗာန်ဈေးပွဲတော်အကြောင်း ပြောပြခဲ့ပါတယ်။ အခုတော့ ဆစ်ဒနီက ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း ရန်ပုံငွေ ဈေးရောင်းပွဲ ရောက်ခဲ့တာလေး ပြောဦးမယ်။

အင်္ဂလန်၊ အမေရိကန်၊ ဂျပန်၊ ဟောင်ကောင်၊ စင်ကာပူတို့ကို မြန်မာ ပြည်က အနုပညာရှင်တွေ သွားရောက်ဖျော်ဖြေခဲ့ကြဖူးပါတယ်။ အများစုက တော့ လူငယ်အကြိုက် အနုပညာရှင်တွေပေါ့။ နားထောင်တဲ့ ပရိသတ်ကလည်း သူ့ဟာနဲ့သူပါပဲ။ လူငယ်တွေလာရင် လူငယ်တွေ ကြည့်ကြတယ်။ လူကြီး ကြိုက် ပညာရှင်တွေလာရင် လူကြီးတွေ ကြည့်ချင်မှာပဲ။

အနုပညာရှင်တွေအဖို့ ပြည်ပကို အမြဲ လာခွင့်ရနေကြတာမှ မဟုတ်ဘဲ ကိုး။ ကြိုတုန်း ကြည့်ရမယ်လို့ အားခဲမျှော်လင့်ကြရတဲ့ တချို့က မရောက်ခင် ကတည်းက လက်မှတ်ကြိုဝယ်ထားလို့ပေါ့။ တချို့ကျတော့လည်း လက်မှတ် ကြေး မြင့်သလေး၊ နိမ့်သလေး ကြေးပေးကြသလေ။ ကိုယ့်အလုပ်လုပ်ခ

တစ်နာရီမှ ဘယ်လောက်ရတာ၊ လမ်းစရိတ်ကလည်း ရှိသေးတယ်လို့လည်း တွက်ကြတယ်ရှင်။

လာကြမယ့် အနုပညာရှင်တွေကလည်း ရောက်ဖူးချင်တာလည်း ပါ။ စေတနာလည်း ပါလို့ လာကြတာပါ။ လမ်းခရီးမှာ ဒုက္ခသုက္ခ ရောက်နိုင်ပါ သေးတယ်။ တစ်ခါလာလို့လည်း သန်းကြွယ်သူဌေး မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ အနည်း ဆုံး တွေ့ရကြားရပါစေဆိုတဲ့ ပညာရှင်တို့ရဲ့ မေတ္တာကို တုံ့ပြန်စေချင်ပါတယ် လို့ မေတ္တာရပ်ခံချင်မိပါတယ်။

ဩစီက မြန်မာမှုကို အတော် ကြိုက်နှစ်သက်တုန်းလို့ ပြောရမှာပဲ။ ကိုယ်တီးမှုတ်တတ်ရာ ဝါသနာဂီတကို စွဲမြဲကြိုးစား တီးခတ်နေသူတွေကို လည်း တွေ့ပါတယ်။ ဦးပန်တျာက ဝါးပတ္တလားတီးတယ်၊ ဆိုတယ်။ ဦးစော တကောဝါးဆိုတဲ့ ပန်တျာကျောင်းဆင်း ကရင်အမျိုးသားကြီးက နဲ့၊ ပလွေ မှုတ်တယ်၊ တယောထိုးတယ်။ စောင်းလည်း တီးတယ်တဲ့။ မောင်ကျော်စန်းက ဝုံဆရာလေ။ ပန်းချီကျောင်းက အောင်ထားတယ်။ ပန်းပုလည်း ထုတယ်။ သီချင်းလည်း ဆိုပါတယ်။ တခြား မသိခဲ့သေးတဲ့သူတွေ ကျန်ဦးမှာပါ။ လူငယ်ကြိုက် ဝိုင်းမျိုးတွေ စုတီးကြတာလည်း ရှိတယ်လို့ ကြားခဲ့ရပါတယ်။

မဟာဂီတကို အမြဲသီဆိုနေတဲ့သူက 'ယုယုလွင်' တဲ့။ ဂျပန်လူမျိုး အစစ်ပါ။ နာမည်အရင်း URITAKAHASHI လို့ ခေါ်ပါတယ်။ သူ့ခင်ပွန်းက လည်း နယူးဇီလန်သား စန္ဒရားနည်းပြဆရာကြီးပါရှင်။ မာအေး ရောက်သွားတဲ့ ဈေးရောင်းပွဲမှာ 'တောနဲ့တောင်စွယ်' သီချင်းကို လာဆိုပါတယ်။

နားထောင်ကြည့်ပါနော်။

* (ယုယုလွင်သီချင်း) *

*** ကျူးကျော်ညံ၊ တိမ်ယံအာကာထဲ၊ မြင်လာပဲ၊ သည်မောင် ပူဆွေး ကြိုရပြန်၊ နတ်ကယ်ဖန်၊ တိမ်ယံအာကာထဲက မည်းမှောင်၊ မင်ခိုးရည်ဆောင် တိမ်တောင်ခြယ်ဆင့်ဆိုင်၊ [ရှုတိုင်းငယ် ညိုရောင်ပြာရီ]' ဘယ်ပန်းချီ ရေးလို့ ဆေးမမီ... ***

ကြားတယ်မဟုတ်လား သောတာရှင်၊ မပီတပီ ဆိုသွားလိုက်တာ ချစ် စရာလေးနော်။ ချီးကျူးဖို့ကောင်းတယ်။ မြန်မာမှုကို ချစ်ရှာလို့ မြန်မာပြည် ရောက်တုန်းက ဆရာစိန်ဗိုလ်တင့်ဆီမှာ သင်ခဲ့တာတဲ့။

မမာစာသည် တို့စာ၊ မမာစကားသည် တို့စကား လို့ ကြွေးကြော်ခဲ့တဲ့ ဗမာတွေ *ဗမာဂီတသည် တို့ဂီတ* လို့ မကြွေးကြော်ချင်ဘူးလားရှင်လို့ ပရိသတ်ကို မေးခဲ့မိပါတယ်။

မယု ဆိုပြီးတဲ့အခါ ရောက်နေတဲ့ မာမာအေးကလည်း ဘယ်နေလိမ့်မလဲ။ စင်ပေါ်က ခေါ်တော့တာကိုး။

MC - "အဆိုတော်ကြီး မာမာအေး ခင်ဗျား၊ ဂါရဝ နိဝါတတရားထားလို့ မေတ္တာရပ်ခံပြီး အသံလှူပါလို့၊ အသံအလှူနဲ့ ကူညီပေးပါဦးလို့ အစ်မကြီး မာမာအေးကို ဖိတ်မန္တက ပြုအပ်ပါတယ်။ ကြွရောက်တော်မူပါ ခင်ဗျား"

AYE - "ကြွရောက်လာတဲ့ ဧည့်ပရိသတ်များရှင်၊ ကျွန်မ ဩစတြေးလျကို လာဖို့ စီစဉ်တယ်။ အဲဒီ အချိန်မှာ မြန်မာဘုန်းကြီးကျောင်းတွေ ရှိတယ် ဆိုတာလောက်ပဲ ကျွန်မ သိပါတယ်။ ဒီရောက်တဲ့အခါကျတော့ ဘုန်းကြီးကျောင်း ငါးကျောင်း ရှိတယ်တဲ့။ ကျွန်မ သိပ်ဝမ်းသာပါတယ်။

ဂီတနဲ့ဘုရားကိစ္စဆိုတာ တကယ်တော့ ဝေးပါတယ်။ ဝေးပေမယ့်လို့ ကျွန်မက သိပ်နီးတယ်။ ကျွန်မ နီးတယ်ဆိုတာ ဘာလဲဆိုတော့ ကျွန်မ သီချင်းသုံးပုံတစ်ပုံလောက်က ဘာသာရေးနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ သီချင်းတွေ ဖြစ်နေပါတယ်။ သာသနာပြုသီချင်းတွေကို ဘာလို့ဆိုလဲဆိုတော့ နှလုံးစိတ်ဝမ်းအေးချမ်းလို့ပါ။ ဒီသီချင်းသံလေး ကြားရတဲ့အခါ လူတွေဟာ ပိုပြီးတော့ ဘာသာသာသနာကို စိတ်ဝင်စားလာပြီးတော့ မိုက်ချင်တဲ့စိတ်ကလေးတွေ ပျောက်ပါစေပေါ့နော်။ ကလေးတွေအတွက် အဓိက ရည်ရွယ်ပါတယ်။

လူကြီးတွေကျတော့လည်း တချို့ စာဖတ်တတ်သူလည်း စာဖတ်လိမ့်မယ်။ တချို့ စာဖတ်ဖို့ အချိန်မရတဲ့ မိတ်ဆွေများကလည်း ဆရာတော်များဟောပြောထားတဲ့ တရားဒေသနာတော်တွေကို နားပြီးမှ ဘယ်သို့ ဘယ်အကြောင်း ဆိုတာတွေကို သိမယ်။

ဒါပေမဲ့ စာဖတ်တာနဲ့၊ ဘုန်းကြီးတရားဟောတာနဲ့၊ မာမာအေး သီချင်းဆိုတာနဲ့တော့ နည်းနည်းကွဲတာပေါ့ရှင်။ အဲဒီတော့ အသံလေးလည်း နားထောင်ရမယ်။ ဒီထဲမှာပါတဲ့ အကြောင်းအရာလေးကိုလည်းပဲ မှတ်သားနိုင်တယ်ဆိုတဲ့ အခါကျတော့ နှစ်ဖက်လုံး အလုပ်ဖြစ်တယ်လို့ ကျွန်မ မြင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ကျွန်မဟာကျွန်မ အသက် ဘယ်လောက်ငယ်ငယ်၊ ကြီးကြီး

ကျွန်မတို့သည် ဘာသာရေးသီချင်းတွေလည်း ဆိုသင့်တယ်။ သာသနာပြု သီချင်းများကို ဆိုသင့်တယ်လို့ ကျွန်မ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါတယ်။

ဒါ ဒီနေ့လည်းပဲ ကျောင်းတစ်ကျောင်းအတွက်၊ ရန်ပုံငွေအတွက် ဈေးရောင်းပွဲလုပ်တယ်လို့ ကျွန်မ သိရပါတယ်။ ဗမာ အစားအစာတွေလည်း စားပြီးပြီ။ ဗမာမိတ်ဆွေများ၊ ဗမာမွေမိတ်ဆွေများ အားလုံးနဲ့လည်း ကျွန်မ တွေ့ပြီ။ ကျွန်မ ရောက်နေတဲ့ အခြေအနေအရ ကျွန်မ ဆိုပြမယ့်သီချင်းတွေ ဟာ မွေသီချင်းတွေပဲ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်ရှင်။

အခု ပထမဦးဆုံး ဘုရားကို ပူဇော်တဲ့အနေနဲ့ 'ထူးမခြားနား' သီချင်း ခံကို ကျွန်မ သီဆိုပါမယ်။ အဲဒီလို သီဆိုတဲ့အခါ ကျွန်မ ရန်ကုန်မှာ ရှိစဉ် ကတည်းက ကျွန်မဆီမှာ ပညာသင်ကြားခဲ့တဲ့ ကျွန်မရဲ့ ညီမတော် စိန်စိန်နဲ့ အတူ တွဲပြီးတော့ ဆိုပါမယ်။

သူ မဆိုတာကြာတဲ့ အတွက်ကြောင့် ကျွန်မနဲ့ နည်းနည်းပါးပါး ကွာဟတာလေးများ ရှိချင်ရှိမယ်လို့ သူ ကျွန်မကို စောစီးစွာ ပြောပါတယ်။ ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် သဘင်အသက် နှစ်ရက်လို့ ဆိုပါတယ်ရှင်။ သူ ဒီလောက် များစွာ နှစ်နဲ့ချီပြီး ကြာတာတောင်မှ ဒီသီချင်းကို ဆိုနိုင်တယ်ဆိုလို့ ရှိရင် မစိန်စိန်ရဲ့ ဉာဏ်ကလေးကို အားလုံးက ချီးကျူးသင့်တယ်လို့ ကျွန်မ ယုံကြည် ပါတယ်။

မစိန်စိန် - "ကျွန်မလည်း တောင်းယန်ပါရစေရှင်။ ကျွန်မနဲ့ဆရာမဟာ နှစ်နှစ် မကပါဘူး။ ကိုးနှစ်ကျော်လောက် ကင်းကွာနေတာပါ။ အခု ဒီအချိန် ဒီကာလ မှာ ဆရာမနဲ့ ပြန်တွေ့ရလိမ့်မယ်လို့ တစ်ခါမှ မထင်ခဲ့မိပါဘူး။ ခုလို ပြန်တွေ့ ရတော့ ကျွန်မ အရမ်းဝမ်းသာတယ်။ ကြည်နူးမှုလည်း ဖြစ်တယ်။ ကြည်နူးမှုနဲ့ အတူ ဆရာမနဲ့ တွဲဆိုရမယ်ဆိုတော့ ကျွန်မ ရင်တွေ အရမ်းတုန်နေပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်မ မှားမှားယွင်းယွင်း ဖြစ်နေရင် သည်းခံခွင့်လွှတ်ပြီး နားဆင် ကြပါလို့။"

*** ထူးမခြားနား၊ မီးရေစုံသား၊ ရောင်တော်ထွေပြား၊ ပြောင်းလို့လို့၊ များထွေတည့်အံ့ရာသား... ***

အမှတ် (၁၄)

“ရွှေပုရပိုက်”မင်းသား၊ ထမင်းရှင်ပြည်သူ

သောတရှင်တို့ရေ...

ဒီ အစီအစဉ်လေး ဖြစ်လာရတဲ့ အကြောင်းကစပြီး ဂိတနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အဆိုအမိန့်တွေ၊ ကလေးချောကဗျာလေးတွေ၊ မာအေး အနုပညာစီစဉ် ပါလာ ရတဲ့ အကြောင်းအရာတွေ၊ တစ်ချိန်က တွေ့ခဲ့ရတဲ့ အတီး၊ အကပညာရှင်တွေ အခမ်းအနားပြင်ဆင်ပုံ၊ ဇာတ်စလေ့တချို့၊ အလှခြယ်ပစ္စည်းတွေအကြောင်း အတော်လေး စုံလိမ့်မယ် ထင်ပါတယ်။ ဩစတြေးလျ အလည်ရောက်တာလည်း ပါတာပေါ့လေ။

ဒီနေ့ ဗိုလ်ထွတ်ကလေး ပရိသတ်ဆီကို ဘယ်လိုရောက်သွားသလဲ ဆိုတာ ပြောပြမယ်နော်။ ပြောခဲ့တဲ့ ‘ရွှေပုရပိုက်’ ပြဇာတ်မှာ ဝင်ကတဲ့အခါကျ တော့ စထွက်ရတဲ့ အခန်းက ဦးလေးတော် နန်းလှဘုရင်ရဲ့ စစ်သည်တော်တွေ လာဖမ်းကြလို့ မိခင်မိဖုရားနဲ့ ထွက်ပြေးရတဲ့အခန်း ဖြစ်ပါတယ်။ အမေ လုပ်တဲ့ အိုကေကြိုင် မျက်နှာရိပ် မျက်နှာကဲကြည့်ပြီး သူ မောဟန်လုပ်ရင် ကိုယ်လည်း မောတဲ့ဟန်လုပ်၊ အမေချော်လဲဟန်နဲ့ လှဲချလည်း ကိုယ်လည်း လိုက်လှဲချ၊ အမေကငိုရင် ကိုယ်ကလည်း အမေကိုဖက်ပြီး ငိုရတော့တာပေါ့။

နောက်ဆက်တစ်ခန်းမှာတော့ ပြေးရလွန်းလို့ အားအင်ကုန်ခန်း မလှမ်း

နှစ်တဲ့ အမေမျက်နှာ မော့ကြည့်၊ ဗိုက်ကလေး ပွတ်ပြ၊ ထမင်းဆာလိုက်တာ လို့ ပြောရပြန်တာပေါ့။ အမေက ထမင်းရလာလို့ ဝမ်းပန်းတသာနဲ့ ကျွေးတဲ့ အခါ စားတော့မယ် လုပ်နေရင်းက-

“အိမ်ရှင်တွေက သဘောကောင်းလိုက်တာ၊ ထမင်းတစ်ယောက်စာ တောင်းတာကို သားအမိ နှစ်ယောက်ရှိပါတယ် ဆိုလို့ နှစ်ယောက်စာ ပေး လိုက်တယ်”

လို့ အမေ ပြောတာလည်းကြားရော ပျော်နေတဲ့မျက်နှာကနေ ချက်ချင်း ဖုတ်သိုးသိုး မျက်နှာပြောင်းပြီး မစားဘူးဆိုတဲ့ အိုက်တင်မျိုး ထုတ်ရသပေါ့။ အမေက ချော၊ သားကမလျှော့ အမူအရာလုပ်တုန်း အမေ့နောက်လိုက်လာတဲ့ ထမင်းရှင် ရွာသူကြီးက သူတို့ သစ္စာခံထားတဲ့ မင်းသားရဲ့ မိသားစုလို့ သိသွားလို့ အိမ်ခေါ်သွား၊ အဲဒီကျမှ ထမင်းစား၊ ရာဇမာန်ရှိတဲ့ မင်းသားလေး လုပ်ပြရတာပေါ့။

နောက်တစ်ခန်းက ညခန်းပါ။ သလွန်ပေါ်မှာ ထိုင်တွေးဆွေးနေတဲ့ အမေရှေ့ကို ကားလိပ်ကြားက ဒေါ်ပွတဲ့အမူအရာနဲ့ ခြေဆောင့်လျှောက်သွား ရတယ်။ တစ်ခါ နံရံမှာ ကြက်ခြေခတ်ချိတ်ထားတဲ့ ဓားတစ်လက်ကို ဆွဲထုတ်၊ လက်ထံမှာ ထောင်ကိုင်ထားပြီး ‘ရှင်ဆီနှစ်’ သီချင်းကို ဆိုရတယ်။

သီချင်းဆုံးသွားတော့ အမေလုပ်တဲ့သူက-

“အမယ်လေး သွားတော်ရယ်၊ ဓားကြီးကိုင်ပြီး သီချင်းဆိုရတယ်လို့ မတော် မင်းလက် ဓားရှသွားရင် ဒုက္ခ၊ ပေးစမ်း ပေးစမ်း ဒီဓားကြီးကို”

လို့ တောင်းတော့-

“မပေးနိုင်ဘူး မယ်ဖုရား၊ အဖေမရှိတဲ့ကောင်နဲ့ မကစားဘူးလို့ ပြောလိုက်တဲ့ကောင်တွေ သွားခုတ်မလို့”

အဲဒီလို ဓားမပေးဘဲ ပြန်ပြောတာပေါ့။

“သားရယ်၊ ကျီဓားလိုက်တာနေမှာပါ၊ ကိုယ့်အချင်းချင်းပဲဟာ ပြန် မလုပ်ရဘူး” လို့ တားတော့-

“ဟင့်- ဒါဖြင့် ဒီဓားကြီးက ဘာလုပ်ဖို့လဲ”

လို့ ပြောရင်း ဓားကို မာန်ပါပါလွှင့်ပစ်ပြီး အမေ့ကို ကျောပေးရင်း မျက်နှာပုပ်ထားပြန်ရော။

ဒီတော့မှ မင်းသားကျော်အုန်းလှိုင်က မာမာအေး လွှင့်ပစ်လိုက်တဲ့စားကို ကောက် ခေါင်းတစ်ဆတ်ဆတ်ညှိတ်ရင်း ဇာတ်စင်တစ်ဖက်က ဝင်လာရပါတယ်။ သားနဲ့မယားကို ပွေ့ဖက်နှုတ်ဆက်တယ်။ တစ်ဖက်က သားကိုချို၊ တစ်ဖက်က မိဖုရားကို ဖက်ထားရင်း သူ့ဆိုနေကျ သီချင်းသံလေး ကြားရလို့ ရှိရမယ်ဆိုပြီး ဝင်လာတဲ့အကြောင်း၊ နန်းတော်က အကြောင်းစုံသိရလို့ မိဖုရားနဲ့ သားကိုလည်းရှာ၊ နောက်ပါသစ္စာခံတွေလည်း စုနေတဲ့အကြောင်း ပြောတယ်။ သားကိုလည်း ဓားဆိုတာ ရန်သူတွေအတွက်သာ သုံးရမှာဖြစ်ကြောင်း၊ အရေးကြီးရင် သွေးနီရမယ်ဆိုတာက စပြီး ညီညွတ်ရေး၊ စည်းရုံးရေးစကား ဖန်တွေ ညှပ်ပြောရတာပေါ့။ လွတ်လပ်ရေးမရမီက ဆိုတော့ တော်လှန်ရေး၊ နယ်ချဲ့လွတ်မြောက်ရေးစိတ်ဓာတ် ရှင်သန်နေဖို့ လိုအပ်တယ် မဟုတ်လား။

ဒါတွေပြီးတော့ သား အိပ်ချိန်တန်ပြီလို့ ပြောပြီး သလွန်ပေါ်တင်ပေး၊ ကမ္မလာစောင်ခြုံပေးတဲ့အခါမှာ ဇာတ်ကားဒူးပိတ်နောက်မှာ ဝပ်ပြီးစောင့်နေတဲ့ ခုနစ်ထွေမင်းသား ထွန်းရီနဲ့ မာမာအေးနဲ့ လူချင်းလဲရတယ်။ ဒါမှ အိပ်ရာနီးတော့ အရွယ်ရောက်လာတဲ့ ခုနစ်ထွေမင်းသား ထွန်းရီကို ပရိသတ်က မြင်မှာကိုး။ ဒီအခန်းပြီးရင် အားလပ်ချိန် ပေးပါတယ်။

ဒီလို အားလပ်ချိန်ပေးတဲ့အခါ ပရိသတ်တချို့ဟာ အညောင်းလည်း ပြော၊ တပိုတပါးလည်း သွားကြ၊ အစားအသောက်ဆိုင်တွေမှာလည်း ဝမ်းဖြည့်လေ့ရှိကြတာပဲ။ ဇာတ်ခုံရဲ့ နောက်ဘက်၊ ဇာတ်အဖွဲ့ဝင်တွေ ဝင်ထွက်ကြတဲ့ အပေါက်အဝမှာလည်း တစေ့တစောင်း ကြည့်တတ်ကြပါတယ်။ နာမည်ကျော် ခေါင်းဆောင်ပိုင်းမဟုတ်တဲ့ ဇာတ်အဖွဲ့ဝင်တွေကလည်း ဆေးဆိုးပန်းရိုက်မျက်နှာတွေနဲ့ ပွဲချေးတန်း ထွက်တတ်ပါတယ်။

ဇာတ်သမားဘက်ကတော့ ကပ်ရွာတစ်ကျိဆောက် ဆိုတဲ့သဘောနဲ့ မိတ်ဆွေ ရချင်တယ်။ ပရိသတ်က အနုပညာရှင်တွေနဲ့ သိက္ခာမိတ်ဆွေ ဖြစ်ရတာကို ဝမ်းသာဂုဏ်ယူချင်တတ်တယ်။

ဇာတ်ထဲက တစ်ယောက်နဲ့သိရင် ဒီလူကတစ်ဆင့် တခြားလူတွေနဲ့ ပါ သိနိုင် ရင်းနှီးနိုင်တာကြောင့်ပါပဲ။ ဆိုချင် ကချင် ဝါသနာရှင်တွေဟာ နေရာတိုင်းမှာရှိနေတော့ အဲဒီလို အဆက်အသွယ်လုပ်ပြီး ဇာတ်နဲ့ တစ်ပါတည်း လိုက်လာတာတွေလည်း ကြုံဖူးပါတယ်။ မြန်မာပရိသတ်ဟာ သူတို့ တွေ့ဖူး

မြင်ဖူးတဲ့ စင်ပေါ်က သရုပ်ဆောင်တစ်ဦးဦးနဲ့သာတွေ့ အနည်းဆုံး လက်ဖက် ရည်တော့ တိုက်မှာပဲ။ ဒါထက် ရင်းနှီးသွားရင် အိမ်ကို ထမင်းဖိတ်ကျွေးမှာ ပဲ။ အလည်ခေါ်မှာပဲ။ ဒါဟာ ပရိသတ်ရဲ့ ချစ်စရာအကောင်းဆုံး ယဉ်ကျေးမှု တစ်ရပ်ပါပဲရှင်။

မာအေးလည်း ဒီလိုပဲပေါ့။ ဇာတ်ရုံနောက်မှာ လာစောင့်ကြည့်တဲ့ သူတွေထဲကပဲ သူတို့အသိ ဇာတ်အဖွဲ့သားတစ်ယောက်နဲ့ ခေါ်ခိုင်း၊ ပွဲဈေးတန်း ခေါ်သွားကြပြီး မုန့်တွေ၊ ကစားစရာတွေ၊ အင်္ကျီလေးတွေ ဝယ်ပေး၊ အင်္ကျီ အိတ်ထဲ ပိုက်ဆံထည့်ပေးနဲ့ ဝိုင်းချိုကြ မြောက်ကြ ချစ်ခဲ့ကြတာပါပဲရှင်။

မာအေးကတော့ မြန်မာပြည်ထဲက ပရိသတ်အသီးသီးဟာ သဘင်တုန်း ကလည်း သဘင်မို့၊ ရုပ်ရှင်နောက်ခံတွေ ဆိုတော့လည်း ရုပ်ရှင်မို့၊ ဂီတမှာလည်း ဂီတမို့၊ ဒီအရွယ်အထိ အားပေးမြှောက်စားခဲ့ကြတဲ့ ထမင်းရှင်၊ ကျေးဇူးရှင် တွေလို့ အလေးအနက် ရင်ထဲမှာ စွဲစွဲမြဲမြဲ မေတ္တာခံယူထားပါတယ်ရှင်။

*** လောကတစ်ခွင်ဝယ် သောကစင်ကြယ်၊ ရင်တွင်းအေးမြစွာ နေကြစေကွယ်၊ ဖန်းသပြေခက်ရယ်၊ တစ်ခက်ကယ်-နှစ်ခက်ကယ်၊ ဖျန်းခြေ လို့သာ ပက်မယ်၊ ပက်မယ်၊ လန်းလျက်သာဖြင့် မာစေဖွယ်၊ အို-သာကြပါ စေကွယ်၊ ချမ်းမြမြရွှေရင်ဝယ်၊ ဘဝငြိမ်အေးစရာ၊ သာယာသောတေးကို ဆိုပါ့မယ်... ***

အမှတ် (၁၅)

သေကံမရောက်၊ ကျောင်းရောက်ချင်တယ်၊ စာသင်ချင်တယ်

သောတရှင်တို့ရေ...

မာအေးပေါက်စ ဗိုလ်ထွတ်ကလေး ဇာတ်စင်ပေါ် ရောက်သွားပြီနော်၊
နောက်မှ အဖွဲ့ထဲရောက်လာတဲ့၊ အနုပညာရှင် အကျော်အမော် ဖြစ်သွားတဲ့
ကြည်ကြည်ငွေ့ အလောင်းလျှာ အောက်ချင်းမနဲ့လည်း နွဲ့ဖူးခဲ့ပြီပေါ့။

ဒါပေမဲ့ ကလေးဇာတ်လိုက်ဘဝ မကြာလိုက်ရပါဘူး။ မြို့တွေ၊ နယ်
တွေ ကူးသန်း ကပြလာရင်းနဲ့ ဧရာဝတီတိုင်း၊ ဓနုဖြူမြို့ကို ရောက်တဲ့အခါ
အဲဒီအချိန်က မြန်မာပြည်အနှံ့အပြား ကျောက်ရောဂါဆိုး တိုးဝင်ခြိမ်းခြောက်
တဖြောက်ဖြောက် ရောက်ချိန်နဲ့ ကြုံနေလေတော့ ပရိသတ်ခေါ်ရာ လိုက်တတ်
တဲ့ မာအေးမှာ ကျောက်ရောဂါဘေး ဆိုက်ပါရော။

ရောဂါဖြစ်တဲ့သူတွေကို သက်ဆိုင်ရာ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းက တခြားလူ
တွေဆီ ရောဂါမကူးစက်နိုင်အောင် မြို့ပြင်မှာ သီးသန့်ထွက်နေခိုင်းထားတဲ့
ကာလ ဖြစ်ပါတယ်။ မာအေးမိတတွေကလည်း ဇာတ်အဖွဲ့နဲ့ ပါလာကြတဲ့
ဧည့်သည်လူစီမံမီးတွေစို့ ဘယ်နေရာမှာ ဘာရှိတယ်၊ ဘာလုပ်ရမယ် မသိကြ
ပါဘူး။

ဒီအကြောင်းကြားသိတဲ့ ပရိသတ်ထဲကပဲ ဗမာဆရာကြီးအိမ်ကို လိုက်ဖို့

ပေးပါတယ်။ ဆရာကလည်း သနားညှာတာပြီး သူ့အိမ်မှာပဲ ဘေးက မသိအောင် ဝှက်ထား ကုသပေးခဲ့ရတယ်တဲ့။

သေကံမရောက် အသက်မပျောက် ဆိုတာလို မာအေး အခုထိ အသက် ရှင်နေတုန်းပါ။ ဒီအသက်ကို ဆက်ပေးခဲ့တဲ့၊ ကုသပေးခဲ့တဲ့ ဆရာကြီးကို အမြဲ မေတ္တာပို့ပါတယ်။ ဓနုဖြူကလူဆိုတာ သိရင်လည်း ဒီအကြောင်းပြောပြီး ရှာစေခဲ့ပါတယ်။ အခုထိ သတင်းမရခဲ့သေးပါဘူး။ အင်းလေ... မာအေး သုံးလေးနှစ်ကဆိုတော့လည်း အခက်သားပဲ။ မာမာအေး ဆိုတာ သူ ကုသခဲ့တဲ့ ကလေးလို့ ဆရာကြီးကလည်း သိနိုင်မှာ မဟုတ်၊ ကိုယ်ကလည်း နာမည် တောင်မှ ဘယ်သူလို့ ပြောနိုင်တာမှ မဟုတ်ဘဲကိုး။

ငှက်ပျောရွက်ပေါ်မှာ ဆီလူးပြီး သိပ်ခဲ့ရတယ်။ ရေချိုးရက်ရတော့ ပိုတက်ဆေးမှုန့် ရွှေထက်ရှားတဲ့အချိန်တဲ့။ DDT ဆေးမှုန့်တို့၊ ဒက်တော ဆေးရည်တို့ဆိုတာ ဘယ်ကြားဖူးဦးမှာလဲ၊ မြစ်ရေချိုးကြ၊ သောက်လေ့ရှိကြတဲ့ ဧရာဝတီတိုင်းသားတွေဟာ ပိုတက်ဆေးမှုန့်ကို ရေထဲခတ်လိုက်ရင် ရေကြည် တယ်ဆိုပြီးသာ ထည့်တတ်တာ၊ ခုတော့ ကျန်းမာရေးအတွက် သုံးရတယ် ဆိုတာပါသိလို့ ရှားရှားပါးပါး ဖြစ်တာပဲ။

မျက်စိထဲ အနာဝင်ပေါက်ရင် မျက်စိပျက်တတ်တယ် ဆိုလို့ အနာဝင် မပေါက်ရအောင် လျှာနဲ့လျက်ပေးခဲ့ရတယ်လို့ မေမေက ပြောခဲ့တာကိုး။ ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးဟာ သားတော်အဓာတသတ်ကို ချစ်လွန်းလို့ ခူနာပေါက်နေတဲ့ သားရဲ့လက်ကိုငုံပြီး သိပ်ရှာတယ် ဆိုတဲ့အကြောင်း သိချင်းပိုဒ်ကို ဆိုဖြစ်တိုင်း မိဘမေတ္တာကို ရင်ထဲမှာ ပေါင်းပြီး ခံစားလိုက်ပါတယ်။

*** တစ်ကျွန်းခူနာကြီးရယ်ကြောင့် ညည်းကာ ငိုရှာသည်၊ မောင့် ဖခင် အာခံတွင်းမှာ သွင်းကာ သိပ်ရသည်...

မင့်မလေ တစ်ကျွန်းခူနာကြီးရယ်ကြောင့် ညည်းကာ ငိုရှာသည်၊
မြေညှိ... မောင့်ဖခင်အာခံတွင်းမှာ သွင်းကာ သိပ်ရသည်၊ ချစ်လှတဲ့ သားပေဟု
အမေ ရင်ထုကာ မရွှေရက်နိုင်ပါသည်၊ မင့်အနာ မသတိလောက်စရာပေါ့၊
ပြည်ပေါက်တာတောင် မျိုကာ ချရှာသည်... ***

အဲဒါကြောင့်ပေါ့ သောတရှင်တို့ရဲ့၊ မာမာအေးက သိပ်အရပ်ဆိုးတာ၊ မျက်နှာမှာ ကျောက်ပေါက်မာတွေနဲ့လို့ လူတွေကပြောကြတာလေ။ သူတို့

မများပါဘူး။ ကျောက်ပေါက်ဖူးတော့ အသားလည်း မည်းသွားမှာပေါ့။ ငယ်
တုန်းက ယောက်ျားလျာပါလို့ ပြောခဲ့သားပဲ။ သနပ်ခါးလူးတာ မကြိုက်ဘူး။
စားဖို့တော့ကြိုက်တယ်။ ခါးသက်သက်နဲ့ ဆိန်ကျန်ခဲ့တာမို့ ကြိုက်တာပါ။

“ဇာတ်ထဲက ကောင်လေးဟယ်၊ အသံကောင်းလိုက်တာ ရုံလုံးပေါက်
ပဲ။ ရုပ်ကတော့ ဆိုးလိုက်တာ”

လို့ ပရိသတ်ထဲက အသံထွက်လာတာ ကြားရတော့ ဘကြီးကျော်အုန်း
လှိုင်ကို သွားပြောလိုက်တယ်။

“နောက် ပြဇာတ်ထဲ ဝင်မကတော့ဘူး” လို့။

“ဘာဖြစ်လို့တုံး”

လို့ မေးတော့-

“ရုပ်ဆိုးသွားတာ ရှက်လို့”

ဆိုတာပဲ ပြောခဲ့တာပေါ့။ ရုပ်ပြ ကံစားရတဲ့သူတွေဟာ ချောမှလှမှ
လို့ မာအေး ထင်သွားလို့ပါ။

ဇာတ်ထဲဝင်မကပေမယ့် ဇာတ်စင်ထောင့်မှာတော့ ချောင်းတုန်းပဲ။
ဝါသနာလေး တားလို့မရဘူး။ ဘာသီချင်းကြားကြား လိုက်ဆို၊ ဇာတ်ဝင်စကား
တွေ မှတ်တုန်းပဲ။ နောက်တော့ နှုတ်တိုက်အလွတ်ကျင့်ရတဲ့သူနဲ့ စာရေးပြီး
လေ့ကျင့်သူတွေရှိတာ သတိထားမိလာတယ်။ စာနဲ့ ရေးထားရင် ဇာတ်တိုက်
ပေးတဲ့သူက အကြိမ်ကြိမ်ပြောပေးစရာ မလိုပါလားလို့ သိသွားတဲ့အခါ စာနဲ့
ရေးမှတ်တဲ့သူတွေနား သွား၊ စာအကြောင်းမေး သင်ပေးခိုင်းခဲ့တာ။

ဗိုလ်တွတ်ကလေးက တစ်ဇာတ်လုံးနဲ့တည့်တယ်။ ဆေးလိပ်ဝယ်၊ ကွမ်း
ယာဝယ်၊ လက်ဖက်ရည်ဝယ်၊ အကုန်ဝယ်ပေးတတ်တယ်လေ။ ပွဲကတုန်းက
မှန်တွေ အများကြီးရတော့လည်း ဝေစားမျှစား လုပ်တယ်။ သူတို့ကျွေးတာ
လည်း စားတယ်။ အခု စာသင်ချင်တယ်ဆိုတော့ ဝိုင်းသင်ပေးကြပြန်တာ
ပေါ့ရှင်။

အချိန်တိုတိုနဲ့ စာရေး၊ စာဖတ် တတ်လာတော့ တွေ့သမျှစာ လိုက်ကူး
ရေး၊ တွေ့သမျှစာ လိုက်ဖတ်တဲ့အကျင့် ရလာတယ်။ ကျောက်သင်ပုန်းတစ်ချပ်
နဲ့ ပါးစပ်က ပွစိပွစိနဲ့ အသံထွက်ရင် သူများတွေ နိုးမှာစိုးလို့။ အိပ်ရာတကာ
ရောက်နေတော့ မိသားစုချင်းပြောတဲ့ ပွဲကူးရင် ပင်ပန်းတာတွေ၊ အတည်တကျ

နေချင်တဲ့ဆန္ဒတွေ၊ သူတို့ကလေးတွေ ဘယ်သူ့ဆီ အပ်ထားခဲ့ပြီး ကျောင်းထား
မယ်၊ စာသင်ပေးမယ်ဆိုတာတွေ ကြားတာပေါ့။ တခြားကိစ္စတော့ မသိဘူး။
အတည်တကျနေရင် ကျောင်းတက် စာသင်လို့ရတယ်ဆိုတာ မှတ်ခဲ့ပြီး အဖေနဲ့
အမေကို ပူဆာတယ်။ စာသင်ချင်တယ်၊ ကျောင်းနေချင်တယ်၊ ဇာတ်ထဲ
မလိုက်နဲ့တော့၊ ဒါပါပဲ။

အဖေက မာအေးကို သိပ်အလိုလိုက်တဲ့ အဖေပါ။ ညောင်ဦးမြို့
ပွဲပြီးတာနဲ့ ဆရာသိုင်းဆီ ခွင့်တောင်းပြီး အဖေမြို့ ဝါးခယ်မကို ပြန်ခဲ့ကြ
ပါတယ်။ အသက်မမီတော့ ကျောင်းမတက်ရပါဘူး။ ကျောင်းပျော် ထည့်လိုက်
ဖို့ကျတော့လည်း မြို့ဘက်ကမ်းမှာပဲ ကျောင်းရှိတာမို့ လှေနဲ့ ကူးရမှာကို
အမေက စိတ်မချ။ ဒါနဲ့ မမခင်နှင်းယုတို့ မိသားစုနေတဲ့ 'မွှေး'ဝတ္ထုထဲက
ခြံကြီးထဲ သွားကစားတယ်။ သစ်ပင်တက်တယ်လေ။

ခင်နှင်းယုတို့ခြံနဲ့ မာအေးတို့နေရတဲ့ ဝါးခယ်မတစ်ဖက်ကမ်း တရုတ်
တန်းရွာလေးက အဖေအစ်ကိုကြီး ဦးစံကျော်ခြံနဲ့ ကမ်းပါး ကပ်လျက်မို့ပါ။
အဲဒီ မသွားရင် ဘကြီးရဲ့ 'ကျော်'သမ္ဗန်ရုံထဲမှာ သူတို့ တူတွေ၊ ဆောက်တွေနဲ့
ရွံ့ရပ်ထွင်း၊ လှေကလေးထွင်း၊ သီချင်း တကြော်ကြော်၊ ညခင်းမှာ ပိုလှတဲ့
မြင်ကွင်းနဲ့အညီ ညီအစ်ကိုတွေနဲ့ အမေနဲ့ ဆိုကြ၊ တီးကြ သတိရစရာတွေ
ပေါ့ရှင်။

*** စိတ်ထဲမှာလည်း ကြည်နူးဖွယ်၊ တောတန်းနဲ့ဒေသင်ကမ်းက
သာယာပါပေတယ်၊ လောင်းလှလေးတွေများရယ် ကူးခတ်လို့ နေ့တိုင်းပါ
ထာဝစဉ်၊ အများအားဖြင့်ကွယ် ပျော်ကြတယ်၊ တို့တောရွာကြီး မြစ်ဆိပ်
ကမ်းသာလယ်... ***

အမှတ် (၁၆)

ရုပ်ရှင်ရုံက ပညာ၊ ယမ်းငွေကြားက သားအဖ၊
မေတ္တာစိန်ကတိထဲ...

သောတရှင်တို့ရေ...

ဒီကနေ့တော့ ဓာတ်ပြားအဆိုတော် လုပ်မယ်လို့ စိတ်ကူးရခဲ့တာကို ပြောပြမယ်နော်။

ဗိုလ်တွတ်ကလေးဟာ သူ ကြားလိုက်ရတဲ့ ကျောင်းတက်စာသင်ချင်တာသာသိလို့ အဖေအမေကို ထွက်ခိုင်းခဲ့တာပါ။ မိဘမှာ ပြည့်စုံ၏၊ မပြည့်စုံ၏ မသိခဲ့ဘူး။ အတည်တကျ နေတယ်ဆိုတာဟာလည်း ကိုယ့်ခြေ ကိုယ့်လက် နေနိုင်မှ အဆင်ပြေတာပါလားလို့ သူများမိသားစုနဲ့ ပေါင်းနေကြည့်တော့မှ သိတော့တာ။ အမေဆွဲကြိုးလေးတွေ၊ လက်ကောက်လေးတွေ မမြင်တော့ဘူး။ ဝါးခယ်မရုပ်ရှင်ရုံမှာလည်း အင်္ဂလိပ်ကားတွေ တင်နေလို့ တီးဝိုင်းအလုပ် မရှိဘူး။

ဒါကြောင့် အဖေက လာခေါ်နေတဲ့ ဒေးဒရဲရုံမှာ သွားအလုပ်လုပ်မယ်။ အဖေ့ကို မြောင်းခြံက အမျိုးတွေဆီ ပို့ခဲ့မယ်လို့ စီစဉ်တယ်။ မာအေးက အဖေ နဲ့ လိုက်မှာပဲ လုပ်တာကိုး။ ဓာတ်အဖွဲ့ဆိုတာက အတည်တကျ မနေရပေမယ့် ကိုယ့်အိပ်ရာခင်းထားတဲ့ နေရာလေးက ကိုယ့်အိမ်ပဲ၊ လွတ်လပ်တယ်။

'ငါတို့အိမ်မှာ လာနေပြီးတော့' ဆိုတဲ့ စကားသံ၊ မျက်နှာပေးမျိုးကို

လည်း နာတတ်လာပြီ။ အဖေကလည်း ဒီသမီးကို တစ်ခါမှ ခွဲမသွားဖူးတဲ့ အဖေမို့ သွားရာ ခေါ်တာပဲ။

သားအဖနှစ်ယောက် ရုပ်ရှင်ပြတဲ့ စက်ခန်းထဲမှာ အိပ်ရတယ်။ ထမင်း ဝယ်စားရတယ်။ နေ့ပွဲ ညပွဲ နှစ်ပွဲ၊ အဖေ နဲ့မှတ်တဲ့ဘေးမှာထိုင် ရုပ်ရှင်ကြည့်၊ ဖတ်စရာစာအုပ်လည်း မရှိ၊ ပျင်းလာတော့ အုပ်စုံတီးတဲ့ ဦးလေးကြီး ကပ် ပေါင်း၊ စည်းဝင်တီး၊ ဝါးဝင်ခေါက်၊ ချူဝင်လှုပ် လုပ်တာပေါ့။ အဲဒါကြောင့် စည်းဝါး ကိုယ်တိုင် ကိုင်ဆိုတတ်ခဲ့တာပါပဲ။

မြန်မာသီချင်းတွေ တီးမှတ်တဲ့အခါ ခြောက်လုံးပတ်လို့ ခေါ်နေတဲ့ အဖြည့်ဗုံသံ မပါရင် မြူးကြွမှု၊ အေးမြမှု ခံစားရတဲ့ရသ လျော့ပါတယ်။ အဲဒီ ဗုံသံဒိုးချက်တွေကို အုပ်စုံတီးသူက ထပ်ပြီး ဖြည့်ဆည်းပံ့ပိုးပေးရပါ သေးတယ်။ အုပ်စုံတီးသူဟာ စည်းနဲ့ဝါးလည်း တီးရတယ်၊ လင်းကွင်းလည်း တီးရတယ်၊ ချူကလေးတွေလည်း လှုပ်ရတယ်၊ ဘင်လည်း ထုရတယ်။ တစ်ခု မဟုတ်တစ်ခု တီးခေါက်နေရတာမျိုးပါ။ ပါးစပ်မှာ ဝီစီလေးတပ်ပြီး တစ်ချို့ မှတ်ရတာလည်း ပါတယ်။ 'ဂန့်'လို့ ခေါ်တဲ့ ကြောင်စီစီ အသံထွက်တဲ့ မောင်း အပြားမျိုး တစ်ခုလည်း ပါသေးတယ်။

နယ်ရုပ်ရှင်ရုံလေးတွေမှာ စန္ဒရားဟာ ရုံတိုင်းမရှိပါဘူး။ သံပတ္တလား နဲ့ နံ၊ ပလွေ၊ ဗုံနဲ့ အုပ်စုံတီး၊ လေးယောက်တစ်ဝိုင်း စုတီးတာ များတယ်။ ဟွန်းတယောတော့ တစ်ခါတလေ သုံးပါတယ်။ အဆိုထားတာ နည်းပါတယ်။ ဝိုင်းထဲက ဆိုတတ်တဲ့လူကပဲ ပြခါစမှာ တစ်ပုဒ်လောက် ဆိုပါတယ်။

ရုပ်ရှင်တွေကဟောင်း ပြတ်တောင်းပြတ်တောင်းနဲ့ပါ။ ပိတ်ကားပေါ်က ရုပ်တွေလှုပ်ရှားတာကို 'ဇာတ်ရှင်' လို့ ခေါ်ပြီး အထူးအဆန်း ကြည့်ဖူးအောင် ကြည့်တဲ့ ပရိသတ်လောက်အဆင့်ပါပဲ။ ရှုစားစား အဖေ့နဲ့စကားနဲ့ ပြောရရင် ဂီတသမားဟာ ပိန်လိုက် မောင်းလိုက် တွက်ခြေမကိုက်ပါဘူး။

တိုက်ပွဲကလည်း တဖြောက်ဖြောက် ပြောသံကြားလို့ ကြောက်နေရတဲ့ အထဲ ညတစ်ပွဲ ပြနေတဲ့အချိန်မှာ သူပုန်က မော်တာနဲ့ ထုသတဲ့။ ရုံကြီး လည်း ပြား၊ ပရိသတ်တွေလည်း ပြေး၊ ရုပ်ရှင်ပြစက် အုတ်ခုံဘေးမှာ မှောက်နေ ရတယ်။

အဖေခေါ်တာ သေနတ်သံတွေနဲ့ ဘယ်ကြားမလဲ။ ပျောက်သွားမှ ကြား

တာပေါ့။ သမီးပျောက်ရှာတဲ့ မီးခိုးမပြယ့်တပြယ်ကြားက မျက်ရည်လည်ရွဲနဲ့ အဖေမျက်နှာကို အခုတောင် မြင်မိပါသေးတယ်ရှင်။

ဒီသတင်းကို ညတွင်းချင်းသိရတဲ့ အဖေညီ ဦးလေးကိုမောင်ကြိုင် ကိုယ်တိုင် သမ္ဗန်ခတ်ပြီး လာခေါ်လို့ မြောင်းမြက အမေ့ဆီ ပြန်ကြရပါတယ်။ အမေကလည်း ငါ့သမီးလေး ကံကောင်းလို့ ပြန်တွေ့ရတယ်ပေါ့လေ။

*** [မြင့်မိုရ်တောင်မက အနန္တဂုဏ်အင်...]/ မိခင် ဖခင်တို့အား ရှိခိုးပါ၏ ဘုရား... ရှိခိုးပါ၏ ဘုရား... ***

အဲဒီနောက် တစ်လလောက် အဖေ ပျောက်သွားတယ်။ ပြန်လာတော့ ရန်ကုန် ရောက်ခဲ့တယ်တဲ့။ 'မေတ္တာစိန်ဇာတ်'နဲ့ ပြန်လိုက်ဖို့ စီစဉ်ခဲ့လို့ သား အမိနှစ်ယောက်ပါ ဇာတ်ထဲလိုက်ရပြန်ရော။ အဲဒီမှာ ဒုံမင်းလှိုင်တင်၊ လင်းခေး လုလင် ဖြစ်လာတဲ့ ဂိတစာဆို မောင်မောင်ကြီးတို့နဲ့ စတွေ့တာပဲ။ နိုင်ငံတော် ဆိုင်းအဖွဲ့ရဲ့ ရွာစားကြီးဖြစ်လာတဲ့ စိန်ချစ်တီးမိသားစု၊ အခု ပြောခဲ့တဲ့ အစီအစဉ်တွေကို အသံသွင်းပေး၊ သီချင်းတီးပေး ကူညီနေတဲ့ ရွာစားကျော်ကျော်နိုင် ရဲ့ အဖေပေါ့။ သူတောင် မမွေးသေးဘူး။

နောက် လေမှုတ်ကိရိယာတွေ သင်ပေး၊ နိုင်ငံတကာဂီတ သင်တန်းတွေ သင်ပေး ထူထောင်ခဲ့တဲ့ အဘ ဦးရီရှင်း မိသားစု၊ သူ့တပည့်တွေ ဖြစ်တဲ့ ဦးသန်းကျင်၊ ဦးထွန်းအောင်၊ ဦးအေးမောင်၊ ဦးခင်မောင်၊ ကိုစောလွင်၊ ကိုစိုးတင့်၊ ဂျပန်ဘင်တီးတဲ့ ဦးသစ်၊ နောင် အေဝမ်းစိုးမြင့် ဖြစ်လာတဲ့ ကိုကောက်ဝါလည်း တစ်ဖွဲ့တည်းပေါ့။ ကိုကောက်ဝါက အခါကြိုက်တယ်၊ ကလေးလည်း ချစ်တတ်တော့ ပိုခင်တယ်။ သူကလည်း သင်နေတုန်းဆိုတော့ ပွဲရုံနောက်က တောထဲသွား၊ ထရမ်းဝုံးကြီး တစ်ခု မှုတ်တဲ့အခါ ဘေးမှာ လိုက်ဖော်ရတာပေါ့။

ရှေ့ပိုင်းပြဇာတ်ခေါင်းဆောင် ကိုလှိုင်တင်ဟာ ဒုံမင်းဆရာဖို့ ဒုံမင်းလှိုင်တင် နာမည်နဲ့ပဲ စန္ဒရားတီးပါတယ်။ သူ့ညီက ရေဒီယိုအဆိုတော် ကိုကျော်စိန်ပါ။ သူတို့ဟာ 'အရှေ့ပိုင်းအဖွဲ့' ကနေပြီး အသံလွှင့်ခဲ့တယ်တဲ့။ ရန်ကုန်မှာ ခေတ်စားနေတဲ့ 'သူ၊ ညီညီ၊ မာလာ' စတဲ့ သီချင်းတွေ ဆိုခိုင်းပါတယ်။ အမျိုးသားဆိုတဲ့ သီချင်းတွေပါပဲ။ ကလေးပဲ၊ မိန်းမဆို၊ ယောက်ျားဆိုလည်း မခွဲတတ်ပါဘူး၊ ဆိုတာပေါ့။

ရေဒီယိုဆိုတာ မမြင်ဖူးသေးတော့ အသံလွှင့်တဲ့ကိစ္စ သိဖို့ ဝေးလေစွ၊ ရောက်တဲ့အရပ်မှာ အလှူတွေ၊ မင်္ဂလာဆောင်တွေနဲ့ကြုံလို့ တီးဝိုင်းလာငှား ချင်သာ လူကြီးတွေနဲ့ ကပ်လိုက်သွားပြီး ဆိုရတာ။ အသံလွှင့်ဖူးတဲ့ အဆိုတော် တို့သိန်းထွန်းဆိုတာ ဒုံမင်းလှိုင်တင်နဲ့ အတူပါလာတော့ 'မာလာ'တစ်ပုဒ်ပဲ မာအေး ဆိုဖြစ်ပါတယ်။

ဒီသီချင်းဟာ ကာလသားတွေ ညဘက် လူပျိုလှည့်ရင်းနဲ့ လမ်းလျှောက် သီဆိုလေ့ ရှိတယ်လို့ သိရပါတယ်။

*** ပင်မြင့်က ယန်းတစ်ပွင့်ရယ် ကြားကြားဝင့်ဝင့် လှနိုင်ရှာတယ်။
ပန်ဆင်ချင်သူလည်း အလွန်ပေါ့ကားများတယ်။ အဲဒီ တစ်ပွင့်ယန်းကို လက်
လှမ်းကာပဲ ဒီမောင် ချူတော့မယ်... ***

အမှတ် (၁၇)

ဓာတ်ပြားအဆိုတော် လုပ်မယ်၊ ဒေါ်လှရွှေ(ဘီအေ)၏ ဆိုပေါက်၊
ယသောယောအတွက် တရားတော်

သောတရှင်တို့ရေ...

ဟိုတစ်ပတ်က မာအေးပြောခဲ့တဲ့ ဂီတအုပ်စုကြီးဟာ 'မွန်ကျော်မြင့်' ဓာတ်အဖွဲ့နဲ့ လိုက်တော့လည်း အတူတူပါပဲ။ ဒီအချိန်မှာ ဓာတ်ပြားလက်လှည့် စက်နဲ့ ညဦးပိုင်းမှာ ဓာတ်ရုံကဖွင့်တာကို မြင်ရတယ်။ ဖွင့်တဲ့အပ် ထိပ်တုံးသွား ရင် လဲတပ်ပေးမှ အသံကြည်တယ်။ စမြင်ဖူးတာ ဆိုတော့ ဓာတ်ပြား လည်နေတာကို လိုက်ကြည့်ရတာ မူးနေတာပဲ။ ဓာတ်ပြားတံဆိပ်မှာ သီချင်းနာမည်၊ အဆိုတော်နာမည်တွေ ဖတ်ရတယ်။

စိန်ပါတီဓာတ်ပြားထဲက 'ရှောင်းရှေ့ကလျှံ ကန်ရှေ့ကတိုး' ဆိုတဲ့အပိုင်း၊ မကြည်အောင် ဓာတ်ပြားထဲက 'အဖော်တွေစုံညီ ဒင်နာပါတီ' တို့၊ မအေးမိ ဓာတ်ပြားထဲက 'ဖဲရှိုက်တာ မြင်းလောင်းတာတွေ စုံလင်' တို့၊ နောက် ဥဩ ဘသောင် အသံအောအောကြီးနဲ့ ဆိုလိုက်တဲ့ 'မြိုင်တန်းရှောင်ဝေ အေးဟေ... အေးဟေ... ဟေးဟေ'၊ ပြီးတော့ 'လာဓေ လာဓေ' ဆိုတဲ့ အဲဒီသီချင်းတွေ လိုက်ဆိုရတာ ပျော်စရာပဲ။

အင်း... ဒါပေမဲ့ အမြဲ စွဲစွဲလမ်းလမ်း ကြိုက်ခဲ့တာက ဖလှရွှေ(ဘီအေ)

ရဲ့ အသံနဲ့ 'စန္ဒကိန္နရီ' သီချင်း ဖြစ်နေပါတယ်။ မိုးဒေဝါလည်း ကြိုက်တာပဲ။ အဲဒါက သီချင်းကြီးဆိုကွက်တွေချည်း ဖြစ်နေပြီးတော့ စာသားအဓိပ္ပာယ် တွေကို သေချာကန မသိတာနဲ့ သိပ်ပြီး လိုက်မဆိုပါဘူး။ စန္ဒကိန္နရီကတော့ ချစ်သူကို သစ္စာရှိတဲ့ ကိန္နရီမလေးအကြောင်း စကားပြောနဲ့ ရေးတာမျိုးမို့ နားလည်ပြီး လိုက်ဆိုနိုင်ပါတယ်။

ဇာတ်ပြောင်းတိုင်း လျှောက်လိုက်၊ နေ့တိုင်းဆိုမှ ပိုက်ဆံရတဲ့ အဆိုတော် ဘဝထက် ဓာတ်ပြားထဲ ဆိုထည့်နိုင်တဲ့ အဆိုတော်ဘဝက သာမှာပဲလို့ တွေး တော့တာကလား။ အိမ်မှာတိုင် ဓာတ်ပြားသွင်းလိုက်၊ ကျောင်းတက် စာသင် လိုက်၊ ကလေးတွေေးတွေေးပြီး တွက်ခြေကိုက်လို့။ ဓာတ်ပြားထဲ ထည့်ဆိုလိုက် ရင် ပြီးပြီထင်ထားကိုး။

ဟုတ်ပြီ၊ ကြီးလာရင် ဓာတ်ပြားအဆိုတော်လုပ်မယ်၊ ဓာတ်ပြားအဆို တော် ဖြစ်ရမယ်နဲ့ ဒီသီချင်းလေးဆိုရင်း ဒေါ်လှရွှေကို ပထမ ကြားဆရာ ထားပြီး စိတ်ကူးမိခဲ့တာပေါ့ရှင်။

*** ကန္တာ စန္ဒာတောင်... စုံဖြိုင်နန်းမှာ ဖူးပွင့်ကြတဲ့ ပန်းမာလာ ဆင်းရုန့်ကဖြာ ငှက်ပေါင်းရယ် သာရကာ သံစာစာနဲ့၊ မြူးထူး ပျော်ကြ ရှာ... ***

'စန္ဒကိန္နရီ' ကို ဇာတ်ရုံကဖွင့်တာ စကြားပြီး လိုက်ဆိုနေတော့တာ တစ်ထပ်တည်းလောက် ကျနေပေမယ့် အလွမ်းပိုဒ်မှာ အစ်မကြီး ဒေါ်လှရွှေ ဆိုပေါက် တစ်နေရာဟာ လိုက်ဆိုလို့ မရခဲ့ပါဘူး။ ဆွဲဆိုသွားတဲ့ အသံကြားမှာ အသံပျောက်တော့မလိုလို လှည့်ဆိုသွားလိုက်တာကို သဘောမပေါက်ခဲ့လို့ပါ။

အဲဒီ နေရာလေး နားထောင်စမ်းပါ သောတရှင်ရယ်။

• (ဒေါ်လှရွှေဓာတ်ပြားမှ) •

*** ဆို... ငွေမှန်ကြ သံသောင်ယံမှာ လောင်းမြတ်ကိန္နရာ... ***

ကဲ- ကြားလိုက်ပြီနော်။

အဲဒီ 'ကြီး' ဆိုတဲ့ စာနေရာက ဆိုပုံကို ဆိုမရခဲ့တာပေါ့။ အဆိုဝါးဝ လာတော့ ရပြီလေ။

ဒါပေမဲ့ မာအေး ဒီဆိုပေါက်ကို မဆိုခဲ့ပါဘူး။ အမှတ်တရ ကိုယ်ဆိုလို့ မရခဲ့တာလည်း ရှိတယ်လို့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ဘဝင်မမြင့်အောင် ချန်ထားပြီး

ဒေါ်လှရွှေကို လေးစား နေရာထားခဲ့ပါတယ်။ တစ်သက်တည်စေလိုတဲ့ ဆန္ဒနဲ့ တခြားနေရာတွေမှာ စာအမိပွယ်နဲ့အညီ ရသမြောက်အောင် ရှိုက်သံတွေ ဘာတွေ ထည့်ပြီး ကောင်းသည်ထက်ကောင်းအောင် မာမာအေး ဆိုပါတယ်။

*** စီးကျမျက်ရည်တွေတွေ လင်ရွှေတုံး ဂမုန်းမယ့်သက်လျာ အို... ဆုံးပေါ်တစ်ခါ အသည်းအူပူအောင် ဖန်လို့လာ ပွေယူရင်ခွင်ထဲမှာ ငိုမစဲ ရှိုက်ငင်သည်းထန်စွာ... ***

‘ကဗျာတစ်ပုဒ်ဟာ ဇာတ်လမ်းတစ်ပုဒ်’ တဲ့။ သီချင်းဟာလည်း ခေါင်းစဉ် ခွဲခြားမခေါ်ခဲ့ကြတဲ့ ကာလတုန်းက ကဗျာအုပ်စုဝင်ပါပဲ။ ‘စန္ဒကိန္နရီဇာတ်’ ဟာ ဂေါတမဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင် ဟောကြားတော်မူခဲ့တဲ့ အဓိကရ ဇာတ်တော် ဖြစ်ပါတယ်။

‘ယသောဓယာဓိမ္မာဒေဝီ’ ဆိုတဲ့ တောထွက်တော်မမူမီ သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားရဲ့ ကြင်ရာတော် မိဖုရားဟာ ဘုရားအလောင်းတော် သုမေဓာ ရှင်ရသေ့ဘဝက ဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရားထံမှာ ဘုရားဆုပန်ခဲ့လို့ ဗျာဒိတ်တော် ရထားတဲ့ အချိန်ကတည်းက ပါရမီဖြည့်ဖက် ဖြစ်ရပါလို့၏လို့ ဆုတောင်းခဲ့တဲ့ မိန်းမမြတ်ပါ။ ဘုရားရှင် ပါရမီဖြည့်လာခဲ့တဲ့ ဘဝပေါင်းများစွာမှာ အတူပါခဲ့တာပေါ့ရှင်။

သိဒ္ဓတ္ထမင်းသား တောထွက်တော်မူသွားတော့ ‘ယသောဓယာ’ ဟာ သားလေးရာဟုလာနဲ့အတူ ကျန်ခဲ့ရရှာတဲ့အကြောင်း သောတရှင်တို့ သိကြမှာပါ။ မောင်တော်က ဖန်ရည်ဆိုးတဲ့ အဝတ်ဝတ်တယ် ကြားတော့ သူ လိုက်ဝတ်တယ်။ နေလွဲညစာ မစားဘူးလို့ကြားရင် သူလည်း တစ်ထပ်ပဲ စားတော့တယ်။ အဲဒီလို ဖဝါးခြေထပ် မဆည်းကပ်ရချိန်မှာတောင် မောင်တော် ဘာလုပ်နေတယ်ဆိုတာ ကြားသိသမျှ လိုက်လုပ်ရှာတဲ့ မိန်းမသား ဖြစ်ပါတယ်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို ဖခင် ‘သုဒ္ဓေါဒန’ မင်းကြီးက အကြိမ်ကြိမ် ပင့်လျှောက်ခဲ့လို့ ပြန်ကြွတော်မူလာတဲ့အခါ ‘မဖူးလာပါဘူး။ ရင်တွင်းလောင်မြိုက် သောကတို့က်ကို ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်သာလျှင် ပြိုစေနိုင်လိမ့်မယ်’ လို့ သိတော်မူတဲ့ ဘုရားရှင်က ကြွတော်မူခဲ့ပါတယ်။

ခြေတော်အစုံပွေ့ပိုက် ဦးတိုက်ခိုကြွေးတာကိုလည်း ခွင့်ပြုတော်မူခဲ့ပါတယ်။ ‘လူးဖျိုဘုရား မရှိငြား’ ဆိုတဲ့စကားအတိုင်း ပါရမီဖြည့်ဖော်ရဲ့ မျက်နှာတော်ကိုလည်း ထောက်ထားတော်မူတဲ့ ဘုရားရှင်ဟာ ‘ကိန္နရာ’ ခေါ်တဲ့ ငှက်

တစ်ပိုင်း၊ လူတစ်ပိုင်း သတ္တဝါဘဝမှာတောင် ဘယ်လောက် သစ္စာရှိတယ် ဆိုတဲ့အကြောင်း ယသော်ယောနဲ့တကွ ပရိသတ်တို့ကို စန္ဒကိန္နရီတရား ဟော ကြားတော်မူပါတယ်။

တမုတ် (၁၈)

သဟာယဆရာတင် ဖိသားစု၊ ကျူးကျော်ရပ်ကွက်ထဲက ဝါးအိမ်ကလေး။
ကပ္ပလီခစ်သား။ မင်္ဂလာဦးဘသန်း

သောတရှင်တို့ရေ...

ရှေ့တစ်ပတ်က ဓာတ်ပြားအဆိုတော်လုပ်ဖို့ ဘာကြောင့် စိတ်ကူးရ
တယ်၊ အကြောင်းအရင်းခံက ဘုရားရှင်ရဲ့ ပါရမီဖြည့်ဖက် သစ္စာစောင့်သိပုံကို
ဟောကြားခဲ့တဲ့ စန္ဒကိန္နရီဇာတ်တော်လို့ ပြောခဲ့ပါတယ်။ ဒါနဲ့ပတ်သက်ပြီး
ပြောပြချင်တာတွေ ရှိသေးလို့ ဆက်ပြီး ပြောဦးမှရှင့်။

ဒီ ဘုရားဟော ဇာတ်လမ်းကိုယူပြီး သီချင်းရေးခဲ့တာ ဂီတစာဆို
သဟာယဆရာတင် ဖြစ်ပါတယ်ရှင်။ တခြားနာမည်ကျော် လူသိများတဲ့သီချင်း
တွေလည်း ရေးခဲ့ပါတယ်။ စာရေးဆရာနာမည်နဲ့ သီချင်းနဲ့တွဲပြီး မသိကြ
လို့သာပါ။ မြန်မာဂီတလောကမှာ ဆရာတင်တွေများတော့ နာမည်ရှေ့မှာ
တစ်ခုခု တိုးဖြည့်ခေါ်ခဲ့ကြပါတယ်။ ဥပမာ နန်းတော်ရှေ့ဆရာတင်၊ ဝိုင်အစ်
ဘီအေ ဆရာတင်၊ ဒဂုံဆရာတင် ဆိုတာမျိုးပေါ့ရှင်။

ဒီဆရာတင်ကတော့ ရှေ့မှာ 'သဟာယ' ထည့်ခဲ့တယ်။ ဘာကြောင့်လဲ
ဆိုတာ မမီလိုက်လို့ မသိဘူးပေါ့။ သားကလည်း ဂီတစာဆို မောင်ထွန်းမြင့်
ဖြစ်လာတာပဲ။ မာအေးနဲ့လည်း သူငယ်ချင်းလို ပေါင်းခဲ့တာပါ။ ချိုပြီးဆိုတဲ့

'ပိတောက်စိမ်း' သီချင်းရေးတဲ့ ဆရာပေါ့။ သူ့ညီမကလည်း 'မာပျို' ဆိုတဲ့ နာမည်နဲ့ အသံလွှင့်ခဲ့ပါတယ်။ သီချင်းကိစ္စအတွက် ဝင်ထွက်သွားလာတုန်းကဆို သူတို့အမေနဲ့လည်း တွေ့နေတာပဲ။ မမေးခဲ့မိဘူး သိလား။ မာအေး အတော် ညံ့တယ်နော်။

ဟိုမေး ဒီမေး စပ်စုကြတာ စာရေးတဲ့ ဆောင်းပါးရှင်တွေ အလုပ်လို့ နေလိုက်တာကိုး။ ခုလို ပြောမယ်၊ ရေးမယ်၊ သိမ်းမယ်လို့လည်း စိတ်ကူးမှ မရှိခဲ့ဘဲ။

သဟာယမီသားစုဟာ ရွှေတီဂုံအရှေ့စောင်းတန်း ဗဟန်းဈေးရုံ အနောက်ဘက် တောင်ကုန်းပေါ်က ရပ်ကွက်မှာ နေခဲ့ပါတယ်။ ရပ်ကွက်တွေ ရွှေရတော့ ဘယ်မြို့သစ်ကို ရောက်ကြပြန်တယ် မသိဘူး။ ဆရာကြီးရဲ့ 'ပျိုဆုတောင်း'၊ အောင်ခြင်းရှစ်ပါးနဲ့ စန္ဒကိန္နရီ ကို မှပိုင်စာချုပ်ချုပ်ပြီး အပြီး ဝယ်ထားခဲ့ပေမယ့် သူများတွေဆိုနေလည်း ပြောမနေတော့ပါဘူး။ ရုပ်ရှင်မှာ ဆိုခဲ့ရရင်တောင်မှ ကုမ္ပဏီက တောင်းပြီး ပို့ပေးခဲ့တာပါ။ အနောက်နိုင်ငံတွေ မှာလို အမြဲသုံးတိုင်း ပိုက်ဆံရတတ်တဲ့စနစ် မရှိလို့ ထပ်ပြီး ငွေရစေချင်လို့ပါပဲ။ ဒီအကြောင်းတွေကို နောင် ပြောပြ...တာပေါ့နော်။

စန္ဒကိန္နရီ သီဆိုခဲ့တဲ့ ဒေါ်လှရွှေနဲ့ မသိလိုက်ရတဲ့အဖြစ်ကို ပြောပြ စမ်းချင်တယ်။ မာအေးရဲ့ကြားဆရာ ဒေါ်လှရွှေအကြောင်းကို ရန်ကုန် ရောက် လာတော့ စူးစမ်းကြည့်ဖူးပါတယ်။ အစမကြီးက နိုင်ငံခြားရောက်နေသတဲ့။ ခင်ပွန်းသည်က နိုင်ငံခြားရေးရုံးက ကြီးကြီးမာစတာတဲ့။ မာအေးက တောသူ ပဲဟာ၊ အစိုးရအရာရှိကြီးတွေကို ကြီးကြီးမာစတာ ခေါ်တယ်လို့ ပြောကြ တာကိုပဲ လိုက်မှတ်ထားတယ်လေ။ ဒီလိုနဲ့ သတင်းက ပြတ်သွားခဲ့တာပေါ့။

ရန်ကုန်သူဖြစ်လာတာ ဘာကြာသေးလို့လဲ။ ဇာတ်နဲ့သွားရင်း သထုံမြို့ မှာ ပွဲကနေတုန်းက သူပုန်က မြသပိတ်တောင်ပေါ်ကနေ ပွဲခင်းထဲကို ပစ်ကြ ခတ်ကြတာ ကြုံလို့ ရန်ကုန် စမ်းချောင်းလမ်းမကြီးမှာနေတဲ့ အမေ့အစ်ကို အိမ်မှာ လာနေဖြစ်သွားတာပါ။ ဘကြီးတို့ဇနီးမောင်နှံမှာ သားသမီးမရှိတော့ မာအေးကို အလွန်ချစ်ပါတယ်။ ဘကြီးက ကားဒရိုင်ဘာလိုင်စင်လုပ်တဲ့ ပြည် လမ်းမပေါ်က ပုလိပ်ရုံးမှာ အလုပ်လုပ်ပါတယ်။ အခု လွှတ်တော်နေရာကြီး မှာပေါ့။

မာအေးဘကြီးရဲ့အသံက အောင်လွန်းလို့ ဟိန်းထွက်လေတော့ သူ့ ရယ်သံကိုတောင် ကြောက်တယ်။ စည်းကမ်းလည်းကြီး၊ တည်တည်လည်း နေတတ်တော့ မပျော်ပါဘူး။ မိဘက ဂီတသမားတွေလေ။ ဒီအလုပ်မျိုးက အချိန်အတိအကျ ပြောထားလို့ရတာမျိုး မဟုတ်တော့ ခက်တယ်။ အဖေနဲ့ အမေလည်း နာမည်ကျော် စန္ဒရားဆရာကြီး အေဝမ်းခင်မောင် တီးဝိုင်းမှာ အလုပ်ရကြရော ခင်မင်တဲ့ဂီတသမားတွေ၊ ရုပ်ဆွေရုပ်မျိုးတွေနေတဲ့ ကပ္ပလီ ကွက်သစ်ကို ပြောင်းနေကြတော့တယ်။ ခုခေတ် အခေါ်နဲ့ဆိုရင် ကျူးကျော် ရုပ်ကွက်ပေါ့လေ။ ဘယ်သူ့မှ ပြောနေ၊ ခွင့်တောင်းနေရတာမှ မဟုတ်ဘဲ။ ခင်တဲ့သူနဲ့ နီးတဲ့မြေလွတ်ကလေးမှာ ကိုယ့်ဟာကိုယ် ဝါးအိမ်လေးဆောက်ပြီး တက်နေကြတာပါ။

အဖေက တယောလည်း နည်းနည်းပါးပါး ထိုးတတ်တော့ကာ အလုပ် မဆင်းရတဲ့ ညဆိုရင် သားအမိ သားအဖတွေ ဆိုကြ တီးကြ၊ ကိုယ်ပိုင်အိမ် ကလေးနဲ့ ပျော်လို့။

*** တောင်တော တောင်တောသာယာ ဖုန်းမျိုးစုံလှစွာ၊ ပွင့်မာလာ ဓတ္တာ ရွှေအင်ကြင်၊ ဇလတ္တာထပ်တစ်ရာငယ်၊ ဇီဝဝါ ပင်ကြက်ရုန်း၊ ဆို... မမုန်းနိုင်တယ်... ***

ဒီတုန်းက ရွှေတိဂုံဘုရားအနောက်ဘက်မုခ်၊ နှစ်ပြားတန်ဆောင်းရှေ့က ဦးဝိစာရလမ်းရဲ့ တစ်ဖက်ခြမ်းမှာရှိတဲ့ စစ်တန်းလျားတွေမှာ ကပ္ပလီစစ်သား တွေ ရှိနေသေးတယ်။ အခု ပြည်သူ့ရင်ပြင်ကြီးဖြစ်သွားတဲ့ နေရာပေါ့။ သူတို့လည်း ရပ်ကွက်ထဲ လာကြတယ်။ ဗမာတွေကို လက်ဟန်ခြေဟန်နဲ့ ဆက်ဆံမိတ်ဖွဲ့ခဲ့တာပဲ။ ဒီ လူမည်းမည်းထွားထွား အရပ်ဆိုးဆိုးကြီးတွေကို မြင်စက ကြောက်သလား မမေးနဲ့။ ပသူျူးခေါင်းဖြတ် ပထန်ကုလား ဆိုတာ ပေါ်ဖူးသလား မပြောတတ်ပါဘူး။ လူကြီးတွေက ခြောက်ထားတော့ အသား မည်း မြင်တာနဲ့ ကလေးတွေက ပြေးကြ၊ ပုန်းကြတဲ့ အချို့ပါပဲ။ ဒီကပ္ပလီကြီး တွေကို မြင်ဖန်များတော့ မကြောက်တော့ပါဘူး။

မာအေးတို့ မိသားစု ဆိုကြ တီးကြတာကို ကြားတော့ အိမ်ရှေ့မှာ လာရပ်ပြီး နားထောင်ကြတယ်။ သိချင်းဂီတ ဆိုတာကလည်း လူမျိုးမရွေး ကြိုက်တာမျိုး မဟုတ်လား။ မဆိုမတီးဖြစ်တဲ့အခါ မဆိုဘူးလား၊ မတီးဘူး

လား ဆိုတာမျိုး ဟန်နဲ့မေးသေးတာပေါ့။ မျက်မှန်းတန်းမိသွားတော့ အိမ်ရှေ့က
ဖိနပ်ချွတ်မှာထိုင်၊ နှုတ်ခမ်းထူကြီး ဖြေပြ၊ အဖေတို့နောက်က ချောင်းကြည့်
တတ်တဲ့ မာအေးကိုလည်း လက်တွေပြန်။

မာအေးအမေက လက်ဖက်ရည်အချို သိပ်ကြိုက်ပါတယ်။ ရုပ်ရှင်
တီးဝိုင်းက လူတိုင်းလည်း ကြိုက်တာပဲ။ အိပ်ချင်ပြေသောက်ရင်းနဲ့ စွဲခဲ့ကြ
တာပေါ့။ တစ်နေ့တော့ အမေက လက်ဖက်ရည်ချိုဝယ်ပြီး ပြန်လာတယ်။
အမေက လက်ဖက်ရည်ကြမ်းပန်းကန်ထဲ ငဲ့သောက်တော့ သူတို့ ဝိုင်းကြည့်
ကြတယ်။ ဘာတွေလဲပေါ့လေ။ ဒါနဲ့ အမေက ရှိတဲ့ လက်ဖက်ရည် မျှတိုက်
လိုက်ပါတယ်။

အဲဒီနောက် သူတို့ လာတဲ့အခါတိုင်း နို့ဆီဘူး၊ အချိုခြောက်၊ အသား
ဘူး၊ ငါးသေတ္တာ၊ ချောကလက်၊ စုံနေအောင် ယူလာတော့တာပဲ။ အမေက
မယူဘူးငြင်းရင် သူတို့ ရင်ဘတ်ကို သူတို့ ပုတ်ပြပြီး 'ရာရှင်-ရာရှင်' တဲ့။
သူတို့ပိုင်ပစ္စည်းကို ပေးတာပါလို့ ပြောချင်တယ် ထင်ပါရဲ့။

သူတို့ ပြန်ရတော့မယ်ဆိုတော့ လာတောင်မှ နှုတ်ဆက်ကြသေးတယ်။
ဒါကြောင့်မို့ ကပ္ပလီကွက်သစ်လို့ ခေါ်ကြတာနေမှာပါ။ နောက်တော့ နယ်ချဲ့ကို
တော်လှန်၊ အစာအငတ်ခံခဲ့လို့ ပျံလွန်တော်မူသွားရာတဲ့ ဆရာတော် ဦးဝိစာရ
အထိမ်းအမှတ် မြောင်းမြသူဌေး ဦးဘလှ လှူဒါန်းစိုက်ထူထားတဲ့ ဦးဝိစာရ
ကျောက်တိုင် ရှိတာကို အခွဲပြုပြီး ဦးဝိစာရရုပ်ကွက်လို့ ခေါ်ခဲ့ကြပါတယ်။

ရုပ်ကွက်ကြီး စည်ကားလာလိုက်တာ ပစ္စိမာရုံကျောင်း၊ သာသနာ
ဝေပုလ္လကျောင်း စတဲ့ ဘုန်းကြီးကျောင်းတွေနဲ့ ရုပ်ကွက်တိုးလှူပေါက် အလယ်
လမ်းမကြီးတစ်လျှောက်မှာ ဈေးခင်းကြီး၊ ဈေးထိပ်မှာ ဓမ္မာရုံက ဟီးလို့၊
နိုင်ငံတော်သမ္မတကြီးကိုယ်တိုင် အောင်လက်မှတ်ချီးမြှင့်ပေးတဲ့ မင်္ဂလာစာမေးပွဲ
တွေ၊ စာပြန်ပွဲတွေလည်း ဒီဓမ္မာရုံမှာ လုပ်ပေးတယ်။

မာအေးတို့လမ်းထိပ်မှာ ဦးအောင်မြင့် တောင်ငူပဲလှော်ဖို လာဖွင့်ချိန်
မှာ ညနေတိုင်း ကလေးလေးတွေ သရဏဂုံ တည်ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ မင်္ဂလာ
ဦးဘသန်းလို့ သိရတဲ့ ဘကြီးတစ်ယောက်ဟာ ညနေငါးနာရီက စပြီး လက်ဆွဲ
ကြိမ်ခြင်းကြီးနဲ့ ပဲလှော်တွေ ဝယ်ထည့်၊ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ ဓမ္မံ သရဏံ
ဂစ္ဆာမိ၊ သံယံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ လို့ ရွတ်ပြတ် ကလေးတွေကို ပဲလှော် လက်

တစ်ဆုပ်စီ ပေးပြီး ရွတ်ဆေ့ခဲ့လို့ပေါ့ရှင်။ ဓာတ်မီးတိုင် လမ်းစေ့မရှိတဲ့ ရပ်ကွက်
အနံ့ လက်ဆွဲဖန်မီးအိမ်လေးတွေကိုင်ရင်း ဒီဘကြီးနောက်က ကလေးတွေ
တန်းစီလိုက်ကြရင်း သရဏဂုံ ရွတ်ရတယ်။ မင်္ဂလာကဗျာ ဆိုကြရတယ်။

*** လူမှိုက်ဆိုလျှင် ရှောင်သွေလွှဲလို့
မမှီဝဲနဲ့ ကင်းအောင်နေ။
ပညာရှိကို အရှည်တွဲလို့
မှီဝဲဆည်းကပ် နည်းယူစေ။
သုံးပါးရတနာ မိဘများနဲ့
ဆရာသမားကို ရှိသေလေ။
ချမ်းသာကိုပေး ဆက်ဆံရေး
မျှော်တွေး သုံးချက်ပေ။
အံ့ဒါမှ ဗုဒ္ဓဝါဒ ကမ္ဘာမင်္ဂလာတွေ... ***

ဘမှတ် (၁၉)

နီးလျက်နဲ့ဝေး။ ကန်တော်ကြီးစောင်းက ဒဂိုဘဝစ်၊
ဘဝစ်ခင်မောင်၊ ငါးဖူးတန်မလေး

သောတရှင်တို့ရေ...

အရင်တစ်ပတ်က ဒေါ်မာမာအေးကြီး ဒေါ်လှရွှေနဲ့ မသိလိုက်ရတာကို ပြောမယ်ဆိုပြီးတော့ ဘယ်ရောက်သွားမှန်း မသိဘူးလို့ စိတ်ထဲ မကျေမနပ် ဖြစ်သွားမလား စိုးရိမ်လိုက်ရတာ။ မျက်ထားတော် ညှိပါနဲ့နော်။ မပြောမဖြစ်လို့ ပြောပြခဲ့တဲ့ မင်္ဂလာဦးဘသန်းဆိုတာ အဆိုတော်ကြီး မလှရွှေရဲ့ အဖေတဲ့ရှင်။

အစ်မကြီးရဲ့ နာရေးကြော်ငြာမှာ ပါလာတော့မှ သိလိုက်ရပါတယ်။ အစ်မကြီးရဲ့ခင်ပွန်း ဦးဇော်ဝင်းဆိုတာနဲ့လည်း နောင် မာအေး လူရာဝင်နေရာ ရတော့မှ သိကျွမ်းတွေ့ဆုံခဲ့ရပါတယ်။ အစ်မကြီးရဲ့အစ်မ မိုးဒေဝါသီချင်းထဲက စန္ဒရာလက်သံရှင် ဒေါ်အမာကိုယ်တိုင် တခြား နာမည်တစ်မျိုးနဲ့ ရေးသားပြီး လူထုတိုက်က ထုတ်ဝေတဲ့ ဒေါ်လှရွှေအကြောင်း စာအုပ်ကို ဖတ်ရတဲ့အခါမှာ ဒေါ်လှရွှေဟာ မြန်မာပြည်ကို ပြန်လာရင်း မာအေး ကြီးပြင်းခဲ့တဲ့ ဦးပိစာရ ရုပ်ကွက်နဲ့ တစ်ဆက်တည်း ဦးပိစာရလမ်းပေါ်မှာရှိတဲ့ အစိုးရအိမ်ကြီးတွေထဲက ခဲအိုတော် ဗိုလ်ခင်မောင်ကလေးအိမ်မှာ နေခဲ့တာတဲ့။

ဆုံးပါးရှာတော့ အဲဒီနေရာမှာ မဟုတ်ခဲ့ဘူး။ မင်းထဲစိုးထဲ မပေါက် သေးတဲ့ဘဝမှာ မတိုးရဲပါဘူးရှင်။ နီးလျက်နဲ့ဝေးခဲ့ရတဲ့ ကြားဆရာမကြီး

ဒေါ်လှရွှေနဲ့ တခြားသော ကြားဆရာတို့ရဲ့ နာမည်တွေကို စုပေါင်း ကမ္ဘည်းတင် ဘိုကလေးဖြိုနယ်၊ ပေချောင်းကြီးကျေးရွာက ဆရာတော် ဦးကေလာသ ထူထောင်နေတဲ့ ကံ့ကော်တစ်ထောင် သာသနာနယ်မြေမှာ တံခွန်တိုင်စေတီ တစ်ဆူ ရည်စူးလှူဒါန်းတည်ထားခဲ့ပြီး ပူဇော်ဦးခိုက် ကန်တော့ခဲ့လိုက်ရတာ ပါပဲရှင်။

*** သင်ဆရာ၊ မြင်ဆရာ၊ ကြားဆရာများ၊ ပညာများကိုလ ညွှန်ပြကာ ကရုဏာတရား ထားတဲ့ စေတနာ ပေဖြာ ဆရာသခင် ကျေးဇူးရှင်တို့အား ရှိခိုးပါ၏ ဘုရား... ရှိခိုးပါ၏ ဘုရား... ***

မာမာအေးတို့ မိသားစုလေးဟာ ဒီလိုပဲ ဂီတနဲ့ မွေ့လျော်ခဲ့ကြပါတယ်။ စန္ဒရား အေဝမ်းခင်မောင် တီးပိုင်းမှာ ဖေဖေနဲ့မေမေ ဆိုကြတီးကြ၊ အဆက် အသွယ် ရပြီလို့ ပြောခဲ့ပြီးပြီနော်။ ဆရာခင်မောင်ကိုယ်တိုင် တီးတဲ့ရုံက 'ကန်တော်မိတ်ရုပ်ရှင်ရုံ' ဖြစ်ပါတယ်။ နောက်တစ်ရုံက 'ကန်တော်မင်္ဂလာ' တဲ့။ အခု ဗဟန်း ကိုယ့်မင်းကိုယ့်ချင်းလမ်းဘက်က ကန်တော်ကြီးစောင်းမှာ ပေါ့ရှင်။

အဲဒီတုန်းက ဗဟန်းမှာ ဗမာတွေ အများစုနေကြတယ်။ ခုလို လှလှပပ တော့ မရှိဘူး။ မငြိမ်သက်တဲ့စစ်ကာလ၊ စစ်ပြီးကာလတွေမှာ ရန်ကုန်ကို စုပြေး နေထိုင်ကြရတာပဲလို့ပါပဲ။ ကန်တော်ကြီးပတ်ပတ်လည်မှာ နေခိုခိုလေး တွေ ပြတ်သိပ်ကျပ်နေအောင် ဆောက်နေကြတဲ့ ပျံကျရပ်ကွက်ကြီးတွေနဲ့ အင်းလျားကန်အတွင်းပိုင်းက ကြက်ကျွန်းမှာလည်း ဒီလိုပဲ နေကြပါတယ်။

ဗဟန်းအရပ်က လူပိုစည်တယ်လေ။ ရွှေတိဂုံဘုရားကြီး အနိပ်ကလည်း ငြိမ်းချမ်း၊ ရုပ်ရှင်ရုံတွေကလည်း လူတွေအတွက် တစ်ခဏတာ အိုအေစစ်လေး တွေ မဟုတ်ပါလား။ မာမာအေးကတော့ ရုပ်ရှင်အသံတိတ်ခေတ်ကို စမီလိုက်တာ လို့ ပြောခဲ့ပြီပဲ။ ဖေဖေနဲ့ မေမေ ဆရာအေဝမ်းခင်မောင် တီးပိုင်းမှာ အလုပ် ဆင်းတော့လည်း သားအမိ၊ သားအဖ သုံးယောက် အတူသွားရတာပေါ့။ လူခွဲမှ မရှိတာကိုး။

ဆရာခင်မောင်ဟာ အသားညိုညို၊ မျက်နှာသွယ်သွယ်၊ ဝိန်ဝိန်ပါးပါး ကနွဲ့ကလျနဲ့ အသံက ကွဲရှုရှုပါ။ သဘောကောင်းပြီး စိတ်ရှည်ပါတယ်။ အေဝမ်းရုပ်ရှင်ကုမ္ပဏီထွက် ဓာတ်ပြားတွေမှာ သူ့လက်သံတွေကို ကြားနိုင်

ပါတယ်။ အဝမ်းမင်းသမီးတွေ ဓာတ်ပြားအဆိုတော်တွေ ဖြစ်လာတာဟာ ဆရာခင်မောင် စိတ်ရှည်စွာ ညွှန်ပြတဲ့မြောက်ခဲ့တာကြောင့်လို့ ပြောရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ လူချစ်လူခင်လည်း အလွန်ပေါပါတယ်။ အဲဒီ အချိန်တုန်းက ရုပ်ရှင်တီးဝိုင်းကဲ့ သုံးဝိုင်းခွဲပြီး အလုပ်လုပ်နေပါတယ်။

ဒီကနေ့ ဂီတလှလင်မောင်ကိုကို ဖြစ်နေတဲ့ မောင်ကိုကိုနဲ့ 'စာဆို စစ်သည်၊ ကိုယ့်ရပ်ဌာနေ' စတဲ့ သီချင်းတွေနဲ့ အဆိုတော်အဖြစ် ကျော်ကြားခဲ့ တဲ့ 'စန္ဒရားထွန်းညွန့်' တို့ဟာ ဆရာခင်မောင်ဝိုင်းခွဲတွေက ခေါင်းဆောင် စန္ဒရားဆရာတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ဆရာခင်မောင်ကတော့ 'ကန်တော်မိတ်ရုံ' မှာ ပင်တိုင်တီးတယ်လေ။ ဆရာကို စန္ဒရားဦးမြမောင်က ကူတီးရပါတယ်။

မေမေနဲ့အတူဝင်လာတဲ့ အဆိုတော်က 'ခင်ခင်ညွန့်' ဖြစ်ပါတယ်ရှင်။ အဆိုတော်ဘဝ မတိုင်မီက ဇာတ်မင်းသမီး 'ကုလားမညွန့်' လို့ ခေါ်ပါတယ်။ အဆိုတော်ကြီး ဒေါ်ကြည်အောင်ရဲ့ တပည့်လို့လည်း ပြောပါတယ်။ အမေ မခင်ညွန့်ဟာ နောက်ဝိုင်း ဓာတ်ပြားခေတ်မှာ နာမည်ကြီးလာတယ်။ ဒရမ်နဲ့ တီးတဲ့ သီချင်းမျိုးတွေကလွဲရင် ဧယင်ကျူးတောင် မကျန်အောင် ဆိုခဲ့တာပါ။

ခင်ခင်ညွန့် ဆိုတဲ့သီချင်းတွေထဲမှာ -

'ပွဲခင်းထဲတွင် ဝင်ကာပင် ပုန်းနေသရှင် ပြုံးပြုံးကြီးတမင် သူဟာလေ ကျွန်မကိုပင် ကြည့်ပုံစွပုံများဟာ သည်း သည်းလွန်းတယ်ထင်'

လို့ အဲဒီလို ပါတယ်။

ဒါကို 'ပဲပြုတ်သည်လင်' လို့ နောင်ပြောင်စာလွဲပြီး ဆိုတဲ့ 'သည်းလွန်း တယ်' သီချင်းက အတော်ခေတ်စားပါတယ်။ ခင်ပွန်းသည်ကလည်း ဇာတ် လောကမှာ နာမည်ကြီး ပြဇာတ်မင်းသား 'ကိုခင်ညို' ပါရှင်။

အမေနဲ့ အမေ မခင်ညွန့်တို့ တွဲရတဲ့ ယောကျ်ားအဆိုတော်နာမည်က 'ကိုသန်းဖေကြီး' တဲ့။ အသံကောင်း၊ အဆိုပိုင်၊ စည်းနိုင်၊ သဘောပြည့်၊ တည်တည်ခုံခုံ ကူညီတတ်တဲ့ အစ်ကိုကြီးတစ်ယောက်လို လူကြီးပါပဲ။ သောတရှင်တို့တွေဖူးတဲ့ အဆိုကျော် ဓနုဖြူစိုးသိန်းရပ်နဲ့ ဆင်ပါတယ်။ အဲဒီ အဆိုတော်ကြီးကို မာအေးတို့ ပထမအကြိမ် ဂီတအမှုဆောင်ကောင်စီ လုပ်တုန်း၊ စည်းရုံးသွားလာနေတုန်းက လမ်းစဉ်သတင်း၊ လူငယ်စာစောင်တွေ ထုတ်ပေးတဲ့နေရာမှာ တစ်ခါပဲ ပြန်တွေ့ခဲ့ရပါတယ်။

သူ့ကို လိုက်နှုတ်ဆက်တဲ့ မာမာအေးဟာ ငယ်က ဆိုဖော်ဆိုဖက်တွေ နဲ့ ပါလာတဲ့ ကလေးဆိုတာ သိသွားတာနဲ့ အဖေနဲ့ အမေအကြောင်း ဝမ်းသာ အားရ မေး၊ ကျေးဇူးတွေတောင် တင်လို့။ သူလည်း စာအုပ်လာထုတ်တာပါ။ ကိုယ်စားလှယ်ရတဲ့ စာစောင်ကို ကိုယ်တိုင်ပဲ လက်ပွေ့လိုက်ရောင်းနေရတဲ့ အဆိုတော်အိုကြီးပေါ့ရှင်။

အဲဒီ ကန်တော်မိတ်ရုံကျမှ မာမာအေး မိုက်ခရိုဖုန်း စမြင်ဖူးတယ်။ တစ်လုံးတည်းပါ။ မိုက်ခွက်လို့ ခေါ်ကြတာပဲ။ အဆိုတော်တွေ တအား အော် မဆိုဘဲနဲ့ ရုံထဲကြားနိုင်ပြီ။ ပရိသတ်ရဲ့စာဖတ်သံ၊ တိုးတိုးသံတွေ မိုက်ခွက်က တစ်ဆင့် ရောပါမသွားအောင် တီးဝိုင်းခန်းကို မှန်ကာထားရပြီ။ ဒါမှ ဘယ် အခန်းရောက်သလဲ ဝိုင်းထဲက မြင်ရမှာကိုး။

ဂီတသမားတွေဟာ ပျော်ပျော်နေလေ့ ရှိကြတယ်။ အစအနောက်လည်း သန်ပါတယ်။ လိုက်လာတဲ့ကလေးတွေကို သီချင်းဆိုတတ်လား မေးတယ်။ မဆိုတတ်ဘူးလို့ ပြောရင် အပြစ်မှမရှိဘဲ ဆိုတာမျိုး မဲ့ရွဲ့ရွဲ့ပြတာမျိုး မခံချင် အောင် ပြောတတ်တယ်။ ဆိုတတ်တယ်လို့ ပြောရင် ဆိုခိုင်းမယ်၊ ရှက်ကြောက် နေခဲ့ရင် သတ္တိလည်း မရှိဘဲနဲ့ ဆိုတာမျိုး ပြောမယ်။ ဆိုပြလို့ အသံမမီဘူး၊ ကြောင်ကောင်တောင် ဖြစ်မယ်၊ စကားမပီဘူးဆိုရင် ဝိုင်းဟားကြမယ်၊ မငိုဖူး တဲ့ ကလေးကို မရှိဘူး။

ဒီကိစ္စတွေကို ဝိုင်းထဲ စလိုက်လာကတည်းက မြင်နေရတော့ မာမာအေး အလှည့်ရောက်တဲ့အခါ တင်းခံနိုင်တာပေါ့။ မေးရင် ဆိုတတ်တယ်လို့ ဖြေတယ်။ ဆိုပြခိုင်းရင် 'ပိုက်ဆံပေးမှ ဆိုမယ်' လို့ ပြောတာပေါ့။ ပိုက်ဆံပေးခိုင်းရင်လည်း 'ငါးမူးစေ့အပိုင်း' ပေးမှ ဆိုပြတာလေ။

ဒီအကြောင်း ဆရာအေဝမ်းခင်မောင် သိသွားတော့ ဆရာလည်း ငါး မူးစေ့အပိုင်း ရှာထားတယ်။ သူ ချစ်စခိုးခေါ်တဲ့ နာမည်က 'ငါးမူးတန်မလေး' တဲ့။ မာမာအေးနဲ့ ဆရာအေဝမ်း အသံထွက်ရုပ်ရှင်အထိ တွဲခဲ့ရပါတယ်။ မာမာအေး ဆိုရတာ 'ဘာကြီး' ဆိုတဲ့ ဇာတ်ကား ပဏာမသီချင်း ဖြစ်ပါတယ်ရှင်။

အမှတ် (၂၀)

ဘဘကြီးပဏာမ၊ ဆရာသုခက သတိရတယ်တဲ့၊
ရွှေတိုင်သီရိရုံနဲ့ ရွှေတိုင်အေး။ မန်နေဂျာကတော် မြင့်မြင့်ရှိန်

သောတရှင်တို့ရေ...

ပြီးခဲ့တဲ့အပတ်က အချိန်မရတော့တာနဲ့ 'ဘဘကြီး' ရုပ်ရှင်ပဏာမ သီချင်းကို ဆိုမပြလိုက်ရဘူးနော်။ ပဏာမသီချင်းဆိုတာ ရုပ်ရှင်ပြစ စာတန်း ထိုးတဲ့အခါမှာ ကြားရတဲ့သီချင်းမျိုးလို့ ဆိုကြပါစို့။

ဟိုတစ်ချိန်တုန်းကတော့ ပဏာမသီချင်း ရေးတဲ့အခါ ရိုက်ကူးတဲ့ ရုပ်ရှင်ကုမ္ပဏီ၊ ဒါရိုက်တာ၊ စာရေးဆရာ၊ ဇာတ်ညွှန်းရေးသူ၊ မင်းသမီး၊ မင်းသား၊ လူကြမ်း၊ လူရွှင်တော် အားလုံး နာမည်ထည့်ရေးပြီး ဆိုလေ့ဆိုထ ရှိခဲ့တယ်။ မာအေးတို့ခေတ် ၁၉၅၅-၅၆ နောက်ပိုင်းကျတော့ အဲဒါတွေ ပျောက်ပြီး ဇာတ်လမ်းကျောရိုး၊ ဒါမှမဟုတ် ဇာတ်ကောင်တစ်ဦးဦးအကြောင်းနဲ့ နာတ်ကားနာမည်တို့က ရှေ့တန်း ရောက်သွားပြန်တယ်။

အခု 'ဘဘကြီး' ရုပ်ရှင်ပဏာမသီချင်းကို နမူနာဆိုပြမယ်၊ နားဆင် ကြည့်နော်။

*** လျှပ်စစ်ရုပ်ရှင် အဟုတ်တင်ပြမှာ၊ လူ့လောကရဲ့ဥပမာ၊
စုစရာပညာမှီး ဘဘကြီး ဇာတ်ကားမှာ ဒါရိုက်တာ မောင်တင်ယုနဲ့ စာရေး

ဆရာ ကိုသူခတို့ဟာ အနုသယ ရှုမဝ နုလှအောင် စွမ်းဆောင်ကြပေတာ...
 ဇာတ်လိုက်ကျော် မောင်ခင်မောင်ဟာ (နောက်ပြောင်ကာ...)၊ သူ့အိုက်တင်
 တစ်မျိုးနဲ့ မိဘတွေ ဟဒယအိုးကို နှိုးကာဆွဲမှာ၊ ဟာသရွှင်ဖို့ရာ 'ကိုအေးကို' ရဲ့
 အမူအရာ လူတကာစွဲအောင် အမြဲဆောင်ခဲ့တာ၊ 'မေသစ်' ကလေးက ချစ်ချစ်
 စရာ ကလေးလို့နဲ့ တာကယ့်ကို ချစ်ချစ်စရာ၊ 'ညိုညို' သူ့ခမ္မာ လောက
 မာယာ၊ ဪ... တမင်ပြုလို့ ရင်ထုမနာ လွမ်းမိုးစွေဖို့ရာ... ချစ်တာ၊
 ချစ်တာ၊ အချစ်ရုံပြဿနာ၊ အချစ်ငိုကာ ဂဏ္ဍိခွဲလို့ ချစ်အထုမြို့တွေ ကြိုလိုက်
 မှာ သဘင်မှာ ယဉ်တာ စုကာ မောင်တင်ယုပညာ သုခဇာတ်ညွှန်း ပုံသွန်း
 ပြုကာ ယခုပင် ပြလိုက်မှာ၊ လောကဓမ္မတာ၊ အချစ်နဲ့မကင်းသမျှ အတွင်း
 ကျွစွာ ဂယနဏ ဖော်ပြလိုက်ပေတာ... ***

ကဲ... ရှေးကျတဲ့ ပဏာမသီချင်းမျိုး ကြားဖူးသွားပြီ မဟုတ်လား။
 အဲဒီ သီချင်းထဲက မင်းသားခင်မောင်ဟာ 'ဖာတစ်လုံးခေါင်းကျားနဲ့ မယ်သုန်
 ပေါက်စီဆွေမျိုး ဘင်္ဂလားဆွေမျိုး' ဆိုတဲ့ ဟာသစကား ကျန်ခဲ့တဲ့ 'ဂုဏ်ရည်
 မတူ' ဇာတ်ကားထဲက မင်းသားခင်မောင်ပါပဲ။ 'ကိုအေးကို' ဆိုတာ ဂုဝ
 ပြည့်နှစ် နောက်ပိုင်း လူရွှင်တော်ဖြစ်လာတဲ့ 'အေးကို' မဟုတ်ပါဘူး။ ဘာကြီး
 ထဲက ကိုအေးကိုက ခပ်ဖိုင့်ဖိုင့်၊ နှုတ်ခမ်းမွှေးကြီးတွေနဲ့ လူရွှင်တော် လုပ်တယ်၊
 ဆေးပြင်းလိပ်ကြီးခဲပြီး ဟိုဘက်ပါးစောင်က ဒီဘက်ပါးစောင် ပြောင်းတာမျိုးနဲ့
 ဟာသမြောက်အောင် လှုပ်သလို လူကြမ်းလုပ်တဲ့ အခါမှာလည်း ပီပြင်အောင်
 အမူအရာ လုပ်နိုင်တယ်။

ဒီဘက်ခေတ်က 'ကိုအေးကို' က ဘင်ဂျီတီးတယ်၊ စကားထစ်တယ်၊
 သူက မြင်းခြံမြို့မအဖွဲ့ရဲ့ အဆိုတော်တစ်ဦးလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ မာအေးရဲ့
 အဖေ၊ အမေများနဲ့ ရုပ်ရှင်တီးဝိုင်းမှာ ဂျပစ်ဘင် တီးပါတယ်။ အသံတိတ်
 ခေတ်က လူတွေက 'ဂျီကို' လို့ ခေါ်ကြပါတယ်။ 'ညိုညို' ဆိုတဲ့ မင်းသမီးက
 လည်း ကြည့်ကြည့်ရွေးရဲ့အစ်မ ခင်ခင်ညို မဟုတ်ပါဘူး။ ဖျာပုံမယ် တင်တင်အေး
 မျက်နှာနဲ့ ဆင်ပါတယ်ရှင်။

မာအေး လေးနှစ်ကျော်လောက်က သီချင်းဖို့ သီချင်းရေးဆရာ မမှတ်မိ
 ပါဘူး။ ဒီ သီချင်းကိုတောင် ဆရာသူခကြောင့် ပြန်ဖော်နိုင်တာ။ ဒီလိုပါ၊
 လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်နှစ်လောက်က လူရွှင်တော်ဦးခံတွေ နယူးယောက်ကို လာလည်

တယ်။ လူရင်းချင်းမို့ သတင်းရတာနဲ့ သွားမတွေ့တော့ သူက ပြောတယ်လေ။
‘ဆရာသုခက မာမာအေးနဲ့ တွေ့တဲ့အခါ ငါက သတိရနေတဲ့အကြောင်း ပြောခဲ့စမ်းကွာ’ လို့ မှာလိုက်သတဲ့။

မာမာအေးထက် အဘက်ဘက်မှာ ပညာမြင့် အသိထည် ဂုဏ်ကြွယ်လွန်း လို့ ကိုးကွယ်ကြည်ညိုခဲ့တဲ့ ဆရာကို ရောင်းရင်းတွေထက် ရိုသေရတာမို့ တရင်းတနှီးကြီး မနေရဲတာအမှန်ပါ။ ဆရာရုပ်ရှင်တွေလည်း အများကြီး ဆိုခဲ့ဖူးတယ်။ မိဘမေတ္တာ ဟောပြောပွဲတွေ စတဲ့အခါမှာလည်း လိုက်ကူဆိုပေး ခဲ့ပါတယ်။ ရုပ်မြင်သံကြားက ထုတ်လွှင့်တော့မှသာ မာမာအေးကို မခေါ်ခဲ့တာပါ။ ကိုယ်ကလည်း အိမ်သိပ်ကပ်တာ မဟုတ်လို့ လွဲရတယ်ထင်တာပဲ။ TV မှာ ကြည့်ဖြစ်တော့ စိတ်မကောင်းများတောင် ဖြစ်မိခဲ့သေးတာ။ ခုတော့ ဘာရာက သတိရသတဲ့။ မမျှော်လင့်ထားတော့ ဝမ်းသာဝမ်းနည်းကြီး ခံစားရပါတယ်။

ဒါနဲ့ ဆရာအတွက် အမှတ်တရ ဖြစ်စေမယ့် ဒီသီချင်းလေးကို တွေးမိ ဖော်မိလာတော့ မာမာအေး ဘာလုပ်နေတယ်၊ ဘာဖြစ်နေတယ်၊ ဘာဖြစ်ခဲ့တယ် ဆိုတာတွေပါအတူ ကက်ဆက်နဲ့ အသံသွင်းပို့လိုက်ပါတယ်။ သား သွားပို့တယ် ဆိုတော့ ဆရာကြီး ကြားပြီး ဖြစ်မှာပါ။

တေးချစ်သူတို့ရေ...

မာမာအေးတို့ သားအမိတွေဟာလည်း အခြေကျမယ်မှ မကြံသေးဘူး၊ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့ အာဇာနည်တစ်တွေ လုပ်ကြံခံကြရလေတော့ တစ်မျိုး သားလုံး ညှိုးချိုး မသာမယာ၊ နောက်ပိုင်းမှာ အင်းစိန် ခဝဲခြံအထိ တိုက်ပွဲတွေ ပြင်းထန်လာတော့တာနဲ့ အဖေအမျိုးတွေရှိတဲ့ ထီးတန်းမှာ သွားပေါင်းနေ၊ အဖေရွာက သူငယ်ချင်း ဘုန်းတော်ကြီးတွေ လာခေါ်လို့ ဗားဂရာကျောင်းဝင်းထဲ သွားနေနဲ့ ကြည့်မြင်တိုင်သူ ဖြစ်ပြန်ရော...။

အခြေအနေ တည်ငြိမ်လာတဲ့အခါ ‘ရွှေတိုင်သီရိ’ ရုပ်ရှင်ရုံမှာ အဖေနဲ့ အမေ အလုပ်ပြန်ဝင်ကြတယ်။ အဲဒီရုံမှာ ‘ရွှေတိုင်အေး’ အဖွဲ့ ရှိပါတယ်။ ရွှေတိုင်အေးဟာ စန္ဒရာနဲ့ ခေါင်းဆောင်ပါတယ်။ သူ့လက်ထောက် စန္ဒရာ ဆရာက ကိုစိန်ထွန်း၊ ယောကျ်ားအဆိုတော်က ကိုသန်းတင်နဲ့ ကိုစိန်မောင်၊ ပုံ-ဦးကြင်စိန်၊ ဂျစ်ဘင် ကိုလှဝင်း၊ အပျော်တမ်း တယောဆရာ နှစ်ယောက် ရှိပါတယ်။ ပန်းထိမ်ဆရာကြီး ဦးမြင့်မောင်နဲ့ ဦးစိန်ဝင်းလို့ ခေါ်ပါတယ်။

ဆရာရွှေတိုင်အေးဟာ ကြည့်မြင်တိုင်မှာ လူတိုင်း ပညာယူနေတဲ့ ဆရာတစ်ဆူ ဖြစ်ပါတယ်။ မိဘများကလည်း ချမ်းသာ၊ သူ့ကိုယ်တိုင်လည်း ဝါသနာကြီးလှလို့ ဆရာကောင်းများထံ နည်းခံတတ်မြောက်ခဲ့သူပါ။ ဂျပန်ခေတ် ပန်ကျာကျောင်းဖြင့်ချိန်မှာလည်း စန္ဒရားနည်းပြ သင်ကြားပေးခဲ့ပါတယ်။ ဆရာအေးဆီကို အဆိုသင်ရအောင် နောက် ရောက်လာသူကတော့ ရွှေတိုင်သီရိရုံ မန်နေဂျာ ဦးကျော်ရှိန်ရဲ့ဇနီး၊ နောင် ရေဒီယိုဓာတ်ပြားအဆိုတော် ဖြစ်လာတဲ့ မြင့်မြင့်ရှိန် ဖြစ်ပါတယ်ရှင်။ ‘ချစ်အဘိဓာန်၊ ညဗွေးပန်း၊ မြနဒီ’ စတဲ့ တေးသီချင်းများစွာ နာမည်ကျော်ခဲ့ပါတယ်။

အမေ မမြင့်ရှိန်ကတော့ မရှိတာ ကြာပြီ။ သတိတရ ဖြစ်သွားအောင် တစ်ပိုဒ်လောက်တော့ ဆိုပြဦးမယ်နော်။

*** ယိုး... ယီးလေး လှော်ကြ လှော်ကြ လောင်းယာဉ်သာ လှေငယ် ရွှေစွန်တောင်တက်ရေးဟန်လှ ရေပေါ်မှာ ဝဲကာခွံကြတယ် အဏ္ဏဝါလှိုင်းပုံ ဗွေလယ် ကူးတာဖြူးကာ လူးလာပြိုင်လို့ရယ် (လေရူးသုန်သုန် နှင်းဖုံဖုံ ငွေယမုန် စီးရေညှိလယ်) / ငါးတန်တွေ သောင်ရေဦးမှာ ဖြူးထူးသော နွေလဝယ်... ***

အမှတ် (၂၁)

တောလမ်းက မူလတန်းကျောင်းကလေး။
ကဗျာကို သီချင်းလုပ် စာကျက်နိုင်တယ်

သောတရှင်တို့ရေ...

မာအေးတို့မိသားစုဟာ ကြည့်မြင်တိုင် ရွှေတိုင်သီရိရုံ တီးဝိုင်းရဲ့ ခေါင်းဆောင် စန္ဒရားရွှေတိုင်အေးကို အကြောင်းပြုပြီး ဂီတမိတ်ဆွေတွေ ထပ်တိုးလာခဲ့ပြီ။ မြို့ထဲက ရုပ်ရှင်ရုံတွေမှာလည်း တီးဝိုင်းသစ်တွေ ရှိလာခဲ့ပြီ။ ထီးတန်းမှာနေကြတာမို့ အိမ်နဲ့နီးတဲ့ ရွှေတိုင်သီရိရုံက တီးဝိုင်းမှာ ပြောင်းပြီး ဆိုတီးခဲ့ကြတာပါပဲ။

မာအေးလည်း ကျောင်းတက်လို့ရတဲ့ အချိန်ရောက်လို့ တောလမ်းမှာ ရှိတဲ့ မူလတန်းကျောင်းကလေးမှာ သူငယ်တန်းကျောင်းသူကြီး လုပ်နေတော့ ရွှေတိုင်သီရိမှာ မဆိုဖြစ်ပါဘူး။ သီချင်းသံမကြားရင် မနေနိုင်လို့ ကြီးတော် မိကြီးတွေနဲ့ အဖေ၊ အမေတို့အတွက် ထမင်းပို့ရင်း တီးဝိုင်းထဲဝင်ထိုင်၊ နားထောင်၊ ရုပ်ရှင်ကြည့်တာပဲ။

ကျောင်းတက်ရတာ ပျင်းစရာကြီးလို့ ခံစားရပြန်တယ်။ သူငယ်တန်းမို့ ကကြီး ခခွေးကပဲ စသင်တာကိုး။ မာအေးက ရပြီးသားလေ။ ကျောင်းတက်ရ တော့မယ် ဆိုကတည်းက ဖတ်စာအုပ်ကြိုဝယ်ခိုင်းပြီး စာကျက်ခဲ့လို့ အလွတ် အားလုံးရနေတော့ ဆရာရေးခိုင်းတာပြီးတာနဲ့ ကျောက်သင်ပုန်းမှာ အရပ်တွေ

ရေးလိုက်၊ ဖျက်လိုက် လုပ်နေတာပေါ့။ ကလေးတန်းဆိုတော့ မလာစာအုပ် မကိုင်ရသေးဘူး။ ကျောက်သင်ပုန်း ဆိုတော့ စာရေးခိုင်းတာ ပြီးသွားပေမယ့် နောက်တစ်ဖက် လှည့်ရေးလို့ လက်နဲ့ထိတာနဲ့ ပျက်ကော။ ဆရာက လာစစ် တော့ စာပြီးအောင်မလုပ်ဘူး အထင်နဲ့ လက်ဝါးဖြန့် အရိုက်ခံရရောပေါ့။

အတန်းပိုင်ဆရာက ပြုံးပြုံး ပြုံးပြုံးပေမယ့် စည်းကမ်းကြီးတယ်။ ချစ်ကြောက်ရုံသေ ဆရာမျိုးဆိုတော့ ပုံဒီလောက်ဆွဲချင်ရင် မြေပုံဆွဲလို့ ပြောင်း ပေးတယ်။ တစ်နေ့တော့ သီချင်းစာတွေရေးတာ မိပြန်တော့ ရေးတတ်၊ ဆိုတတ် တာတွေ သိသွားပြီး မသိသေးတဲ့ ဂဏန်းသင်္ချာတွေချည်း သီးသန့်သင်ပေး၊ ဟန်ကျသွားတာနဲ့ ပထမတန်း တင်ပေးတော့တာပဲ။ သူငယ်တန်းမှာလည်း ကကြီး ခခွေးသီချင်း တိုင်ပေးခိုင်းထားပါတယ်။

ဆရာက ဂီတပါသနာပါပုံ ရတယ်။ တောလမ်းရဲ့ပတ်ဝန်းကျင်က ဘော်ကာတန်းတို့၊ ကန့်လန့်ကာတန်းတို့မှာ သဘင်သည်၊ ဂီတသမား၊ အဆို အကပညာရှင်တွေ၊ ဆိုင်းအဖွဲ့တွေ အများကြီး ရှိပါတယ်။

ကြည့်မြင်တိုင်အတွင်းမှာ ထီးတန်းအရပ်ဟာ အနုပညာသည်တွေ အထွက်ဆုံးဖို့ ဂီတနဲ့နီးတဲ့ ဆရာက ဒါကြောင့် ကကြီး ခခွေး သီချင်းလေး လုပ်လေ့ဟန် တူပါရဲ့ရှင်။

*** ကကြီး၊ ခခွေး၊ ဂငယ်၊ ဃကြီး၊ င
စလုံး၊ ဆလိမ်၊ စက္ကဲ၊ ဈ၊ ည
ဋသန်လျှင်းချိတ်(ဋ)၊ ဌဝမ်းဘဲ (ဌ)၊ ဍရင်ကောက် (ဍ)၊ ပရေမှတ်၊
ဏကြီး၊ တဝမ်းပူ (တ)၊ ထဆင်ထူး (ထ)၊ ဒထွေး၊ ဓအောက်ခြိုက်
(ခ)၊ နငယ်၊ ပစောက် (ပ)၊ ဖဦးထုပ်(ဖ)၊ ဖထက်ခြိုက်၊ ဘကုန်၊
မ၊ ယပက်လက်၊ ရကောက်၊ လ၊ ဝ၊ သ၊ ဟ၊ ဌကြီး၊ အ... ***

အဲဒါ တောလမ်းကျောင်းက စာသင်စကလေးတွေကို ဗျည်းစာလုံးတွေ သိအောင် သင်ပေးစေတဲ့ သီချင်းလေးပေါ့။ စာကို အဲဒီလို သီချင်းလုပ်ဆိုတဲ့ အသိဉာဏ်ဟာ မာအေးကို အတန်းတိုင်းမှာ ပထမချည်း ရစေခဲ့ပါတယ်။ တချို့ မိဘတွေက ဂီတဘက်လိုက်ရင် စာကျက်တာ ပျက်မယ်လို့ အထင်ရှိကြ လို့ ပြောပြတာပါ။ မာအေးက ဆရာပေးတဲ့ မှတ်စုတွေ၊ ဖတ်စာအုပ်ထဲက သင်ခန်းစာတွေကို အကျဉ်းချုပ် ပြန်ထုတ်တယ်။ အဲဒါကိုမှ သီချင်းလုပ်ဆိုရင်းနဲ့

လက်ကလိုက်ရေးပြီး ကျက်တာမျိုးပါ။ စာမေးပွဲမှာ ပါတဲ့အခါ အကျယ်ပြန်ရေး လိုက်ရုံပဲ။ ကောင်းဖို့ မလိုပါဘူး။ မှတ်မိဖို့ လုပ်တာပဲဟာ။ ကျောင်းသားတွေ လက်တွေ့စမ်းကြည့်လို့လည်း ရပါတယ်။

စာသက်သက်ထက် သီချင်းဖြစ်လာရင် ပိုပြီးမှတ်မိ ခွဲသွားစေတတ်တာ ဥပမာပေးရရင် အနုပညာရှင်ကြီး အကယ်ဒမီ ကြည်ကြည်ဌေးရဲ့ 'လတန်းခူး ပေမို့' သီချင်း ကြားဖူးတယ် မဟုတ်လား။

*** လတန်းခူးပေမို့... ခြောက်... အလှထူးပါဘိ၊ မြေဖူးရယ်တဲ့ နိုင်ရွှေဝါ၊ နိုင်ရွှေဝါ တကယ်တမ်းသာဖြင့်၊ ဘယ်ယန်းနော် စံမထူဘူး၊ နန္ဒမူ ဖန်ဂူထိပ်မှာလ၊ ပစ္စေကာ ချွေးတော်သိပ်ရတယ်၊ အေးရိပ်အာယာ...

တစ်နှစ်တွင် သည်တစ်လသာ၊ တစ်လတွင်တစ်ရက်တည်း၊ ခက်ခဲတဲ့ ရက်ဘုဒ္ဓါ၊ မွင့်ရှာကြ ခုံမြိုင်တွင်း၊ မြူမင်းလွင်ထန်၊ ကြာသင်း တာချိန်ယံမတော့၊ ရွှေဝတ်ဆံ ငုံ့တံညွှာကံကယ်နှင့်၊ ခါသကြိန် ဂိမ္မာန်ရောက်ပြန်တော့၊ သိမ်သရေ ထိန်ဝေလို့ တောက်တဲ့ပြင်၊ လမ်းတစ်လျှောက် သင်းပါဘိ၊ ဆန်းသလောက် မလင်းနိုင်ဘူး၊ ယန်းပီတောက်မင်း... ***

ဒီသီချင်းလေးဟာ မူလက 'လေးချိုး' လို့ ခေါ်တဲ့ မြန်မာကဗျာတစ်ပုဒ် ပေါ့။ ရှေးက စာဆိုတော် 'ဦးကြီး' ရေးစပ်ခဲ့တဲ့ ကဗျာတွေထဲကပဲ။ စပ်ဆိုတဲ့ အခါ စာအချိုးလေးချိုး ပါဝင်တဲ့ကဗျာမျိုးမို့ လေးချိုးလို့ ခေါ်ရတယ်။ စာအချိုး နှစ်ချိုးပါတာကို ရေးရင် 'ဋ္ဌေးချိုး'၊ စာသုံးချိုးပါတာကို ရေးရင် 'တြိချိုး' ခေါ်တာပေါ့။

အဲဒီ ကဗျာလေး ကျောင်းသုံးပြဋ္ဌာန်းတဲ့အခါ ပါလာတော့ စာကျက် ရမယ့် ကျောင်းသူလေးတစ်ယောက်အတွက် ဂီတလှလင်မောင်ကိုကိုက ကာလ ပေါ် သီချင်းအသံမျိုးထည့်ပြီး သီချင်းလုပ်ပေးခဲ့တာလို့ ပြောဖူးပါတယ်။

ဒီလိုကဗျာမျိုးမှာ အရင်ကလည်း သီချင်းလို ဆိုလို့ရတယ် မဟုတ်လား လို့ မေးချင်နေတယ် မဟုတ်လား သောတရှင်။ အင်း... ပြောပြမှာပါ။ ဆိုလို့ရတဲ့အသံ ရှိပြီးသားပါပဲ။ မြန်မာဂီတကို စိတ်ပါဝင်စားတဲ့၊ လိုက်စားတဲ့ သူတွေ သိကြပါတယ်။ ခုပြောတာက စာမေးပွဲဖြေမယ့် ကျောင်းသားအတွက် စာမှတ်မိအောင် သီချင်းလုပ်ပေးတာလေ။ စည်းကျ ဝါးကျ တည်းဖြတ် အသံ ထည့်ထားတော့ ရလွယ်တာပေါ့။ လေးချိုးကို မူလဆိုကြတဲ့ အသံတွေမှာက

စည်းဝါးသတ်မှတ်ထားတာ မရှိဘူး။ ဆိုတဲ့သူ နပ်ရင်နပ်သလို၊ သဘောပေါက် ပေါက်သလို၊ အသံရ ရသလို ဆွဲငင်တင်ချ ဆိုလေ့ရှိလေတော့ မူသေမှတ်ဖို့ ခက်ပါတယ်။ နည်းနည်း သဘောပေါက်အောင် ပထမပိုဒ် ဆိုပြပါမယ်။

နားဆင်ကြည့်ပါနော်။

* လတန်ခူးပေဇို့...၊ အလှထူးပါတီ၊ မြမြဖူးရယ်တဲ့ နိုင်ရွှေဝါ...
ဒီလို အသံထားနဲ့ ဆိုတာ များပါတယ်။ နောက်တစ်ခါ...

* လတန်ခူး... ပေဇို့...၊ အလှထူး...ပါတီ၊ မြမြဖူး...ရယ်တဲ့
နိုင်ရွှေဝါ...

ဒါမျိုးလည်း ဆိုလို့ရတယ်။ အသံဆွဲတဲ့နေရာတွေ ပြောင်းဆိုတာမျိုးပေါ့။

* လတန်ခူး... ပေဇို့...၊ အလှထူး... ပါ...တီ၊ မြမြဖူးရယ်တဲ့...
နိုင်ရွှေဝါ...

ဒီလိုလည်း ဆိုနိုင်သေးတယ်။ ရှေ့နှစ်မျိုးက အဆုံးနေရာမှာ အသံ တင်တယ်။

နောက်ဆုံးတစ်ခုမှာက အသံချထားလိမ့်မယ်။ အဲဒါကြောင့် ဆိုတဲ့သူ ရဲ့ အသံကြွယ်မှု၊ အသံရမှုအပေါ်မှာ တည်တာကြောင့် မူသေမှတ်ဖို့ ခက်တယ် လို့ ပြောရတာပါရှင်။

ဘမှတ် (၂၂)

တော်ကိပြောခြင်း။ ပြဇာတ်မင်းသား အဆိုတော် တင်မောင်စော

သောတရှင်တို့ရေ...

ရှေ့တစ်ပတ်က ကျောင်းစနေတုန်းက ရလိုက်တဲ့အသိနဲ့ သင်ခန်းစာ
တွေကို အကျဉ်းချုပ်ရေးပြီး သီချင်းလိုဆိုရင်း မှတ်သားနိုင်ကြောင်းနဲ့ မြန်မာ
ကဏ္ဍဝင် လေးချိုးဆိုနည်း နည်းနည်းပြောပြ ဆိုပြခဲ့ပါတယ်။

ဒီနေ့တော့ သောတရှင်တွေအနေနဲ့ ဂီတပညာ ဆည်းပူးမယ်ဆိုရင်
ပတ်ဝန်းကျင်မှာ လေ့လာပါလို့ ပြောမလိုပါ။ ဘယ်ကိစ္စကိုမဆို မြင်တာ
ကြားတာနဲ့ လိုက်လုပ်လို့ရအောင် ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် အလေ့အကျင့် လုပ်ထား
သင့်ပါတယ်။ ဆိုတဲ့၊ တီးတဲ့၊ ရေးတဲ့ လူကြီးသူမတွေဟာ သူတို့အတွေ့အကြုံ
တွေကို ပြောပြတတ်လို့၊ ဒါမျိုးကြုံရင်လည်း မှတ်သင့်တာတွေ မှတ်ထားရမယ်။
ဗဟုသုတကြွယ်လေ ကောင်းလေပဲ မဟုတ်လား။ သဘင်တို့၊ ဂီတတို့ဟာ
ဆရာတစ်ယောက်ကနေပြီး နောက်တစ်ယောက်ကို ပညာဆက်ပေး ပြန့်ပွား
အောင် နှုတ်နဲ့၊ နားနဲ့ မှတ်သားစဉ်လာ ရှိခဲ့တာပါ။ မာအေးလည်း ဒီလိုပဲ
ကိုယ့်ပတ်ဝန်းကျင်ကို ကြည့်ခဲ့မှတ်ခဲ့ ခေါင်းထဲထည့်ခဲ့လို့ ကိုယ်တွေ့လက်တွေ့
တွေကို တစ်ဆင့်ပြောပြနိုင်တာပေါ့ရှင်။

ရွှေတိုင်သီရိရုံမှာ အဆိုတော်မြင့်မြင့်ရှိန် အဆိုလာသင်တဲ့ အကြောင်း

ရှေ့မှာ ပြောခဲ့ပြီးပြီနော်။ မန်နေဂျာကတော်လည်း ဖြစ်၊ ရုံရှေ့တင် နေသူလည်း ဖြစ်လေတော့ ပင်တိုင်အဆိုတော် ဖြစ်ခဲ့တာပေါ့။ မေမေကလည်း မလုပ်ချင် ရှာတော့ဘူး။ အသံတိတ်ရုပ်ရှင်တီးဝိုင်းတွေက တိုးတက်တဲ့အမြင်နဲ့ တော်ကီ တွေ ပြောလာကြလို့ပါပဲ။

‘တော်ကီ’ပြောတယ်ဆိုတာ အသံတိတ်ရုပ်ရှင်က အရုပ်နဲ့ စာတန်း ထိုးတာ သီးသန့်ခွဲထားကြောင်း ပြောပြခဲ့တာ မှတ်မိတယ် မဟုတ်လား။ ခုဟာကျတော့ ရုပ်ရှင်က ခါတိုင်းလိုပါပဲ။ အရုပ်တွေ ပေါ်လာချိန်မှာ တီးဝိုင်းက စာတန်းထိုးတဲ့အထဲက စကားပြောတွေကို မှတ်ထားပြီး လူကိုယ်တိုင်၊ အရုပ်နဲ့ စကား အတူ မြင်နိုင် ကြားနိုင်အောင် နောက်ခံပြောပေးတာမျိုးကို တော်ကီ ပြောတယ်လို့ သုံးလာတာပါ။

ချစ်ခန်းကြိုက်ခန်းဆိုရင် ညတုတု ခရာတာတာ ပြောရမှာ၊ ဘုကျတာ ဆိုလည်း ဒေါသနဲ့ပြောရမှာ၊ လွမ်းခန်းဆိုရင် ရှိုက်သံငိုသံလေးနဲ့ ပြောရတော့ တာလေ။ မာအေးအမေ ဒေါ်ဂျက်ကြီးက ဘယ်လုပ်ချင်မှာလဲ။ ဒါနဲ့ အဖေ ဝင်ငွေပဲ ရှိတော့တာ။ အိမ်လခနဲ့ စားစရိတ်နဲ့ ကလေးကျောင်းမုန့်ဖိုးနဲ့၊ ဆေးလိပ် ဖိုးနဲ့ တစ်နေ့ တစ်ဆယ်ရတဲ့ လုပ်ခ မမျှတနိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် ဦးဝိစာရက ကိုယ့်အိမ်ကလေးမှာ ပြန်ပြောင်းခဲ့ရတော့ ကျောင်းဆက်ပြတ်ပြန်ရော။

လွတ်လပ်ရေးရပြီး နောက်နေ့မှာ မောင်လေးက မွေးလာတော့ ကလေး တစ်ဖက်နဲ့ အမေကို ကူရတယ်။ သီချင်းကြားရမှ၊ ရုပ်ရှင်ကြည့်ရမှ နေတတ်တဲ့ အကျင့်ကြောင့် အဖေနဲ့လည်း တီးဝိုင်းထဲ အတူလိုက်တယ်။ အဖေနဲ့အတူ လိုက်သွားတဲ့တီးဝိုင်းက ဘုရင့်ရုံမှာပါ။ အလင်္ကာကျော်စွာ ဆိုင်းဆရာကြီး ဦးဟန်ပရံသား ဦးညွန့်လှိုင်က ‘ဂီတာညွန့်’ နာမည်ခံပြီး စန္ဒရားနဲ့ ဦးဆောင် တဲ့ တီးဝိုင်း ဖြစ်ပါတယ်။ မြို့လယ်ကောင်က တီးဝိုင်းဖို့ လေမှုတ်ကိရိယာတွေ လည်း သုံးပါတယ်။ တရုတ်တန်းက ဦးပါလေး၊ ဦးဘိနီဟောက်၊ တယော ဦးကျင်ပဟိုး၊ ဗုံကိုလှကြိုင်၊ ဂျပန်ဘင် ကိုလှဝင်းတို့ ပါကြတယ်။ မိန်းမ အဆို တော် ခင်ခင်ညွန့်၊ ယောကျ်ားအဆိုက ‘ကိုတင်စော’တဲ့။ မာအေးက ဦးလေး ကိုတင်စောရဲ့ဆိုပုံကို သိပ်သဘောကျတယ်။ အလွမ်းသီချင်းမှာ ပိုကောင်းတယ် လို့ အရုပ်နဲ့တွဲပြီး နားလည်ခံစားရပါတယ်။

ရုပ်ရှင်မှာ မဆိုခင်က ပြဇာတ်မင်းသား ‘တင်မောင်စော’ပေါ့ရှင်။ အရုပ်

ပုပု၊ မျက်နှာမှာ ဆင်ဝက်ခြံပေါက်တွေနဲ့ ရုပ်ခပ်ဆိုးဆိုးပါ။ သူ့မှာ သားသမီး မရှိတော့ မာအေးကို အင်မတန်ချစ်တယ်။ အဲဒီ ဦးတင်စောဟာ မာအေးတို့ စစ်ရဲဂိတအဖွဲ့မှာ အသံလွှင့်ဖို့ ရောက်လာတော့ ‘တေးလူလင် ရဲနောင်’ နာမည်နဲ့ ‘ရွှေတည်မြတ်စွယ်တော်၊ မိုးခေါင်ကျော်စွာ’ သီချင်းတွေနဲ့ နာမည်ရခဲ့ပါတယ်။ သူဟာ မာအေးရဲ့ ပထမ မြင်ဆရာ၊ သင်ဆရာပါပဲ။ ပြဇာတ်ကခဲ့တဲ့ သူ ဆိုတော့ ဇာတ်ကွက်နဲ့လိုက်အောင် ဆိုပေးတတ်တယ်။ အသံကလည်း ဆွဲဆောင်မှု ရှိတယ်။ သူ့အသံနဲ့တူတာ ခုထိ မာအေး မကြားဖူးတာ အမှန်ပါ။

ဒီဆရာကို အဖေလို့ပဲ ခေါ်ခဲ့ပါတယ်။ သိပ်ရင်းသွားတော့ ဖေဖေ အလုပ်မသွားရရင် အဖေတင်စောနောက် လျှောက်လိုက်တာပေါ့။ ဆိုခိုင်းရင်လည်း ဆိုတာပေါ့။ ဒီနေရာလေးမှာ ဒါမျိုးဆိုလိုက်စမ်း၊ ဒီလိုလေး လှည့်ဆိုလိုက်စမ်း ခိုင်းတတ်ပါတယ်။

*** (လွမ်းသလေ မောင်ကြီး၊ ယိုလာယီး)၊... ငှက်ငယ်-ငှက်ငယ် ရွှေချိုးတွန်သံသာ၊ လွမ်းတွေလှပါ... ***

မာအေးလေ... ဒီသီချင်းလေးဆိုရင်းနဲ့ ဆရာ ကိုတင်စောအသံနဲ့ တောတွေ၊ တောင်တွေထဲမှာ မင်းသားလေး အလွမ်းမျက်နှာနဲ့ လျှောက်သွားနေတာကို မြင်မိသေးတော့တယ်။

ဆရာက အမေစံဝိုင်းမှာလည်း မကြာခဏ သွားကူဆိုပေးတယ်။ အမေစံ ဆိုတာ ခေတ်ဟောင်းဇာတ်ပြားသီချင်းတွေ အများကြီးဆိုခဲ့တဲ့ ‘စိန်ပါတီ’ကို ပြောတာပါ။ နာမည်အရင်း ဒေါ်ခံမို့လို့ မမမံ၊ အမေစံလို့ ခေါ်ကြတယ်။ ပန်းဆိုးတန်း ‘ဝင်းဝင်းရုံ’ တီးဝိုင်းတာဝန်ခံလေ။ ဝင်းဝင်းရုံဟာ အသံတိတ်ရုပ်ရှင်ခေတ် တုံးတဲ့အခါ ပြဇာတ်ရုံ ဖြစ်လာတယ်။

သူ့လိုပဲ အဆိုတော်ကြီး ဥဩဘသောင်က ပုဇွန်တောင် ဇော်ရုံ၊ အဆိုတော်ကြီး သထုံဘသိန်းက သယံဇာတကျွန်းရုံ၊ ကာဠာရုံ ဆိုတာ အခု ကေသုလ်ရုံပေါ့။ စန္ဒရား ဦးလှအောင်က တီးဝိုင်းခေါင်းဆောင်ပါ။ မြေဒီကုန်း ဆန်းသီရိရုံမှာ တယောကိုစံညွန့်၊ အာဇာနည်ကုန်းနားက လွင်လွင်ရုံမှာ စန္ဒရား ဦးစောထွန်း၊ ဦးစိစာရလမ်းပေါ်က ဝိဇယရုံမှာ စန္ဒရား ဦးရွှေလှိုင်တို့ တီးဝိုင်းတွေ ရှိပါတယ်။ ဒီရုံတွေကို ဖေဖေ၊ မေမေ၊ ဆရာကိုတင်စောတို့ ကြုံတဲ့သူနဲ့ လှည့်လိုက်သွား၊ နားထောင်၊ လိုက်ကြည့်ခဲ့ရတာပေါ့။

အဲဒီတော့မှ သီချင်းတချို့ဟာ အလိုက်တူပြီး စာမတူတာကို သိလာခဲ့ရတာပါပဲ။

ဇာတ်ပို့တီးလုံးတွေ၊ ယေဘုယျသုံးတဲ့ ဇာတ်ပို့သီချင်း သုံးကြတာတွေဟာလည်း တစ်ရုံနဲ့တစ်ရုံ သိပ်မကွာလှတော့ ဆိုကြတီးကြတဲ့ သူတွေဟာ ဘယ်ဝိုင်းနဲ့မဆို တွဲလို့ရတာ ဒါကြောင့်ကိုးလို့ အသိဝင်တာပေါ့။

‘ရွှေကျီးညှို့ မလာရင် ဒေါသနဲ့အပြစ်တင်’ အဲဒီ သီချင်းကို မင်းသားရွှေဘနဲ့ မင်းသမီး မြင့်မြင့်ခင်တို့ပါဝင်တဲ့ ‘တောပုန်းကြီးစံဖဲ’ ရုပ်ရှင်မှာ စာသားပြောင်းဆိုကြ တီးကြတာမျိုး ကြားရလို့ ဖြစ်ပါတယ်ရှင်။

*** စံဖဲအကြောင်းမပါရင် ဒေါသနဲ့ အပြစ်တင်၊

မင့်သခင် ဘယ်မှာ ဘယ်မှာမြင်၊

ဒီလိုပါ မာမီရယ်၊ သာစည်နယ်အတွင်း၊

နေရင်းက မဲတောရွာတွင်

ကိုစံဖဲ ပွဲကြည့်လာတာမြင်... ***

အမှတ် (၂၃)

အသံသွင်းရုပ်ရှင်၊ အသံတိတ်ရုပ်ရှင်နယ်ဆင်း။
ပဲခူးမြို့က စိန်စိန်မာရုံမှာတွေ့တဲ့ ဓနုရာဇ်ဦးဘတင်၊
အဆိုတော်ရွှေမြိုင်ကြည်နှင့် အဆိုတော်ပြည်ဘရှင်

သောတာရှင်တို့ရေ...

အရင်တစ်ပတ်က ပြောပြခဲ့သလို ရုပ်ရှင်ရုံပေါင်းစုံ၊ တီးဝိုင်းပေါင်းစုံကို လိုက်သွားခဲ့တဲ့ အကျိုးကြောင့် ဂီတသမားကြီးတွေ မသိတာ မရှိသလောက် ဖြစ်လာတယ်။ ရင်းလာတယ်။ သူတို့ရဲ့ သားသမီးလို အချစ်ခံရတယ်။ ကိုယ် ကလည်း အလိုက်သိရတာပေါ့။ ဒါမှ သိချင်တာလည်း မေးလို့ရ၊ ဘယ်ဝိုင်း ရောက်ရောက် မျက်နှာမငယ်ရဘူး။

ဒီအချိန်မှာ သံစုံသွင်းရုပ်ရှင်ဆိုတာ ပေါ်လာပါတယ်။ အသံတိတ် ရုပ်ရှင်လိုပါပဲ။ နောက်ခံဇာတ်ပို့တီးလုံးသံတွေကို ရုပ်ရှင်ရိုက်တဲ့နေရာတိုင်း တီးဝိုင်းခေါ်ထားပြီး ရိုက်ချိန်မှာ တစ်ပါတည်း အသံသွင်းယူတာမျိုးပါ။ ရုပ်ရှင် ပြတဲ့အခါ တီးဝိုင်းမလိုတော့ဘူး။ အသံပါပြီးသား ဖြစ်သွားပြီလေ။ ဒါပေမဲ့ ကားများများ မထွက်ခဲ့ပါဘူး။ ဒါထက် အဆင်ပြေ ခေတ်မီတဲ့ အသံထွက် ရုပ်ရှင်တွေ ဆက်ပေါ်လာလို့ပါပဲ။ အသံတိတ်ရုပ်ရှင်တွေဟာလည်း တဖြည်း ဖြည်း ဇနုပုဒ်က ရုံတွေ၊ နယ်ရုံတွေကို ဆင်းပြခဲ့ကြရတယ်။ ဒါကြောင့် မိဘတွေလည်း ပဲခူးမြို့ စိန်စိန်မာရုံမှာ အလုပ်သွားလုပ်ဖို့ စီစဉ်ခဲ့ကြရပါတယ်။

လွတ်လပ်ရေးရပြီး တစ်နှစ်လောက်အတွင်း ရောင်စုံသူပုန်တွေ သောင်း ကျွန်းမှုကြောင့် ခရီးသွားလူထုဟာ ဒုက္ခအင်မတန်ရောက်ပါတယ်။ ရန်ကုန်နဲ့ ပဲခူးဆိုတာ မိုင်ငါးဆယ်ကျော်လေးရယ်။ အဲဒီခရီးလေးမှာကိုပဲ ဓားပြကြောက် ရာ၊ မိုင်းစိုးမိမှာ ကြောက်ရ၊ ဘုရားတ သွားရတာချည်းပဲ။ ရန်ကုန်လောက်ပဲ ကွက်ကွက်လေး နေကောင်းပါတော့တယ်။

ပဲခူး စိန်စိန်မာရုံမှာ စန္ဒရား ဦးဘတင်နဲ့ဇနီး အဆိုတော် ရွှေမြိုင်ကြည် တို့ ဦးဆောင်ကြပါတယ်။ ရွှေမြိုင်ကြည်ရဲ့ ခေတ်ဟောင်းသီချင်းဇာတ်ပြား 'ဥဒေါင်းမင်း' ဆိုတာ ရှိပါတယ်။ ဒဂုံဆရာတင်ရဲ့ နာမည်ကျော်ပြဇာတ် 'ငယ် ကျွမ်းဆွေ' ထဲက အလွန် နာမည်ကြီးခဲ့တဲ့သီချင်း 'ငယ်ကျွမ်းဆွေ' ကို ပထမဆုံး ဆိုခဲ့တာ အဲဒီ ရွှေမြိုင်ကြည်ပေ။ ဂီတစာဆို ရန်နိုင်ဆွေရဲ့ တေးလက်ရာ ဒီ သီချင်းလေးကို 'ပထမ ငယ်ကျွမ်းဆွေ' လို့ မှတ်ထားလိုက်ကြပါစို့။

*** ယန်းပိတောက်ရွှေဝါ အဖူးအပွင့်တွေနဲ့ အထူးတင်ပါတ်၊ တန်ခူး ချိန်ခါဝယ်၊ ရာသီမိသေရယ်၊ စိတြကြယ် ထွန်းလင်းတော့တယ်။
 မန်းငွေလရယ် လွမ်းဝေပတယ်၊ ပင်ကံ့ကော်ဝင်းဖန့်၊ သင်းပွဲလို့ ကြိုင်လှိုင်နေကြတယ်...

လေးစူးငယ်ဆော်သွေး၊ ငြောက်... ဆွေးဖွယ်ဖန်တယ်၊ မော်ဝေးခွဲပြန် တယ်၊ ခုချိန်ရောက်ရင်၊ နောင်အစဉ်တုန်း ပြုံးရွှင်ကာရယ်၊ တာ သကြန်ရေ့ နှဲခွဲကြ မောင်မယ်၊ အချိန်တွေ ကုန်ပြောင်း၊ ဆောက်မေ့ လို့ မျှော်နေသူမယ်....

လတန်ခူး ကျူးခွဲပါပေါ့ကွယ်၊ ကဆုန်ဆန်း မြန်းခဲ့ပါတော့တယ်၊ မောင် မရောက်လာတယ်၊ ဘယ်ဆီလမ်းမှန်းလို့ မျှော်ရမယ်။ ရော်ကာ ရမ်း လွမ်းစ မပြေတော့တယ်၊ ငယ်ကျွမ်းဆွေရယ်... ***

အမေရွှေမြိုင်ကြည်ဟာ မော်လမြိုင်သူတွေလိုပဲ အသားဖြူဖြူ၊ ထောင် ထောင်မောင်းမောင်း၊ ရုပ်ရှင်မင်းသမီး မြင့်မြင့်ဌေးနဲ့ တူတယ်။ အသံဩဇာ လည်း ကောင်း၊ ဟင်းချက်လည်း ကောင်းပဲ။ သားသမီးမရှိတဲ့ သူတွေနဲ့ အကွဲများတာလည်း မာအေး ကံတောင်းတာ တစ်မျိုးပေ။ သူတို့လင်မယား ကလည်း မာအေးကို ချစ်တာပဲ။ နယ်ရုံမှာ တစ်နေ့ ရုပ်ရှင်နှစ်ပွဲပဲ ပြသပါတယ်။

ပဲခူးရောက်တဲ့အခါကျရင် ရုပ်ရှင်ရုံနဲ့ မျက်စောင်းထိုးမှာရှိတဲ့ ဦးလေး

သန်း အိမ်မှာ နေကြပါတယ်။ အိမ်ရှေ့မှာ ဦးထုပ်ပြင်ဆိုင် ဖွင့်ထားတယ်။ ကားဂိတ်ကလည်း အိမ်ရှေ့တင်ဆိုတော့ ကားဆရာတွေကို ထမင်းလခန့် ကျွေးတယ်။ မာအေးတို့လည်း ထမင်းလခပေးပြီး စားကြတာပဲ။ ကိုယ့်အိမ်သား တွေလိုပဲ စားကြရပါတယ်။

ဦးလေးသန်း မွေးထားတဲ့ သာလိကာလေးဟာ စကားပြောတတ်တယ်။ ဦးထုပ်အပ်တဲ့ ရွေးတဲ့သူ လာလို့ အိမ်ရှေ့မှာ လူမရှိရင် 'ကိုသန်း-ကိုသန်း ဧည့်သည်၊ ဧည့်သည်'နဲ့ အော်တော့တာ။ သိပ်ပါးတဲ့ သာလိကာလေးပါပဲ။ အိမ်ကလူမှန်း၊ ဧည့်သည်မှန်း ခွဲတတ်တဲ့ငှက်၊ စကားပြောတဲ့ငှက်၊ ဒါ စတွေ့ဖူး တာမို့ မာအေးက ပျော်နေတာပေါ့။

ဦးဘတင်၊ ရွှေမြိုင်ကြည်တို့ တီးဝိုင်းမှာ အမျိုးသားအဆိုတော် နာမည်ကြီး ဦးဘရှင်ကိုလည်း တွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ သူ့ရဲ့ဓာတ်ပြားမှာ ဆိုတဲ့ နာမည်က 'ပြည်ဘရှင်' လို့ ခေါ်ပါတယ်။ အသက်တော့ ကြီးနေပြီထင်ပါရဲ့၊ အရပ်မြင့်မြင့်၊ အသားဖြူဖြူ၊ မျက်နှာသွယ်သွယ်ပါ။ ရှားပါးနေပုံလည်း ရတယ်။ တီးဝိုင်းသားတွေကလည်း နောက်တတ်ပြောင်တတ်တယ်လေ။ ဘကြီးရှင် တစ်ခုခုလုပ်လို့ အဆင်မပြေရင် အသက်ကြီးမှ မိန်းမယူတာကိုး ဆိုတာက ပြောမြဲမို့ ဇနီးနဲ့လည်း အသက်ကွာဦးမယ်လို့ ယူဆရပါတယ်။

အလုပ်လာရင် သားကလေး လက်ကဆွဲလာတာ၊ သူ့ကလေးက မာအေးထက် ငယ်ပါတယ်။ ဘကြီးက သတိလည်း မမှတတ်တယ်။ သီချင်း ဆိုနေရင်းက ဘာဆက်ဆိုရမှန်းမသိလည်း ဖြစ်တတ်သေးတော့ သူ့ကိုယ်သူ စိတ်တိုနေရော၊ အသံတော့ မကျပါဘူး။ အောင်အောင်မြင်မြင်ကြီး ဆိုနိုင် တာပါ။ ညာသံတင်ပြီး ဟစ်လိုက်တဲ့ ဆိုပုံမျိုးဆိုရင် ပိုကောင်းပါတယ်။ ဥဩဘသောင်လောက် အသံမအော့ပါဘူး။

အဲဒီတုန်းက ပြည်ဘရှင်ရဲ့ သီချင်းတွေကို မသိခဲ့ပါဘူး။ နောက်ပိုင်း ခေတ်ဟောင်းသီချင်းတွေ လေ့လာတော့မှ သိခဲ့ပါတယ်။ ပြည်ဘရှင်ရဲ့ သီချင်း တွေထဲက 'မြတ်ရွှေတိဂုံ' ကိုတော့ မာအေး ပြန်ဆိုခဲ့ပါသေးတယ်ရှင်။

*** ကမ္ဘာဘဒ္ဒါ၊ နတ်ပြုဟောအပေါင်းတို့ ပေါင်းစုသဒ္ဒါဟုန်း၊ မြေနှစ်
လွှာ တောဇာဟိန်းလို့၊ ကုဋေတစ်သိန်းက ဖိစိန်စိန်သာတုန်း၊ သာဓိဂုဏ်၊
ပါရမီဂုဏ်၊ အာဇာနည်မျိုး တန်ခိုးတော်ခြုံ၊ ကကုသန်၊ ကောဏာဂုံ၊

ကသာပရိုင်၊ ဂေါ်တမဘုရား၊ လောကတစ်လွှား သမားခဲပုံ၊ တောင်
ရှေး-ဓမ္မကရိုက်၊ ရွှေသင်းပိုင်တို့၊ စုကာပုံ-ကုသလာဟုန်၊ လေးရာ
တတ်မွေ မြတ်ရွှေတိုက်... ***

ကမုတ် (၂၄)

ဆရာရွှေတိုင်အေးအိမ်မှာ တတိဝင်သီချင်းများ။
*ပထမဆုံး အသံလွှင့်သီချင်း "သစ္စာမလွှဲရှင်"

သောတရှင်တို့ရေ...

ရှေ့တစ်ပတ်က အဆိုတော်ကြီးတွေဖြစ်တဲ့ 'ရွှေမြိုင်ကြည်'နဲ့ 'ပြည်ဘရှင်' တို့ရဲ့ ပုံရိပ်ကို ရေးရေးသီဖို့ ပြောခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီ ဦးကြီး ပြည်ဘရှင်ကို ကြားပြီး ကြည့်ပြီး၊ ဂီတလူအိုတို့ဘဝကို တွေးပြီး စိုးရိမ်ခဲ့တယ်။ အဖေနဲ့အမေ ဒီလို အိုသွားချိန်မှာ တကြီး ပြည်ဘရှင်လို အလုပ်လုပ်နေရင် အခက်ပဲ။ အလုပ် မလုပ်ဘဲ နေနိုင်အောင် လုပ်မှဖြစ်မယ်လို့ အတွေးသစ်တစ်ခု ဝင်နေတော့တယ်။

ပဲခူးရုံမှာလည်း မြန်မာရုပ်ရှင်ကား အရောက်ကျရင် အင်္ဂလိပ်ကားတွေ ပြရတယ်။ ဒါဆို ရန်ကုန်မှာ ပြန်နေကြတာပေါ့။ မောင်လေးက ငယ်တော့ ခေါ်မသွားနိုင်ဘူး။ ထီးတန်းက အဖေနှုမဝမ်းကွဲတွေက ထိန်းပေးထားပါတယ်။ ထီးတန်းသွားရင် ရွှေတိုင်သီရိရုံကို ဝင်မြဲပါပဲ။

တစ်ခါမှာတော့ အင်္ဂလိပ်ကား ပြနေချိန်မို့ ဆရာရွှေတိုင်အေးအိမ်မှာ အေးအေးဆေးဆေး စကားပြောဖြစ်ကြတယ်။ ဒီတော့မှ အဖေနဲ့အမေ ပဲခူးရုံမှာ သွားအလုပ်လုပ်နေတာကို သူ သိသွားတာကိုး။ မာအေးကို သူ့အိမ်မှာ ထားခဲ့ဖို့ ပြောတော့တာပဲ။

ကျောင်းတက်ရမယ့် အရွယ်မို့ ကျောင်းထားပေးမလို့တဲ့။ ဆရာ ရွှေတိုင် အေးက ရှေးဆယ်တန်းအထိ သင်ခဲ့ဖူးတဲ့သူဆိုတော့ ကလေးတွေကို ပညာတတ်စေချင်ရှာတယ်။ ဆရာမှာ သားသမီးအရင်း မရှိပါဘူး။ ဧနီးဘက်က မြေးမနှစ်ယောက်ကို သမီးအဖြစ် မွေးစားထားပါတယ်။ ရွှေတိုင်သီရိကို လိုက်လာနေတုန်းက သူတို့နဲ့ ကစားနေကျပါ။ အကြီးမက မာအေးနဲ့ရွယ်တူပဲ။ သူတို့ကလည်း ထားခဲ့ဖို့ ဝိုင်းပူဆာကြတယ်။ ဆရာကတော် ဒေါ်ခင်ခင်သောင်းကလည်း ထားခဲ့စေချင်တယ်။

ဒေါ်ခင်ခင်သောင်းက အသံတိတ်ခေတ်ဦးက အဝတ်မီးမှာ မင်းသားချောမောင်မောင်စိုးနဲ့ တွဲခဲ့တဲ့ ရုပ်ရှင်မင်းသမီး ဖြစ်ပါတယ်။ အင်မတန် သဘောကောင်းတယ်။ ဆရာတပည့်တွေအပေါ် သားသမီးလို ဆက်ဆံတတ်တာကြောင့် အမေသောင်းကို အားလုံးက ချစ်ကြောက်ရှိသေကြပါတယ်။ အမေသောင်းချက်တဲ့ဟင်း ဘယ်ဟင်းမဆို ကောင်းတာပဲ။ သဒ္ဒါကလည်း ကောင်းလေတော့ လာတဲ့လူတိုင်း အလှူပေးသလို ကျွေးနေရတာကို ပျော်နေတဲ့ လင်မယားပါ။

မေမေက သူများတာဝန်ပိုမှာစိုးလို့ မထားခဲ့ချင်ဘူး။ ဖေဖေကတော့ သမီးကို မခွဲနိုင်လို့ မထားခဲ့ချင်ဘူး။ တစ်အိမ်လုံးကလည်း ထားခဲ့ဖို့ ဇွတ်ပြောနေတော့ အဆုံးအဖြတ်က မာအေးသဘော ဖြစ်လာတာပေါ့။ မိဘနဲ့ သူတို့ ပြန်လာတိုင်း တွေ့ရမှာပဲ။ ပညာတတ်မှ သက်သက်သာသာ မိဘကို လုပ်ကျွေးနိုင်မှာလို့ တွေးနေမိတယ်။ ဂီတသမား သားသမီးလေ၊ အချိန်ပြည့် အတူနေရတာမျိုးမှ မရှိတာပဲ။ ဆရာ ရွှေတိုင်အေးအိမ်မှာ နေခဲ့မယ်လို့ ပြောခဲ့ပါတယ်။ ခွဲပြီးနေလိုက်ရတဲ့အတွက် စိတ်အထိခိုက်ကြီး ထိခိုက်စရာ မကြုံခဲ့ပါဘူး။ တွေ့တဲ့သူနဲ့ တည့်အောင်ပေါင်း၊ ခင်တဲ့သူနဲ့ ပျော်အောင်နေ၊ ဖြစ်သွားခဲ့တာပဲ။

ဆရာအေးကိုယ်တိုင် ဈေးကြီးလမ်းထိပ်ကကျောင်းမှာ မြေးငယ်မပေါက်စီနဲ့အတူ ကျောင်းထားပေးပါတယ်။ မြေးအကြီးက အော်အိမ်ကျောင်းမှာ ဒုတိယတန်းမို့ အတန်းမတူလို့ပါ။ အိမ်မှာ ကူမော်လောင်ဖက်တွေ ပေါတော့ ဘာမှမလုပ်ရပါဘူး။ ဆရာအေး ရုံထဲမှာ ဟီးခတ်နေချိန်မှာ အမေသောင်းက လက်ဖက်ရည် ပို့ခိုင်းတာလောက်ပဲ လုပ်ရတာပါ။ ဒါလည်း ကျောင်းကအိမ်စာတွေ ပြီးမှပါ။

ရုပ်ရှင်ပြချိန်မှာ ဘယ်သူမှ ထွက်ရတာမှ မဟုတ်ဘဲ။ မာအေး ဝိုင်းထဲ

ရောက်လာရင် ဟိုဟာကလေး ဝယ်ပေးစမ်းပါ။ ဒီဟာလေး ဝယ်ပေးစမ်းပါနဲ့ ခိုင်းကြတာပါ။ အားလုံးကိုလည်း သိနေတော့ ခိုင်းတာ လုပ်ပေးခဲ့တာပါပဲ။ ပြီးရင် ရုပ်ရှင်ကြည့်၊ သီချင်းနားထောင်၊ အပြင်လေး ဘာလေး ထွက်တဲ့ အဆိုတော်အတွက် စည်းဝါးဝင်တီးပေး၊ ဝုံဆရာအတွက် ဝုံလေး လိုက်တို့ပေး၊ ကိုယ်လုပ်နိုင်တာ ကူလုပ်တာပေါ့။ တခြားဟာတွေတော့ တတ်မှမတတ်ဘဲကိုး။

ဆရာက မတားပါဘူး၊ ကြည့်နေတာပဲ။ မာအေး ဘာလုပ်လို့ ရတယ် ဆိုတာ သူ သိလာတာပေါ့။ အဆိုတော်ဆိုတဲ့နေရာ ရောက်နေတာတောင် ပြန်ရောက်မလာရင် အစားဆိုလိုက်လို့ ဆရာက ခိုင်းပါတယ်။

*** ခန်းတွင်းရိပ်သာ၊ မယုအိပ်ရာ၊ နေလည်းစိတ်မှာ ညစ်တော့တာ၊ စက်ပါသော်လည်း ပျော်နိုင်ဘဲ... ***

ဒီသီချင်းပိုဒ်ကလေးမျိုးဟာ ရုပ်ရှင်ထဲမှာ မင်းသမီးလေး အိပ်ခန်းထဲမှာ ခေါက်တုံ့ခေါက်ပြန် လျှောက်ရင်း စိတ်မချမ်းမသာဖြစ်နေတဲ့ ပြကွက်တို့၊ အိပ်ရာထဲမှာ တလူးလူး တလွန်လွန် အိပ်မရနေမရ ဖြစ်နေတဲ့ ပြကွက်တို့မှာ နောက်ခံဆိုပေးတဲ့ ဟာမျိုးပေါ့။ ရုပ်ရှင် တစ်ပွဲ၊ နှစ်ပွဲကြည့်ပြီးရင် မာအေးက သီချင်းတွေလည်း ရပြီ။ ဘာအခန်းပြီး ဘာအခန်းလာမယ် ဆိုတာလည်း သိသွားပြီ။ ဉာဏ်ကောင်းတယ် ဆိုပါကော့။ မြင်ရင် တတ်လွယ်၊ ကြားရင် ရလွယ်ဖြစ်အောင်၊ စိတ်ထဲက သူများ တစ်ခုခုလုပ်တာကို လိုက်ပြီးလုပ်ကြည့် နေတဲ့ ဉာဉ်၊ သူများဆိုတာကြားရင် ကိုယ့်ရင်ထဲမှာတင် လိုက်ဆိုနေတာမျိုး လုပ်ခဲ့ပါတယ်။

အဲဒီ အချိန်က ရုပ်ရှင်ကုမ္ပဏီ တချို့ဟာ ကိုယ့်ဇာတ်ကားအတွက် ဇာတ်ဝင်သီချင်းတွေကို သီချင်းရေးဆရာနဲ့ ကြိုတင်ရေးသားစေပြီး ပြသမယ့် ရုံက တီးဝိုင်းကို သီချင်းတိုက်ဖို့ ဖေလွတ်ခဲ့ပါတယ်။ 'ချစ်ဒုက္ခ' သီချင်းရေးတဲ့ 'ပြည်သန်းနွယ်'၊ 'မဟာဗုဒ္ဓဝင်' သီချင်းရေးတဲ့ 'ပြည်သိမ်းဆွေ'၊ ဆရာ 'ဂျူဘလီစိန်' တို့နဲ့ မာအေး ကြုံခဲ့ရပါတယ်။ ဒီစာရေးဆရာကြီးတွေကလည်း မြို့ထဲရုံတွေမှာကတည်းက မာအေးကို မြင်ဖူးနေတော့ သူတို့ သီချင်းလာတိုက် ပေးတဲ့အခါ ဆရာအေးက ရုံထဲက ထွက်မလာနိုင်ရင် မာအေးကို တိုက်ခဲ့ပေး ပါရစေလို့ ပြောကြတာနဲ့ သီချင်းလက်ခံတိုက်ထားရတဲ့ ဆရာရွှေတိုင်အေးရဲ့ လက်ထောက်သမီး ဖြစ်လာရပြန်တယ်။

သီချင်းရေးဆရာတွေ တိုက်ပေးခဲ့တဲ့ သီချင်းကိုသင်ထား၊ ဘယ်ပြက္ခက် ဘယ်အခန်းအတွက် ဆိုတာပါ မှတ်ထား၊ ဆရာနဲ့ဝိုင်းသားတွေကို ပြန်တိုက် ပေးရ၊ ပြောပြရတဲ့အလုပ်နဲ့ ကူညီခွင့်ရခဲ့တာ ကံကောင်းတာပေါ့။ မာအေး လူပိုမဟုတ်တော့ဘူး။ ဆရာကို ကူညီနိုင်ပြီလို့ နေရတာကိုလည်း ဘဝင်ကျ လာပါတယ်။ ဆရာအေးနဲ့ အမေသောင်းဟာ ကျောင်းစာလည်းတော်၊ ကုဖော် လည်းရတဲ့ သမီးဆိုပြီး ဧည့်သည်လာရင် ပွဲထုတ်မိတ်ဆက်နဲ့ ဖူးဖူးမှုတ်ခဲ့တာ ကျေးဇူးဆပ်မကုန်ပါပဲ။

မြေးအကြီး 'မြမြအေး' နာမည်နဲ့ အပျော်တမ်း တူရိယာအဖွဲ့ ထောင် ပေးပြီး အသံလွှင့် သီဆိုစေခဲ့ပါတယ်။ ချက်ချင်း စီစဉ်ရတဲ့အတွက် ကလေးနဲ့ လိုက်တဲ့ သီချင်းမျိုးမဟုတ်တဲ့ ရုပ်ရှင်ထဲသုံးတဲ့ စုံတွဲသီချင်းနဲ့ တာထွက်ခဲ့ရတယ်။ အမျိုးသားနေရာမှာလည်း မာအေးတို့ ကစားဖော် မိန်းကလေးတစ်ယောက်ကို 'မောင်ဝင်း' လို့ အမည်ပေးပြီး ဆိုခိုင်းပါတယ်။ ပထမဆုံး အသံလွှင့်ရတဲ့ သီချင်းမို့ ဆိုပြရဦးမယ်။ နှစ်ယောက်တွဲကို တစ်ယောက်တည်းပဲ ဆိုလိုက်ရတာ ခွင့်လွှတ်နော်။ သီချင်းနာမည်က 'သစ္စာမဏ္ဍိုင်' တဲ့။

- * အချစ်ဦး သူစာပျိုကညာ၊ ပြုဖြူဖွေးဖွေး၊ တောစလေ့နဲ့ ယဉ်ကျေးတဲ့ အမူအရာ၊
- * (တော်ရုံ မြောက်စမ်းပါ) ၊... မောင်ပြောတဲ့ စကားများဟာ တကယ်ပဲ ပျိုဝမ်းသာ၊
- * အို-မောင် မြောက်တာ မဟုတ်ပါဘူးဗျာ၊ တကယ့်ကိုပဲ အထူး လှပတာ၊
- * မောင်ပြောတိုင်းသာ လွမ်းရတော့မှာလား ဆရာ၊
- * ယုံကြည်ပါ ခင်ကလေးရာ၊ ချစ်သွေးကြွသူ ငေးရတာ၊
- * နောင်တကယ် ရှောင်ဖယ်မသွားနဲ့၊ အသည်းနှစ်လို့သာ စွဲချစ်ပါ၊
- * အဏ္ဏဝါ သီတာဆုံးတောင်၊ မုန်းဘူးသက်လျာ၊
သစ္စာမဏ္ဍိုင်မြို့... မခွဲဘဲ ချစ်ဦးမှာ...

အပိုင်း (၂၅)

ရွှေတိုင်အနုပညာရှင်များ။
ပထမကျက်ခဲ့တဲ့ "ညိုညိုဆိုင်ဆိုင်"ပတ်ပျိုး

သောတရှင်တို့ရေ...

ဟိုတစ်ပတ်က မာအေးရဲ့ဆရာ စန္ဒရာ ရွှေတိုင်အေးအိမ်မှာ နေခဲ့ပြီး သီချင်းယူ၊ သီချင်းတိုက်ပေးတာမျိုးနဲ့ ကူညီခွင့်ရခဲ့တယ်။ ကျောင်း ဆက်တက်ရတယ်။ ရေဒီယိုမှာ စပြီး အသံလွှင့်ခဲ့ရတယ်။ ပထမဆုံး အသံလွှင့်ဖြစ်တဲ့ 'သစ္စာမထွိုင်' သီချင်းလေးတောင်မှ ဆိုပြလိုက်သေးတယ်နော်။

'မြမြအေး အပျော်တမ်း တူရိယာအဖွဲ့' မှာ ဒီသီချင်း ဆိုခဲ့တုန်းက 'မာမာအေး' နာမည်နဲ့ မဟုတ်ပါဘူး။ 'သန်းသန်းမြင့်' ဆိုတဲ့ နာမည်နဲ့ပါ။ မေမေမှာမည်ထဲက 'သန်း' ကို ရှေ့ကတင်၊ မာအေး နာမည်ရင်းထဲက 'မြင့်' နဲ့ တွဲပြီး 'သန်းသန်းမြင့်' လို့ မာအေးဘာသာ ရွေးလိုက်တဲ့နာမည် ဖြစ်ပါတယ်။

ဆရာအေး ရေးပေးတဲ့ 'ရွှေတာရေးနဲ့ ကျွန်းမာရေး' ဆိုတဲ့ သီချင်းတွေ ကိုလည်း ဒီနာမည်နဲ့ပဲ လွှင့်ခဲ့တာပဲ။ ရေးတဲ့အကြောင်းအရာလေးက ပညာပေး၊ ကလေးနဲ့ လိုက်အောင်ရေးရတာ၊ အသံကလည်း ရိုးသေးတယ်၊ အသက်ရှစ်နှစ်ပဲ ဆိုတော့ ကလေးသံပျောက်ဦးမှာ မဟုတ်သေးဘူးလေ။

ဘယ်အောင်မြင်နိုင်ပါ့မလဲ၊ ကျော်ကြားချင်တာတို့ ဘာတို့လည်း သိပါဘူး။ သီချင်းဆိုရရင် ပျော်တာတစ်ခုပဲ။ အတွေ့အကြုံအရ ဆိုတာကောင်းရင် လူအချစ်ခံရတယ်။ မုန့်ဖိုးရတတ်တယ်။ ဒါပဲပေါ့။

ရွှေတိုင်အေးမိသားစုနဲ့ အတူနေရတာ ပျော်စရာပါ။ သီချင်းသံလည်း အမြဲကြားရ၊ ဇာတ်ထဲမှာလိုပဲ ကိုယ်ကြည့်ချင်တဲ့အချိန် ရုပ်ရှင်ဝင်ကြည့်လို့ရ နဲ့ ပျင်းစရာကို မရှိပါဘူး။

ဆရာကိုယ်တိုင်လည်း မြန်မာအသံမှာ 'ရွှေတိုင်အေးအဖွဲ့' နာမည်နဲ့ ပိုင်းယူထားပြီး မဟာဂီတသီချင်းကြီးတွေ အသံလွှင့်နေတာမို့ ကိုယ့်အဖွဲ့မှာ ဆိုမယ့်သူတွေကိုရော တခြား သီချင်းတက်ချင်တဲ့ သူတွေကိုပါ သီချင်းချပေး လေ့ ရှိပါတယ်။

ဇာတ်မင်းသား ရွှေဘိုသောင်း၊ ရွှေဘိုအေးတို့လည်း လာတယ်။ သူတို့ က ရုပ်ရှင်ရုံမှာလည်း ဆိုကြပါတယ်။ ဦးသိန်းကြွယ်နဲ့ ဦးမောင်ဟန်တို့ကတော့ သီချင်းကြီး မဟာဂီတ သီးသန့်သမားတွေပဲ။

ဦးလေး ကိုသိန်းကြွယ်က ဝတုတ်ကြီးရှင့်၊ ဆိုနိုင်သလား မမေးနဲ့၊ သီချင်းတွေလည်း သိပ်ရတာ၊ လူက ဝတော့ အသံက အစ်တစ်တစ် ညှစ်ဆိုတဲ့ အသံမျိုး ထွက်ပါတယ်။ မြင်းခင်းတို့၊ လေးထွေသံကပ်တို့ ဆိုတဲ့အခါ မြူးကြွ သွက်လက် အသက်ပါပါ ဆိုလေ့ရှိပါတယ်။ ဦးလေး မောင်ဟန်က အခုအညား ဆိုရတဲ့ သီချင်းအခံ အဆိုကောင်းတယ်။ မြိုင်ထမှာလည်း ကောင်းတယ်။ စကားအထားအသို ပီပြင်ပြီး ဟန်ကောင်းတယ်။ သူလည်း တစ်ချိန်က ဇာတ် မင်းသား လုပ်ခဲ့သတဲ့။

ဦးလေး ကိုဘသက်ကလည်း မကြာခဏ လာလာဆိုတတ်ပါတယ်။ အဲဒီ ဦးလေးက မဟာဂီတစာအုပ်ထဲ မပါတဲ့ အတိုအထွာ ကဗျာသံဆန်းတွေ အဆိုများပါတယ်။ တော်လှန်ရေးရဲဘော် လူထွက်ကြီးဆိုတော့ နယ်အရပ်ရပ်က စုခဲ့တာတွေလို့ ပြောပါတယ်။ သူဟာ အဆိုတော်ကြီး စိန်ပါတီရဲ့ခင်ပွန်း ဖြစ်ပါတယ်ရှင်။

အလင်္ကာကျော်စွာ ရွှေမန်းတင်မောင်နဲ့ အတွဲညီတဲ့ ဇာတ်မင်းသမီး 'လွတ်လပ်ရေးအောင်သန်းတင်' နဲ့ညီမ 'စိန်ဂွက်ထော်' တို့လည်း ဆိုကြပါတယ်။ အောင်သန်းတင်ရဲ့အသံက အာသံနဲ့နာသံ ရောထားတဲ့ အသံမျိုးပါ။ ဘယ်ဟာ မျိုးလဲလို့ သီချင်ရင် ရွှေမန်းတင်မောင်ရဲ့ ဗုဒ္ဓဝင်ဓာတ်ပြား၊ ကက်ဆက်ခွေတွေ မှာ နားထောင်လို့ ရနိုင်ပါတယ်။

သူ့ညီမကတော့ မဆိုခင်က အငြိမ့်မင်းသမီးလေး စိန်ဂွက်ထော်ပေါ့။

မေးရိုးကိုတင်းပြီး နှုတ်ခမ်းထော်ထော် ဝိုင်းဝိုင်းလေး ဟဆိုတတ်လေ့ရှိတယ်။ နှုတ်ခမ်းထားမတူလို့ ဆိုမပြတတ်ဘူးနော်။

အခု အဲဒါ ဇွီဒီယို ဇာတ်ကားတွေထဲမှာ သရုပ်ဆောင်နေတဲ့ ဒေါ်ဂွက်ထော်လေ။ သူ့ခင်ပွန်းကလည်း စန္ဒရားဆရာပါ။ ဦးအောင်သန်းလို့ ခေါ်ပါတယ်။ အသံတိတ်ရုပ်ရှင်ကနေ အသံထွက်ရုပ်ရှင်တွေအထိ စန္ဒရားတီးတယ်။ တစ်ခါ တစ်ရံ သီချင်းလည်း ရေးတယ်။ မင်းသားတွေအတွက် ကိုယ်စားလည်း ဆိုခဲ့တယ်။ ဆိုင်းဆရာကြီး စိန်လှမြိုင်၊ ဗုံကိုမောင်မောင်၊ ခြောက်လုံးပတ် အတီးကောင်းတဲ့ ဦးလေး ကိုအုန်းမောင်ဟာလည်း ကြာခံအုန်းမောင် ဆိုပြီး ကာတွန်းအောင်ရှိန်ရဲ့ ဟာသဇာတ်လိုက်ကြီး လုပ်သေးတာပဲ။ အဲဒါ သူတို့အမျိုးအုပ်စုတွေပေါ့။

အဆိုတော် ခင်ခင်ညွန့်နဲ့ မြင့်မြင့်ရှိန်တို့လည်း သီချင်းကြီး ဆိုကြပါတယ်။ ဂီတအုပ်စုထဲမပါတဲ့ မသန်းခွဲ ဆိုတဲ့ အစ်မကြီးတစ်ယောက်လည်း လာဆိုပါတယ်။ သူကတော့ ဝါသနာရှင်ဆိုတော့ တီတီတိုင်းတိုင်းလေးပဲ ဆိုတတ်ရှာတယ်။ ဒါပေမဲ့ ပင်ကိုအသံကိုက ခွဲခွဲအေးအေး ဆွဲဆောင်မှုအပြည့် ရှိလို့ နားထောင်ကောင်းတယ်။ သီချင်းတိုက်နှေးလို့ ဆရာက ဆူတတ်တာနဲ့ မာအေးက သူနဲ့အတူ လိုက်ကူကျက်ပေးမိတော့ ကိုယ်ပါ သီချင်းတွေရတာပေါ့။ တခြားသူတွေ သီချင်းကျက်တဲ့ အခါကျတော့ ဆေးလိပ်ချပေး၊ ရေဓွေးချပေးနဲ့ ဘေးက နားထောင်ရတာလေ။ မဟာဂီတဟာ ကလေးရဲ့ အရာမဟုတ်ဘူးလို့ အလေးအနက် ပညာယူကြတာကလား။

ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် နားစောင့်ကောင်းတဲ့ မာအေးက စာမသိတောင် အသံတွေတော့ ရနေတာပဲ။ သီချင်းကြီးတွေမှာ အလိုက်တူပြီး စာသားမတူတာတွေ အတော်များများ ရှိပါတယ်။

အဲဒီလို ကြားဖန်များတော့ ဘယ်အသံပြီးရင် ဘယ်အသံ ဆက်သွားတယ်လို့ မှန်းဆိုသွားနိုင်တယ်။ ရုပ်ရှင်တီးဝိုင်းတွေက ဇာတ်ပို့တဲ့ အပိုဒ်တိုလေးတွေ၊ နောက်ခံတီးပေးတာတွေဟာ သီချင်းကြီးထဲက ထုတ်နုတ်ကြတာပါလားလို့ သိသွားခဲ့တာပေါ့။

မာအေး ပထမ စကျက်ခဲ့တဲ့ 'ညိုညိုဆိုင်းဆိုင်း' ပတ်ပျိုးလေးကို နားထောင်ပါလားရှင်။

*** ညိုညိုဆိုင်းဆိုင်း၊ အံ့ဆိုင်းရိုပေ၊ မျှော်လေလေလွမ်း၊ လွမ်းပုံသိချွေ...
 ဟောမန္တဆောင်းပေစို့၊ ဒေါင်းပျံစက်စံ၊ သင်္ကြန်ခါနွေ ပြောင်းအရွေ
 ပေစို့၊ ပြန်လှန်လေ၊
 မောင်းအရေတွင်မှ ညောင်းညာကြေ မြိုင်လုံးလင်း...
 သင်းပျံကြိုင်ရွင်ကြိုင်ရွင်၊ ဂေါ်စင်ဖိဖူးငယ်က၊ တော်ဝင်ဖီ ဖူးရာကြ၊
 ထူးသစ်တဲ့မြိုင်
 [တွဲလို့ နဲ့လို့ ရစ်ဝဲကာဆိုင်]'... ရွှေငှက်ကယ်မောင်နှံတို့၊ ငှက်ကယ်
 ငှက်ကယ် မောင်နှံတို့၊ တောင်ကမ်းပါးယံစွန်းမှာလေး၊ ခွန်းသံ
 ဆင့်မြိုင်... ***

ကမ္ပုတ် (၂၆)

မြန်မာ့ဂီတ တို့ဂီတ၊ မဟာဂီတကျမ်းများ

သောတရှင်တို့ရေ...

ရှေ့တစ်ပတ်မှာတုန်းက မာအေး မဟာဂီတ သီချင်းကြီးတွေနဲ့ နီးစပ်
လာတဲ့အကြောင်းကို တွေ့ခဲ့ရတဲ့ အဆိုတော်တွေရဲ့ ပုံရိပ်များနဲ့ ပေါင်းပြီး
ပြောပြခဲ့ပါတယ်။ 'ညိုညိုဆိုင်းဆိုင်း' ပတ်ပျိုးလေးကိုလည်း ဆိုပြခဲ့ပါတယ်။

နားထောင်ရတာ နားဝင်ငြိမ်ညောင်း ကောင်းပါရဲ့လားရှင်၊ အဲဒီလို
မဟာဂီတသီချင်းကြီးတွေ ရေဒီယိုက အသံလွှင့်တဲ့အခါ အများစုက ပိတ်ထား
တတ်တာမို့ သောတရှင်တို့ကို မေးမိတာပါနော်။

ကဲပါလေ... ကောင်းသည်ဖြစ်စေ၊ မကောင်းသည်ဖြစ်စေ 'မြန်မာစာ
သည် တို့စာ'၊ 'မြန်မာစကားသည် တို့စကား' လို့ တိုင်းတစ်ပါးလက်အောက်
ရောက်နေချိန်တုန်းကတောင်မှ 'ကိုယ့်မြန်မာ ကိုယ်မြှင့်' ကြွေးရှင်ခွဲကြတဲ့
မြန်မာလူမျိုးတွေပဲ။ 'မြန်မာဂီတသည် တို့ဂီတ' လို့ကော မကြွေးကြော်ချင်ကြ
ဘူးလားရှင်။

မြန်မာ့ရှင်ထဲက ခံစားရေးဖွဲ့ခဲ့တဲ့ မြန်မာသံ၊ မြန်မာစာအစစ် အနှစ်
သာရတွေကို မြန်မာကမချစ်ရင် ဘယ်သူက ချစ်မှာလဲ။ မြန်မာက နားမထောင်
ရင် ဘယ်သူက နားထောင်မှာလဲ။ မြန်မာက မထိန်းသိမ်းရင် ဘယ်သူက

ထိန်းသိမ်းပေးမှာတဲ့လဲ သောတရှင်။ သတင်၊ ဂီတ၊ သုခုမ ပညာဆိုတာ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု တစ်ခုအပါအဝင်ပေါ့။ ‘ဂီတသာမှ လူမျိုးသာသည်’ တဲ့။ ရှေးစကားလည်း ရှိပါတယ်။

တချို့ မြန်မာလူငယ်တွေဟာ မာအေးတို့ ဆိုနေတဲ့ မြန်မာသံသီချင်းတွေကို ‘သီချင်းကြီး’ လို့ ခေါ်နေကြပါတယ်။ ဂီတသမားများကခေါ်တဲ့ သီချင်းကြီးဆိုတာ ပုဂံခေတ်မှ အစပျိုးပြီး ခေတ်အဆက်ဆက် တိုးတက်လာရာက ရတနာပုံခေတ်မှာ ထီးသုဉ်းနန်းသုဉ်း ကိုယ့်အရှင်၊ ကိုယ့်ဘုရင်ပါ ဆုံးရှုံးသွားခဲ့တဲ့ မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၂၄၇ ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်း လဆုတ် (၈)ရက်နေ့အတွင်း ရေးသားဆက်သွင်းခဲ့တဲ့ မြန်မာစာဆိုတော်အသီးသီးတို့ရဲ့ ဂီတအလင်္ကာ တေးကဗျာတွေကို တစ်ချိန်ပိုင်းဖြတ် ကမ္ဘည်းတပ်ပြီး အမြတ်တနိုး တန်ဖိုးထားခေါ်ကြတဲ့ မဟာဂီတသီချင်းစုကြီး တစ်စုသာ ဖြစ်ပါတယ်။

ကြီး၊ ဘွဲ့၊ သီချင်းခံ၊ ပတ်ပျိုး၊ ယိုးဒယား၊ မွန်သံ အစရှိတဲ့ သီချင်းပုံစံတွေကနေပြီး တေးထပ်၊ ဘောလယ်၊ သဖြန်၊ သံထောက်၊ ဂုဏ်မြောက်လင်္ကာ ကဗျာတစ်ကျော့ ဆိုချင်သူမောအောင် အပြောကျယ်လှပါတယ်ရှင်။ မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်းအလိုအရ ပြောရရင် ၂၂ မျိုး ရှိပါသတဲ့။

*** စာပေ ဝတ္ထု၊ ရတု ကဗျာ၊
ပျို့လင်္ကာနှင့်၊ သာသည့်သီချင်း၊
အဲစောင်းညင်းကို၊ ဖတ်-ရွတ်-လှေ-ကျက်၊
တီးမှုတ်လျက်သာ၊ နေကောင်းစွာ... ***

အခု မာအေး ရွတ်လိုက်တာ ဝန်ကြီးပဒေသရာဇာ ရေးရစ်ခဲ့တဲ့ လင်္ကာလေးပေါ့။

ကြားတော်မူကြတဲ့အတိုင်းပါပဲ။

စာပေတို့၊ ဝတ္ထုတို့၊ ရတု ကဗျာ ပျို့လင်္ကာတွေ၊ အဲအန်တွေကို ရွတ်ဖတ်လေ့ကျင့်နေမယ်။ စောင်းညင်းတူရိယာတွေကို တီးမှုတ်နေမယ်ဆိုရင် နေလို့ကောင်းတဲ့အကြောင်း မှာတမ်းရေးခဲ့တယ်လို့ ခံစားမိပါတယ်။

ဒီလင်္ကာလေးနဲ့အညီ လှေလာလိုက်စား အမြဲ ‘နေကောင်း’ ချင်ပါတယ်ဆိုရင် မဟာဂီတစာအုပ်တွေ ရှိပါ့ရှင်။ ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်များကတည်းက စာအုပ်တစ်အုပ် စုစည်းထုတ်ဝေခဲ့တာပါ။ တောဘုမ္မာ၊ ဇေယျတုသမ္ပမင်္ဂလံ စတဲ့

ရှေးသီချင်းကြီးများ ပုံစံမပျက်ရေးသွားခဲ့တဲ့ ကျိုက်လတ်ဆရာကြီး ဦးပြုံးချိုရဲ့ 'မဟာဂီတပေါင်းချုပ်' ဆိုရင် သိကြပါတယ်ရှင်။

'မဟာဂီတသစ်' ဆိုတာလည်း ရှိပါတယ်။ ဆရာမြိုင်ကြီး ပြုစုခဲ့တဲ့ 'ရွှေနန်းထွက်မဟာဂီတ' စာအုပ်လည်း ၁၉၂၂ ခုနှစ်က ထုတ်ပါတယ်။ ဒေဝဏ္ဏနွာဘွဲ့ခံ နန်းတွင်းစောင်းဆရာကြီးဖြစ်တဲ့ မောင်မောင်ကြီးရဲ့ တပည့်အရင်း စောင်းဦးမောင်မောင်လတ် စုစည်းခဲ့တဲ့ သီချင်းကြီး သီချင်းခံတွေကို မြန်မာ့အာဇာနည်စာရင်းဝင် ဆရာကြီး ဒီးဒုတ်ဦးဘချို တည်းဖြတ်ထုတ်ဝေခဲ့တဲ့ ဂီတဝိသောဓနီကျမ်း၊ ဗေလှဝဆရာတင် စုစည်းထုတ်ဝေခဲ့တဲ့ ဂီတလင်္ကာရဒီပနီ၊ ၁၉၅၅ ခုနှစ်မှာ ဆန်းညွန့်ဦးစာပေက ဦးအုန်းခင် စုစည်းထုတ်ဝေခဲ့တဲ့ ရွှေနန်းသုံးမဟာဂီတစာအုပ်။

မြန်မာနိုင်ငံ ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီးဌာနက ယန်တျာကျောင်းသုံး ထုတ်ဝေခဲ့တဲ့ မဟာဂီတစာအုပ်များ၊ အလင်္ကာကျော်စွာ စောင်းဦးဘသန်းကို စီစဉ်ရေးသားစေခဲ့တဲ့ နိုင်ငံတကာသုံးသင်္ကေတ စာအုပ်များအပြင်၊ သီပေါအုန်းဘောင်လေးမြို့စော်ဘွားကြီး ဆာစောဣယံရဲ့ ကိုယ်ပိုင်စာတော်အဖြစ် ဝက်မရွတ်မြို့စား ဝန်ထောက်တော်မင်းကြီး မင်းထင်မဟာစည်သူဘွဲ့ခံ ဦးလတ် စုစည်းတည်းဖြတ် ပေထက်အက္ခရာတင်ခဲ့တဲ့ သဗ္ဗဂီတက္ကမပကာသနီကျမ်းကိုလည်း မြန်မာစာအဖွဲ့ဝင် ဦးမြင့်ကြည်ကို တည်းဖြတ်စေပြီး ၁၉၉၉ ခုနှစ်မှာ ထုတ်ဝေခဲ့ပါတယ်။

မြဝတီမြို့စား မင်းကြီး ဦးစ ကိုယ်တော်တိုင် သက်တော် (၈၃)နှစ် အရွယ်တုန်းက စုစည်းမှတ်တမ်းပြုသွားတဲ့ မင်းအဆက်ဆက်၊ ခေတ်အဆက်ဆက်မှာ ရေးသွင်းခဲ့သမျှ သီချင်းတွေကိုလည်း မြဝတီစာစု သီချင်းစုအမည်နဲ့ စာအုပ်အဖြစ် ထုတ်ဝေခဲ့ပြီးဖြစ်တာမို့ လေ့လာလိုတဲ့ သောတာရှင်တို့ လက်လှမ်းမီပါတယ်။

သဗ္ဗဂီတက္ကမပကာသနီကျမ်းကို တည်းဖြတ်သူ ဆရာဦးမြင့်ကြည်ရဲ့ အမှာစာမှာ ကုန်းဘောင်ခေတ်အလယ်ပိုင်း ၁၁၆၀ ပြည့်နှစ်လောက်က မုံရွေးဆရာတော် အရှင်အာဒိစ္စရုံသီဟာ ဟာသဇဝနီက ဉာဏမဉ္ဇရီကျမ်း အဖြစ် သီချင်းကြီးတွေ စုစည်းခဲ့တာ အစောဆုံးတွေ့ရတယ်လို့ ဖော်ပြထားတာမို့ စာအုပ်အဖြစ် ထုတ်ဝေပါစေလို့ ဆုကောင်း မျှော်လင့်မိပါတယ်ရှင်။

*** ကိုယ်ပိုင်ဟန် လျစ်လျူပြုရင်၊ ကိုယ့်ယဉ်ကျေးမှု ပျက်ပြယ်
ပြုန်းလိမ့်မည်။

အမျိုးသားရေးဖို့ နှိုးဆော်စမ်းပါရစီ(စေ)၊ မြန်မာပီပီ မြန်မာမူမှန်
ထိန်းသိမ်းကြမည်... ***

□

အမှတ် (၂၇)

နိုင်ငံတကာဂီတနှင့် မဟာဂီတ

သောတရှင်တို့ရေ...

အရင်တစ်ပတ်က မဟာဂီတသီချင်းကြီးတွေ အကြောင်းနဲ့ လေ့လာနိုင်တဲ့ သီချင်းကြီးစာအုပ်တွေ ထွက်ထားတဲ့အကြောင်း မာအေး ထိတွေ့ရသလောက် ပြောပြခဲ့ပါတယ်။

ကိုယ့်ထီးကိုယ့်နှုန်း ကိုယ့်ဘုရင်တွေ ရှိခဲ့တဲ့ ပဒေသရာဇ်ခေတ် ကုန်ဆုံးသွားတဲ့အထိ ရေးခဲ့တဲ့သီချင်းတွေကို မဟာဂီတ၊ ဒါမှမဟုတ် သီချင်းကြီး။ ပါတော်မူပြီးနောက် ပေါ်လာတဲ့သီချင်းတွေကို သံသန်း၊ စစ်ကြီးမဖြစ်မီက ပေါ်လာတဲ့ သီချင်းတွေကို ခေတ်ဟောင်းသီချင်း၊ လွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက် ကာလပေါ်သီချင်း၊ နိုင်ငံခြားသီချင်းမျိုးစုံ၊ အသံမျိုးစုံကို မြန်မာစာမြှောင်ကပ်ပြီး ရေးသားထည့်သွင်းဆိုနေကြတဲ့ သီချင်းတွေကို စတီရီယိုသီချင်း၊ နိုင်ငံတကာဟန်၊ နိုင်ငံတကာစနစ်ကို သုံးပြီး ကိုယ်တိုင်စာသားလည်း ရေး၊ အသံလည်း ထည့်စပ်ထားတဲ့သီချင်းတွေကိုတော့ ကိုယ်ပိုင်သံစဉ်သီချင်းလို့ အချိန်နဲ့ အချိန်ပိုင်းပြီး၊ နာမည်တွေပေးပြီး ခေါ်ဝေါ် အသုံးချနေကြပါတယ်။

တကယ်တော့ သီချင်းတိုင်းဟာ သူ့ခေတ်မှာသူ ကာလပေါ်ပါပဲ။

ဒီဘက်မှာတော့ Classic, Rock, Pop လို့ ခွဲပါတယ်။ ဗီသိုဗင်၊

ရှိပင် စတဲ့ တေးကြီး၊ သွဲကြီး တီးလုံးကြီးတွေရေးခဲ့တဲ့ ဂီတပညာရှင်လက်ရာတွေ ကလွဲရင် Oldies လို့ ခေါ်ကြတာများတယ်။ ဒါလည်း ဆယ်နှစ်တစ်ခါ ပိုင်းဟန် တူပါရဲ့။ 50's, 60's, 70's လို့ မာတ်ပြားမှာ ရေးတာတွေ့ရလို့ပါ။ 50's ဆို ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်အတွင်းကသီချင်း ဆိုတာမျိုးပါ။ မှတ်တမ်းမှတ်ရာတွေကလည်း တိကျတာကိုး။

မာအေးတို့ မြန်မာဂီတသမားတွေ မဟာဂီတကို အမြတ်တမ်းထားသလို ဒီမှာလည်း ရှေးတေးကြီး၊ သွဲကြီးတွေကို မြတ်နိုးကြပါတယ်။ ပရိသတ်က တန်ဖိုးထားကြတာပါ။ ခေတ်အဆက်ဆက် ပေါ်ပေါက်ခဲ့တဲ့ ဂီတအဖွဲ့ကြီးတွေ ကလည်း အလေးအနက်ထားပြီး တင်ဆက် တီးခတ်နေတုန်းပါပဲရှင်။ အဲဒီလို ပွဲကြီးတွေက ဈေးလည်းကြီးတယ်။ နှစ်နဲ့ချီပြီး ကြိုတင်လက်မှတ်ဝယ်၊ စောင့်ကြည့်ရတာမျိုး ဖြစ်ပါတယ်။

မာအေး တစ်ကြိမ်ပဲ ကြည့်ရဖူးတယ်ရှင်။ နယူးယောက်မှာ အင်မတန် နာမည်ကြီးတဲ့ 'ဂျူးလီယက်' ဂီတကျောင်းကြီးရဲ့ ခန်းမမှာပါ။ အသိ ညီမလေး တစ်ယောက်က ခေါ်သွားပေလို့ပေါ့။ လက်မှတ်က ဒေါ်လာ သုံးရာပေးရတယ် ဆိုပဲ။ အပြင်ပေါက်ဈေးနဲ့ တွက်ကြည့်ရင် နှစ်သိန်းခွဲလောက် ရှိမယ်ထင်ပါရဲ့။ ဘယ်တတ်နိုင်မလဲနော်။

ဂီတပွဲကို ဘာအနှောင့်အယှက်မှ မရှိရအောင် စီစဉ်တာကိုပဲ ကြည့်၊ ဂီတခန်းမအဝင်ပေါက်မှာ ချောင်းမဆိုးစေတဲ့ ဆေးသကြားလုံးမျိုးကို ပရိသတ် အတွက် ထားပေးတယ်လေ။ စကားပြောဖို့ကတော့ ဝေးသေး။ ဘယ်အသံ ဘယ်နေရာကိုရောက်ရင် ဘယ်တူရိယာက တီးရ မှတ်ရမယ်လို့ တီးဝိုင်းရှေ့က နေ တုတ်တံလေးနဲ့ ညွှန်ကြားအချက်ပြပေးတဲ့ 'ကွန်ဒက်တာ' ဆိုတဲ့သူ စင်ပေါ်တက်လာတာနဲ့ ပရိသတ်အားလုံးက မတ်တတ်ရပ်၊ လက်ခုပ်တီးရင်း လေးလေးစားစား အားပေးကြိုဆိုကြပါတယ်။ မြတ်နိုးချစ်ခင်ခြင်းခံရတဲ့ ဂီတ သမားတွေရဲ့ ပီတိဟာ မာအေးကိုလည်း ကူးစက်ခဲ့တာပေါ့။

တီးခတ်နေချိန်မှာ ဂီတအာရုံတစ်ခုပဲ အာရုံစူးစိုက်ကြတာကလား။ မာအေးတို့ဆီက မဟာဂီတကို မာအေးရင်ထဲမှာ ဒီလိုပဲ ပွဲသွင်းကြည့်လိုက်မိ တယ်။ အို... တယ်လည်း ဝိုက်ကောင်းကြသကဲ့... ဟိုးဟိုး... လှောင်ပြောင် တာ မဟုတ်ဘူးနော် ချစ်ဆွေတို့...။

သူတို့ဆီက တီးလုံးရှည်ကြီးတွေဟာ ဘာအကြောင်းအရင်းခံ ရှိတယ် မသိပါဘူး။ မြို့စားမင်းတွေ ဧည့်ခံရာမှာ ကိုယ်ပိုင်ဂီတပိုင်းကြီးတွေ ရှိတာ ကြွားချင်လို့၊ ဝါသနာလည်းရှိလို့၊ ငွေကြေးအထောက်အပံ့ ပေးပြီး ရေးစေ၊ တီးစေတယ်လို့တော့ ကြားဖူးခဲ့တာပဲ။

ကိုယ့်မဟာဂီတက ဘုရင့်အိပ်ဖန်ဆောင်မှာ ဘုရင် စိတ်နှလုံးချမ်းသာ စွာနဲ့ အိပ်ပျော်သွားရအောင် ဆိုကြ၊ တီးကြဖို့ များပါတယ်။ ဒါကြောင့်လည်း စာရဲ့အနှစ်သာရ၊ ဂီတပညာရဲ့ရသကို မခံစားတတ်သေးတဲ့ သူတွေအဖို့ ကြာကြာနားထောင်ရင် အိပ်ချင်တာ နေမှာပါ။

မာအေးရဲ့ ကိုယ်တွေ့ပြောရမယ်ဆိုရင် သောတရှင်တို့အတွက် အိပ်ဆေး ကောင်းတစ်လက်လို့ ပြောရမှာပါပဲ။ မာအေး တေးသံသွင်းဆိုင်ဖွင့်တုန်းက 'ဒေါက်တာဒီ' ဆိုတဲ့ ဆရာဝန်ကြီးဟာ မကြာခဏ သီချင်းကြီး ကူးခိုင်းလှေ ရှိပါတယ်။ သူဟာ အိန္ဒိယပြည်သားစစ်စစ်ပါ။ ဒါနဲ့ ခဏ ခဏ သီချင်းကြီး ဘာလို့ကူးတာလဲလို့ မေးမိတော့ အိပ်ဆေးသောက်ရတဲ့ လူနာတွေကို နား ထောင်ခိုင်းတာလို့ ပြောပါတယ်။ သူ့ကိုယ်တိုင်လည်း အိပ်မပျော်တတ်လို့ စမ်းကြည့် နားထောင်ခဲ့တာ အဆင်ပြေသွားမှ သူ့လူနာတွေကို ညွှန်းခဲ့တဲ့ အကြောင်း ပြောပါတယ်ရှင်၊ ကျေးဇူးတင်လို့တဲ့၊ မာအေးဆိုကဆိုရင် မေတ္တာ နဲ့ချည်း ကုသပေးခဲ့တော့တာပဲ။

မာအေးတို့ ဂီတလုပ်ငန်းတွေဟာ ညပိုင်းမှာချည်းလိုလို လုပ်ရတတ်တာ မဟုတ်လား။ ငယ်တုန်းကတည်းကလည်း ပွဲထဲကြီးလာတာဆိုတော့ ညဉ့်နက်မှ အိပ်တတ်ပါတော့တယ်။ ကိုယ်ကာယ မပင်ပန်းဘဲ စိတ်နဲ့ပင်ပန်းတာ များရင် လည်း အိပ်မပျော်တတ်ဘူးနော်။

ဒီသီချင်းကြီးတွေကို ဆရာဝန် ပြောသလို ဖြစ်၊ မဖြစ်လည်း စမ်းကြည့် ချင်တာနဲ့ စာဖတ်တာတောင်မှ အိပ်မပျော်တဲ့အခါ နားထောင်ကြည့်ပါတယ်။ အစ်မကြီး မလှရွှေရဲ့ 'မိုးဒေဝါ' တို့၊ အစ်မကြီး မအေးမိရဲ့ 'ပန်းမြိုင်လယ်' တို့၊ အစ်မကြီး ဒေါ်ခင်မြင့်ရဲ့ 'တေဘုမ္မာ' တို့ဟာ မာအေးအတွက် အိပ်ဆေးတွေ ဖြစ်လာပါတယ်။

မာအေးရဲ့ 'ပြောပြစရာတွေလည်း တပုံကြီး ရှိသေးတယ်' အစီ အစဉ်က သောတရှင်တို့ဆီမှာ ည ၉ နာရီလောက်မှ အသံလွှင့်တာဆိုရင်

အတော်ပဲ၊ အဝေးကပဲ လှမ်းပြီး ချောသိပ်ရဦးမယ်။ သီချင်းကိုက 'စက်တော်
ချင်း' လို့ ခေါ်ပါတယ်ရှင်။

*** အို... လှည့်ဦးလင်း၊ အို... လှည့်ဦးလင်း၊ ပျံသင်း သည်လီတွေ၊
ပျော်မြူး များရည်ရွေ၊ စက်ပါရောမေ...
[ညှို့ရုံတော်ထူး]'... တိမ်ဦး နန်းဘုံတွေ၊ တိမ်ဦး နန်းဘုံတွေ၊ နန်းဦးတွေ
ခွာသင်းလို့ နှင်းမွန်ဖြေ လုံနိုင်ပါဘူးမေ... ***

အမှတ် (၂၈)

စနုရားပြုပြင်အေး “စီသံ” ဆိုတာ

သောတရှင်တို့ရေ...

ရှေ့တစ်ပတ်တုန်းက ‘ဆို... လျှံညီးလင်း’ အစချီတဲ့ ‘စက်တော်ချင်း’ လေးနဲ့ ရွှေ့နားတော်သွင်းခဲ့တာ ငြိမ်းချမ်းစွာ အိပ်ပျော်ကြပါလေစ။ အိပ်ပျော်စားဝင် ရွှင်လန်း အဆင်ပြေကြပါစေလိုလည်း အမြဲ ဆုတောင်းနေပါတယ်ရှင်။

သောတရှင်တို့ကို ပြောပြလာခဲ့တာ များပါပြီ။ ဒါတောင် အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလာတဲ့ ဘဝလမ်းမှာ အသိဉာဏ်ယှဉ် ခတ်ကွင်းပြင်တုန်းပဲ ရှိသေးတယ် နော်။ မာအေးချစ်တဲ့သူတွေကို မြင်တာ၊ ကြားတာနဲ့ ကိုယ်ကလိုက်လုပ်နိုင်အောင် အလေ့အကျင့်လုပ်ဖို့ တိုက်တွန်းခဲ့သလို မာအေး နေခဲ့လို့ ပညာတစ်ခု ထပ်တိုးခဲ့တာ ပြောရဦးမယ်။

မာအေးရဲ့ ဂီတမွှေးစားဖခင် ဆရာရွှေတိုင်အေးအိမ်မှာ နေတဲ့အခိုက်မှာ မဟာဂီတခေါ်တဲ့ သီချင်းကြီးတွေကို လိုက်ကျွန်၊ လိုက်ဆိုခွင့် ကြံ့တယ်။ ရုပ်ရှင်သီချင်းရေးဆရာတွေနဲ့ ဆုံရလို့ သူတို့ စာသားတွေ ဘယ်လိုပြောင်းကြ၊ သွင်းကြတယ်ဆိုတာ သိရတယ်။ ရုပ်ရှင်ကားကြည့်ရင်း ဘယ်အခန်းပြီး ဘယ်အခန်း ဘယ်လိုဆက်သွားတယ်။ ဘယ်အခန်း ဘယ်အရပ်မျိုးကို ဘယ်လို တီးလုံးနဲ့ ဇာတ်ပို့တယ်၊ ဆိုပေးရတယ်။ အရုပ်မပြီးသေးဘဲ သီချင်းက ဆုံးသွား

ရင် အသံရှိန်ကို ဆွဲထားပြီး အချိန်ကိုက်အောင် လုပ်ရတယ်ဆိုတာ နားလည်လာ ပါတယ်။

နောက်ပြီး ဆရာမှာ မာမာအေးနဲ့ရွယ်တူ မြမြအေး ဆိုတဲ့ မြေးသမီး ရှိပါကောလား။ အိမ်မှာ သူ့ကို ချစ်ချစ်မမလို့ ခေါ်တယ်လေ။ အဲဒီ သမီးကြီးကို ဆရာက သိပ်ချစ်တာ၊ အလိုလည်း လိုက်တယ်။ ဒါပေမဲ့ စန္ဒရားသင်ပေးတဲ့ အခါ အလိုမလိုက်ဘူး။ မရရင် လက်ခေါက်ကို ပေတံစောင်းနဲ့ခေါက်ရော။ ချစ်မ လက်ဆစ်လေးတွေဟာ ရောင်ရမ်းနီမြန်းနေတာတယ်။ စန္ဒရားသင်ချိန် ကို ကြောက်ပြီး မျက်ရည်ပေါက်ကြီးငယ်နဲ့ မာမာအေးကို ဖက်ဖက်ငိုတတ်တဲ့ ချစ်သူငယ်ချင်းအတွက် သနားပေတဲ့ မကူညီနိုင်ဘူး။ ဆရာက စန္ဒရားကို မကိုင်ရဘူးလို့ အိမ်မှာ အမိန့်ထုတ်ထားလို့ပါ။ သော့လည်း အမြဲခတ်ထား ပါတယ်။

သူတို့သားအဖ စန္ဒရားသင်တဲ့ အခါတိုင်း မာမာအေး စည်းဝါးတီးပေး နေတာဆိုတော့ ဘယ်လောက်တွေကို နှိပ်တယ်ဆိုတာ မြင်နေရတာကိုး။ စန္ဒရား ကို မထိရတော့လည်း ထုံးစံအတိုင်း မျက်စိနဲ့ မှတ်လို့ရတာပဲ မဟုတ်လား။ နှုတ်ကရွတ်တဲ့ လက်ကွက်ကိုလည်း နားနဲ့ မှတ်နိုင်တာပဲပေါ့။

ချစ်မကလည်း ချစ်မပဲ။ အသံလွှင့်ဖို့ ကာလပေါ်တီးတော့ ဖြောင့်လို့ ရှင့်။ တစ်ခုတော့ ရှိတာပေါ့လေ။ ရိုးရိုးသီချင်းက တီးကွက် လက်ထားမှား လည်း ဆိုလို့ရရင်၊ စည်းဝါးမှန်ရင် ပြီးကြေးကိုး။

*** ဂီတသီချင်း၊ နားတော်သွင်း၍၊ သင်ရင်းထံတျာ၊ ကြီးငါးဖြာနှင့်
သုံးမှာဖောင်ငင်၊ အစဉ်မှလ၊ ပွဲသာနိုး၊ စံရာကြီးဟု၊ သံရိုးဝတ်တော်၊
ဗျည်းခေါ်မှန်ရောင်၊ ပညာဖောင်သည်၊ မင်းဆောင် အသုံးခံရ
သတည်း... ***

မာမာအေး အခု ရွတ်လိုက်တဲ့ ဆရာမြိုင်ကြီးရေးခဲ့တဲ့ လင်္ကာထဲကလို ပေါ့ရှင်။ သီချင်းကြီးကို သင်ကြပြီဆိုရင် ထံတျာ၊ သီတာ၊ သာယာ၊ ဝေဘာ၊ ထွေတလာနဲ့ အစချီတဲ့ ကြီးသီချင်းငါးပုဒ်က စပြီးတော့ ဖောင်ငင်၊ ဖောင်လား၊ ဖောင်ဆိုက်ကြီးတွေ၊ သာနိုးပျော်ဖွယ်ကြီးတွေ၊ ဝတ်တော်ရုံ သံရိုးတွေ အဆင့် ဆင့် တိုးမြှင့်သင်သွားရတာ ဖြစ်လေတော့ ချစ်မကို သူ့အဖေ ရွှေတိုင်အေးက သူ့လိုပဲ စနစ်တကျ တတ်မြောက်စေချင်ပါတယ်။ သူ့အဖေ ရွတ်သင်လို့သာ

လိုက်သင်နေရတယ်။ ပင်ကိုဂီတဗီဇကလည်း နည်းရှာ၊ ဝါသနာလည်း အပါကြီး မပါတော့ ခေါင်းထဲမဝင်၊ သူနေရတာက အင်္ဂလိပ် မယ်သီလရှင်ကျောင်း၊ ကြည့်မြင်တိုင် အေဘီအမ် ကျောင်းစာတွေက ဘာသာရပ်တိုင်း အင်္ဂလိပ်လို သင်ရတာမို့ မာအေးတို့ မူလတန်း အစိုးရကျောင်းတွေထက် စာကခက်၊ စာပိုကျက်ဖို့ အချိန်ပေးရ၊ ဒုက္ခပဲ- ဒုက္ခပဲနဲ့ ညည်းတာသာ သူ့မှာ ပိုလာတယ်။

သူ မှားတာကြားလို့ သတိပေးချင်ပေမယ့် ဆရာရှိနေတော့ ဘယ်ပြောနိုင်မှာတဲ့လဲ။ တစ်ခါတော့ သင်နေတုန်းမှာ ဆရာမိတ်ဆွေတစ်ယောက် အကူအညီတောင်းတာနဲ့ ဆရာတို့ ဇနီးမောင်နှံ လိုက်သွားရတယ်။ မာအေးကို ကြည့်ထားပေးလိုက်ဦးတဲ့။ အား-အရမ်းကို ပျော်သွားတာပဲ။ ချစ်မလည်း ပျော်တာပေါ့။ သင်ရင်းတန်းလန်းက သူ့အဖေ ထလိုက်သွားတော့ ရိုက်မယ့်သူ မရှိဘူးကိုး။

နှစ်ယောက်သား သူက စန္ဒရာတီး၊ ကိုယ်က စည်းလိုက်ရင်း ဆိုပေးပေါ့။ လက်ကွက်အသံတွဲတာ လွဲနေရင် ဘေးကကြည့်ပြီး ဟိုဘက်က ခလုတ်တစ်ခုကျော်လိုက်ဦး၊ အဖေက ဒီအသံနေရာမှာ ဒီခလုတ်ကို လက်ညှိုးနဲ့ တီးတယ်၊ လက်မနဲ့တီးတယ်။ ဟဲ့- ဒီအသံက ညာလက်က စတီးရယ်လေ၊ ဘယ်ခလုတ်နဲ့ တွဲတီးလိုက်လေ၊ ပြောပေးတာပေါ့။ ကြာတော့ သူ့လက်က မှန်လာပါတယ်။ သူ ဝမ်းသာနေတာကို ကြည့်ပြီး မာအေးလည်း ပျော်ရတယ်။ သူက “ကျေးဇူးတင်လိုက်တာဟယ်၊ နင် ဘယ်တုန်းက သင်ထားတာလဲ” တဲ့။ မသင်ဖူးပါဘူး၊ သူသင်နေတုန်း မှတ်ထားတာပါလို့ ပြန်ဖြေတော့ တီးကြည့်ပါတဲ့၊ ခိုင်းတယ်။ ဆရာက မကိုင်ရဘူး ပြောထားတယ် မဟုတ်လား၊ မတီးပါဘူးလို့ ငြင်းရမှာပဲပေါ့။

စန္ဒရာတီးမှာ အဖြူခလုတ်လေးတွေနဲ့ အနက်ရောင် ခလုတ်လေးတွေကို သူ့နေရာနဲ့သူ၊ အဖြူခဲပေါ်မှာ အနက်ချောင်းလေး နှစ်ခုတစ်တွဲ၊ သုံးခုတစ်တွဲ စီပြီးတင်ထားသလို မြင်နေရပေမယ့် ဘယ်ခလုတ်ဟာဘာလဲ၊ မာအေး အကုန်မသိပါဘူး။ ရုပ်ရှင်မပြသေးတဲ့ အချိန်၊ တီးပိုင်းထဲရောက်နေရင် တစ်ယောက်ယောက်က ‘C’ သံ ခေါက်လိုက်စမ်းပါလို့ ပြောတာကို ကြားနေကျပါ။ တီးရမှုတ်ရတဲ့ တူရိယာတွေချင်း အသံထွက်ညီအောင် ညှိတဲ့အခါ အတည်အသံညှိပြီးတဲ့ စန္ဒရာတီး ‘စီ’ သံကို တဒေါင်ဒေါင် ခေါက်ပြပြီး တခြား

တူရိယာတွေက ဒါနဲ့ အသံညီအောင် လိုက်ပြီး အသံအလျှော့အတင်း လုပ်ကြ တယ်လေ။ အဲဒီအသံနဲ့ စန္ဒရားက အနက်ရောင် ခလုတ်နှစ်ခုတွဲရဲ့ ဘယ်ဘက် ကပ်ရက်က အဖြူရောင်ခလုတ်ဟာ 'C' သံထွက်တဲ့ ခလုတ်လို့ အသေမှတ် ထားခဲ့တာ တစ်ခုပဲ သိပါတယ်ရှင်။

*** 'C' သံဆိုတာ စန္ဒရားမှာ၊ အနက်ရောင်ခလုတ်နှစ်ခုတွဲရဲ့ လက်ဝဲကပ်ရက်ပါ။ အဖြူရောင်ခလုတ်ထဲမှာ... ***

အမှတ် (၂၉)

စန္ဒရာပညာသင်ဆု၊ ကလေးလည်း ပေါက်ကွဲတတ်တယ်

သောတရှင်တို့ရှေ့...

မာအေးလေးနဲ့ မြမြအေးတို့ သူငယ်ချင်းနှစ်ယောက် စန္ဒရာပ အကွက် မပျောက် ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် ခရီးရောက်ခဲ့ပြီပေါ့နော်။ ညနေ ဆရာတို့ ပြန်လာ ကြတဲ့အခါ “အဖေ၊ စန္ဒရာပ တီးပြရတော့မလား” လို့ စမေးတာက ဒီနေ့အဖို့ ချစ်မကလွဲရင် ဘယ်သူများ ရှိဦးမှာလဲ၊ သင်ပြီးတဲ့ သီချင်းသုံးပုဒ် အဟုတ် တီးနိုင်ပြီလေ။

စာသင်ခန်းမှာ ဆရာ၊ ဆရာမတွေ စာမေးတဲ့အခါ ကိုနိုးသေဖြေနိုင်တဲ့ ကလေးက ကိုယ့်မေးပါစေ၊ ကိုယ့်ခိုင်းပါစေလို့ လက်ညှိုးအမြင့်ဆုံး မြင်ရ အောင် ခါးဆန့်ထောင်တာမျိုး၊ လက်ညှိုးငြိမ်ငြိမ်မထားဘဲနဲ့ တလှုပ်လှုပ် တနုနုနုနု ခါပြတာမျိုးတွေ တွေ့ဖူးတယ် မဟုတ်လား၊ ရှင်တို့ကိုယ်တိုင်လည်း ကြုံဖူးမှာပါ။ အချိုးမွမ်းခံချင်၊ မျက်နှာရချင်လွန်းလို့လေ။ အခုလည်း ချစ်မက ဒီလိုမျိုး ဖြစ်နေတာ။ သူ့အဖေတောင် အံ့သြလို့။

“ဒါလောက် တီးချင်လည်း တီးစမ်းဟာ” ဆိုတော့ တီးလိုက်တာ တစ်လုံးမမှားဘူးရှင်။ ဆရာက တစ်ခါမှ ဖြောင့်အောင်တီးမရတဲ့ သမီးမို့ ဝမ်းသာတာပေါ့။ ချစ်မက တစ်နေ့လုံး ဘယ်လို တီးတယ်၊ ဘယ်လို ပြင်ပေး

တယ်နဲ့ အကုန်ပြောပြတဲ့အခါ “အေး... ဟုတ်ပြီ၊ ဒါဆို ငါ့သမီး မိအေးကို လည်း စန္ဒရားသင်ပေးရမယ် မသောင်းရေ၊ ဒီသမီးနှစ်ယောက် အတူတူ သင်ပေးရင် ကျုပ်တစ်ခါပဲ စိတ်မောရမယ်။ မိအေးက မှတ်ဉာဏ်ကောင်းတော့ ကျုပ် မအားရင် ချစ်မကို သူ ဆက်သင်လိမ့်မပေါ့” တဲ့။ ချစ်မကို ကူချင်တဲ့ အကျိုး၊ ဘေးကကြည့်ရင်း စိတ်ကလိုက်လုပ်ခဲ့တဲ့ အကျိုးကြောင့် စန္ဒရား ပညာသင်ဆု ရလိုက်တာပါပဲ။

ရှေးက ဆိုခဲ့၊ ကခုန်တာတွေမှာ မြင်ဆရာ၊ ကြားဆရာပဲ ရှိတယ် မဟုတ်လား။ အသံတိတ်ရုပ်ရှင်အဆိုတော် တင်မောင်စောနဲ့ တွေ့တော့ အဆို သင်ဆရာ စရလိုက်ပြီ။ အခု စန္ဒရားသင်တော့ ကံကူလက်လှည့် ဆရာ ရွှေတိုင်အေးပေါ့ရှင်။ ထံတျာတေရှင်ကြီးကနေ မူမပျက်သင်ရတာ၊ ထံတျာ၊ သီတာ၊ သာယာ၊ ဝေဘာဂီရီကြီး၊ သီလာမြေယံကြီးကို ကျော်သင်၊ ကြီးခံ ဘွဲ့ခံတွေ အတီးသင်၊ နောက် ဘွဲ့သီချင်းထဲကနေ ‘ဂန္ဓမာတောင်ဘွဲ့’ ကို သင်ပေးပါတယ်။

တီးသားနေတယ်၊ ဘာလို့ ကြီးသီချင်းခေါ်တာလဲ၊ ဘွဲ့သီချင်းခေါ်တာလဲ မသိပါဘူးရှင်။ စန္ဒရားတီးကွက် မှတ်ဖို့လောက်၊ လက်သွက်ချင်၊ လက်ရချင် တာလောက် စိတ်ကရောက်နေတယ်။ အမေးထူရန်ကောလို့ ငြိုငြင်မှာလည်း စိုးတော့ ဘယ်မေးရဲမှာတုံး။

ဆရာရွှေတိုင်အေးဟာ အရပ်မြင့်မြင့်၊ အသားဖြူဖြူ၊ ခေတ်ဟောင်း ရုပ်ရှင်မင်းသားကြီး မောင်မောင်အေးလို ပုံစံမျိုးပါ။ ဆရာအေးကတောင် ပိုချောသေးတယ်။ ဒေါသကင်းတဲ့မျက်နှာထား၊ ရင်ထဲက ရယ်ရွှင်နေတဲ့ အသံ မျိုးနဲ့ စကားပြောတတ်တယ်။ ဂီတပညာလည်း ပေး၊ ကျောင်းပညာလည်း ပေး၊ သားသမီးရင်းလိုလည်း ကျွေးမွေးစောင့်ရှောက်တဲ့ ဆရာမို့ ဆရာခိုင်းလိုက် တယ်လို့သာပြော မာအေးက ပျံလွှားငှက်ကလေးလို လွှားခနဲ လွှားခနဲ အပြေ လုပ်ပေးတာပေါ့။

ရှေးကပြောတဲ့ စာသင်ခန်းက ကလေးတွေလို လက်ညှိုး တနန့်နှန့်နဲ့ ထောင်တဲ့အထဲမှာ မာအေးလည်း ပါတယ်လေ။ ဆရာဆိုတာ အလေးအမြတ် ထားထိုက်တယ် မဟုတ်လား။

*** မြင့်မိုရ်တောင်ဦး မကကြူးလှတာ၊ ကျေးဇူးတော်အနံ၊ ဂုဏ်တော်

အနန္တ ပြည့်ဝကာ၊ ဘုရားနဲ့ တစ်ဝိုင်းတည်း ထားလာကြတာ၊
စာအရှိမှာ နမာမိပါ အာစရိယဆရာ... ***

မာအေး အဲဒီလို နေခဲ့တာကို မှားတယ်၊ ဖားတယ် မထင်ဘူး မဟုတ်
လားဟင်။ ဒီအရွယ်မှာ ခိုင်းတာလုပ်ပေးခြင်းဟာ ကျေးဇူးဆပ်တာမျိုးလို့
ခေါင်းထဲရှိသလို လုပ်ပေးခဲ့တာပဲ။ ဆရာကိုမှ မဟုတ်ပါဘူး။ တီးဝိုင်းထဲရှိတဲ့
လူကြီးတွေခိုင်းတာလည်း လုပ်ပေးတယ်လို့ ပြောပြပြီးသားပါ။ အသက်ကြီးတဲ့
သူတွေကို နားလည်တတ်၊ ချစ်တတ်ပါတယ်။ မုန်းစရာလေးလို့ ပြောတာမှ
မခံချင်တော့ ချစ်အောင် နေဖြစ်သွားတာပေါ့နော်။ ကိုယ်ကျင့်လည်ရတဲ့
ပတ်ဝန်းကျင်မှာ အဖေတန် အဖေ၊ အမေတန် အမေ၊ ဦးလေးတန် ဦးလေး၊
အရွယ်နဲ့လိုက်ပြီး ခေါ်ပြောလာခဲ့တာပါ။ စာရေးဆရာ၊ ကျောင်းဆရာ၊ ဆရာဝန်
တို့ကိုတော့ တခြား ထားလိုက်ကြပါစို့။

ကိုယ့်လောက၊ ကိုယ့်လုပ်ငန်းခွင်မှာတော့ ပညာတစ်ပြားသားမှ မပေး
ခဲ့ဖူးတဲ့သူကို 'ဆရာ' လို့ မခေါ်ခဲ့ဘူး။ ကိုယ်ကျိုးတစ်ခုခု မျှော်ကိုးပြီး ကပ်ရပ်
နေရမှာ၊ ဖားရမှာ ရှက်တဲ့ရောဂါ မာအေးမှာ ရှိတယ်ရှင်။ 'ရိုးရိုးကျင့် မြင်မြင်ကြံ၊
မှန်တာလုပ် ဟုတ်တာပြော' ဆိုတဲ့ စာတန်းလေးတွေ ကပ်ထားတာ မြင်ဖူးတယ်
မဟုတ်လား၊ မာအေး ရင်ထဲမှာလည်း ကပ်ထားပါတယ်။

လူကြီးတွေကလည်း ခက်တယ်။ ခိုင်းလို့ရရင် ခိုင်းချည်းနေတာ များ
တာပဲ။ ဘယ်လောက်ပဲ လုပ်ပေး လုပ်ပေး၊ တစ်ခါလောက် လုပ်မပေးနိုင်ရင်
မကြိုက်ချင်ဘူး။ ကောက်ချင်ပြန်ရော၊ ပြောချင်တာ ပြောပြန်ရော၊ အပေါင်းရ
ကျပ်တယ်။ ရွှေတိုင်သီရိရဲ့တီးဝိုင်းဘက်က ရုပ်ရှင်ပြနေတုန်းမှာ ရုံပြင်ထွက်ဖို့
မလွယ်ဘူး။ ပြတင်းပေါက်က ကျော်တက်ရ၊ ခုန်ဆင်းရတာပါ။ ယောက်ျားမိန်း
မာအေးအတွက်တော့ ဘာဆန်းတာလိုက်လို့၊ တစ်ခါမှောက်လျက်ကျလို့
ရှေ့သွားနှစ်ချောင်းကျိုးတာလည်း အမှတ်မရှိပါဘူး။ အားတာနဲ့ တီးဝိုင်းထဲ
ရောက်မြဲ၊ တီးမြဲ၊ အဝယ်တော် လုပ်ပေးမြဲပါပဲ။

ဆရာက သဘောကောင်းတော့ အလုပ်ပြတ်တဲ့ ဂီတသမား လာပြော
ရင် တီးဝိုင်းမှာ အလုပ်ပေးတာချည်းပဲ။ မကြာခဏ ဝိုင်းထဲရောက်ရောက်
လာတာ စန္ဒရားဆရာနဲ့အဆိုတော် လင်မယားပါ။ စန္ဒရားဆရာက အသား
ဖြူဖပ်ဖြူရော်နဲ့၊ အရက်ကလည်း ဆယ့်နှစ်ရာသီ မူးနေတယ်။ မိန်းမကိုလည်း

နိုင်သေး။ ဘယ်သူနဲ့ပြောပြော အပေါ်စီးက သဟောကံသဟန်နဲ့ ရှေးက မြို့ပိုင်သားဆိုလား မသိပါဘူး။ မိန်းမကလည်း သူ့ယောက်ျားသာ နေရာ ထားတာ၊ သူများကျရင် ညက်ညက် ညက်ညက်နဲ့ နှက်တတ်၊ တင်စီးတတ် ပါတယ်။

ဒီလင်မယားကိုတော့ တစ်ချို့ ပြန်ပက်ခဲ့ဖူးတယ် သိလား။ ဆရာ စာအုပ်ကျန်ခဲ့တာ ယူခိုင်းလို့ ဝိုင်းထဲရောက်သွားတာနဲ့ လက်ဖက်ရည်နဲ့ ကွမ်းယာ ဝယ်ခိုင်းပါတယ်။ ဆရာစာအုပ် ချက်ချင်း သွားပေးရမယ်၊ ဒီနေ့ စန္ဒရားသင်ရမှာမို့ လာပြန်မပို့နိုင်ကြောင်း ပြောတာကို စိတ်ဆိုးကြသတဲ့ရှင်။ “သောက်ကောင်မလေး၊ ပညာကဖြင့် လက်သည်းခွဲကပ်တဲ့ ကြေးလောက် မရှိသေးဘူး၊ လူဝါးဝပြီ” နဲ့ ဟောက်ကြတယ်လေ။

“လုပ်ချိန်မရလို့ လုပ်မပေးတာ၊ ဒါလောက် ပြောစရာ မလိုပါဘူး။ နောက်လည်း မခိုင်းကြနဲ့၊ လုပ်မပေးနိုင်ဘူး၊ သူများအိမ်မှာနေလို့ နှိမ်တာ သိပါတယ်။ ကျွန်တော်ကြီးလာရင် ခင်ဗျားတို့ထက် နာမည်ကြီးအောင် လုပ်ပြမယ် ကြည့်ထား” လို့ ပြန်စွာလိုက်တယ်။ စိန်ခေါ်လိုက်တယ်။ မှတ် ကရော။

*** ပစ်တိုင်းထောင်၊ ပစ်တိုင်းထောင်၊ ပစ်ချတုန်း ခဏစွဲး၊
အဆုံးသတ်တော့ထောင်။
ကံပစ်ချ ဘဝစုံအောင်၊ မာန်သစ်ပြ အလှူဂုဏ်ဆောင်၊
ပျိုပျိုမေ မရှောင်၊ ပစ်တိုင်းထောင်... ***

အမှတ် (၃၀)

အမေ့ကို ကူလို့ရပြီ၊ အဆိုတော်များ ဆီစား မစား။
စာဖြောင်ကပ်တာ ပျော်စရာ

သောတရှင်တို့ရေ...

ရှေ့တစ်ပတ်ကလေး မာအေးလေး ဆရာရွှေတိုင်အေးတို့ မိသားစုနဲ့ အတူနေရင်း ပျော်လည်းပျော်၊ ပညာလည်းရ ဖြစ်နေခါမှ *ပညာကဖြင့် လက်သည်းခွဲကပ်တဲ့ ကြေးလောက်မရှိသေးဘူး။ လူဝါးက ဝပြီ* လို့ အဟောက် ခံခဲ့ရတာကြောင့် ကယောက်ကယက် စိတ်နောက်ကိုယ်ပါ စိန်ခေါ်ရာ ရောက်တဲ့စကား ပြောမိသွားတဲ့အကြောင်း ပြောပြခဲ့ပါတယ်။

ဟုတ်တယ်၊ တကယ့်ကို ခံစားလိုက်ရတဲ့ စကားပါပဲ။ ကလေးဘဝက ပြောဖူးတဲ့စကား၊ ဖြစ်ရတဲ့အကြောင်း၊ ဆိုဖူးတဲ့သီချင်း၊ ဘယ်တော့မှ မမေ့ဘူး ဆိုတာ မှန်ပါတယ်။

အခု ပြောနေတာတွေ မှတ်တမ်းရေးခဲ့တာ မဟုတ်ဘူး၊ ရင်ထဲရှိတာ ရေးချပြီး ပြောပြနေတာ ကြည့်ပါတော့။

သူတို့ထက် နာမည်ကြီးအောင် လုပ်ပြမယ် လို့ နာနာနဲ့ပြောခဲ့ပေမယ့် ဘာလုပ်မှ နာမည်ကြီးမှားလဲ၊ ပိုက်ဆံရှိမှ နာမည်ကြီးတာလား၊ ကလေးရဲ့

အတွေးမှာ မမိလာတော့ နေရတာ မပျော်တော့ဘူး။ ဒီလင်မယား ရှိနေရင် မသွား မနေနိုင်တဲ့ တီးဝိုင်းကိုတောင် ရှောင်နေခဲ့တယ်။

ဒီသောကစိတ်ရပြီး မကြာခင်မှာ မာမာအေးအဖေလည်း လာခေါ်ပါတယ်။ မေမေ အသံမထွက်လို့ သီချင်းလိုက်ဆိုရအောင် လာခေါ်တဲ့အကြောင်း ဆရာကို ခွင့်တောင်းခေါ်တာပါ။ မာမာအေးအတွက် ကောင်းလိုက်တာနော်။ အမေ့ကို ကုရမယ်တဲ့။ ကျေးဇူးဆပ်ဖို့ တစ်ခုပေါ်လာတာပေါ့။ ချစ်မနဲ့ ပေါက်စီက ငိုကြွ ဆရာနဲ့ အမေသောင်းလည်း မျက်ရည်ကျရှာတယ်။ ကျောင်းစာမေးပွဲ ဖြေပြီးမှ သွားပါတဲ့၊ တားကြတယ်။

မတတ်နိုင်ဘူးလေ၊ ကိုယ့်မှာက မိသားစုပြဿနာ မဟုတ်လား။ အမေ နေမကောင်းလို့ အသံဝင်သွားတာဖြစ်မှာပဲလို့ စိတ်ပူပြီး အမေ့ကိုလည်း အမြန် တွေ့ချင်တယ်။ မတွေ့ချင်တဲ့သူနဲ့လည်း ဝေးချင်တယ်။ သူတို့ထက်သာဖို့ လုပ်ရဦးမယ် မဟုတ်လား။ အမေ အလုပ်ပြန်လုပ်နိုင်တော့မှ ပြန်ခဲ့မယ်လို့ မွေးစားဂိတဖခင်နဲ့မိခင်ကို ကန်တော့ပြီး အဖေနဲ့ ပဲခူးမြို့ကို တစ်ခါတည်း လိုက်သွားခဲ့တော့တယ်။

*** ကာမဘုံသား၊ ဆုံလည်နားသို့နှယ်၊ အနုမတဂ္ဂ ဘဝတွေမယ် ကျင်လည်ခဲ့ကြတာရယ်၊ မဆုံးနိုင်ကြတယ်။ တစ်လည်လည်း၊ သမုဒယဆိုသော တဏှာရယ်၊ ငြိလာတယ် သံယောဇဉ်က တွယ်၊ သားရယ်၊ သမီးရယ်၊ စနီးမယ်၊ ခင်ပွန်းလင်သည်၊ ဆွေရယ်မျိုးရယ်၊ ချစ်ကြီးအသွယ်သွယ်၊ နောင်ဖွဲ့ချည်တယ်၊ မရုန်းနိုင် မထွက်နိုင်၊ မြခိုင်လှတဲ့ သံသရာခရီးသည်... ***

ပဲခူးမြို့ရောက်တော့ အရင်ကလိုပဲ ဦးလေးသန်းအိမ်မှာပဲ နေကြပါတယ်။ စန္ဒရားဦးဘတင်နဲ့ အမေရွှေမြိုင်ကြည့်တို့ ဝိုင်းတော့ မဟုတ်တော့ဘူး။ ပဲခူးမြို့က စန္ဒရားဦးကျင်ခဲ တီးဝိုင်းနဲ့ တွဲရပါတယ်။ အမေ့ကိုယ်စား သီချင်းဆိုဖို့ကိုလည်း ရုံပိုင်ရှင် အစ်ကိုကြီးနဲ့ အစ်ကိုလေးလို့ ခေါ်ကြတဲ့ သူဌေးညီအစ်ကိုကလည်း လက်ခံပါတယ်။ တစ်နေ့ တစ်ဆယ်ရတဲ့ အဆိုတော်လေး ဖြစ်သွားတာပေါ့။ ဦးလေး ကိုကျင်ခဲကလည်း သဘောကျပါတယ်။ ရန်ကုန်က မာမာအေးရလာတဲ့ သီချင်းတွေ သူတို့ကို ပြန်တိုက်ပေးနိုင်တာကိုး။ သီချင်းဟောင်းတွေချည်း ကြားရတဲ့ ပရိသတ်ကလည်း ရပ်ရှင်နဲ့ ကိုက်တဲ့သီချင်းတွေ

သုံးလာတဲ့ မာအေးတို့ စိန်စိန်မာရုံဘက်ကို တိုးလာတယ်လေ။ ဒီမျက်နှာနဲ့ ဖူးဖူးမှုတ်ထားပြန်တာပေါ့။

ဝိုက်ဆံရတာနဲ့ နာမည်ကြီးတာ၊ တော်တာ ဆိုင်သလား၊ မဆိုင်ဘူးလား ဝိုးတိုးဝါးတာပါပဲ။ ရုပ်ရှင်ပရိသတ်က ဘယ်ရုံမှာ ဘယ်သူတီးဝိုင်း ရှိတယ် လို့သာ သိတာများတယ်။ ဘယ်တီးဝိုင်းက သီချင်းကောင်းတယ်၊ အဆိုတော် ကောင်းတယ်လို့ပဲ ပြောနိုင်တာလေ။ တီးဝိုင်းက ပရိသတ်နောက်ဘက်မှာ၊ မီးကလည်း သီချင်းစာ မြင်ရုံလေး၊ လူချင်း ခလုတ်မတိုက်ရုံလေး ထွန်းထား တာ၊ ဆိုတဲ့သူကို မမြင်နိုင်ဘူး။ သူတို့စိတ်ကလည်း ပိတ်ကားပေါ် ရောက်နေ ဦးမှာ မဟုတ်လား၊ သိဖို့ဝေးပါတယ်။ ဒါကြောင့် အသံတိတ်ရုပ်ရှင်ခေတ် အဆိုတော်တွေ လူမသိ၊ နာမည်မကျန် ဖြစ်ဟန်တူပါတယ်။ ဒါနဲ့ တစ်ခေတ်က အကြောင်းတွေ ကျန်သင့်သလောက် ကျန်ပါစေ၊ သိသင့်တာတွေ သိပါစေလို့ မာအေး ပြောပြနေခဲ့တာပါ။

လွင်လွင်ရုံမှာ ဆိုတဲ့ အဒေါ်မနု၊ ကာဠေးရုံမှာ အစ်ကိုမောင်မောင်၊ အမေစိန်ပါတီရဲ့သမီး အစ်မတင်တင်စိန်၊ ဆရာတင်မောင်စောရဲ့ဇနီး အစ်မ မမြသန်း၊ သီချင်းကြီးပညာရှင် ဆရာခါရဲ့သမီး အဒေါ်မအုန်းကြည်၊ အဲဒီ ဒေါ်အုန်းကြည် ခေါ် ဒေါ်တင်အုန်းဟာ ယိုးဒယားအောင်သိန်းတင် ဆိုတဲ့ နာမည်နဲ့ ရေဒီယိုမှာ မဟာဂီတသီချင်းကြီးတွေ ဆိုပါသေးတယ်။ ဒါ ရန်ကုန်မှာ မာအေး တွေဖူးတဲ့ အဆိုတော်တွေပဲ။ ပဲခူးက တခြားရုံတစ်ရုံမှာ ဟံသာထွန်း ဆိုတဲ့ ဦးလေး ဆိုတယ်။ တခြားနယ်ကလူတွေ ရှိဦးမှာပေါ့။ မကြုံလို့ မသိ လိုက်တဲ့သူတွေလည်း ကျန်နိုင်ပါတယ်ရှင်။

အသံတိတ်ခေတ်ကနေ ရေဒီယိုဇာတ်ပြားခေတ်အထိ ရောက်ခဲ့တဲ့ အဆိုတော်လည်း ရှားပါတယ်။ ဒီ ရှားရှားပါးပါးထဲမှာ 'ပဲရောဘသန်းလေး' လည်း ပါပါတယ်။ အသံကောင်းကောင်း၊ အဆိုပိုင်ပိုင်၊ ပထမတန်းပေါ့ရှင်။ အဆိုတော် အများစုဟာ ဆီပါတာစားရင် အသံဝင်တယ်ဆိုပြီး ရှောင်တတ် ကြတယ်။ အဆိုတော်များ ဆီမစားဘူးလို့ ကြားတဲ့ ဝါသနာရှင်တွေကလည်း လိုက်ရှောင်တတ်တာပဲ။ ဦးလေးကိုဘသန်းဆို ဘယ်ရှောင်လို့တုံး၊ ရှောင်တဲ့ သူဆို သူက ရယ်မှာသေချာတယ်။ သူက အသံဝင်လို့ရှိရင် အသံထွက်အောင် လို့ ဆီသောက်တဲ့ လူကိုးရှင်။

ဒီလိုပဲ ဓာတ်ပြားခေတ်အထိကျန်တဲ့ အမေခင်ခင်ညွန့်၊ သူလည်း ဆီမရှောင်ပါဘူး။ ဆီလက်တစ်နှိုက်နဲ့ လက်ဖက်ခွက်သေးချပြီး စားလိုက် ဆိုလိုက်နဲ့ပါ။ သူတို့လို ကျန်တဲ့ အမေ မြင့်မြင့်ရှိန်လည်း မရှောင်ပါဘူးရှင်။ ကွမ်းသီးစိတ်ကို ရေနံဆီနဲ့ စိမ်ပြီး တစ်နေ့ကုန် စားနေတာတောင် ထူးပါသေး တယ်။ မာအေးလည်း အခုချိန်ထိ ဆိုနေတုန်းပါ။ ဆီမရှောင်ခဲ့ဘူး။ ဆီနဲ့ ကြော်တဲ့ အစားတောင် ပိုကြိုက်သေးတယ်။ သီချင်းဆိုခါနီးမှာ ချီတာ မစား တာ တစ်ခုပဲ။ ချီတာစားရင် သီချင်းဆိုနေတုန်း တံတွေးထွက်တတ်လို့ပါ။ ထားပါတော့လေ။

ပဲခူးမှာ အလုပ်လုပ်ရတာ အဆင်ပြေပါတယ်။ အသံက ကလေး အသံ မပျောက်သေးပေမယ့် သီချင်းကြီးတွေ နားရည်ဝ၊ စန္ဒရားလည်း အခြေခံလောက် သင်ခဲ့ရတာဆိုတော့ စင်ပေါ်တက်စထက်တော့ ပိုသာလာ တာပေါ့နော်။ ဆိုခွင့်ဆိုပေါက်လည်း နေရာတကျ၊ အတီးက ဘယ်အသံ အရောက်မှာ ကိုယ့်အဆိုဝင်လိုက်ရင် အတီးနဲ့အဆို ဘယ်လို သဟဇာတ ဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့ သဘောသဘာဝတွေလည်း တစ်စ တစ်စနဲ့ သိလာပြီကိုး။

အဲ... အခက်အခဲတစ်ခုတော့ ကြုံသေးတယ်။ သိပ်ပြီးရှေးကျတဲ့ ခေတ်ဟောင်းကားတွေက ပြန်ပြတဲ့အခါ ဆိုဖို့ သီချင်းလိုရော။ မာအေး မမိလိုက်တဲ့ဟာကို ဘယ်နှယ် လုပ်ရပါ့မလဲ။

အဟဲဟဲ...၊ စံဖွဲသီချင်း ခေါင်းထဲ ပေါ်လာတယ်ရှင်။ စာသားပြောင်း ထားတဲ့ သီချင်းတစ်ပုဒ်လေ၊ ပြောပြပြီးသား မဟုတ်လား။ အဲဒီသီချင်းကို စံထားပြီး သီချင်းရပြီးသား အသံလိုက်ကို စာထည့်ကြည့်မယ်လို့ အကြံ ပေါက်ခဲ့တာပေါ့။

သီချင်းစာသားတွေ ရေးချ၊ ဆရာကြီးတွေ ဘယ်လို ရေးကြသလဲနဲ့ BBC စကားနဲ့ ပြောရရင် 'ရှာဖွေလေ တွေ့ရှိလေ' ပဲ။ ဒါနဲ့ အဖေ့ကို စာသား ပြောင်းဆိုရ မကောင်းဘူးလားလို့ ပြောတာပေါ့။ အဖေက ဘာပြောမှာလဲ "ဟေး- Good တယ်ထင်ရင် Do သာ Do ပေါ့ကောင်ရာ" တဲ့။ ဒါဟာ 'ကောင်းတယ်ထင်ရင် လုပ်သာလုပ်' လို့ လှောင်သလိုလိုနဲ့ မြှောက်ပေးတဲ့ မာအေးဖေဖေ ပြောနေကျ စကားစုလေးပါပဲ။

ဒီတော့လည်း စာအုပ်တစ်အုပ်နဲ့ ခဲတံတစ်ချောင်းနဲ့ သီချင်းစာ

အဟောင်းတွေ အနားထား၊ ဟိုစာလည်ကြည့်၊ ဒီစာကပ်ကြည့်၊ ကာရန်
ညှိရတာ ပျော်စရာ ဖြစ်လာပါတယ်။ စိတ်ကဆောင်တော့ အောင်ရမယ်
လေ။ "မြဂနိုင်"ဇာတ်ကားအတွက် စာကပ်ခဲ့တဲ့ သီချင်းပိုဒ်ကလေး နားထောင်
ကြည့်နော်။

*** မြဂနိုင်သရုပ်ပြ၊ ဇာတ်မဟာ... အမြင်ဆန်း ရွင်လန်းရစေမှာ...
ထူးခြားလှတာ အမှန်ပါ၊ အကြမ်းအလွမ်းစုံကာ... ***

အပတ် (၃၁)

ရုပ်ရှင်ကြည့်တာ အသိသာတယ်၊ ဥစ္စာစောင့်အစွဲ

သောတရှင်တို့ရေ...

အရှင်တစ်ပတ်က မာအေး မေမေကို သီချင်းကူဆိုဖို့ ပဲခူးမြို့ကို လိုက်သွားတော့ သီချင်းလည်း ဆိုဖြစ်တယ်။ သီချင်းစာမြှောင် ကပ်ရေးတာလည်း လုပ်ဖြစ်တယ်။ အဆိုတော်ကြီးတွေရဲ့ ထူးခြားချက်ကိုလည်း ပြောပြခဲ့ပါတယ်။ ဒီနေ့တော့ 'ရုပ်ရှင်ကြည့်တာ အသိသာတယ်' လို့ ပြောချင်တာပဲ။

မာအေးနဲ့ ဂီတတို့၊ ရုပ်ရှင်တို့ဟာ နှလုံးသွေးရပ်မှ ပြတ်မယ့်သဘော ရှိပါတယ်။ ဂီတကတော့ ကိုယ့်ရင်ထဲတင် နေ့စဉ် ပွားများနေတာ အသားတက်ပြီး အမြဲတေဖြစ်လောက်ပြီ။ ရုပ်ရှင်နဲ့လည်း ဇာတ်ထဲပါသွားတုန်းက ခဏပြတ်တာ၊ ပြီးရင် ပြန်ဆက်၊ ဆိုနေရင်းလည်း ကြည့်၊ အဖေတို့တွေနဲ့ လိုက်သွားလည်း ကြည့်၊ အလုပ်သမားတစ်ပိုင်း၊ ပရိသတ်တစ်ပိုင်းလေ၊ ပရိသတ်ထဲမှာ တို့လည်း ပါပေါ့နော်။

ဆိုခဲ့ရတဲ့ ရုပ်ရှင်၊ ကြည့်ခဲ့ရတဲ့ ရုပ်ရှင်တွေကလည်း မနည်းမနော၊ ဇာတ်ကြောကလည်း စုံပါဘိသနဲ့။ ဗုဒ္ဓဝင်၊ မဟာဝင်၊ ရာဇဝင်ကစပြီး သရဲကား၊ စုန်းကား၊ နတ်ကား၊ သိုက်ကား၊ ဟာသကား၊ အချစ်ကား၊ စုံထောက်၊ စစ်ကား၊ ဖိုက်တင်အကြမ်းကား၊ အား-အများကြီးမှ အများကြီးရယ်။

ဗုဒ္ဓဝင်၊ မဟာဝင်တွေ ကြည့်တဲ့အခါ ရတနာသုံးပါး၊ အနန္တောအနန္တ ငါးပါး၊ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ဆပ်ဖူးချင်လာတယ်။ အပြစ်လုပ်ရင် ငရဲကျမယ်၊ ဝဋ်လိုက်မယ်လို့ ကြောက်လာတယ်။

ရာဇဝင်သမိုင်းကားတွေကြည့်တော့ အာဏာလုကြ၊ နန်းလုကြ၊ ကုန်း ချောကြ၊ ခြေထိုးကြ၊ ဓားခုတ်လှံထိုးတွေပြ၊ ထီးကား နန်းကားတွေ လှတာ တခမ်းတနားပြတာ မြင်တာပေါ့။ ရာထူးအာဏာ လက်ရှိထဲက စိတ်နှလုံး ကောင်းတဲ့သူမှ ဒုက္ခဖြစ်ရတဲ့သူကို ကူညီကယ်တင်တတ်တယ်။ စိတ်နှလုံး ပုပ်တဲ့ လူယုတ်မာလက်ထဲ အာဏာရသွားရင် လူတွေကို နှိပ်စက်တယ်ဆိုတဲ့ အသိဝင်လာတယ်။ နစ်နာရတဲ့ဘက်ကို သနားတတ်လာတယ်။ သူ့ရဲကောင်း ကယ်တင်ရှင်တွေကိုတော့ အားကျတယ်လေ။ ငါလည်း ဒီလို လုပ်မယ်ဆိုတာ အာသီသတစ်ခု ဖြစ်သွားတယ်။

နတ်ကားကလည်း ရာဇဝင်ထဲက တချို့ဇာတ်လမ်းတွေပါပဲ။ နတ်ဖြစ် သွားရတာဟာ ဘုရင်ကြောင့် ဖြစ်ရင်ဖြစ်၊ မဖြစ်ရင် ပုရောဟိတ် ပုဏ္ဏား ဟောကိန်းကြောင့်၊ ဒါမှမဟုတ် အာဏာရဝန်ကြီး တစ်ပါးပါးရဲ့ ပယောဂ ကြောင့် ဖြစ်တာချည်းပါပဲ။ ကိုယ့်ပလ္လင် ပျောက်ချေရဲ့လို့ အလကားနေရင်း တွေးကြောက်ပြီး လူတော်တွေ၊ သူ့ရဲကောင်းတွေကို သတ်ခိုင်းတဲ့ဘုရင်၊ သတ် ထိုက်ပါဘုရားလို့ ထိုးချတဲ့ ဝန်ကြီးတွေ၊ အကောက်ဉာဏ်အကြံများ ခြေထိုး ကောင်း ပုဏ္ဏား၊ တအားမုန်းတော့တာပဲ။ နတ်အကြောင်းတော့ သိရတာပေါ့ လေ။ တစ်ခါတလေ ဘုရင်တွေက ရယ်ရတယ်ရှင်။ သတ်တော့လည်း သူပဲ။ ပြီးတော့ ဒီနတ်တွေကို နယ်စား အပိုင်စားတွေ ပေးလိုပေးနဲ့ ဘာမှန်းလည်း မသိဘူးနော်။

*** ယန်းပဲမောင်တင့်တယ်၊ နတ်မောင်နှမရယ်၊ ပျော်စံမြန်းတဲ့ နတ် နန်းကြီးလည်း ရှိရာဌာနကွယ်၊ ပေါ်က္ကံပြည်ကို ယန်တော်ဆက်တဲ့ ကိုဗျတ္တနဲ့ မယ်ဝဏ္ဏ တူစုံမောင်မယ်၊ ချစ်ကြီးသွယ်နှောင်၊ ရွှေဖျဉ်း ညီနှောင် ဖွားရာဒေသကွယ်... ***

သရဲကား၊ စုန်းကားတွေက အလကားနေရင်း ပညာပြိုင်တာနဲ့ ပြီး နေတာပဲ။ ကလေးမို့လို့ ကြောက်စရာ အရသာလေးတော့ ရသား။ အလုပ် လုပ်ရင်း ကြည့်ဖြစ်တာဆိုတော့ ရုပ်ရှင်ပဲလို့ မကြောက်ခဲ့ဘူး။ တချို့ ကလေး

တွေဆို ထိုင်ခုံကြားထဲ ဝင်ပုနေတာမျိုးတို့၊ မျက်နှာကို လက်ဝါးနဲ့အုပ်ပြီး လက်ချောင်းတွေကြားက ချောင်းကြည့်တာတို့၊ မှောင်ရင် မသွားရဲတာတို့ ဖြစ်လာတာပဲ။

သိုက်ကားကတော့ ဥစ္စာစောင့်ဇာတ်လမ်းတွေပဲ၊ ကရုဏာရသ ခံစား နိုင်တယ်။ မာမာအေးလည်း စွဲခဲ့ပါတယ်။ ရေနံချောင်းက ရေနံတွေဟာ အစ တုန်းက နဲ့သာစမ်းပေါက်တွေလို ညွှန်းခဲ့တဲ့သိုက်၊ ကျောက်ဆည်က ကျောက် သေတ္တာသိုက်၊ ဘီးလင်းသိုက်၊ ရှင်သူငယ်သိုက်နဲ့ ကြည့်ခဲ့တာ တခြားသိုက်တွေ လည်း ရှိသေးတယ်။ အဲဒီ သိုက်ရှိတဲ့ မြို့တွေကိုလည်း မသိဘူး။

အဲဒါတွေဟာ တကယ်ရှိ၊ မရှိ သိချင်နေတဲ့အချိန်မှာ ညနေပိုင်းထုတ် တဲ့ ကြယ်နီသတင်းစာကနေပြီး ကန်တော်မင်သိုက်နန်းရှင် မမင်းစိန်၊ မမင်းသိန် တို့က ဆိုက်ကားသမားလေး တစ်ယောက်ကို သိုက်ထဲခေါ်သွားတဲ့ အကြောင်း အကျယ်တဝင့် ဇာတ်လမ်းလောက် ဖော်ပြထားတာ ဖတ်ရပါတယ်။

ကန်တော်မင် ဆိုတဲ့ ကန်ကလေးက မာမာအေးတို့ရပ်ကွက်နဲ့ တစ်ဆက် တည်းလို နေတာပါ။ မြူနီစီပယ်ဘုံပိုင်က ရေပြတ်တဲ့အခါ အဝတ်သွားလျှော်၊ ရေသွားချိုးနဲ့ ဦးဝိစာရကျောက်တိုင်နားတင်လေ။ ဒီတော့ ဘယ်နေမှာလဲ၊ ညည သူငယ်ချင်းတွေနဲ့ ကစားရင်းက သွားသွား စောင့်ကြည့်လုပ်တာပေါ့။ အဲဒီနားက လူပြတ်တယ်။ နပုရတ်ရိပ်သာဆိုတဲ့ တိုက်မြင့်ကြီးတွေမှ မဆောက် သေးဘဲကိုး။

တစ်ခါတော့ ကျောက်တိုင်ကြီးမှိုပြီး အစောင့်ကောင်းလိုက်တာ အိပ် ပျော်သွားပါလေရော။ သူငယ်ချင်းတွေ ပြန်ကြတာတောင် ပြန်မလာတော့ အိမ်က လိုက်ရှာခေါ်ရတာပေါ့။ ဥစ္စာစောင့်တော့ မတွေ့ခဲ့ရဘူး။ အမေအရိုက် ပဲ ခံရတယ်။ ရိုက်တဲ့အခါ အမေက မေးမေးပြီး ရိုက်တတ်တယ်၊ သိလား။

အမေက 'ဘယ်သွားလဲ' ဆို 'ဥစ္စာစောင့် သွားကြည့်တာ' လို့ ဖြေ တယ်။ 'မကြောက်ဘူးလား' ဆိုတော့ 'မကြောက်ပါဘူး၊ ဥစ္စာစောင့်တွေက ချောတာပဲ' လို့ ဖြေတယ်။ 'သူတို့နဲ့ တွေ့တော့ ဘာဖြစ်မှာမို့လဲ' ဆိုတော့ 'ရွှေမန်ကျည်းတောင့်တွေ တောင်းပြီး သူဌေးလုပ်မှာပေါ့' လို့ မာမာအေးက ဖြေ လိုက်တဲ့အခါ မရိုက်ဖို့လာဆွဲတဲ့ အိမ်နီးချင်းတွေပါ တအုန်းအုန်းနဲ့ ရယ်လိုက် ကြတာ၊ အဖေလည်း ပါတယ်ရှင်။

“မင့်သမီးလေး သိုက်ကားတွေ ကြည့်ပြီး ယုံနေတာပါ မသန်းရာ၊ နောက် မသွား ပြီးတာပဲ”

အမေ့လက်က တုတ်ကိုယူရင်း အဖေက ကာပေးတယ်။

“ဘာလို့ မယုံရမှာလဲ အဖေရဲ့၊ မင်းစိန်၊ မင်းသိန်သိုက်ထဲ ဆိုက်ကား ဆရာ ရောက်ခဲ့တယ်လို့ ကြယ်နီသတင်းစာမှာ ပါတယ်၊ သတင်းစာက ဟုတ်တာပဲ ရေးမှာပေါ့။ ကျွန်တော်ပြောတာ မယုံရင် ဖတ်ကြည့်”

အဖေ့ကျတော့ မာအေးက နိုင်တယ်။ အမြဲ အလျှော့ပေး ခွင့်လွှတ် တတ်တဲ့ အဖေဆိုတော့ စောဒက တက်ဝံ့တော့ ပြန်ချေပတာပဲ။ အဲဒီလောက် သိုက်ကား စွဲတယ်။

အချစ်ကားလည်း မခံစားတတ်သေးဘူး။ မျက်နှာအမူအရာတွေပဲ မှတ်ခဲ့တယ်။ ဟာသကားကြည့်တော့ ပျော်ရတယ်။ သာဂေါင်ကြီး၊ ရွဲကြီး၊ ဖိုးပါကြီး၊ ဖိုးပါလေး၊ ပါနောက်၊ သန်းနွဲ့၊ ဂျော်လီဆွေတို့ဟာ မာအေးရဲ့ ပျော်တော်ဆက်တွေလေ။ ဟာသကြည့်တော့ ရယ်နည်းမျိုးစုံ သိရတာပေါ့။

စုံထောက်ကား၊ စစ်ကား၊ တော်လှန်ရေးအခြေခံတဲ့ ကားတွေလည်း ကြည့်ရတဲ့အထဲမှာ ပါတယ်။ စွန့်စားလှုပ်ရှားရတာ တိုင်းပြည်အတွက်၊ လွတ်လပ်ရေးအတွက်ဆို အားပေးချင်စိတ်ပေါက်၊ သူတစ်လူငါတစ်မင်း စိတ် ဝမ်းကွဲကြ၊ မူးရူးဖိုက်မဲနေကြတာတွေဆို စိတ်ပျက်စရာလို့ သိလာတာပေါ့။

အားလုံးခြုံကြည့်ရင် ကောင်းတာလုပ်၊ မကောင်းတာ မလုပ်နဲ့၊ အများ အကျိုး ဆောင်ရွက်၊ သူရဲကောင်းလုပ်၊ ညီညွတ်အောင်နေ၊ လွတ်လပ်မှုကို မြတ်နိုး၊ ပညာတတ်အောင်သင်၊ ရိုးရိုးသားသားနေ၊ ဇွဲနဲ့ကြိုးစား၊ ကတိ မပျက်စေနဲ့၊ မဖိုက်ရဘူး။ နောက် မျက်နှာထားမျိုးစုံကို ကြည့်၊ မျက်လုံးမှာ ဖမ်း၊ ဘယ်သူ ဘာလဲ မှန်းလာနိုင်ပါတယ်။ မကောင်းမှု မလုပ်ဖြစ်အောင် ဒီ နောက်ခံသီချင်းကလည်း တားတာပါပဲရှင်။

*** /ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် သနားပါ များသတ္တဝါ.../’

/လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟဆိုတာ လောင်စီး ကိလေသာ.../’

/တဟုန်းဟုန်းတောက်လို့သာ တဖြုန်းဖြုန်းမောက်မိုစွာ.../’

/အကုသိုလ် စရိုက်ဆိုးတွေဟာ ပြုလွယ် ဖြစ်လွယ် စိတ်အား

ထက်သန်စွာ.../’

[နတ်ရွာနိဗ္ဗာန်လမ်းကို လှမ်းဖို့အမှုဟာ ထဲစိတ်မပါ...]^၂
 နေရပ်ဟောင်းကို လွန်အောက်မေ့တာ... လေးဘုံပါယ်ရွာ၊ လေးဘုံ
 ပါယ်ရွာထဲမှာ နေမြဲသာ၊ များသည် သတ္တဝါ... ***

□

အမှတ် (၃၂)

စိုလ်ချုပ် အသက်ပြန်ရှင်လာဘောင်

သောတရှင်တို့ရေ...

ရှေ့အပတ်မှာတုန်းက 'ရုပ်ရှင်ကြည့်ပြီး ဘာတွေ အတုခိုးတယ်' လို့ ပြောခဲ့တယ် မှတ်ပါတယ်။ မာအေး မေမေကို အလုပ်ကူနိုင်တော့ ဖေဖေနဲ့ သားအဖ နှစ်ယောက်တည်း ရန်ကုန်နဲ့ ပဲခူး ကူးနေကြတာပေါ့။

အခါကောင်းတာ မဟုတ်ဘူးရှင်။ မီးရထားနဲ့သွားရင် တိုးကြောင် ကလေးဘူတာ ကျော်တာနဲ့ စိတ်မချရဘူး။ ထုံးကြီးတို့၊ တာဝတို့လောက်မှာ ခဏ ခဏ မိုင်းမိုင်းထိတတ်တယ်။ ကားလမ်းကလည်း ဒီလိုပါပဲ။ ဆယ်မိုင်ကုန်း နားရောက်ခါနီးကျတော့ ရင်တထိတ်ထိတ်နဲ့ပေါ့။ ဓားပြတိုက်တာ ကြုံမလား၊ လူသတ်ထားတာ တွေ့ရမလား၊ ကြောက်နေရတယ်လေ။ သွားခါနီး သတင်းစာ မှာ ပြူးနေအောင် ရှာဖတ်ရတော့တယ်။ မိုးကွဲတဲ့ သတင်းတွေရင် ရထားနဲ့ လိုက်၊ ဓားပြတိုက်တဲ့ သတင်းတွေရင် ကားနဲ့လိုက်၊ ဉာဏ်သုံးရတယ်။ တစ်ခါ ဖြစ်ပြီးရင် ချက်ချင်း ထပ်မဖြစ်ဘူးလို့ တွက်တဲ့သဘောပါပဲ။

ပဲခူးမှာနေရတာ အိမ်ဆိုင်လေးလို့ ပြောခဲ့ပြီပဲ။ ညပွဲပြီးလို့ အိမ်ပြန် ရောက်မှ ခုံတန်းလျားတွေဆက်ပြီး အိပ်ရတော့ မိသားစုလေးယောက် မအိပ် နိုင်လောက်ပါဘူး။ ခရီးလမ်း စိတ်မချရတာနဲ့၊ အစစ စရိတ်တွေ တွက်ရတာ

နဲ့ အဆင်ပြေအောင် မေမေနဲ့ မောင်လေးကို ခေါ်မသွားတာပါ။ ကြာတော့ လည်း ကြောက်နေရတဲ့ ခရီးသွားဒုက္ခကို မခံနိုင်ပါဘူး။ ရန်ကုန်ပဲ ပြန်လာကြ ရတယ်။

မာအေးကတော့ ပြန်လာရတာကို မကြိုက်ပါဘူး။ ပဲခူးမှာက သီချင်း ဆိုတာ အလုပ်အဖြစ် လုပ်ရတာမို့ ပိုက်ဆံရတယ်။ ရန်ကုန်မှာက အပျော်တမ်း ပဲ ဖြစ်မှာပေါ့။ ပဲခူးတီးဝိုင်းမှာဆို ကိုယ်က ဗိုလ်လုပ်နိုင်တယ်လေ။ ဒါကြောင့် ခရီးလမ်းပန်း သာ၊ မသာ သတင်းစာချည်း ဖတ်နေမိပါတယ်။ တော်ကြာ မန္တလေးရထားလမ်းမှာ၊ တော်ကြာ မော်လမြိုင်ရထားလမ်းမှာနဲ့ ဖတ်လိုက်ရ တဲ့ မိုင်းသတင်း၊ တမျှဦးမျှဦး ဒေါသပွား၊ ကြားကလူထုတွေ ဒုက္ခ၊ သေရကျေရ မြေစာပင်ပါလား။

ဓာတ်ပုံတွေနဲ့ ပါတဲ့တစ်ရက်၊ အဖေ့ကိုဖတ်ပြပြီးတော့ “ဖေဖေ၊ ဘာလို့ အဲဒီလို မိုင်းခွဲတာတွေ လုပ်နေကြတာလဲ” မေးပါတယ်။ “အစိုးရ မကျေနပ်လို့ လုပ်တာနေမှာပေါ့” တဲ့၊ အဖေက။ “အစိုးရ မကျေနပ်ရင် အစိုးရကို လုပ်ပေါ့၊ ခုတော့ ကြည့်ပါဦး ဖေဖေရာ၊ လူတွေ သနားပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့သားအဖ သွားချရအောင်” မာအေးက ပြောတာကို ဖေဖေက သဘောကျပြီး သူထုံးစံ အတိုင်း ပြုံးပြုံးကြီး ထိုင်ရာမထ လုပ်နေတော့ မကျေနပ်ပါဘူး။ အဖေ့နား ကပ်ပြီး ‘သွားချစို့၊ သွားချစို့’ နဲ့ ဂျစ်တိုက်ဆွဲခေါ်လုပ်နေတော့ “ဟ-နေစမ်းပါ ဦး ကောင်ရာ၊ မင်းငယ်ငယ်လေးနဲ့ ဘာလုပ်လို့ရမလဲ၊ အစိုးရက သူ့စစ်တပ်က စစ်သားတွေလွှတ်ပြီး ချခိုင်းမှာပေါ့။ ဒါပဲနော်-မင်း ပြောမရရင် ကျားလက်ဝါး ခေါ်လိုက်မယ်” လို့ အဖေပြောတာ နားစွန်နားဖျား ကြားသွားတဲ့ အမေက “ဟဲ့... တုတ်စာမ၊ ကလေးဟာ ကလေးဘာသာ နေတာမဟုတ်ဘူး။ ဖေအေကို ဘာဒုက္ခပေးနေပြန်တာလဲ” လို့ တုတ်ကိုင်လာမှ ငြိမ်သွားတာပေါ့။

“ဒုက္ခပေးတာ မဟုတ်ပါဘူး မိန်းမရဲ့၊ မိုင်းပေါက်တဲ့ အနိဋ္ဌာရုံ ဓာတ်ပုံတွေမြင်ပြီး သွားချရအောင်ကွာတဲ့၊ ကိုယ့်ကလေးမှာ ဒီစိတ်မျိုးရှိတာ ကောင်းတယ်။ ဒါ ရိုက်စရာ မဟုတ်ဘူး” တဲ့။ အဖေ အပြောအကာ လုပ်တာနဲ့ ဘာမှမပြောတော့ဘဲ အမေက သတင်းစာယူကြည့်ပါတယ်။ “အင်း... ဒုက္ခ- ဒုက္ခ၊ စစ်ကြီးလည်း ပြီးပြီ၊ လွတ်လပ်ရေးလည်း ရပြီဆိုခါမှ ဘာတွေ ဖြစ်နေကြ ပြန်တာလဲ မသိပါဘူး ကိုအေးရယ်၊ ကျွန်မတော့လေ ဝိုလ်ချုပ်ကို အသက်

ပြန်ရှင်လာစေချင်တော့တာပဲ” လို့ ညည်းလိုက်ပြီး အမေရော၊ အဖေရော ငြိမ်သက် ငေးမောသွားကြတယ်။

အမေပြောတဲ့ ‘ဗိုလ်ချုပ်’ဆိုတာ ‘ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း’ပဲလို့ ကလေး ဖြစ်ပေမယ့် သိပါတယ်။ မလွတ်လပ်ခင်က ‘ဗိုလ်ချုပ်’ဆိုတာ ဒီတစ်ယောက် ပဲ လူတိုင်း သိတာပဲ။

*** အဖ နိုင်ငံဂုဏ်ကို ကယ်တင်ခဲ့တဲ့... အောင်ဆန်းနော်... တောဖနော်... ဗိုလ်ချုပ်နော်... ***

သီချင်းတောင် ရှိသေးတယ်။ လွတ်လပ်ရေးရဖို့ တော်လှန်ရေးအမျိုးမျိုး လုပ်ခဲ့တာမို့ လူတိုင်းက အားကိုးခဲ့သူပဲ။ ခုလည်း မငြိမ်းပြန်လို့ အမေ ဒီစကား မျိုး ပြောတာ နေမှာပေါ့လေ။

ကျဆုံးတဲ့အချိန်က လူတိုင်း၊ အိမ်တိုင်း ငိုခဲ့ကြတာ တွေးမိလာတယ်။ သူ့ကို ချစ်ကြလို့ နေမှာပေါ့နော်။ ‘ဂျူဗလီဟော’ လို့ခေါ်တဲ့ တိုက်အကြီးကြီးမှာ အလေးပြုဖို့ လာလိုက်ကြတဲ့သူတွေ တိုးမပေါက်ဘူး။ အဖေလည်းပါတယ်။ ဗိုလ်ချုပ်ကို မြင်ဖူးအောင်တဲ့။ မာအေးကိုလည်း ခေါ်သွားပါတယ်။ လူတွေက ကျပ်တောင့်တိုးတွေဝင်တော့ လူနင်းမိမှာစိုးလို့ အဖေက သူပုခုံးပေါ် ထမ်းခေါ်ပြီး ပြခုံရတဲ့ အထိပါပဲ။ အဖေ့ကြောင့် မှန်ခေါင်းထဲမှာ ဆေးရည်စိမ်ထားတဲ့ ‘ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း’ဆိုတဲ့ သူရဲကောင်းကြီးကို ပထမဆုံးနဲ့ နောက်ဆုံး ဒီတစ်ကြိမ်သာ မြင်ဖူးလိုက်ရပါတယ်။ အိပ်နေသလိုပါပဲ။

“မေမေ သစ္စာဆို ဆုတောင်းပါလား”

မာအေးအသံက ငြိမ်နေတဲ့ မိဘတွေကို လှုပ်ရှားစေပါတယ်။

“ဘာပြောတယ်၊ သစ္စာဆို ဆုတောင်း၊ ဟုတ်လား”

အမေက ပြန်မေးပါတယ်။

“အင်းလေ... မေမေပဲ ဗိုလ်ချုပ်ကို အသက်ပြန်ရှင်စေချင်တယ်လို့ ပြောတာပဲ။ ဗိုလ်ချုပ်က သူရဲကောင်းပဲဟာ၊ သစ္စာဆို ဆုတောင်းရင် သိကြား မင်းက လာကယ်မှာပေါ့ မေမေရဲ့”

မာအေး ဒီလိုပြောတာကို အဖေနဲ့ အမေ ရယ်လိုက်ကြတာ မျက်ရည် တောင် ထွက်ရော။

မာအေးတို့ စိန်ပန်းပင် လမ်းကျဉ်းလေးထဲက အိမ်နီးချင်းတွေဟာ

အမျိုးတွေလို နေကြတာ။ မာမာအေးတို့အိမ်က ရယ်သံကြားကြား၊ ငိုသံကြားကြား၊ ဆိုသံတီးသံကြားကြား၊ ဝိုင်းလာတတ်တာလေ။ ခုလည်း ရောက်လာကြ၊ မေးကြပြန်ပြီပေါ့။ မာမာအေးက ရုပ်ရှင်တွေကြည့်ပြီး အင်မတန် အရူးထသတဲ့။ ချမယ် နှက်မယ် ပြောလိုပြော၊ သိကြားမင်း ကယ်လိမ့်မယ် ပြောလိုပြောနဲ့ပို့ရယ်နေကြတဲ့အကြောင်း သိသွားတော့ သူတို့ကပါ ဝိုင်းရယ်ကြတယ်ရှင့်။

“အကောင်းပြောနေတာများ ရယ်စရာလား၊ ဘာမှန်းလည်း မသိဘူးလူကြီးတွေကိုက”

စုပူစုပူ ပါးစပ်ကလုပ်ရင်း မှန်ကုပ်ကုပ်နေလိုက်မှ ပြန်ကြတော့တယ်။
 ‘နေပလေ့စေ။ ညကျမှ ဗိုလ်ချုပ်သီချင်း ဆိုပြလိုက်ဦးမယ်’ လို့ စိတ်ထဲ တေးထားခဲ့တာပေါ့ရှင်။

*** ဗမာလွတ်လပ်ရေးအတွက် တပ်မတော်ဖွဲ့ဖို့ ဂျပန်ပြည်မှာကွယ်၊ တကယ်ပဲ အသက်နဲ့ လဲလို့ ဆင်းရဲဒုက္ခခံကာ ကြံစည်တယ်။ သူ့ရဲကောင်းတဲ့ ဗိုလ်အောင်ဆန်းနဲ့ အာဇာနည်တွေရယ်... ငါတို့ ဗမာပြည်မယ်၊ မိဘတိုင်းကကွယ်၊ ဗိုလ်အောင်ဆန်းလို သူ့ရဲကောင်းတွေ မွေးရမယ်... ငါတို့ဗမာပြည်မယ်၊ မိဘတိုင်းကကွယ်၊ အာဇာနည်အစစ်တွေကို ရှိဖို့ မွေးရမယ်... ခြေဘို... ဘုရင့်နောင်နဲ့ ရာဇာဓိရာဇ်တို့လို မင်းရဲကျော်စွာ ပမာပုံနယ်၊ အလောင်းဘုရားတို့လိုကွယ်... ဗမာတိုင်း အားကိုးလောက်ပေရဲ့၊ မကြောက်တမ်း၊ မရွံ့တမ်း၊ ဗမာတွေ အောင်ပန်းဆွတ်ကြရှာလေတယ်...
 /ရာဇဝင် အတ္ထုပ္ပတ္တိလည်း ရှိရမယ်၊ မော်ကွန်းလည်း ထိုးလောက်တဲ့ မြင့်မြတ်တဲ့ ဗိုလ်အောင်ဆန်းရယ်.../’
 တိုင်းပြည်အကျိုးစွန့်ခဲ့တဲ့ များစာနည်နယ်၊ လွတ်လပ်ဖို့ တို့များကို ကျွန်တွင်းမှကယ်၊ တို့ဗမာတွေ စိုးမိုးဖို့ မျှော်ကြရှာလို့ ပေါ်လာတယ်... ***

အမှတ် (၃၃)

ထိုင်ဝိုင်း(သို့)အနုဝိုင်း၊ ဂီတတင်ဘုန်းအဖွဲ့၊
ပွင့်ဦးတေးသံအဖွဲ့က "တို့တောသာယာ"

သောတရှင်တို့ရေ...

ပြီးခဲ့တဲ့ တစ်ပတ်တုန်းက မာအေးလေးဟာ သူ့ရဲ့ ကလေးအရွယ် ဦးနှောက်လေးထဲက မှန်တယ်၊ ကောင်းတယ် ထင်တာတွေကို လုပ်တတ် လွန်းလို့ ရဲတာတွေရော၊ ရယ်စရာတွေရော ဖြစ်ကုန်တာ ကြားလိုက်ရတယ် မဟုတ်လား။ ရယ်ရတယ်နော်၊ တတယ်ဖြစ်ခဲ့တာကို ပြောပြတာပဲဟာ၊ မရှက်ပါဘူး၊ ကလေးဟာ ကလေးပဲပေါ့။

ရုပ်ရှင်တီးဝိုင်း အလုပ်နားနေတဲ့အခါ အဖေနဲ့ အမေက ထိုင်ဝိုင်းတွေ နဲ့လည်း တီးကြ ဆိုကြပါတယ်။ အလှူတွေ၊ မင်္ဂလာဆောင်တွေ၊ ဘုရားပွဲတွေ မှာပေါ့။ ဟိုတုန်းက ထိုင်ခုံနဲ့ထိုင်ပြီး ဆိုကြ တီးကြတာ ရုပ်ရှင်ရုံလောက်ပဲ ရှိတာပါ။ ကျွန်တောတွေက မဏ္ဍပ်ထဲမှာ သီးသန့်ကွက်ပြီး ကာပေးထားတဲ့ နေရာမှာ ထိုင်ရင်း တီးကြ မှုတ်ကြ ဆိုကြရပါတယ်။

မြန်မာဂီတ၊ ဒုံမင်း၊ မယ်ဒလင်၊ တယော၊ နဲ့၊ ပလွေ၊ ခြောက်လုံးပတ် တီးသူတွေနဲ့ အဆိုတော်တွေစုပြီး ဧည့်ခံဖျော်ဖြေကြတာမျိုးကို ထိုင်ဝိုင်း၊ ဒါမှ မဟုတ် အနုဝိုင်းလို့ ခေါ်ကြပါတယ်။

အမေက ဂီတာရွှေတိုင်တင်အဖွဲ့နဲ့ ဂီတာဝိဇ္ဇာ ဗစောကြည် အဖွဲ့တွေမှာ ဆိုပါတယ်။ အသံလည်း လွှင့်ခဲ့ပါတယ်။ အဖေကတော့ ခေါ်တဲ့ တီးဝိုင်းတိုင်းနဲ့ လိုက်ပါတယ်။ မာအေးက မေမေ မပါတဲ့အခါမှ အဖေ့နဲ့ လိုက်သွားဖြစ်တော့ တယ်။ မောင်လေးနဲ့ ညီမလေးတို့ကို ထိန်းရတာမို့ပါ။ ရေရှားလွန်းတဲ့ ရုပ်ကွက် မှာ နေရတော့ ရေထမ်းရောင်းတဲ့သူ မလာတဲ့အခါ ရေခပ်ရသေးတယ်။ ရေ တစ်ခေါက်ရဖို့ကလည်း မလွယ်ဘူးလေ။ တစ်ရုပ်ကွက်လုံး ရေပုံးတွေ တန်းစီ ချထားတာများ ရုပ်ကွက်တစ်ဆုံးပဲ။ ကိုယ့်ရေပုံး ကိုယ်မစောင့်ရင်လည်း ပျောက်တတ်သေးတော့ အငယ်နှစ်ယောက်ပါ ခေါ်သွားပြီး ရေစောင့်ရင်း ကစားရတာပေါ့။

အိမ်မှာ တစ်ယောက်မှ မရှိရင် မဖြစ်ဘူး။ ဓနိမိုးအိမ်တွေ များတော့ မီးကလည်း မကြာခဏ လောင်တတ်တာကိုး။ ဒါကြောင့် မေမေရှိမှ လိုက်နိုင် တော့တာပါ။

အဲဒီလို ထိုင်ဝိုင်းထဲမှာပါတဲ့ ဂီတာသမားတွေဟာ အများအားဖြင့် ဆို တတ်ကြတယ်။

တစ်ယောက်ပြီးတစ်ယောက် လှည့်ဆိုနေကြတာမျိုးပဲ။ လူတွေ မပြန် မချင်း ဆိုကြ တီးကြတတ်ပါတယ်။ မာအေးက ကလေးကိုး၊ သူတို့ ဆိုစရာ ကုန်လို့ သင်ရိုးကျွတ်ခါမှ အလှည့်ပေးတတ်တယ်လေ။ မာအေးက ကံကောင်း တယ် ထင်ပါရဲ့၊ ဆိုလိုက်ရင် လူတွေက ပြန်လာကြရော။ သူတို့အလှည့် မပေးလည်းနေ၊ ဖေဖေ နောက်နားကပ်၊ တွေ့တဲ့ အလှူခံဆန်အိတ်ကလေးတွေ ခေါင်းဆုံးပြီး အိပ်နေလိုက်တာပေါ့။ အိပ်ပျော်နေမှ ဆိုမလားလို့ လာနှိုးလည်း စိတ်မဆိုးပါဘူး။ ထဆိုလိုက်တာပဲ။ ဆိုရရင် ပြီးရောလေ။

မာအေးတွေ့ခဲ့တဲ့ ဦးလေးရွှေတိုင်တင်ရဲ့ တီးဝိုင်းမှာ ဆိုတဲ့ ဦးလေး ကိုဖိုးခွေးဟာ သိပ်အသံကောင်းတာပဲ။ သူဟာ ဆံပင်ညှပ်ဆရာပါ။ နောင် ဂီတာကင်းအုန်းအဖွဲ့နဲ့ အသံလွှင့်တဲ့အခါ ကိုမြသောင်း နာမည်နဲ့ ဆိုပါတယ်။ သူဆိုခဲ့တဲ့ 'သမ္မုဒ္ဒေ' သီချင်း၊ 'မြင်ကွင်းကျယ်' သီချင်း၊ 'ငါးပါးပဉ္စသီ' သီချင်း၊ 'အဖော်မွန်' သီချင်းတွေဟာ နာမည်ကြီးတယ်။ ဓာတ်ပြားခေတ်အထိ ဆိုခဲ့ ပါတယ်။ အရပ်ပုပု၊ မျက်စိမှေးမှေးနဲ့ အဲဒီ ဦးလေးဟာ သီချင်းကို မျက်စိ မှိတ်ပြီး ဟစ်ဆိုတတ်ပါတယ်။

ဦးလေး ကိတာတင်အုန်းရဲ့ အသံလွှင့်ပိုင်းက အဆိုတော် အင်အား
ကောင်းတယ်ရှင့်။ ကိတာတင်အုန်းကိုယ်တိုင် သီချင်းရေးတယ်၊ ဆိုတယ်၊
တီးခတ်နိုင်တယ်။

*** စဉ်းစားပြီး မရွှင်နိုင်ပါသဗျာ၊ မင်းသားကြီး တစ်ပင်တိုင်ဘဝမှာ၊
ယှဉ်ပြိုင်ကစရာ နှမကညာ လိုသဗျာ၊ ဟဲဟဲဟဲ... ***

ဆိုတဲ့ တစ်ပင်တိုင်မင်းသားကြီး သီချင်းဟာ သူ ဆိုတာပေါ့။ သူ့ဇနီးက
ရုပ်ရှင်မင်းသမီး မေဆန်းပါ။ အဝမ်းရှုပ်ရှင်ကုမ္ပဏီက မင်းသမီးပါပဲ။ သူ
ပါဝင်တဲ့ 'ဘုမသိ ဘမသိ' ဇာတ်ကားနဲ့ 'ရွှေဝါမြေ' ဇာတ်ကားတွေ မာအေး
ကြည့်ဖူးတယ်။ မြင်းစီးခန်းမှာ ပထမတန်း ကိုယ်တိုင်စီးနိုင်တဲ့ မင်းသမီး
မေဆန်းပါပဲ။ အခု အမေရိကမှာ တွေ့ရတဲ့ ရက်အင်ဒီယန်းမလေးတွေလို
ရုပ်ရည်မျိုးပါ။ ဦးလေး ကိုတင်အုန်းတို့နဲ့ စတွေ့တော့ သူ မရှိရှာဘူး။ ကြယ်
ကြွေတာ စောလှတယ် ပြောရမယ်ပေါ့။

ညီဖြစ်သူကလည်း 'ပြိုဟ်တုပေါ်ကအသံ' သီချင်း၊ 'ဖိုးဆိုချင်' သီချင်း
တွေနဲ့ နာမည်ရနေတဲ့ အဆိုတော်ပါ။ ဖိုးဆိုချင် ခင်မောင်ညွန့် ဆိုတဲ့နာမည်နဲ့
ဒီကနေ့အထိ ဟာသအဆိုတော် တေလူငယ် လုပ်နေတုန်းပါ။ ညီမဖြစ်တဲ့
ခင်သိန်းဆွေကလည်း ဆိုတာပဲ။ ဦးလေး ကိုတင်အုန်းရဲ့ တပည့် မြသက်မူက
လည်း 'မျှော်သဇင်'၊ 'နှောင်းသဇင်' သီချင်းတွေနဲ့ နာမည်ရနေပြီ။ 'ဗိုလ်စွ
သဘင်' သီချင်းက အကျော်ကြားဆုံးပေါ့။ ကိုအုန်းကျော်လည်း ပါတယ်။
သူက အကော်ဒီယံ မဟုတ်ဘူး။ ဒီအဆိုတော်တွေကို ဖေဖေ သီချင်းတိုက်
သွားတာ လိုက်နေရင်းကနေ စသိခဲ့တာပေါ့။

မာအေးမှာ နာမည်ကြီးအောင်လုပ်ဖို့ တစ်ခုရှိနေတာ သတိရပါတယ်
နော်။ အသံလွှင့်ပိုင်းတွေအတွက် ဖေဖေ သီချင်းတိုက်သွားတိုင်း လိုက်ဖြစ်တာ
အဆက်အသွယ်ရဖို့လည်း ပါတယ်လေ။ အသံလွှင့်နိုင်ရင် တစ်ပြည်လုံးက
ကြားနိုင်တဲ့အကြောင်း သိနေပြီပဲ။

ချစ်မက စာပိလာလို့ အသံမလွှင့်နိုင်ဘူး။ သူ့များတီးပိုင်းမှာ အသံလွှင့်ဖို့
လူမလိုဘဲနဲ့ ဆိုချင်ပါတယ်လို့ မပြောချင်ဘူးလေ။ မာအေး လိုချင်တဲ့ အသံလွှင့်ဖို့
အခွင့်အရေးကို 'ပွင့်ဦးတေးသံ အပျော်တမ်း တူရိယာအဖွဲ့' ရဲ့ ခေါင်းဆောင်
ကိုအေးတင့်က ပေးလာတဲ့ အခါကျမှ ရဲသီဟကိုသန်းအောင် ရေးပေးတဲ့

‘တို့တောသာယာ’ သီချင်းကလေးကို ‘မြင့်မြင့်အေး’ နာမည်နဲ့ သီဆိုအသံလွှင့် ခဲ့ပါတယ်ရှင်။

*** [သာယာတဲ့ ညနေခင်းမှာ လေညှင်းလေအေး လေနည်းကဖြာ၊
ချစ်စရာရောင်ခြည်သန်းကာ၊ ဒေါင်းဖန်ဝါ နေဝန်းစကြာ ယွန်းလှလှ
နှုတ်ဆက်ကာနေရာ... သာရကာ မောင်နှံကျေတို့၊ တောင်ပံထွေးလို့
အိပ်တန်းကိုယ်စီရှာ...]’

တောရွာ တောရွာ၊ တို့တောရွာလေးက အေးချမ်းသာလှတာ၊ ဆိုတေး
ဖွဲ့လို့ ကျူကာ၊ ချိုအေးနွဲ့တဲ့ ထံတျာ၊ ပလွေကို ဘယ်ညာပြောင်းကာ
လယ်ယာစောင်းမှာ ကျူတဲ့လှပျိုမျော... ကဗျာရောင် ယုက်သန်းလို့
ဖြာ၊ အေးချမ်းတဲ့ တို့ရွာလေးသာယာ... ***

အမှတ် (၃၄)

ရုပ်ရှင်သီချင်းအစ "မမိတုပန်း" က၊
ကိုယ်တိုင်ကျောင်းအပ်တဲ့ ကျောင်းသူ

သောတာရှင်တို့ရေ...

ရှေ့မှာ ကြည့်မြင်တိုင် ဂီတအုပ်စုတွေထဲက 'ဂီတတင်အုန်း' အဖွဲ့က အဆိုတော်တွေအကြောင်း၊ ထိုင်ဝိုင်း အကြောင်းတွေနဲ့ မာအေးလေးဟာ 'သန်းသန်းမြင့်' နာမည်ကနေ 'မြင့်မြင့်အေး' နာမည်ပြောင်းဆိုတဲ့ဆီ ရောက် သွားခဲ့ပြီနော်။

အသံလွှင့်တယ် ဆိုတာမျိုးကလည်း နေ့တိုင်းရှိတာမှ မဟုတ်ဘဲ။ ကလေးထိန်းလိုက်၊ ရေခပ်လိုက်၊ ပဲခူးတုန်းကလို ပိုက်ဆံကလည်း မရ၊ စိတ်ဓာတ်ကျနေတုန်း တစ်နေ့မှာ မာအေးရဲ့ ဂီတမွှေးစားအဖေလေ၊ ဆရာ ကိုတင်စောပေါ့။ စက်ဘီးလေးနဲ့ ရောက်ချလာပါတယ်။ အဖေတင်စော လာရင် သိပ်ပျော်တာ၊ မာအေးကြိုက်တဲ့ ကြက်ဥမုန့်တွေ အများကြီး ယူလာတတ် တယ်။ သူ သီချင်းဆိုတဲ့ဆီကိုလည်း လိုက်ရတာကိုး။

အဲဒီနေ့ကဆို ပိုတောင် ပျော်ရသေးတယ်။ မာအေးကို ရုပ်ရှင်သီချင်း ဆိုရအောင် လာခေါ်တာတဲ့လေ။ ပထမဆုံး အသံထွက်ရုပ်ရှင်မှာ ဆိုခွင့် ရတော့မယ်ပေါ့။ ရုပ်ရှင်နာမည်က 'မမိတုပန်း' တဲ့ရှင်။ ဗြိတိသျှဘားမား ရုပ်ရှင်ကုမ္ပဏီအတွက် ဒါရိုက်တာ ဦးချစ်ခင် ရိုက်တဲ့ဇာတ်ကား ဖြစ်ပါတယ်။

မင်းသမီးက မေသစ်ပါ။ မာမာအေးက မေသစ် ကလေးခန်းမှာ သရုပ်ဆောင် ရမယ့် မင်းသမီး ခင်မြင့်လေးကိုယ်စား ဆိုရမှာပါ။

ဆရာတင်စော ရောက်ပြီး မကြာခင်မှာပဲ ရုပ်ရှင်ခြံက လူစီးသုံးတန်း ကားကြီးနဲ့ လာကြိုတော့ ဆရာတင်စောနဲ့ မာမာအေးနဲ့ မေမေနဲ့ ဗြိတိသျှ ဘားမား ရုပ်ရှင်ခြံထဲ လိုက်သွားကြတာပေါ့။ အခုတော့ 'ညွန့်မြန်မာ' လို့ နာမည်ပြောင်းခဲ့တာ ကြာပါပြီ။ သူဌေးကြီး ဦးညွန့် ဝိုင်ပါတယ်။ စာရေးဆရာ၊ ကဗျာဆရာမ ငွေတာရီရဲ့ ဖခင်ပါပဲ။ ဗြိတိသျှဘားမားကုမ္ပဏီဟာ သီချင်းရေး ဆရာတွေ လစာပေးခန့်ထားတဲ့အချိန် ဖြစ်ပါတယ်။

မာမာအေးကို စတွေ့ပေးတဲ့ ဂီတဆရာကြီးနာမည်က 'စိန်ဝေလျှံ' တဲ့ရှင်။ နာမည်ရင်းက ကိုဖိုးဝေလို့ သိရပါတယ်။ အရပ်မမြင့်ပါဘူး။ အသားလတ် လတ်၊ မျက်ခုံးထူထူ၊ နှုတ်ခမ်းထူထူနဲ့ စန္ဒရားဆရာကြီး ဖြစ်ပါတယ်။ အဆိုတော် တင်တင်မြ ပထမဆုံး ကျော်ကြားခဲ့တဲ့ 'ပေဖူးလွှာ' သီချင်း၊ ခင်စမ်းကြည် ဆိုတဲ့ 'အိုဘယ့်တံချူရှင်' သီချင်းတွေဟာ ဆရာစိန်ဝေလျှံရဲ့ လက်ရာတွေ ပေါ့။

နောက်ပိုင်းမှာ ယဉ်ကျေးမှုဌာန ရောက်သွားတယ်။ အလင်္ကာကျော်စွာ ဘွဲ့လည်း ရပါတယ်ရှင်။ ခေတ်ဟောင်း အဆိုတော်ကြီး စိန်ဂျွန်းခင်မေရဲ့ ခင်ပွန်းပါ။ သားဖြစ်တဲ့ စန္ဒရားကိုဟန်ဝင်းနဲ့ မာမာအေးတို့လည်း နောင်တော့ မိတ်ဆွေရင်းတွေ ဖြစ်လာတာပဲ။

ရုပ်ရှင်မှာ ဆိုရတာဟာ ဆရာစိန်ဝေလျှံရဲ့ သီချင်းပါပဲ။ မာမာအေး တစ်ယောက်တည်းက တစ်ခါ၊ မမသစ်နဲ့ တွဲပြီးတော့ တစ်ခါ၊ ဒီသီချင်း တစ်ပုဒ်ကိုပဲ ဆိုပေးရပါတယ်။ မာမာအေး သီချင်းတက်မြန်တာ၊ လွမ်းယောင် ယောင် သီချင်းလေးကို အသံကြည်ကြည်လင်လင် ဆိုလိုက်တာ သဘောကျ တယ်တဲ့။ ဆက်ကြိုးစား၊ တက်လမ်းရှိတဲ့ ကလေးလို့ ချီးမွမ်း အားပေးခဲ့ ပါတယ်။

*** ပင်နန်းဝေယံမြင့်ဝယ်၊ တင့်ရှာတဲ့ တစ်ပွင့်မာလာနွယ်၊ မမိတဲ့ ယန်းရယ် ယန်းရယ် တုံးခုလို့ လှမ်းပါရစေလားကွယ်... ***

ဪ... နှစ်တွေကလည်း ကြာ၊ စာတွေကလည်း ပါမလာ ဆိုတော့ ဒီလောက်နဲ့ပဲ ကျေနပ်လိုက်ပါတော့နော်။ မာမာအေး အသံသွင်းနေတုန်းမှာ

ခွဲခွဲထည်ထည် လူကြီးတစ်ယောက်ကို အမှတ်မထင် မြင်လိုက်ရတယ်။ သူကလည်း နာမည်ကျော်ကြီးပါလား။ 'ရွှေပြည်အေး'တဲ့။

မာအေး ရုပ်ရှင်သီချင်း စဆိုတာ ဘယ်လောက်ရလဲ သီချင်တယ် မဟုတ်လားဟင်။ ဆယ့်ငါးကျပ်ကြီးများတောင် ရတာ၊ ခု ကြားတဲ့သူက ရယ်ချင်မှာပဲနော်၊ ပိုက်ဆံတန်ဖိုးရှိတဲ့ ခေတ်လေ။ တစ်ကျပ်မှာ ပြားတစ်ရာ မပြောင်းသေးဘူး။ ကျုပ်၊ ပဲ၊ ဝိုင် ငွေသုံးတဲ့ခေတ်ပါ။ တစ်ကျပ်မှာ ခြောက်ဆယ့်လေးပြား ရှိတယ်။ တစ်ပဲ၊ တစ်မူး၊ တစ်မတ်၊ ငါးမူးခေတ်ကို မာအေးက မိသေးတယ်လေ။ တစ်နေ့ မုန့်ဖိုး တစ်မူးရတဲ့ မာအေးအတွက် အများကြီး ပေါ့နော်။

မာအေးမှာ ကျောင်းတက်မှ၊ စာသင်မှ၊ ပညာတတ်မှ ဖြစ်မယ် ဆိုတဲ့ စိတ်က ပျောက်သွားတာမှ မဟုတ်ဘဲ။ မေမေကလည်း အငယ်နှစ်ယောက် ထပ်ရလာတော့ သီချင်းထွက်ဆိုလိုက်၊ အိမ်အလုပ်တွေ လုပ်လိုက်နဲ့ ကိုယ်ခွဲမရှိရင် မဖြစ်တော့ ကျောင်းမတက်ဖြစ်ဘူးလေ။ သူများ ကျောင်းသွားချိန်ကျ ငိုချင်ပြီ၊ ငိုရပြီ။

ဒါကိုသိတဲ့ အိမ်နီးချင်းထဲက ဦးလေး ကိုငှက်ရိုးနဲ့ အမေ ဒေါ်လှည့်တို့က ကျောင်းတက်ချင် လိုက်တက်၊ ကလေးတွေ ကြည့်ပေးမယ် ဆိုတာနဲ့ ကျောင်းကို သူငယ်ချင်းတွေနဲ့ လိုက်သွားပြီးတော့ ကိုယ့်ဘာသာ ကျောင်းအပ်လိုက်တော့တာပဲ။

ကျောင်းက ဦးဝိစာရရုပ်ကွက်၊ (၆)လမ်းမှာ သူကြီး ဦးစိန်ဖေ လှူထားတဲ့ နှစ်ထပ်အိမ်ကျဉ်းကျဉ်းလေးကို မြူနီစီပယ်ကျောင်း ဖွင့်ထားတာပါ။ ဆရာတွေက လူကြီးမပါလာလို့ မေးကြတော့ မအားလို့ပါလို့ ပြောတာပေါ့။ ကျောင်းနေခဲ့ဖူးပေမယ့် သီချင်းလိုက်ဆိုနေမိတာနဲ့ စာမေးပွဲကို တစ်ခါမျှ မဖြေဖူးခဲ့တဲ့အကြောင်းလည်း ပြောပြပါတယ်။ ဆရာတွေက ဘယ်အတန်းထားရမှန်းမသိတော့ စာစစ်ကြည့်ရတာပေါ့။ ထုံးစံအတိုင်းပေါ့ ရှင်တို့ရယ်။ သူများစာကျက်သံကို လိုက်မှတ်ခဲ့တဲ့ အကျိုးကြောင့် အမှတ်ပြည့်ဝင်တာပဲ။ ဒါနဲ့ ဒုတိယတန်းမှာ စာသင်ခွင့် ပေးခဲ့ပါတယ်။

ကျောင်းက သုံးတန်းအထိပဲ ထားနိုင်တဲ့ ကျောင်းပါရှင်။ စတုတ္ထတန်းရောက်ရင် ဆရာကြီး ဦးမြဒင်ကျောင်းကို ပြောင်းပေးရတယ်။ နှစ်ချိန်ထားတဲ့

ကျောင်းမို့ မနက်ပိုင်းမှာ အိမ်ကို ကူလုပ်ပေးနိုင်တယ်ဆိုပြီး တက်ခဲ့တာပါပဲ။ ဆရာကိုအေး၊ ဆရာကိုချစ်လို့နေ့ ဆရာမဒေါ်မြိုင်မြိုင်၊ လူပျိုကြီး၊ အပျိုကြီးတွေ သင်တာပါ။ ဆရာကိုအေးက သင်ရိုးမှာမပါတဲ့၊ ကျောင်းသားတွေ နေမှု ထိုင်မှု ပြောဆိုမှု လူမှုရေးတွေကိုပါသင်တဲ့ ဆရာမျိုး ဖြစ်ပါတယ်။

ဆရာကိုချစ်လို့က ဂီတဝါသနာအိုး၊ ဒေါ်မြိုင်မြိုင်က အလွန်ရိုးတဲ့ ဆရာမ၊ သူငယ်တန်းကို ကိုင်တော့ မာအေးကို မသင်ခဲ့ပါဘူး။ ဆရာကိုချစ်လို့က ဟာ သီချင်းဆိုတတ်တယ်ဆိုတာနဲ့ ဆိုခိုင်းတော့တာပဲ။ *ကျောင်းသားတွေနဲ့ ရှက်စရာကြီး၊ အတီးလည်း မရှိဘဲနဲ့၊ ဆိုလို့ ဘယ်ကောင်းမလဲ* ငြင်းတော့-

“ဟေ့... အသံသီချင်လို့ဟ၊ နည်းနည်းလေးဖြစ်ဖြစ် ဟစ်လိုက်စမ်း တပည့်” တဲ့။

ကိုယ်ကလည်း ခပ်ရွတ်ရွတ်လေ၊ နည်းနည်းပဲ ဆိုလိုက်တယ်။

*** [လွတ်လပ်ပါပေ့ တို့တော့ရွာ၊ သာယာပါပေ့ တို့ကျေးရွာ...] / ကျက်သရေ မက်မပြေနိုင်တော့ပါ... ***

ဘမှတ် (၃၅)

ဝိတလမ်းတောက်ပေးကြတဲ့ ကျောင်းဆရာများ။
မွန်သီချင်း၊ ယိုးဒယားသီချင်း

သောတာရှင်တို့ရေ...

အရင်တစ်ပတ်က မာအေးလေး 'မမိတဲ့ပန်း' ရုပ်ရှင်မှာ စပြီးဆိုတဲ့ အကြောင်းနဲ့ ကျောင်းဆတ်တက်နေတဲ့အကြောင်း ပြောခဲ့ပါတယ်။

ကျောင်းက ဆရာသုံးယောက်ထဲမှာ ဦးချစ်လှိုင်က ဂီတဝါသနာ ပါ တယ်လို့ ပြောခဲ့တယ် မဟုတ်လား။ ဆရာက ကွမ်းလည်း သိပ်စားတယ်။ မအားတဲ့ပါးစပ်က အတန်းဖြုတ်တာနဲ့ တအင်အင် သီချင်းညည်းနေတတ်ပါ တယ်။ သူ့ကို ကျောင်းစတက်တဲ့နေ့က သီချင်းတစ်ကြောင်းလောက် ဆိုပြတာ ကို ကြားကတည်းက ရုပ်ကွက်ထဲ ဘယ်အိမ်မှာ အလှူလုပ်သလဲ၊ ဘယ်အိမ်က မင်္ဂလာဆောင် ရှိသလဲ လိုက်စုံစမ်းတော့တာ၊ လူပုံက အသားဖြူဖြူ၊ အရပ် မြင့်မြင့်၊ ပြုံးပြုံး ပြုံးပြုံးနဲ့ နေတတ်၊ ကျောင်းဆရာလည်း ဖြစ်တော့ လူတိုင်းက ချစ်ခင်လေးစားကြပါတယ်။

ဦးချစ်လှိုင် ခေါင်းဆောင်ပြီး ဆိုဖို့ တီးဖို့ လာကြမယ်ဆို ဘယ်သူမှ မငြင်းဘူး၊ လက်မခံဘဲ မနေဘူး။ ဝမ်းသာအားရ နေရာပေးကြ၊ ဆီးကြို ကြနဲ့ပေါ့။ တပည့်ကို မြေတောင်မြှောက် ပွဲထုတ်ပေးချင်တဲ့ ဆရာဟာ ဝါသနာ သာ ကြီးတာ၊ ဟိုညည်း ဒီညည်း ဘာတစ်ပေါက်မှ မိတာ မဟုတ်ပါဘူး။

ဘာမှလည်း မတီးတတ်ပါဘူးရှင်။ ဝိုင်းကလေးတစ်ဝိုင်း ချပြီး တီးဖြစ် ဆိုဖြစ် အောင်သာ စည်းရုံးလိုက်ရှာတာပါ။

မာအေးတို့ ရပ်ကွက်နဲ့ မျက်နှာချင်းဆိုင် ဦးဝိစာရလမ်း တစ်ဖက်ခြမ်း က ခုဆိုရင် ပန်းပြပွဲတွေ ဘာတွေလုပ်တဲ့ ကွင်းကျယ်တစ်ခု ဖြစ်နေတဲ့နေရာမှာ ဟိုတုန်းက အိမ်တွေ အများကြီး ရှိခဲ့တာပေါ့။

အဲဒီ လမ်းမကြီးပေါ်မှာ 'လူဝကြီးထမင်းဆိုင်' ဆိုတာ ရှိပါတယ်။ အဲဒီ ဆိုင်ဝိုင်းရှင်ရဲ့သား စိုးမြင့်တို့ မောင်နှမကိုလည်း ဆရာက ခေါ်ပါတယ်။ မာအေးနဲ့ ရွယ်တူလောက်ရှိမှာပါ။ သူက အဘ မြန်မာညွန့် ဦးချစ်မောင်နဲ့ အမေ ဒေါ်အောင်ကြည်တို့ဆီမှာ ဝါးပတ္တလား သင်နေတုန်းပေါ့။ သူလည်း နောက်တော့ စိုးမြင့်လေး နာမည်နဲ့ အသံလွှင့်ပါတယ်။ ဝါးပတ္တလား သင်ကြား တဲ့ ဆရာလည်း ဖြစ်သွားပါတယ်။ သူ့ညီမလေးကတော့ ကပါတယ်။ ဆရာ ဟာ ဒီကလေးသုံးယောက်ကို အလှူမှာ တီးဝိုင်းပါပါ။ မပါပါ ခေါ်သွားခဲ့ တော့ ရပ်ကျော် ရွာကျော်တွေ ဖြစ်လာတာပေါ့။

ဦးဝိစာရကွက်သစ်၊ (၁၁) လမ်းမှာ အဲဒီတုန်းက 'ဗလစလူငယ် အသင်း' အဆောက်အအုံတစ်ခု ဖွင့်ထားတယ်။ အဲဒီက 'ဆရာလေး၊ ဆရာ လေး'နဲ့ လူချစ်လူခင်များတဲ့ ဆရာလေး ကိုလှထွန်းကလည်း ဆရာဦးချစ်လှိုင် လိုပဲ တီးဝိုင်းဖြစ်ဖို့ ကြိုးစားခဲ့သေးတယ်။ နောက်ပိုင်းမှာ ကိုတင်အောင်ခေါ်တဲ့ တစ်ယောက်လည်း ပါဝင်သီဆိုလာတယ်။ သူကလည်း နှစ်အတော်ကြာတော့ အဆိုတော် ဖြစ်လာတာပါပဲ။

*** နေရောင်လေး ခပ်မိန့်မိန့် မီးထွန်းချိန်ရောက်ပြန်တော့ ကြိတ်ခဲ ထားသမျှ မတင်းတိမ်... သွားရှဦးမကွဲ့... ထားနှမဘုန်းရဲ့ ချစ်တဲ့သူရဲ့ လှစံအိမ်... ***

အဲဒီလို ပါတဲ့ 'မီးထွန်းချိန်' သီချင်းနဲ့ နာမည်ရခဲ့တဲ့ အဆိုတော် ကိုလေးအောင်ပေါ့ရှင်။ မာအေးတို့ ကလေးဝိုင်းကလေးမှာ အမြဲလို ဆိုခဲ့ တီးခဲ့တဲ့ သီချင်းက 'မြမန်းဂီရီ' ဆိုတဲ့ ယိုးဒယား ဖြစ်ပါတယ်။ လူတိုင်းလိုလို ကြားဖူးတဲ့ သီချင်းပါပဲ။

*** မြမန်းဂီရီ သေလာတောင်၊ နန်းတည်ထောင် ဘုန်းရောင်နေသို့ လင်း၊ နောင်ညီကို ရွှေဘိုနှယ်တော်ရင်း၊ ရာဆူဆူ ပြည်သူ့ဝဝဝ

စင်း၊ ရွှေဘုန်းတော် နှုန်းလျော်စံပျော်ခင်း၊ တေဇာတိုးလို့ ဖြိုးဝေ၊
မန်းဌာနေ အောင်စေရာပြည့်မင်း...

ပြောင်လူးနာဂရုဇာ၊ သော်တာငွေလှုံ မျိုးမြတ်ဆွန်၊ ရွှေနှုန်းဘုံ
တော်၊ ရောက်ရာ ရွှေကိုယ်တော်၊ ပြည်တော်နိုင်ငံရွှေဘုံတွင်း၊
ဆန်းမူရာ သူဇာရွှေစပင်း၊ ရွှေဘုန်းတော် နှုန်းလျော်စံပျော်ခင်း၊
တေဇာတိုးလို့ဖြိုးဝေ၊ မန်းဌာနေ အောင်စေရာပြည့်မင်း... ***

မာအေး အခု ဆိုပြခဲ့တာ မဟာဂီတအုပ်စုထဲမှာပါတဲ့ ယိုးဒယား
သီချင်းတစ်ပုဒ်ပေါ့။ ခုခေတ် ထိုင်းလင်းက နာမည်ကြီး ထုံချိုင်းဆိုတဲ့ သီချင်း
မျိုး မဟုတ်ဘူးနော်။ ယိုးဒယားသီချင်းအသံကို မြန်မာစာကပ်ပြီး ဆိုတဲ့
သီချင်းမျိုးလို့ ထင်နေမှာစိုးလို့ နည်းနည်း ပြောပြချင်သေးတယ်။

မြန်မာဘုရင်မင်းတွေဟာ စစ်ကစားရတာ ကြိုက်သလား မဆိုနိုင်
ပါဘူးရှင်။ ရာဇဝင်စာအုပ်တွေ ဖတ်တိုင်း တိုက်ရယ်ခိုက်ရယ်နဲ့ တစ်ပြည်နဲ့
တစ်ပြည် ရိုးပဲ မရိုးနိုင်ဘူး။ ကိုယ့်တိုင်းပြည်ကို ခေါ်လာတဲ့ သူများတိုင်းပြည်
သားတွေလည်း ရှိမှာပေါ့နော်။ မန္တလေးမြို့မှာ အခုထိ ယိုးဒယားတန်းတို့၊
ကသည်းတန်းတို့ ရှိနေတာနဲ့ သိနိုင်လောက်ပါတယ်။ မြန်မာပြည်ကြီး သူများ
လက်အောက် မရောက်မီက မဏိပူရ အာသံတို့၊ စစ်တကောင်းတို့ဟာ ကိုယ့်
ပြည်ထဲမှာ ပါသေးသတဲ့။

အဲဒီလို ကိုယ့်တိုင်းပြည်ပါလာတဲ့ တခြားလူမျိုးစုတွေထဲမှာ ဂီတသမား
တွေလည်း ပါမှာပဲ။ ဂီတသမားစိတ်ဆိုတာ ဘာဒုက္ခတွေရောက်ရောက်
ဆိုနေတီးနေရရင် ပြီးရောရှင်။ မာအေးတို့ ဂီတသမားတွေလည်း ဒီအတိုင်းပဲ။
အဲဒီတော့ သူတို့ဟာ ကိုယ့်ဘာသာနဲ့ကိုယ် ဆိုကြ တီးကြမှာပဲ။ အိမ်ခံ ဂီတ
သမားတွေကလည်း ကြားမှာပဲ။ လူချင်းတွေ့ချင်တောင် တွေဦးမယ်။ ကိုယ့်ဆီ
က ဂီတသံနဲ့ ခြားနားတဲ့ အသံဝဲလေးတွေ၊ ကိုယ်မသုံးခဲ့တဲ့ ဂီတအယူအဆလေး
တွေဟာ မြန်မာတွေအတွက် ထူးခြားမှာပဲလို့ ရေးစပ်သီကုံးတဲ့အခါ ပေါင်းရုံး
သုံးကြည့်မှာပဲပေါ့။ ယိုးဒယားအကြိုက် အသံမျိုးလေးတွေနဲ့ ရေးစပ်တော့
ယိုးဒယားသီချင်းလို့ ခေါင်းစဉ်တစ်ခု တိုးခဲ့တာမျိုးသာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီလိုပါပဲ၊ မာအေးရဲ့ မေမေဘက်က အတွားတို့ရှေ့က မျိုးဆက်
သုံးဆက်လောက်က ဘီဘင်လောက်တော်ခဲ့တဲ့ ဖွန်အမတ်ကြီး 'စောကွန်ဒရီ'

ဟာ အကျဉ်းကျနေတဲ့အချိန်မှာ မြေကြီးမှာထောက်ပြီး ထိုးရတဲ့ တယော တစ်လက် ကိုယ်တိုင်လုပ်ပြီး တီးခဲ့ပါသတဲ့။ ဒါကို နန်းတော်က ဘုရင်မင်း မြတ်က ကြားရလို့ သနားတော်မူပြီး အချုပ်ကလွတ်၊ တိုင်းပြည် ပြန်ခွင့်ပေး လိုက်ပါသတဲ့။ ပုံပြင်တစ်ခုလိုပဲ အဘွားဆီက ကြားနေခဲ့ရပါတယ်။ ဒါကြောင့် မွန်သီချင်းမျိုးဟာလည်း ယိုးဒယား သီချင်းလို မဟာဂီတထဲ ပါလာတာမျိုး ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။

ဘယ်သို့ဆိုစေ ယိုးဒယားနဲ့ မွန်သီချင်းတွေဟာ မြန်မာစာနဲ့ ပီပီပြင်ပြင် ကန္တဝင်မြောက်လျက်ပါပဲရှင်။ မွန်အဖေကြီးရဲ့ ပျော်စရာ ညည်းတာလေး ကြား ချင်လား။

*** သမီးအလှ လင်မရ၊ အဘမယ် လင်ဝယ် လင်ဝယ် သွားရတော့
မယ်လေးကွယ်၊ [ဟိုစားဖိုထောင့်မှာလ...]' ဝ ယောက်မကို ကိုင်လို့
ကိုင်လို့ မိုင်မီသလေ ကလပ်ကွမ်း ဝေး... ***

အမှတ် (၃၆)

စည်းရုံးဝါး အစ "ဒေဝဏ္ဏနာ" က

သောတရှင်တို့ရေ...

ဟိုရှေ့တစ်ပတ်မှာ ကျောင်းကဆရာတွေရဲ့ ပုံပိုးမှုနဲ့ ရပ်ကျော်ရွာကျော် ဖြစ်လာတယ်။ ယိုးဒယားတို့၊ မွန်သီချင်းတို့ မဟာဂီတထဲ တယ်နည်းနဲ့ ပါနိုင် တယ် ဆိုတာကိုလည်း ပြောပြခဲ့ပါတယ်။

အခု နားဆင်နေကြတဲ့ 'ပြောပြစရာတွေလည်း တစ်ပုံကြီး ရှိသေးတယ်' အစီအစဉ်မှာ ပထမဆုံးပြောခဲ့တုန်းက တစ်ခါတလေ သီချင်းသင်ပေးမယ်လို့ ပြောထားခဲ့တာကို သတိရလိမ့်မယ်ထင်ပါရဲ့။ မာအေး မမေ့ပါဘူး။ တစ်မြေစီ ဝေးနေရသေးတော့ အသင်ရခက်တာပေါ့လေ။ မာအေး ဒီကနေပြီး ကြိုးစား ရှင်းပြ သင်ပေးရရင်တော့ ဖြစ်မယ်လို့ ယုံကြည်ပါတယ်။ ကိုယ့်ပြည်တွင်းမှာ သီချင်းကျောင်းဖွင့်တုန်းကလည်း စာပေးစာယူစနစ်မျိုး သင်မပေးနိုင်ဘူးလား လို့ နယ်က ဝါသနာရှင်တွေရဲ့မေးစာတွေ ဖတ်ခဲ့ရပါတယ်။ ဒီကိစ္စကို အခုမှ စိစဉ်လိုက်နိုင်တယ်လို့သာ သတ်မှတ်ကြပါတော့။

BBC လေလှိုင်းသံကနေ တစ်ဆင့် ပြန်လွှင့်သင်ပေးမှာ ဆိုတော့ကာ အားလုံးသော ပရိသတ်များ ဝါသနာရှိရှိ၊ မရှိရှိ ကြားစေသတည်းပေါ့နော်။ သောတရှင်တို့ဘက်ကသာ သဘောပေါက်အောင် နားထောင်လေ့လာ နားစိုက်

လိုက်ဆိုပါ။ လိုက်ဆိုဖို့ ရှက်နေရင်လည်း မဖြစ်ဘူးနော်။ အလွယ်ဆုံး လိုက်ဆို နိုင်မယ့်သီချင်းကို စံထားသင်ပေးဖို့ ရွေးပါမယ်။

တကယ်သင်ရပြီဆိုရင် 'သင်ရိုးအစ ထံကျာက' ဆိုတဲ့ ဆိုရိုးစကားနဲ့ အညီ 'ပုစဉ်းတောင်သံကြီး' လို့ နာမည်ရှိတဲ့ 'ထံကျာတေရှင်' ကြီးသီချင်းက သာ ဂီတဆရာတိုင်း စပြီး သင်လေ့ရှိပါတယ်။ မာမာအေး ကျောင်းမှာလည်း ဒီလိုပဲ ရိုးရာမပျက် ထိန်းသိမ်းသင်ပေးခဲ့မြဲပါ။ ခုကတော့ အခြေအနေအရ မတတ်နိုင်ဘူး။ ကတိမပျက်အောင် ရောက်တဲ့နေရာမှာ လွယ်ရာကို စလိုက်ရ တော့မှာပဲ။

သီချင်းဆိုတာကို ဝါသနာပါလို့ သီချင်းဆိုမယ်ကြံရင် သီချင်းဆိုတဲ့ သူဟာ ဘာတွေလုပ်ရမှာလဲ သိထားဖို့ လိုတာပေါ့နော်။ မာမာအေးက မြန်မာ သီချင်း သင်ပေးမှာကိုး။ အသိပညာရလာပြီ၊ ဆိုနိုင်ပြီ ဆိုတဲ့ အခါကျတော့ ကိုယ်ကြိုက်တာ ဆက်လုပ်နိုင်တာပဲ။ ဒီဘက်က အခြေခံရသွားလို့ ရှိရင် ဘယ်ဘက်ကူးကူး သဘောက အတူတူပါပဲ။ အခုကတော့ မြန်မာစာနဲ့ရေးတဲ့ မြန်မာဂီတသံ အလိုက်တေးသွားရှိတဲ့ မြန်မာသီချင်းကို ဆိုကြရမှာ။ သင်ရမှာ ဖို့လို့ စည်းနဲ့ဝါးအကြောင်း ပြောပြမယ်။

ရှေးရှေးတုန်းက စည်းတစ်မျိုးသာ ပါခဲ့တယ်တဲ့။ သီချင်းသံထဲမှာ တချွင်ချွင် ကြားရအောင် လှုပ်စည်းလို့ပြောရတဲ့ စည်းကလေးကို လှုပ်သံပေးရ တာပဲ သုံးခဲ့တယ်။ ဝါးတီးချက် မပါဘူး။ သီဆိုတဲ့သူကလည်း သူ ရသလို သီချင်းကို ရတုသွားလို့ပဲ အတားအဖြတ် နည်းပါးစွာ ဆိုကြတယ်တဲ့။ အတီး သမားနဲ့ အဆိုသမား ခွင်ကျဖို့၊ တီးဖို့ စက်မှာပါ။ ဒါကို အရှည်တွေးမိတဲ့ နန်းတွင်းစောင်းဆရာ အကျော်အမော် ကွမ်းရေတော်ကိုင် ဒေဝဏ္ဏန္ဒာ မောင်မောင်ကြီးဟာ နောင်လာနောက်သား ဂီတသမားများ တစ်ပြေးညီညွတ်စွာ တီးနိုင် ဆိုနိုင်ရလေအောင် စည်းနဲ့ဝါးကို ဥပဒေလို တီထွင်သုံးခဲ့ပါသတဲ့ရှင်။ 'စည်းနဲ့ဝါးအစ ဒေဝဏ္ဏန္ဒာက' လို့ မှတ်ထားကြတာပေါ့။

*** နိပါတ်တော် ထုတ်မှီပြု၊ ဝုတ္တိလ ဆရာ၊ မြတ်ကုသ လောင်းမဟာ ငယ်၊ ပေါင်းနှစ်ဖြာ လူသာ၊ ဗေလုဝ သခင်မတိမ်သည်၊ ပဉ္စသိန် ခိုးနတ်တစ်ပါး...

စာထွက်နဲ့ ထောမနာတယ်၊ တဩဘာစကား၊ မှန်၊ မမှန် ဉာဏ်

ရှေ့သွားငယ်နဲ့၊ နားရှိသူချင့်ပါ။ ဗျာဒိတ်တော် ခြေမမြှောက်သော်
လည်း စတဒက် ထားလောက်သင့်တာ...

မင်းဒေဝဏ္ဏနာငယ်၊ ရှိန်သတ္တ ဂုဏ်ထူးနှင့် လူမှူးလုံး စကရိန်မှန်
နှင်းဘွဲ့တော်ခံ၊ ဘဝဂ်တိုင် အထက်ကိုဆန်တယ်၊ ရွှေလက်သံ
ကျော်လွန်းလှလေး... ***

အခု ကြားခဲ့ရတာက ဒေဝဏ္ဏနာ စောင်းဆရာ မောင်မောင်ကြီးရဲ့
လက်သံ ဘယ်လောက်ကောင်းတဲ့အကြောင်း နိပါတ်တော်မှာပါတဲ့ စောင်းဆရာ
ပုတ္တိလတို့၊ မင်းကုသတို့၊ ပဉ္စသီခနတ်သားတို့နဲ့ ခိုင်းနှိုင်းချိုးမွမ်း ရေးဖွဲ့ထားတဲ့
တေးထပ်တစ်ပုဒ်ပါပဲ။ မကြုံလိုက် မမိလိုက်လေခြင်းနော်၊ စာတွေတော့ ဖတ်ရ
သေးလို့ သိနိုင်သေးတာပေါ့။

ဒေဝဏ္ဏနာဆရာကြီးဟာ သားကလေး သူ့ကြောင့် ကျုံးထဲဆင်းပြီး ဘဝ
ကူးရှာတယ်ရယ်လို့ သောကကို မပျောက်နိုင်ရှာတော့ တရားဖက်ဖို့ရာ သင်္ကန်း
ဝတ်နဲ့ အရိုးထုတ်ခဲ့ပါသတဲ့။

မာအေးတို့ ဂီတကြီးဟာ ဝါသနာပါရင် မလွယ်ဘူး။ အင်မတန်ကို
ပိုကြီးတယ်ရှင်။ အခု မာအေးကိုပဲကြည့်၊ ဒီဝါသနာကို သံယောဇဉ်ပွား
တန်ဖိုးထားလွန်းလို့ တို့ဂီတတွေ နောင် ပျောက်ကုန်ချေရဲ့လို့ တွေးပူမိတာနဲ့
ကိုယ်တတ်နိုင်သမျှ မှတ်စုမှတ်တမ်းတွေ လုပ်ချင်စိတ်ပေါက်နေတုန်း၊ ဗြန်းဆို
ဒီဘက် ခဏရောက်ချိန်မှာ ပါမောက္ခတစ်ယောက်က ပြောတယ်ရှင်၊ ဒီမှာ
အဲဒါကို လုပ်ခဲ့ပါလား။ ဗြန်းမှာကို စိတ်ဝင်စားတဲ့သူတွေ ရှိပါတယ်တဲ့။ တစ်နှစ်၊
နှစ်နှစ် အချိန်ယူနိုင်ရင် ဖြစ်တယ်တဲ့။

ကိုယ်လုပ်ချင်တဲ့ ကိစ္စလုပ်ဖို့ လမ်းစပေါ်ပြီ။ ကိုယ့်အတွက်လည်း
ကောင်း၊ ဂီတအတွက်လည်း ကောင်း၊ နိုင်ငံအတွက်လည်း ကောင်းမယ့်ကိစ္စ
ဆိုတော့ ဒီအတွက် စောင့်လိုက်တာ စောင့်လိုက်တာ အခုထိပါပဲ။ ကိုယ်သာ
ဘာမှန်းမသိ ညာမှန်းမသိနဲ့ တစ်နေတယ်။ မသေချာဘဲ ဘာလို့ ရှာဖွေပြောခဲ့
ကြတာလဲနော်။ အဲဒီ နေတာကြာတာကြီးကြောင့် မာအေး တစ်ဘဝလုံး
နှစ်ငါးဆယ်ကျော် ရင်းထားရတဲ့အချိန်တွေ၊ တင်ထားရစ်တဲ့ ဂီတဂုဏ်သိန်
တွေနဲ့ လဲလိုက်ရသလိုချည်း ခံစားနေရတယ်။ ကံပဲပေါ့လေ။ ဘယ်သူ
တွေးကြည့်ဖူးပါသလဲ။ ဘယ်သူ အပြစ်ချနေရမှာလဲ။ ကိုယ့်ဂီတ ကိုယ်ချစ်လို့

နှစ်ရတံ့ဘဝ ရောက်နေလည်း 'ဂီတရေ နှင့်ကြောင့် နှင့်ကြောင့်' လို့ မပစ်နိုင်ပါဘူး။

ဒေဝဏ္ဏန္ဒာကြီးလည်း ဒီလို ရှိလိမ့်မယ်ပေါ့။ ဘုန်းကြီးသာ ဖြစ်သွားတယ်။ နစ္စဂီတကို မစွန့်နိုင်တော့ ဆရာတော်ကြီးတွေကို လျှောက်တင်တော်မူရှာတယ်။ ပညာတစ်ရပ်အဖြစ်နဲ့ သင်ကြားပေးတာမျိုးဆို အပြစ်မဆိုကောင်းပါဘူးလို့ သိရတဲ့အခါ ဂီတသီချင်းတွေ ဆက်ပြီး သင်ပြ ညွှန်ကြားပေးသွားခဲ့ပါသတဲ့။ ဒါမှ အာဂီတသမားလို့ မာအေး ဦးခိုက် ရှိခိုးလိုက်ပါတယ်။

မာအေးလည်း တဖြည်းဖြည်းနဲ့ ကျောင်းကန်တွေ၊ ဆရာတော်တွေနဲ့ ပိုနီးစပ်လာပြီ။ ဒေဝဏ္ဏန္ဒာဆရာလောက်တော့ မစွန့်နိုင်ဘူး။ ကိုယ့်ချွေးနဲ့စာလေးနဲ့ သာသနာ အထောက်အပံ့ပြုမယ့် ဥပါသိကာ ဘုရားသမီးတော် ရဟန်းအမ၊ ကျောင်းအမသာ ဖြစ်မှာပါ။ ဂီတကိစ္စလည်း ဆက်လုပ်နေဦးမှာပါ။ ကိုယ့်ရှေ့က ဂီတ ဆရာဆရာကြီးတွေရဲ့ လမ်းအတိုင်းပေါ့ရှင်။ စည်းနဲ့ ဝါးအကြောင်း ပြောမယ်ဆိုရင် စည်းဝါးတီထွင်ခဲ့တဲ့သူကို ပြောပြမှ ဖြစ်မှာမို့ ပြောလိုက်ပြီ။

နောက်တစ်ပတ်မှ ဆက်ပြောသေးတာပေါ့နော်။

အမှတ် (၃၇)

မြန်မာ့စည်းဝါးများအကြောင်း

သောတရှင်တို့ရေ...

ရှေ့တစ်ပတ်က ပြောမယ်ဆိုတဲ့ 'စည်းနဲ့ ဝါး' အကြောင်းကို ဆက်ကြ
စို့ရဲ့။ မြန်မာတို့ရဲ့ ဂီတမှာ စည်းဝါးအခြေခံ သုံးမျိုးရှိပါတယ်။ အဲဒါတွေကတော့
နဂါးစည်း၊ ဝါးလတ်စည်းနဲ့ စုံစည်းလို့ ခေါ်ကြတဲ့ စည်းဝါးမျိုးတွေပေါ့။
စည်းသုံးချက် ဝါးသုံးချက် တီးတာ၊ စည်းနှစ်ချက် ဝါးနှစ်ချက် တီးတာ၊
ချွင်ချပ်စည်း တီးတာတွေ ဘယ်လောက်ပဲ တီထွင်တီးကြပါစေ၊ ဒီအခြေခံ
စည်းဝါးတွေက ထွက်သွားတယ်လို့ မရှိပါဘူး။ မိအောင်တီးလို့ ရပါတယ်။

နဂါးစည်းဆိုတာ ရွှေနန်းတော်သုံး မြန်မာ့ပဟိုရ် (အသံထွက် 'ဗဟို')
နာရီသံ အချက်ပေးတဲ့ 'ပပုံ-ဒု-နောင်-ဒိုင်း' လို့ ကြားရတဲ့ အသံလေးသံကို
စံထားပြီး စီစဉ်တဲ့ စည်းတီးနည်းဖြစ်တဲ့အတွက် မူလက နာရီစည်းလို့
ခေါ်ကြပါသတဲ့။ ကာလရွေ့လျောလာတော့ 'နဂါးစည်း' ပေါ်နော။ ဒီစည်းကို
တီးရင် စည်းသုံးကြိမ်နဲ့ ဝါးတစ်ကြိမ် အက္ခရာအစေး အချိန်ညီညီ တီးရပါတယ်။
အဲဒါကိုမှ နဂါးတစ်စည်းလို့ သတ်မှတ်တယ်။ မဟာဂီတသီချင်းကြီးတွေမှာ
ကြိုးသီချင်းတွေကလွဲရင် နဂါးစည်းနဲ့ အများအားဖြင့် တီးကြပါတယ်။ မြန်မာ
ကာလပေါ်သီချင်း အေးအေး၊ တည်တည်ခုံခုံနဲ့ အလွမ်းသံန္ဓယ်တဲ့ သီချင်းတွေ
ကိုလည်း နဂါးစည်းနဲ့ပဲ တီးတတ်ပါတယ်။

လေ့ကျင့်တဲ့အခါ နှုတ်က '၁၊ ၂၊ ၃၊ ၄' လို့ အချိန်ကွာကွာ၊ အကွာအဝေးညီညီ မှန်မှန်ရွတ်ပြီးတော့ '၁၊ ၂ နဲ့ ၃' နေရာမှာ စည်းကိုတီးပါ။ '၄' နေရာမှာ ဝါးတီးရပါမယ်။ အခု ဒီကနေ မာမာအေး တီးပြလိုက်မယ်နော်။

*** ၁၊ ၂၊ ၃၊ ၄... ၁၊ ၂၊ ၃၊ ၄ ***

နဂါချိန်မှန်အောင် ပထမဝါးတစ်ချက်ချပြီး တီးရပါမယ်။ တီးကြည့်စမ်းပါနော်။

ဒီဘက် ခေတ်တွေမှာ နံပါတ် (၃) စည်းနေရာကို လွတ်ထားပြီး (၄) နေရာကျမှ ဝါးတီးတာ များလာပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ မာမာအေးကျောင်းက သင်တန်းသားတွေ မှတ်ရလွယ်အောင် ဆိုပြီးတော့ နံပါတ်တွေ မရွတ်စေတော့ဘဲနဲ့ 'ထိပ်စည်း၊ နောက်စည်း၊ ဖျောက်စည်း၊ ဝါး' လို့ ရွတ်ဆိုလေ့ကျင့်စေခဲ့ပါတယ်။ နားထောင်ကြည့်ပါလား။

*** ထိပ်စည်း၊ နောက်စည်း၊ ဖျောက်စည်း၊ ဝါး...

ထိပ်စည်း၊ နောက်စည်း၊ ဖျောက်စည်း၊ ဝါး... ***

အတူတူပါပဲ။ သောတရှင်တို့အကြိုက် လွတ်လွတ်လပ်လပ် တီးခတ်လေ့ကျင့်နိုင်ပါတယ်။

ရှေးအဆိုတော်ကြီးတွေကတော့ ကိုယ်တိုင် စည်းကိုင်ဆိုရတာကိုမှ အားရတယ်တဲ့။ ဒါမှ အတီးက မြန်သွားတာ၊ နှေးသွားတာတွေကို ထိန်းလို့ ရတယ်တဲ့။ ခုချိန်မှာတော့ စည်းကိုင်ရင် စတိုင်လ်ပဲ့တယ် ထင်ကောင်း ထင်လိမ့်မယ်။ ဆိုတဲ့အခါ မိုက်ခရိုဖုန်းတိုင်ရှေ့မှာ ရပ်ပြီးဆိုချင်ဆိုမယ်။ မိုက်ခရိုဖုန်း လက်မှာကိုင်ပြီး ဆိုချင်လည်း ဆိုကြတာကိုး၊ စည်းကိုင်ဖို့ရာ ခက်တာပေါ့။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ်လေ၊ စည်းဝါးနားလည်မှ သီချင်း ဘယ်နေရာမှာ ဝင်ဆိုရမယ်၊ ဘယ်လိုနေရာမှာ နားရမယ်ဆိုတာ သိနိုင်တာမို့ လေ့ကျင့်ထား အမှားမရှိဘူးပေါ့။ ခုဆိုရင် ဆိုကရေးတီးပြိုင်ပွဲကြီး ရှိနေပြီပဲ။ ကိုယ်တိုင် စည်းကိုင်ပြီး ပြိုင်ပွဲဝင်၊ အဆိုပြိုင်နေကြပါပြီ။

နောက် စည်းတစ်မျိုးက 'ဝါးလတ်စည်း' လို့ ခေါ်ပါတယ်။ 'ဝါးလတ်စည်း' ဟာ စည်းတစ်ကြိမ်နဲ့ ဝါးတစ်ကြိမ် တီးရတဲ့ စည်းတီးနည်းပါပဲ။ 'နဂါစည်း' လို့ပဲ အချိန်အကွာအဝေး ညီညီတီးခတ်ရုံပါ။ 'နဂါစည်း' တစ်စည်းဟာ ဝါးလတ်စည်း နှစ်စည်းနဲ့ ညီမျှတယ်။ 'နဂါစည်း' မှာ ဝါးလတ်နှစ်စည်း ပါတယ်

ပြောရင် ရတာပေါ့။ ဒါကြောင့် 'နရီစည်း'ရဲ့ တစ်ဝက်ဖြစ်လို့ 'ဝါးလတ်'လို့ ခေါ်တာပါ။ လှေကျင့်ဖို့ ပိုပြီး လွယ်ပါတယ်။ သောတရှင်တို့ ကြားဖူးမှာပါ။

*** စည်းနဲ့ဝါး- စည်းနဲ့ဝါး၊ စည်းနဲ့ ဝါး စည်းနဲ့ဝါး ***

ဟုတ်ပြီ၊ ကဲ-ကြားတဲ့အတိုင်းပဲလေ။ အဲဒီလိုဆိုရင်းနဲ့ 'စည်း' ဆိုတဲ့နေရာမှာ စည်းတီးမယ်၊ 'ဝါး' ဆိုတဲ့နေရာမှာ ဝါးတီးမယ်ဆိုရင် ရပြီ။ အဲဒါ ဝါးလတ်စည်းလို့ ခေါ်ပါတယ်။ လိုက်ဆိုရတာ မောပါတယ် ဆိုရင်လည်း ဂဏန်းနံပါတ်စဉ်အလိုက် ရွတ်ပြီး လှေကျင့်နိုင်ပါတယ်။ စပြီးရွတ်တဲ့ 'မဂဏန်း'ကို စည်းတီးလိုက်၊ 'စုံဂဏန်း'ကို ဝါးတီးလိုက် လှေကျင့်နိုင်တာပဲ။ မအေး ၂ပမာ စည်းဝါးလှေကျင့် တီးပြပါ့မယ်။

*** ၁၊ ၂၊ ၃၊ ၄၊ ၅၊ ၆၊ ၇၊ ၈၊ ၉၊ ၁၀ ***

အဲဒီလို တီးသွားပါ။ သိပြီနော်။ ကိုယ်တိုင်အချိန်ရတိုင်း လှေကျင့် တီးခတ်ကြည့်ပါ။ လွယ်ပါတယ်။

နောက်စည်းတစ်မျိုးရဲ့ နားမည်ကတော့ 'စုံစည်း'တဲ့။ စည်းနဲ့ဝါးကို တစ်ပြိုင်နက် အတူတီးရတယ်။ ဒါကြောင့်လည်း 'စုံစည်း'လို့ ခေါ်ကြတာပေါ့။ 'စုံစည်း' တီးရင် ဝါးကျတဲ့နေရာမှာ စည်းရော၊ ဝါးရော တစ်ပြိုင်တည်း တီးလိုက်ရင်ရပြီ။ ဒါတွေအားလုံးဟာ စည်းဝါးအခြေခံ နားလည်အောင် ပြောပြတာပါ။ 'နေးနေးတီးတယ်၊ မြန်မြန်တီးတယ်၊ မှန်မှန်တီးတယ်' ဆိုတာ ကတော့ သီချင်းပေါ်မှာသာ မူတည်ပါတယ်။

ထပ်ပြောစရာ တစ်ခုရှိတယ်။ မြန်မာသီချင်းတွေမှာ တစ်ပုဒ်ပြီးခါနီး ရင် ဟန်ယူတယ်၊ ဟန်လုပ်တယ်လို့ ပြောတတ်တဲ့ ကိစ္စလေးပါ။ နောက်ဆုံး စာသား နောက်ဆုံးအသံ မကျခင် စည်းအရှိန်ကို တောင့်လိုက်တာကို ဖောင့်ပြီးမှ 'ဝါး' ကို တီးရတာမျိုး ရှိတတ်တယ်ဆိုတာပါ။ 'စည်း'တောင့်လိုက်တယ်ဆိုတာ 'စည်း' ဆွဲသွားတာကို ပြောတဲ့ ဂီတစကားပါပဲ။ သီချင်းအဆုံးမှာလည်း စည်း ဆွဲတတ်တာပဲ။ အဲဒါ သတိထားမှ ဖြစ်မယ်။ သတိမထားမိရင် 'ဝါး'သံ ခေါက်ခနဲ တီးသွားပြီးမှ သီချင်းက ကျန်ခဲ့ရင် အရှုပ်ဆိုးတယ်လေ။

နားထောင်တဲ့ ပရိသတ်တွေဟာ သူတို့ကိုယ်တိုင် မဆိုတတ်ပေမယ့် နားက သိတတ်ကြပါတယ်။ ပညာရှင်တွေထဲကလာပြီးတော့ အကဲခတ်တာ လည်း ပါချင် ပါနေဦးမှာ ဆိုတော့ သတိမလွတ်ပါစေနဲ့၊ ဂရုစိုက်ပါနော်။

သီချင်း သင်ပါမယ့်အရေး ရှည်ပေးနေတယ်လို့ မထင်လိုက်ပါနဲ့
 သောတရှင်ရယ်။ ဆိုရတာလွယ်ပေမယ့် အသိစိတ်မှာ သဘောပေါက်အောင်
 ထည့်ပေးဖို့ လိုအပ်လို့ ပြောပြပေးတာပါ။ မာမာအေးကျောင်းမှာ လာသင်ရင်
 သုံးလလောက် အချိန်ပေးရမှာသိလား၊ ဒီမှာရတဲ့အချိန်က မိနစ်ပိုင်းလေးရယ်၊
 အတိုတကာ အတိုဆုံး ချုံ့ပြောနေရတယ်။ လာမယ့် တစ်ပတ်မှာသင်ဖို့
 'မြမန်းဂီရီ' ကို ရွေးထားပါတယ်။ စာသားလေး ရှာထားနှင့်ပါနော်။

*** တေးဂီတပညာ၊ အလွန်ပင်နက်နဲတာ၊ ဟန်ပါပါ တီးကာမုတ်ကြ၊
 အဆိုအက စုံစွာ၊ အလိုကျအကုန်ပါ။ မူလဘူတ အခြေခံ အစစ်
 အမှန် ဖြစ်တော့တာ၊ ဂီတပညာ၊ စည်းနဲ့ဝါး၊ စည်းနဲ့ဝါး... ***

အမှတ် (၃၈)

သီချင်းဆိုသူများ လုပ်ဆောင်စရာ၊ မြမန်းဂီရီသင်ကြားခြင်း ပထမပိုင်း

သောတရှင်တို့ရေ...

သီချင်းသင်ပေးမှာမို့ ရှေ့မှာ အခြေခံစည်းဝါးတွေအကြောင်း ပြောလာ ခဲ့ပြီ။ ဒီတော့ 'မဆိုကြခင် စည်းဝါး အရင်' လို့ မှတ်ထားပေါ့။

ပြီးတော့ သီချင်းရအောင် လုပ်ရဦးမှာ။ ဒါကြောင့်မို့ သီချင်းစာသား ရှာထားနှင့်ပါလို့ ပြောခဲ့တာပေါ့။ သီချင်းရအောင် လုပ်ဖို့ဆိုတော့ သီချင်းတိုက် လှေကွန်ရက်လိမ့်မယ်နော်။ ဒါကို သီချင်းတိုက်တယ်၊ သီချင်းတက်တယ်၊ သီချင်း ကျောင်းတယ်လို့ အမျိုးမျိုး ခေါ်တတ်ကြတာပါပဲ။

အဲဒီအခါကျလို့ရုံရင် တီးပိုင်းခေါင်းဆောင်က ဖြစ်စေ၊ သီချင်းရေးဆရာ ကိုယ်တိုင်ကဖြစ်စေ သီချင်းစာရွက် ပေးချင်ပေးမယ်၊ သီချင်းစာသား ကူးခိုင်း ချင် ကူးခိုင်းပါလိမ့်မယ်။ သီချင်းစာ ကိုယ့်လက်ထဲရောက်တာနဲ့ ဘာအကြောင်း ရေးထားတာလဲ၊ ဘာအဓိပ္ပာယ်တွေလဲ သိရအောင် အရင်ဆုံး ဖတ်ကြည့်ပါ။ ကိုယ်မသိတဲ့ အဓိပ္ပာယ်နဲ့ စာကိုတွေ့ရင် သိတဲ့လူကို မေးရမှာပေါ့။ ကိုယ်သိမှ သူများသိအောင် ဆိုပြနိုင်မယ် ဆိုတဲ့အသိ ရှိပါစေ။

ကဲ... အရင်တစ်ပတ်က မာအေး မှာထားခဲ့တဲ့ 'မြမန်းဂီရီ' သီချင်းစာ သားလေးတော့ အဆင်သင့်ရှိနေကြပြီ ထင်ပါရဲ့။ မာအေး အနေနဲ့ဆိုရင် ဒီ

သီချင်းကို ဘယ်လိုအဓိပ္ပာယ် ဖွင့်မလဲဆိုတာ ပြောပြမယ်။ သောတရှင်တို့ သဘောနဲ့ ကိုက်၊ မကိုက် နားထောင်ကြည့်ကြပေါ့နော်။

သီချင်းက...

* 'မြမန်းဂီရိသေလာတောင်' လို့ စပါတယ်။ ဒါဆိုရင် 'မန္တလေးတောင်ကြီး' ကို ရည်ညွှန်းတာပဲ။ မန္တလေးမြို့ရောက်တဲ့အခါ ဘုရားဖူးသွားတဲ့ 'မန္တလေးတောင်ကြီးပါလား' လို့တောင် မြင်ယောင်လာသေးရဲ့။

* 'နန်းတည်ထောင်၊ ဘုန်းရောင်နေသို့လင်း' ဆိုတာကို မန္တလေးတောင်ခြေမှာ ကြည်လင်အေးမြ၊ ကျုံးလေးဖက်ချနဲ့ ရွှေနန်းတော်ရဲ့အလှ တည်ထားတဲ့ မင်းဘုရင်တန်ခိုးဟာ နေကဲ့သို့ ထွန်းဝင်းတောက်ပတယ်ပေါ့။

* 'နောင်ညီကို ရွှေဘိုရွယ်တော်ရင်း' ကျတော့ နန်းတည်တဲ့ မင်းတုန်းမင်းကြီးနဲ့ ညီတော် ကနောင်မင်းတို့ဟာ ရွှေဘိုကုန်းဘောင်နန်းတည် အလောင်းမင်းတရား ဦးအောင်စေယျရဲ့ အနွယ်တော်ရင်းတွေပဲလို့ တွေးပါတယ်။

* 'ရာဆူဆူ ပြည်သူ့ခဝပ်စင်း' ဆိုတာက ရှင်းပါတယ်၊ ရာပေါင်းများစွာသော တိုင်းသူပြည်သားတွေက ဝပ်စင်းဦးခိုက်ကြတယ်ပေါ့။

* 'ရွှေဘုန်းတော် နန်းလျှော်စံပျော်ခင်း တေစာတိုးလျှိုဖြိုးဝေ မန်းဌာနေဆောင်စေ ရာပြည့်မင်း...' တဲ့။

ရွှေဘုန်းတော်ရှိသည့်အလျောက် ပျော်ရွှင်စွာ စံစားနိုင်ပါစေ။ တန်ခိုးအာဏာ တိုးသည်ထက် တိုးပါစေ။ မန္တလေးနန်းတည်ရာ အရပ်ဟာ ဆောင်မြင်ပါစေ။ မင်းတရားကြီးလည်း သက်တော်ရာပြည့် ရှည်တော်မူတဲ့ မင်း ဖြစ်ပါစေ ဆိုတဲ့သဘော ယူလိုက်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ မန္တလေးအကြောင်း ရေးဖွဲ့ထားတာဆိုတော့ 'အုတ်ကျစ်ကျော်အေး မန္တလေး' စာဆိုနဲ့ အညီ သက္ကရာဇ် ၁၂၂၁ ခုနှစ်ရဲ့ နောက်ပိုင်းမှာပေါ်တဲ့ ရတနာပုံခေတ်သီချင်းလို့ မှတ်ကြတာပေါ့နော်။

ဒီသီချင်းကို 'စုံစည်း'နဲ့ တီးလေ့ရှိပါတယ်။ သီချင်းဆိုတဲ့သူဟာ စာသားပီသအောင် ဆိုရမယ်လို့ ပညာရှင်များ ဆိုစကားရှိတဲ့အတွက် 'ဘုန်းရောင်နေသို့ လင်း' ဆိုတဲ့အခါမှာ 'ဖုန်ရောင်နေသို့လင်' မဖြစ်သွားအောင် ဆိုကြမယ်။ 'ရွှေဘုန်းတော်' ဆိုတဲ့နေရာမှာ 'ရွှေဖုံတော်' လို့ မဆိုဖြစ်အောင် သတိထား ဆိုကြရမှာပေါ့။ ဂရုစိုက် ဆိုကြရတာပေါ့။

မာအေး သီချင်းဆိုတဲ့အခါတိုင်း စာပီအောင် အမြဲ ကြိုးစားဆိုခဲ့တာ ချည်းပါပဲ။ ဘယ်လိုမှ ကြိုးစားမရရင်တော့ လွှတ်ရတာပဲပါတယ်။ ၁၉၆၂ ခုနှစ်ထဲမှာ 'မန္တလေးမြို့မ' အသင်းကြီး ရန်ကုန်မှာဆင်းပြီး အသံလွှင့်ဖို့ စီစဉ်ခဲ့ပါတယ်။ မြို့မနဲ့မာအေးဟာ 'ကောလိပ်ဂျင်ဆောင်း' စပြီး အောင်မြင်ခဲ့တဲ့ 'ကောလိပ်ဂျင်' စာတ်ကားအတွက် အသံသွင်းကြတဲ့အချိန်မှာ စပြီး ဆိုဖူးခဲ့တော့ ရင်းနှီးခဲ့ကြပြီ။ ခေါင်းဆောင်လာတဲ့ မြို့မ ကိုတိုခင်က ကူညီအသံလွှင့်ပေးပါလို့ ပြောလာတော့ 'ဆရာ မြို့မငြိမ်း' ရေးတဲ့ 'နှစ်ယောက်ထဲ' ကို ဆိုဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။

ဒီ 'နှစ်ယောက်ထဲ' သီချင်းမှာ 'အာကာလွှာပုံပြုလို့ မေယုကလောင် သဖွယ်' ဆိုတဲ့နေရာမှာ 'အာကာ' ကို ပီအောင် ဘယ်လိုမှ လုပ်မရဘူး။ စာက ကျပ် အသံကကပ်နေလို့ အသံတစ်လုံးမှ ထိုးမရလို့ ရှိတဲ့အသံအတိုင်းပဲ ဆိုလိုက်တော့ 'အာကာ' ဆိုတဲ့ အသံထွက်ဘက်ကို ရောက်သွားတာပေါ့။ အဲဒါကို မာအေးဟာ စာပီအောင် မဆိုဘူးရယ်လို့ ကလောင်ရှင်တစ်ဦးက ဝေဖန် ထောက်ပြခဲ့ရတော့တယ်။

ကဲပါလေ သီချင်းလေး ရသလောက် ဆိုကြည့်ကြရအောင်။ သီချင်း တိုက်တယ်လို့သာ သဘောထားပေါ့။ မာအေး ရှေ့ကဆိုပြပြီးရင် နောက်က တစ်ကြောင်းချင်း လိုက်ဆိုတာမျိုး စီစဉ်ပေးထားပါတယ်။ 'မြမန်းဂီရိ သေလာ တောင်' ဆိုရင် နောက်ကနေ 'မြမန်းဂီရိ သေလာတောင်' ၊ အဲဒီလို လိုက်ဆို တာပေါ့။

- * မြမန်းဂီရိသေလာတောင်
- ** မြမန်းဂီရိသေလာတောင်
- * နန်းတည်ထောင်၊ ဘုန်းရောင်နေသို့လင်း
- ** နန်းတည်ထောင်၊ ဘုန်းရောင်နေသို့လင်း
- * နောင်ညီကို ရွှေဘိုနှယ်တော်ရင်း
- ** နောင်ညီကို ရွှေဘိုနှယ်တော်ရင်း
- * ရာဆူဆူ ပြည်သူ့ဝပ်စင်း
- ** ရာဆူဆူ ပြည်သူ့ဝပ်စင်း
- * ရွှေဘုန်းတော် နန်းလျှော်စံပျော်ခင်း တေဇာတိုးလျှိုဖြိုးဝေ
- ** ရွှေဘုန်းတော် နန်းလျှော်စံပျော်ခင်း တေဇာတိုးလျှိုဖြိုးဝေ

* မန်းဌာနေ အောင်စေ ရာပြည့်မင်း

** မန်းဌာနေ အောင်စေ ရာပြည့်မင်း။ ။

□

အမှတ် (၃၉)

မြမန်းဂီရိသီချင်း အပြည့်အစုံ သင်ကြားခြင်း

သောတရှင်တို့ရေ...

သီချင်းလိုက်ဆိုတာ ရကြတယ် မဟုတ်လား။ မာအေးကတော့လေ အဲဒီဘက်က လိုက်ဆိုတာကို သိပ်ကြားချင်တာပဲ။ မဆီမဆိုင် သံဗျင်မင်းသမီး လေး တင်းတိမ်ကားပြီး စာသင်ခဲ့ရတာတောင်မှ သွားပြီး သတိရ တွေးမိသေး တယ်။ သူကမှ တင်းတိမ်ကလေး ကာထားတာမို့ လူသာ မမြင်ရတာ၊ အသံ တော့ ကြားရတယ်။ တို့များမှာတော့ လူလည်း မမြင်ရ၊ အသံလည်း မကြားရ၊ ဤလည်း တစ်ဒုက္ခပါတကား ဖြစ်နေပြီ။ ပျော်စေ ပြက်စေ ပြောတာပါ။ မာအေးက သင်ပေးရတာကို ဒုက္ခလို့ မထင်ပါဘူး။

ကဲ-တစ်ပိုဒ်ပဲ ပြီးသေးတယ်။ ဆက်ကြဦးနို့ရဲ့။

တကယ်တမ်း စာပီအောင် ပြင်ကြေးဆိုရင် မာအေးတို့ စဆိုတဲ့ 'ဂီရိ' မှာကိုပဲ ပြင်ရမှာပါ။ တစ်သက်လုံး 'မြမန်းဂီရိ သေလာတောင်' လို့ ဆိုခဲ့ကြ တော့ အတီးသံနဲ့အတူ လိုက်ဆိုတဲ့ 'ဂီရိ' ဆိုတာပဲ လူတိုင်း နားစွဲသွားခဲ့ပြီ။ စာပီသအောင် 'မြမန်းဂီရိ သေလာတောင်' အဲဒီလို ပြင်ဆိုလို့ ရပါတယ်။ ပြင်ဆိုခဲ့ရင် ကြားနေကျ ပရိသတ်က ဘယ်နှယ်ပါလိမ့်လို့ ဖြစ်သွားမယ်။

မာအေးထက်တတ်တဲ့ တချို့ ဂီတသမားလူကြီးများက လူတတ်

လုပ်ရန်ကောလို့ နားကြားပြင်းကတ်၊ မြင်ပြင်းကတ်နိုင်တယ်၊ အမှားညီရင် 'ဤ'ကို 'ဂ္ဂါ'ဖတ် ဆိုတာမျိုး ဆိုရပေဦးမယ်။ မာမာအေး တစ်ယောက်တည်းရဲ့ သဘောထားကတော့ သီချင်းကို ရုပ်မဆိုးသွားစေဘဲ စာပီအောင်ဆိုဖို့ လိုပြီလို့ ယုံကြည်ယူဆပါတယ်။ ဒါမှ စာပေဘက်က ထောက်ပြလာတာကို ရှောင်နိုင်မှာပါ။ ဂီတနဲ့စာပေက ခွဲလို့ရတာမှ မဟုတ်ဘဲ။ အဆိုအမိန့်တွေကို လိုက်နာနိုင်အောင် လုံ့လစိုက်ရမှာပေါ့။ ဒီသီချင်းမှာ လိုတာတွေကို အနည်းအပါး ပြင်ဆိုလိုက်မှာပါ။ ယိုးဒယားနဲ့ မွန်သီချင်းဟာ မူလကိုက အသံဝဲလေးတွေနဲ့ ဆိုတာကို ခွင့်လွှတ်ခဲ့တာမို့လို့ 'ဂီးရီ'ဆိုရင်လည်း လူသိပြီးသားပါ။ သောတရှင်တို့ အဆုံးအဖြတ်မှာသာ မူတည်ပါတယ်။

နောက်သီချင်းတစ်ပိုဒ်မှာ 'ပြောင်လူး နာဂ ရူဇာ၊ သော်တာငွေလျှံ မျိုးမြတ်ဆဒ္ဒန်၊ ရွှေနန်းဘုံတော်၊ ရောက်ရာ ရွှေကိုယ်တော်၊ ပြည်တော်နိုင်ငံ ရွှေဘုံတွင်း' လို့ ရေးထားတယ်။ လရောင် ငွေရောင် အဆင်းရှိတဲ့ အမျိုးမြတ် ဆဒ္ဒန်မျိုးဝင် ဆင်ဟာလည်း ရွှေဘုံရွှေဆောင်ရှိနေတဲ့ နိုင်ငံတော်ထဲက ရွှေနဲ့ နှိုင်းအပ်တဲ့ ဘုရင်မင်းမြတ်ကိုယ်တော်တိုင် ရှိရာ ရွှေနန်းတော်ကို ရောက်လာရပါတယ်လို့ ပုံဖော်လိုက်ပါတယ်။

'ဆန်းမူရာ သူဇာ ရွှေခပင်း'ကိုတော့ အခြေအရံ ရံရွှေတော်တွေဟာ လည်း သူဇာနတ်နွယ်တွေလို အလွန်ဆန်းပြားတဲ့ အမူအရာတွေနဲ့ ပြည့်စုံလှပါပေတယ်လို့ မြန်မာပြန်တာပေါ့။ ကျွန်တို့စာတွေက ပထမပိုဒ်အထဲမှာ ပါပြီး သားမို့ ဆက်ဆိုကြရုံပါပဲ။

ဒုတိယပိုဒ်ဖြစ်တဲ့ 'ပြောင်လူး နာဂရူဇာ'နဲ့ စတဲ့အပိုဒ်မှာ စာနှစ်ကြောင်း လောက်ပဲ ထပ်ကျက်ရမယ့်သဘောပဲ။ ကျွန်တစ်ဝက်က ဆိုခဲ့ပြီးပြီ မဟုတ်လား။ ရှေ့ကလည်း မာမာအေး တိုင်ဆိုပေးမှာပဲဟာ။ သီချင်းအစအဆုံး ဆိုကြည့်ရအောင်နော်။

*** မြမန်းဂီရီ သေလာတောင်...
 နန်းတည်ထောင်၊ ဘုန်းရောင်နေသို့ လင်း...
 နောင်ညီကို ရွှေဘိုနွယ်တော်ရင်း...
 ရာဆူဆူ ပြည်သူ့ခဝပ်စင်း...
 ရွှေဘုန်းတော် နန်းလျှော်စံပျော်ခင်း တေဇာတိုးလို့ ဖြိုးဝေ...

မန်းဌာနေ အောင်စေ ရာပြည့်မင်း...
 [ပြောင်လူး နာဂ ရှုစာ၊ သော်တာဌေလှုံ မျိုးမြတ်ဆွန်...
 ရွှေနှန်းဘုံတော်၊ ရောက်ရာ ရွှေကိုယ်တော်...
 ပြည်တော်နိုင်ငံ ရွှေဘုံတွင်း...]၊
 ဆန်းမူရာ သူစာ ရွှေခပင်း...
 ရွှေဘုန်းတော် နှုန်းလျော်စံပျော်ခင်း၊ တေဇာတိုးလို့ ပြုံးဝေ...
 မန်းဌာနေ အောင်စေ ရာပြည့်မင်း... ***
 ချစ်စွာသော ဂီတဝါသနာရှင်တို့ရေ...

ဒီလိုပဲ သီချင်းလေးတွေ ကြားရအောင်၊ သင်နိုင်အောင် အမြဲ ကူညီ အသံသွင်းတီးခတ်ပေးတဲ့ တူကလေး 'ကျော်ကျော်နိုင်' ကို မာအေး သိပ်ပြီး ကျေးဇူးတင်ရတယ်။ ချစ်ဆွေတို့လည်း အကူအညီပေးတဲ့ 'ကျော်ကျော်နိုင်' ကို ရော ဒီအစီအစဉ်တွေ ပြစ်လာအောင် ဆောင်ရွက် အသံလွှင့်ပေးတဲ့ BBC ကိုပါ ကျေးဇူးတင်လိုက်ပါနော်။ မေးစရာ ပူဆာစရာရှိရင်လည်း သူတို့ဆီပဲ ပြောကြရေးကြပေါ့။ မာအေးကတော့ ကာလပေါ်တစ်ပုဒ်၊ ခေတ်ပေါ်တစ်ပုဒ် လောက်တော့ ဆက်သင်ပေးမယ် စိတ်ကူးနေတာပဲလေ။ အချိန်ပေး၊ မပေး ကြည့်ရပါဦးမယ်။

သောတရှင်များ သီချင်းဆိုနိုင်ကြပါစေ။

အမှတ် (၄၀)

စာပီသအောင် ဘာလုပ်ရမလဲ၊

မြန်မာ့ဗျည်းအက္ခရာတွေကို အသံထွက်မှန်အောင် ရွတ်ဆိုပါ

သောတရှင်တို့ရေ...

ရှေ့တစ်ပတ်မှာ သီချင်းလိုက်ဆိုရတာ ပျော်စရာ ကောင်းပါတယ်နော်။ ခုဆိုရင် အခြေခံစည်းဝါးသုံးမျိုး ရှိတဲ့အကြောင်း၊ သီချင်းမဆိုခင် စာသား အဓိပ္ပာယ် နားလည်ဖို့ ကြိုတင်ဖတ်ရမယ်၊ သီချင်း လိုက်ကွက်ရမယ်၊ တိုက်ရ မယ်၊ စာသားပီသအောင် ဆိုရမယ် သိရောပေါ့။

နောင် သီချင်းဆိုမယ်ကြိုရင် စာသားက ဘာပြောနေသလဲ ဆိုတာ စဉ်းစားပါနော်။ သီချင်းကျက်တဲ့ တိုက်တဲ့အခါကျရင် စည်းဝါးမှန်အောင် ဆိုရမယ်။ ကိုယ့်အသံနဲ့ အတီးနဲ့ ကိုက်အောင်လည်း ဆိုရမယ်။ စည်းဝါး မိအောင် မဆိုတတ်ဘူး၊ မတီးတတ်ဘူးဆိုရင် ဘယ်လောက် အသံကောင်း ကောင်း၊ ဘယ်လောက် အတီးချိုချို ကောင်းတော့ကောင်းပါရဲ့၊ စည်းကျိုးတာ ခက်လှတယ်လို့ ကဲ့ရဲ့ခံရလိမ့်မယ်။ စည်းကျိုးတယ်ဆိုတာ စည်းဝါးမမှန်ဘူးလို့ ဂီတသမားတွေ ပြောတဲ့စကားလို့ပဲ မှတ်ထားလိုက်ပါဦး။

အတီးသံနဲ့ ကိုက်အောင် မဆိုနိုင်ရင် Key ကြောင်တယ်လို့ ပြောတော့

မှာ။ အသံနဲ့လည်း မကိုက်၊ တိုးကလည်း တိုး၊ မရဲတရဲ ဖြစ်နေခဲ့ရင် 'တိုးကြောင်
ကလေး' လို့ ပြောင်ကြလိမ့်မယ်။ သီချင်းတိုက်တာ ကြာတဲ့သူကိုလည်း 'သထုံ၊
သထုံ' နဲ့ လှောင်တတ်တယ်။ သီလား။ သီချင်းဆိုတိုင်းမှာလည်း အတီးက
ဘယ်နေရာမှာ ရောက်နေပြီလဲလို့ သိနိုင်အောင် ဆိုနေရင်းက နားထောင်
နားစွင့်တဲ့ အကျင့်လုပ်ဖို့ လိုအပ်တယ်။

စာသားပီသအောင် ဆိုရတာကလည်း မလုပ်မဖြစ် လုပ်ရမယ့်ကိစ္စပါ။
ဆိုပြတဲ့သူက စာပီအောင် ဆိုလိုက်မှ နားထောင်တဲ့သူဘက်က ဘာအကြောင်း
ဆိုနေတာလဲလို့ သိနိုင်တာ မဟုတ်လား။

မာအေးတို့ရဲ့ သီချင်းဂီတမှာ စာကို အဓိကနေရာ ပေးထားရတယ်။
စာကသာ ဘာအကြောင်း ဘာအဓိပ္ပာယ်လို့ ပရိသတ်ကို ပြောပြနိုင်တာကိုး။
စာသားနဲ့တွဲပြီး သိမထားတဲ့ အတီးချည်းသက်သက်ကိုကြားရင် အဓိပ္ပာယ်
မသိတော့ နားမစွဲဘူး။ နားထောင်တဲ့သူက တီးကွက် စိပ်တယ်၊ ကျွဲတယ်
ဆိုတာလောက်ပဲ သိကြတယ်။

စာသိပြီးသား သီချင်းသံကိုကြားမှ ဒါဟာ ဘာသီချင်းကို တီးတာလဲလို့
ကောင်းတယ်၊ မကောင်းဘူး ဝေဖန်တော့တာ။ ဟုတ်၊ မဟုတ် ကိုယ့်ဘာသာ
ပြန်စဉ်းစားကြည့်ရင် သိမှာပါရှင်။

စာကို သိမှ အချစ်လား၊ အမုန်းလား၊ အလွမ်းလား၊ အကြမ်းလား
သိမယ်ပေါ့။ ရေးစပ်တဲ့သူက ဖန်တီးတဲ့စာနဲ့ အသံနဲ့ လိုက်ဖက်၏၊ မလိုက်
ဖက်၏၊ တီးတဲ့ဆိုတဲ့သူတွေက သီချင်းရဲ့အဓိပ္ပာယ်ကို ရသပေါ့လွင်အောင်
တီး မတီး၊ ဆို မဆို သိရှိခံစားနိုင်လိမ့်မယ်။

ဟုတ်ပြီနော်။

ဒါဖြင့်ရင် စာအက္ခရာ ပီသအောင် လုပ်ဖို့ရာ နည်းလမ်းလိုဖြစ်ပေါ့။
စာပီအောင် ဘာလုပ်ရမှာလဲ ဆိုတော့ ရွတ်ဆိုတဲ့ အသံထွက်မှန်ဖို့ လိုတယ်။
နှုတ်ခမ်းအနေအထား ရွတ်ဆိုတာမှန်ခဲ့ရင် အသံထွက်တာ မှန်ပါတယ်။
လှေကျင့်ကြရမှာပေါ့။ နှုတ်ခမ်းကိုတင်းပြီး ဆိုတာတို့၊ မေးရိုးကိုတင်းပြီး
ဆိုတာတို့၊ နှုတ်ခမ်းကို လှချင်လွန်းလို့ ဝိုင်းပစ်လိုက်တာတို့၊ ဘေးကို ဆွဲဆို
လိုက်တာတို့ မလုပ်နဲ့လေ။

သောတရှင်တို့ ကိုယ့်အသံထွက် မှန်၊ မမှန် စစ်ကြည့်ဖူးကြရဲ့လား။

မြန်မာဗျည်း အက္ခရာတွေကို ဇယားကွက်ချပြီး ငါးလုံးတစ်တန်း ချရေးလိုက် တာပါ။ အသံထွက်ပြီး ရွတ်ဆိုကြည့်လို့ရပါတယ်။

ပထမဆုံး ကကြီးဇယားကွက်တန်းမှာ ကကြီး၊ ခခွေး၊ ဂငယ်၊ ဃကြီး၊ င တစ်တွဲ။ ဒုတိယတန်းမှာ စလုံး၊ ဆလိမ်၊ ဇကွဲ၊ ဈမျဉ်းဆွဲ၊ ည တစ်တွဲ။ တတိယတန်းမှာ ဋသန်လျှင်းချိတ်၊ ဌဝမ်းဘဲ၊ ဍရင်ကောက်၊ ပရေမှုတ်၊ ထကြီး တစ်တွဲ။ စတုတ္ထတန်းမှာ တဝမ်းပူ၊ ထဆင်ထူး၊ ဒထွေး၊ ဓအောက်မြိုက်၊ နငယ်တစ်တွဲ။ ပဉ္စမတန်းမှာ ပစောက်၊ ဖဦးထုပ်၊ ဗထက်မြိုက်၊ ဘကုန်း၊ မ တစ်တွဲ။ ဆဋ္ဌမတန်းမှာ ယပက် လက်၊ ရကောက်၊ လ၊ ဝ၊ သ တစ်တွဲ။ နောက်ဆုံးတန်းမှာ 'ဟ၊ ဌ၊ အ'။ သုံးလုံးရေးပါ။ အားလုံး ဗျည်းအက္ခရာ (၃၃) သုံးဆယ်နဲ့ သုံးလုံး ရှိပါတယ်။

အဲဒီ ဗျည်းစာလုံးတွေကို အသံထွက်နိုင်အောင် သရ ဆိုတဲ့ အသံနဲ့ ပေါင်းရတယ်။ သရသံက တစ်ဆယ်နဲ့ နှစ်သံ ရှိပါတယ်။ အဲဒါတွေကတော့ 'အ၊ အာ၊ အိ၊ အီ၊ အု၊ အူ၊ အေ၊ အဲ၊ အော၊ အော်၊ အံ၊ အို' လို့ မြန်မာစာအဖွဲ့ကထုတ်တဲ့ မြန်မာ-အင်္ဂလိပ် အဘိဓာန်စာအုပ်မှာ ဖော်ပြ ထားပါတယ်။ မာအေးတို့ ကျောင်းစနေတုန်းကတော့ 'အ အာ၊ အိ အီ၊ အု အူ၊ အေ အဲ၊ အော အော်၊ အံ အား' လို့ ကျုံးကျုံးအော်ခဲ့တာပေါ့လေ။

အင်း... ပိုအဆင်ပြေချင်ရင်တော့ သင်ပုန်းကြီးစာအုပ်နဲ့ လိုက်ရွတ် ကြည့်တာပေါ့နော်။ သီချင်းဆိုဖို့ ပြင်ဆင်ရင်း စာတောင် ပိုတတ်လာဦး မယ်နော်။

ကဲပါလေ...

ဘယ်လိုအသံထွက်မယ်လို့ ကိုယ်တိုင်သိအောင် မာအေးနဲ့ လိုက်ရွတ် ပါလား။ ရယ်စရာကောင်းလိုက်တာဆိုပြီး ပြုံးဖြဲဖြဲ မျက်နှာလေးတွေ ဖြစ်နေ တာ ရင်ထဲက မြင်နေပါတယ်နော်။ တကယ့်လက်တွေ့ ရွတ်ဆိုကြည့်မှ သိနိုင် တာမို့လို့ လိုက်ရွတ်ပါလို့ ပြောနေတာပါ။

မာအေးကျောင်းမှာလည်း ဒီလိုပဲ ရွတ်ခိုင်းရတယ်။ အခု 'အ' ဆိုတဲ့ သရသံနဲ့ ဗျည်းအက္ခရာတွေကို အသံထွက် ရွတ်ကြည့်ကြစို့။ ဋသန်လျှင်းချိတ် တို့၊ ဌဝမ်းဘဲတို့က အစက ဘယ်လိုဆိုဆိုနော်။ ခု အသံထွက်တဲ့ အခါကျရင် တစ်သံပဲ ထွက်အောင် လိုက်ဆိုကြပါ။

က	...	ည	...	စ	...	လ	...
ခ	...	ဋ(တ)	...	န	...	ဝ	...
ဂ	...	ဌ(ထ)	...	ပ	...	သ	...
ဃ	...	ဍ(ဒ)	...	ဖ	...	ဗ	...
င	...	ဎ(ဓ)	...	ဗ	...	ဏ	...
စ	...	ဏ(န)	...	ဘ	...	အ	...
ဆ	...	တ	...	မ	...		
ဇ	...	ထ	...	ယ	...		
ဈ	...	ဒ	...	ရ	...		

မာမာအေးရဲ့

ငြေငြေစရာထွေး

တပုံကြီး

အောင်အောင်

အမေမေ အမေမေ
အဖေမေမေ အဖေမေမေ
မေမေတွေကို အဖေအဖေခေါင်းမေ
အဖေအဖေ အဖေအဖေ
အဖေအဖေ အဖေအဖေ
အဖေအဖေ အဖေအဖေ
အဖေအဖေ အဖေအဖေ
အဖေအဖေ အဖေအဖေ
အဖေအဖေ အဖေအဖေ
အဖေအဖေ အဖေအဖေ
အဖေအဖေ အဖေအဖေ

2013

Handwritten signature or mark at the bottom right corner.